

AZ
ESZTERHÁZY CSALÁD
ÉS
OLDALÁGAINAK LEIRÁSÁHOZ
TARTOZÓ
OKLEVÉLTÁR.

✧

ÖSSZEÁLLÍTÁ

GRÓF ESZTERHÁZY JÁNOS.

KÉZIRAT GYANÁNT KIADJA

HERCZEG ESTERHÁZY MIKLÓS.

BUDAPEST.
AZ ATHENAEUM R.-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.

1901.

Z ITT KÖZLÖTT oklevelek és feljegyzések a Salamon-nemzetségre és az ebből eredő Eszterházyakra vonatkoznak, és az általam irt: »Eszterházy-család és oldalágainak leírása« című munkámban foglaltaknak bizonyítékul szolgálnak. Vannak ezek között olyanok is, melyek különböző kiadásokban már közölve voltak ugyan, de az előadottak könnyebb megérthetéseért ígtattattak ide; nagy részük azonban még kiadatlan. Lesznek olyanok is, melyeknek közlése kisebb érdekességöknél fogva talán feleslegesnek látszék, de minthogy *e munka családom tagjai számára íratott*, kikben bizonyára a legkisebb részlet is érdeket kelt, és melyek a mult sötét századok korából mintegy kihalászva, legalább a magánélet viszonyaira vetnek világot, mint-hogy úgyis azon okleveleket, melyeknek egykori létele a már közlött oklevelekből bebizonyítható és nevezetesebb családi eseményekre is engednek következtetni, ez ideig fellelnem nem sikerült, e helyről kihagyni nem véltem; reám épen amazok, mint eddig kevésbbé ismereteseek, legnagyobb vonzó erővel bírván.

Ezen gyűjteményt különböző oklevéltárakból állítám össze, úgymint: a Kisfaludyak répczelaki, budai országos, pozsonyi káptalan; lajtafalvi Batthyány-Illiciésházy,

fraknói, galanthai és zólyomi Eszterházy-ágaknak levéltáraiból. Szives jó barátaim- és pártfogóimnak, kik közül felemlítem a felejthetetlen Ipolyi Arnold püspököt, Botka Tivadar, Knauz Nándor, Véghelyi Dezső és Nagy Imre urakat, mint kik különböző oklevelek közlésével e kis oklevéltárunk gyarapítását elősegíteni kegyesek voltak, e helyen is legőszintébb köszönetemet fejezem ki.

Kolozsvár, 1891. május 5-én.

GRÓF ESZTERHÁZY JÁNOS.

1. sz.

1186. — *Harmadik Béla király megerősíti a vajkaiak szabadságát.*

In nomine Patris, et Filij, et Spiritus Sancti. Bela Dei gracia Rex Hungarie tercius, bone memorie Geyze Regis filius. Vniuersis Christi fidelibus, ad quos littere presentes peruenirent, salutem in eo, qui est salus omnium. Quoniam facta queque mortalium ingrata posteritatis celat obliuio, propterea veterum sagacitate compertum est, vt successoribus litterarum officio tamquam recencia reluceant. Hinc est ergo, quod ad uniuersorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod Iob Archiepiscopus, Strigoniensis terrarum traxit quosdam homines de Posoniensi prouincia, Marchum et Petrum in nostram presenciam, agens contra ipsos super libertate eorum et asserens eosdem jobagiones Ecclesie prenominare, hñ vero dicentes, se esse liberos et militari armatu in exercitu domini Regis equitandos, tamquam decet nobiles seruientes. Perceptis ergo ipsorum responsionibus, cum multis nostri Regni magnatibus adiudicaramus, ut utriusque responsiones testimonij comprobarentur, quod dominus Archiepiscopus se facturum nequaquam suscepit, sed dictis hominibus comprobare permisit. Die ergo statuto, cum multis nobilibus et ignobilibus, tam magnatibus, quam seruientibus et jobagionibus castri prenominati, cum quibus ab inicio uite sue permanserant, suas libertates satis honeste comprobauerunt. Quorum responsiones nos ac nostri iustas esse considerantes, ac uoluntatem

nostri patris spiritualis confringere nolentes, XII. preelectos homines ex testibus predictorum, quos dominus Archiepiscopus elegit, in sacramentum fidei adiudicauimus; tali tamen condicione, ut statuto sacramento fidei in nostra capella, terra Vayka, quam ipsi hereditariam eorum asserebant, libere eisdem cum sua libertate existeret. Qua dispositione facta, magnates nostri Regni ad reformationem pacis, ut ipsos permitteremus nimis rogitarunt, quod et concessimus. Gracia ergo ipsorum multi nobiles nostri Regni in disponendo laborauerunt, et ipsos pacatos asserentes, tali modo, ut dictos homines cum sua libertate libere permansuros permitteret terciam partem dicte terre eisdem statuendo. Quorum dispositioni nec nos contradiximus, sed precipientes *Mocvd nostro fidei, de genere Solomun*, ut dictam terciam partem terre circumquaque metis assignando statueret eisdem perhenniter perdurandam. Vt igitur ipsorum libertas per calumniam processu temporum in irritum ab ipsorum heredibus nequeat prouocari, presentes litteras per Adrianum Budensem Prepositum, nostrumque Cancellarium fecimus scribi, et Regie auctoritatis sigillo muniri precepimus, et quantum iuris ordo super hac re est, adornata istorum presencia fuerat interposita: Macary videlicet Quinqueecclesiensis Episcopi, Ioannis Bespremiensis Episcopi, Micudini Iauriensis Episcopi, Thome Palatini Comitis, Mok Curialis Comitis, Dionisy Bachiensis Comitis, Esau Bihariensis Comitis, et aliorum, quam plurium vna nobiscum commorancium. Factum est autem hoc priuilegium anno Domini Incarnacionis millesimo centesimo octuagesimo sexto. Si quis autem violator huic nostre dispositionj exstiterit anathema sit, et in cameram domini Regis centum libras auri soluere teneatur.

Eredetiye bõrhártyára irva, a primási levéltárban. Közli Knauz Nándor: Magyar Sion, I., 129. — Hibákkal telve közölte Fejér: Cod. Diplom. Hungar., II., 228. — Megvan a Codex Dipl. Arpadianus Contin., VI., 162—163.

2. sz.

1239. — *Negyedik Béla király Miklós al-országbirónak a Salamon-nemzetség Általútalya-föld nevű birtokára vonatkozó ítéletét megerősíti. Kelt Budán, 1239 márczius 6-án.*

Bela dei gracia hungarie dalmacie Croacie Rame Seruie Gallicie Lodomerie Cumanieque Rex p̃ys votis assensum prebere, et ea adiuuante domino Effectui mancipare, Regie celsitudinis officium Inuitat et ordo exigit rationis, maxime cum fidelitate precipue et obsequijs exhibitis Elegantes, et cuncti digne aliquid postulanti debet admitti, liberalius et plenius obseruari, hys igitur inducti rationibus ad vniuersorum tam presencium quam posterorum christifidelium noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod accedentes ad nostram presenciam *Scirac Thywodor ysaac Nicolaus* et alij ipsorum cognati viri *Nobiles de Genere Salomonis* tam humiliter quam suppliciter a nobis pecierunt ut Sentenciam latam pro eis contra quosdam Iobagiones scilicet Castri et Castrenses ad posonium pertinentes a Nicolao Comite filio Karul dilecto, ac fideli nostro tunc Curie nostre vice Iudice dignaremur confirmare, Nos igitur iustis earundem petitionibus grato occurrentes assensu maxime quia veram cause Eorundem euidenciam plenius cognouimus predicti Iudicis sentenciam serio nobis recitatam, ne vberius super hoc aliqua possit exoriri calumpnia auctoritate Regia confirmamus et precipimus registri nostri serie, duplicis eciam sigilli nostri munimine roboramus perhenni memoria duraturam verbis eciam ipsius Iudicis personaliter utimur que sunt hec, Nicolaus vice Iudexcurie dei gracia omnibus christifidelibus tam presentibus quam futuris literas presentes inspecturis Salutem et omne bonum, Nouerit presens etas et futura posteritas Quod cum Andreas filius forkooos Chal Bank Beneduc Keren Endreus Vros Chekeud Chyga et alij de villa mogor filij scilicet Iobagiones Castri posoniensis, et Item

de villa Castrensiū de mogor Kuka Iohannes mokcha et alȳ, Item de terciā villa mogor Kenez Azaryas et cognati sui, Item de villa vōta martinus Beneduc Karachun et cognati sui, Item de allia villa vōta muzeus domoz malosoy et cognati sui, Item de villa Ilka Iwanch Ocuz, et alȳ, Item de alia Ielka woyom Ewrdeg Chekelew et alȳ, Item de terciā Ielka Mansa Mycow et alȳ, Item de quarta Ielka Been Zolom vecuruh woy et alȳ, Item de villa Zaz waros Thomas raby, Item de villa legu Kodoŭan (vel Rodowan) et alȳ requisiiissent *a tota generatione Solomun qui sunt in wata et in Salamon* quandam terram de terra vota que vulgo vocatur Altolutolya fewld pro Iure Castri posoniensis et terra eorundem hereditaria et Iam dicti Nobiles respondiissent coram nobis eandem terram esse porcionem terre wota ipsorum scilicet et tocius generacionis Salomun hereditariam, nos utriusque partis propositiones domino Regi Bele retulimus, domino autem Regi et nobis simulque omnibus Regni magnatibus visum est vt vtrique parti probacionem iniungeremus, Cum autem in termino sibiassignato vtraque pars testes adduceret Idoneos et predicti *Nobiles honestissimi* videlicet per multos Nobiles et Ignobiles vicinos et cometaneos suam iusticiam comprobassent predicto domino Regi nobis et alȳs magnatibus visum est vt ipsam causam ad examen duelli adiudicemus ita scilicet vt vtraque pars pugiles qui modum pugnauerunt adducat, quoscum adduxissent et in area duelli coram domino Rege et omnibus principibus eius potenter crebris ictibus inter se dimicarent et ad vltimum pugil predictorum Iobagionum Castri et Castrensiū Andree scilicet et Vros Chekeud et aliorum in sua pugna succubuit et conuictus est et terra quam ydem requirebant legitime cēssit in Ius predictorum Nobilium inperpetuum possidenda pro Iure et eorum hereditaria totaliter, pristaldo huius cause Barnaba de Zceuend existente, cuius terre processus que fuit in lite, dirimitur a predictis requisitoribus et contrerraneis sub istis metis, habens primam metam versus septemtrionem super Mechkereke

apud principium vbi Mechkereke exit de magno Er vbi conterminantur terre Tikud et Ielka, hinc (dirigitur) versus occidentem ad Nagher inferiori fine Nagherwrem transit ad ludaser, deinde vadit et retransit Nagher, hinc vadit et venit iuxta eundem Nagher, Inde in *Gardubartu* transit ipsum Nagher ad Naghmagala remanente Gardubartu versus meridiem in partem dictorum Nobilium, deinde vadit ad insulam Gvrche et ibi est meta, deinde vadit versus meridiem ad fines terre Obony, hinc vadit superius iuxta aquam Sard remanente Sard in partem Nobilium predictorum, et inter Berl et Sard venit ad profundum Berl honus Eurem, inde vadit iuxta Berl superius advsque vbi terra Berl et terra legu coniunguntur in vnum superius predictum Althalut, et exinde de Althalut coniunguntur mete alys metis terre de wotha remanente Nagrezv in partem Nobilium sepedictorum, vt igitur huius rei series et predicta terra que vulgo dicitur Altalutolia fewld iuxta ordinem metarum predictarum prememorata generacioni legitime iustificata perpetue stabilitatis robur obtineat nec vnquam in processu temporum posset retractari presentem paginam coram partibus annotatam sigilli nostri munimine roboramus in perpetuum. datum Bude In dominica letare anno gracie Millesimo ducentesimo tricesimo nono, regnante Illustri Rege Bela, anno quarto, datum per manus Magistri Nicolai prepositi Scibiniensis Aule Regie Vicecancellario.

A veszprémi káptalannak 1339. évi átiratából. Lásd itt, a 17. sz. oklevelet, mely a gróf Szentgyörgyi és Bazini Péter országbíró 1504. évi ítélölevelében foglaltatik és a gróf Eszterházy-család kolozsvári levéltárában fellelhető. Személy- és helynevek variánsaival közli Fejér: Cod. Diplom. Hungar., IV., 1., p. 149., valamint kijött a Cod. Diplom. Continuatusban is, VII., 83., a budai kamarai levéltárban őrzött 1436. évi átirat nyomán (kivonatosan).

3. SZ.

1242. — *A győri káptalannak a kifizetett hozományról szóló bizonyáglevele.*

Anno MCCXLII. coram uenerabili capitulo Iauriensi Pethena filius Scegey de uilla Kesu, pro se, et fratribus suis, ab una, parte uero ab altera *Pous, Nicolaus, Michael et Georgius de genere et de uilla Salomon* pro se, et omnibus cognatis suis, parentes, idem Pethena confessus est, quod soror sua defuncta, uxor uidelicet *Both*, cognati prefatorum *de genere Salomon* una cum filia de rebus paraphernalibus etc. contenta et exoluta sit.

E litteris generis seu familiae Salamon, communicavit Joannes Jerney. Fejér: Cod. Dipl. Hung., x., 3., 250. — A Fejér Cod. Diplomaticusában előforduló Salamon-genusnak oklevelei nagyrészt Jerney János *kivonatos* közlései nyomán igttattak oda. Eredetjük — Fejér tanubizonyága szerint — nem a Salamon-, hanem a Simonyi-család levéltárában (mely jelenleg Barsmegyében, Simonyban létezik) keresendők. Lásd: Authentia et vis probandi diplomatum pag. 201. Ezen okleveleket — többszörös kérésem daczára — egész terjedelmükben megkapni nem sikerült. Azóta a család egy része székhelyét Ivánkára, Nyíramegyébe tévén át, a testvérek között felosztott levéltár a hozzáférhetőséget még inkább nehezíti.

4. SZ.

1248. — *A győri káptalan bizonyítja, miszerint előtte a Salamon-nemből Farkas maga és testvérei: Jakab, Péter, Benedek és Pál nevében Miklóssal a Salamon- és Votha-birtokot illetőleg kiegyezett.*

Capitulum ecclesie Geuriensis omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in salutis auctore Ad vniuersorum noticiam tenore presencium uolumus peruenire quod *Forcasius de genere Salomonis* pro se et suis fratribus uidelicet *Iacobo petro Benedicto et Paulo* ex una parte! et *Nicholaus*

filius *Stephani* ex altera ad nostram accedentes presenciam predictus Forcasius dixit quod ipse et sui fratres terras *vithalis* filij *Beche* decedentis sine herede sitas in villa Salomon et Votha, super quibus ipsum Nicholaum traxerant in causam mediantibus probis viris p . . . eos forma . . . eidem Nicholao libere et pacifice dimisissent perpetuo possidendas presertim cum ipse Nicholaus illas terras cum sua propria pecunia remutauerit de Relicta predicti vitalis. Nos igitur ad petitionem ipsius forcasij prefato N. ut illas terras possit decetero sicut proprias possidere presentes concessimus litteras nostri Sigilli munimine roboratas. Anno domini M^oCC^oXL^oVIII. Chepano preposito. Sike. Cantore. Thoma custode. Micone decano. viruntone Archidiacono Geuriense existentibus

A D C D

Kivül egykorú írás: Littere Nicholai super terris vithalis.

Eredetije bőrhártya-szeletre írva, a Kisfaludyak levéltárában, Répcze-Lakon. Az írás igen kopott, a pecsét hártya-szalagon függött. Közli Véghegyi Dezső a Hazai Okmánytárban, I., 25.

5. sz.

1269. — *Negyedik Béla király bizonyos mocsáros földet a Vathán lakó Salamon-nembeliek ellenében a Légen és Patonyban lakó udvarnokok részére megítél és ezt meghatározoltatja.*

Bela dei gracia. Hungarie. Dalmacie. Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanieque Rex, Omnibus presens scriptum inspecturis, Salutem in omnium Salvatore, Satis honoris nostri fastigia querimus prudenter extollere, Si cuique subiectorum nostrorum Ius suum tribuimus, et ipsorum indemnitati consulimus preuia ratione, Ea propter notum facimus per presentes vniuersis, Quod cum inter Nobiles *de genere Salamon* de villa Wata ex vna parte, et vduornicos nostros de challokewz, de villis leg et poton, super quadam terra paludosa suscitata fuisset materia

quescionis, et ea primo coram Laurencio palatino Comite Simigiensi dilecto et fideli nostro. Et postmodum coram nobis diucius fuisset ventillata. tandem quia ydem Nobiles se fuisse in possessione illius terre, contenciose nec per instrumentum aliquod, nec per rationes aliquas efficaces constari facere nullatenus potuissent. Sed eisdem vdwornicis nostris in possessione illius terre existentibus Metas eiusdem terre destruxerant, nobiles antedicti, decreuimus, vt ydem vduornici nostri ad possessionem illius terre inducantur iterato, et eisdem restituantur pleno iure. Quamquidem terram eisdem vduornicis nostris per fidelem nostrum Michaellem comitem de Zoulum sub testimonio capituli Poseniensis fecimus assignari, Cuius terre Mete prout in litteris capituli Poseniensis vidimus contineri. hoc ordine distinguuntur, prima Meta incipit a parte occidentalj a quadam vena, que Eper vocatur. et iuxta veterem metam noua meta est erecta, exinde vadit ad veterem metam ad partem orientalem ad locum, qui aruk vocatur, et iuxta illam veterem metam que destructa apparuit, noua meta est erecta, deinde vadit ad viam que altalvt vocatur. vbi eciam similiter destrucciones metarum apparuerunt. et est ibi meta noua erecta. Et exinde progreditur, et vadit versus orientem, venit ad aquam Sard. et ibi est erecta noua meta, deinde semper procedens versus orientem venit ad locum qui Sardzeg vocatur, et ibi similiter apparuerunt destrucciones metarum, est noua meta erecta. Et exinde vadit ad locum, qui lwkeurim dicitur. et ibi apparuerunt destrucciones metarum, et est noua meta erecta, deinde tendit ad locum qui homohailuk dicitur, ibi apparuerunt destrucciones metarum, et est ibi erecta noua meta, deinde progreditur, et vadit ad locum qui fenek vocatur, et similiter ibi apparuerunt destrucciones metarum, et ibi est erecta noua meta, et deinde tendit ad insulam equorum, et ibi in loco similiter destructarum metarum noua meta est erecta. Et exinde transit. et progreditur circa montem, qui Oronhos dicitur. et vadit vsque illum locum qui forkosholm dicitur. et ibi eciam noua meta est erecta. et ibi terminantur mete ipsius

terre. In cuius rei memoriam, et perpetuam firmitatem presentes litteras nostras dupplicis sigilli nostri Munimine roboratas dandas duximus. Anno dominj M^oCC^oLX nono.

Végén: »dies autem datarum propter corruptionem pargamenj in eo loco non potuit haberj.«

II. Ulászló korabeli igen hű másolat, a cedille előtti korból. A Kisfaludy-család répczelaki, vasmegyei levéltárában. Ezen okmány már a Cod. Dipl. IV., 3., 488–490. lapjain a Nemzeti Múzeumban levő Dipl. Reg. Hungar. 60. után lényeges hibákkal közöltetett. Újból lemásolta Ráth Károly és közli a Hazai Okmánytárban, I., 40. Előfordul a Cod. Dipl. Arpadian. Continuat., VIII., 232–233. és XI., 584., a helynevek variánsaival.

6. SZ.

1272. — László király, Salamoni László és Tyburcz kértére, Sixtus esztergomi olvasó-kanonoknak a zalamegyei Thótira vonatkozó 1272 február 2-án kelt osztálylevelét megerősítve, újból átírja 1274-ben.

Ladislaus dei gracia Hungarie etc. Rex ad uniuersorum noticiam tenore presencium uolumus peruenire, quod accedentes ad nostram presenciam Ladislaus, filius Nicolai, *de cognacione Salamon*, et Tyburcius filius Apsa, condam comes Vduornicorum de villa Thoty, exhibuerunt nobis patentes literas sigillo magistri Šixti lectoris Strigoniensis ecclesie et Gregory filij Gil bone memorie super separacione terre eorum confectas, rogantes nos cum instancia, ut easdem ratas habere et nostro dignemur priuilegio confirmare, quarum tenor talis est, Nos Magister Sixtus lector Strigoniensis ecclesie Iudex super terris Vduornicorum a sua Serenitate regia electi Regis Hungarie per totum regnum suum pro tempore constitutus, et Gregorius filius Gil homo domini Moysis comitis palatini, significamus uniuersis presencium per tenorem. Quod dominus Rex nobis per suas dedit literas in mandatis, quod terras nobilium et populorum ducalium de Thoty in comitatu Zaladiensi, quas cum Vduornicis de eadem

uilla communiter habebant, deberemus iusticia mediante separare, et quod hoc preceptum de parcium processerit uoluntate. Nos igitur accessimus personaliter super faciem terrarum predictarum et comperimus certo cercius presentibus vicinis et cometaneis, quod in predicta uilla Thoty terras possidebant predicti nobiles de cognacione Salamon, homines ducales Vduornici, et Capitulum ecclesie Iauriensis, communiter, et pro indiuiso pro equali ratione, vnanimiter inter ipsos diuisionem huiusmodi duximus faciendam. Ita quod medietatem earum terrarum de parte occidentali predictis Vduornicis certis metis distinctam curauimus assignari. Reliquam medietatem earundem terrarum dictis hominibus ducalibus et Capitulo Iauriensi pro integrali porcione similiter relinquendo. Ita quod dimidium vinearum omnium et singulorum ipsorum penes vnum quemque remaneat eo iure, quo hactenus possedissee noscuntur, cum huiusmodi vinee iure hospitum censeantur secundum regni nostri consuetudinem approbatam. Mete autem per nos erecte hoc ordine distinguuntur, Incipit ex parte meridiei cum metis duplicatis, congestis in dumo quercus. vbi cometanea est terra ville Thoty uergens ad septemtrionem et peruenit ad quemdam locum Buckanya,¹ vocatum, et ibi sunt due mete, Inde uenit ad montem Apa, et ibi sunt due mete, Inde uero ad arborem nucis et pomi, et sub qualibet earum est meta iuxta vineas. Inde uadit ad duas metas positas supra puteum lapideum, prope ecclesiam S. Martini de villa Thoty ex parte meridiei. Inde directe debet pertrahi linea per medium ecclesie, et venitur ad metas duas positas prope dictam ecclesiam ex parte septemtrionali. Inde venit ad viam fori et ibi sunt due mete. Inde ad duas metas vadit positas sub castro Csobancz et ibi cometanea est terra Vduornicorum Keszi. In cuius rei munimen et memoriam litteras presentes concessimus sigilli nostri munimine confirmatas. datum in festo purificationis beate Virginis. anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo secundo. Nos igitur petitiones eorum iustas esse

¹ *Bachanaga (?)*

attendentes, et legitimas, predictas literas de verbo ad verbum nostris literis inseri fecimus, dupplicisque sigilli munimine roborari. datum per manus magistri Benedicti Strigoniensis ecclesie electi locique eius comitis perpetui, prepositi Orodien-
 sis (Budensis) et aule nostre V. Cancellarij anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quarto. regni autem nostri anno secundo. sexto cal. Iulij Venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Ioanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto agriensi, Ioanne quinque-
 ecclesiensi, Paulo Vespreniensi aule nostre Cancellario, Philippo Vaciensi aule domine regine charissime consortis nostre cancel-
 lario, Lodomerio Varadiensi, Thimothéo Zagrabiensi, Dionysio Iauriensi, et Petro Transylvaniensi episcopis ecclesias dei felici-
 ter gubernantibus. Dionysio palatino, comite de Oklich, Iudice Comanorum, Henrico bano totius Sclauonie, Nicolao Waiuoda Transsilvanie, comite de Zonuk, Ioachimo magistro Tauarnica-
 rum, comite de Pilis, Herbordo magistro agazonum, comite de Barana, Ioanne comite Supruniensi, Moys magister Tauarnico-
 rum, domine regine charissime consortis nostre, comite Sume-
 ghiensi, Dedalo comite Zaladiensi, et alijs quam plurimis digni-
 tates tenentibus regni nostri et honores.

Kiadta Fejér: Cod. Dipl. Hung., VII., 5. A 375. lapon kétszer is: »e tran-
 sumto R. Ladislai 1274« és a 395. lapon: »e simplici copia archiv. Capit.
 Iaurinen. Ioan. Cech.«

* 7. sz.

1278. — *A győri káptalan bizonyítja, miszerint Salamon Lukács neje, Jolenth hozományát és jegyajándékát említett férjének hagyományozta.*

Anno MCCLXXVIII. ad humillimam petitionem Ladislai filij Nicolai, et Luce filij Zumbur, de genere Salamon, venerab. Capt. Iaur. homo pro testamentario exmissus, inde redux eidem Capt. Iaur. retulit, isto modo: quod domina Iolenth laborans in extre-

Jegyzet. A csillaggal jelölt oklevelek specialiter az Eszterházyak őseit foglalják magukban.

mis, compos tamen sue sane mentis, presente Domenico fratre suo et consenciente, et presente relictā Ladislai sorore eiusdem, dotem suam et res paraphernales, ex libera voluntate prefato Luce marito suo ad plenum testamentaliter relaxauerit.

E litteris familiae Salamon. communc. Joan. Jerney. Közli Fejér: Cod. Dipl. Hung., x., 3., 265.

* 8. sz.

1281. — *A veszprémi káptalan bizonyítja, miszerint Salamoni László, Gelyán, Lukács, Gula, Illiés és János megvették Zaaki Corrad mestertől ennek Chatár nevű birtokát.*

Anno. MCCLXXXI. Coram Capt. Vespreniensi nobilibus viris Magistr. Corrado,¹ filio Comitis Corradi de Zaak, ex una, Ladislao filio Nicolai, *Gelyano* filio *Dama*, *Lukach* filio *Zumbur*, *Gula* filio *Pous*, *Elia* et *Ioanne*, filijs *Salamonis*, de villa *Salamon*, partibus ex altera, constitutis, idem Magister Corradus fassus est, quod quandam terram Chatar vocatam, cum omnibus utilitatibus suis, Ladislao, Gelyano, Lukachio, Gule Elie et Ioanni prenotatis, et eorum heredibus, heredumque successoribus pro viginti marcis denariorum Viennensium ab ipsis plenarie receptis vendiderit et assignauerit, perpetuo possidendam. Cuiusmodi priuilegiū tenorem ad instanciam *Nicolai*, filij Gule de Salamon, et *Stephani*² filij sui, suis patentibus literis de verbo ad verbum inseri fecit idem Capit. Vespreniense. Anno domini MCCLXXXI.

Indidem ex archiv. famil. Salamon. com. Joan. Jerney. Közli Fejér: Cod. Dipl. Hung., x., 3., 266.

¹ Rectius *Corrado*.

² Ezen Stephanus a 14. számú oklevélben 1331-ben mint »in tenera etate positus« íratik, s következôleg 1281-ben még nem élt; ez oklevél *átírat*i évszáma tehát hibás, és alkalmasint 1331-nek kell állani.

*9. SZ.

1302. — *A veszprémi káptalan bizonyítja, hogy Leurenthei Chob leurenthei részbirtokát Leurenthei Istvánnak eladta.*

Capitulum Vespremiensis ecclesie, omnibus Christi fidelibus presens scriptum intuentibus salutem in salutis largitore. Ad uniuersorum noticiam tenore presencium uolumus peruenire quod Chob filio vecs, nobili de Leurenthe, adstante sibi petro filio Laurency propinguioris generacionis eiusdem vecs, pro se videlicet et pro Iacobo ac Paulo fratribus eiusdem Petri uterinis, promittente et consenciente, ad infrascripta ab una parte, *comite Ladislao filio comitis Nicolay nobili de Salamun* (sic), pro Stephano filio Stephani de predicta Leurenthe, genero suo ab altera, coram nobis personaliter constitutis, idem Chob prout modo superius annotato adstitit, quandam particulam terre, totalem videlicet porcionem Gregorÿ filÿ Iohannis generacionis sue in Leurenthe existentem, quam sibi per modum inpignoracionis per eundem Gregorium facte deuolutam fuisse referebat consenciente et permittente ipso eodemque Petro, prout pro se et pro fratribus suis prenotatis aderat, Stephano filio Stephani superius annotato et suis heredibus heredumque suorum successoribus pro quatuor marcis denariorum iure perpetuo, pacifice et quiete ac irreuocabiliter cum omnibus utilitatibus suis circumstancÿs et pertinencÿs uniuersis retulit uendidisse possidendam. Non hoc pretermisso quod quandocunque processu temporum idem Stephanus aut sui heredes racione predicte terre modo prescripto vendite a quocunque molestari attentarentur, prefatus Chob et sui heredes teneantur expedire eosdem ab omnibus molestanti-bus proprÿs laboribus sumptibus prout expensis. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem ad instanciam et petitionem parcium presentes concessimus litteras maioris sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Hermani lectoris, anno dominice incarnationis. M^oCCC^oII^o venerabili in Christo patre

et domino Benedicto Dei gracia Episcopo, aule domine regine Cancellario domino nostro, magistro Stephano preposito, magistris Petro cantore, Laurencio custode, ecclesie nostre existentibus.

E membrana originali Collectionis Nicolai Jankovich. Locus sigilli e corrigia pendentis. Közli Fejér: Cod. Dipl. Hung., VIII., 6., 1. l.

10. sz.

1314. — *A veszprémi káptalan, Salamon István kérére, a Salamon-nemzetségnek a veszprémmegyei Salamon helység felett 1314-ben történt osztályról szóló levelét átírja.*

Anno 1314. Coram Capit. Vesprem. quidam *Nicolaus* nomine, filius *Jule* de Salamon, pro se, et pro *Posa*, ac *Gele* fratribus suis ab una, et *Abraam*, filius *Fukus*, *Iacobus* filius *Lukacsi*, pro se, et pro *Laurencio* fratre suo, et *Iwanka* filius *Elie*, pro se, et pro eodem Patre suo, *Blasio*, et *Bichoro* fratribus suis, *Nobiles de eadem Salamon* partibus ex altera, constituti, ydem super terris suis arabilibus, et siluis, seu nemoribus, ac pratis in territorio eiusdem uille Salamon habitis, communiter et possessis, iuxta ordinacionem Nobilium generacionum eorum, de eadem Salamon, per modum concordie talem diuisionem se fecisse dixerunt: quod de eisdem terris antedictis quartam partem, equanimiter mensurando, a parte occidentali, iuxta fluuium *Biyuta* existentem, et certis metis distinctam, dederint et assignauerint, *Nicolao*, filio *Iule*, *Posa*, et *Gele* prenominationis perpetue tenendam, residuas uero tres partes earundem terrarum ydem, *Abraam*, *Iacobus*, *Laurencius*, *Elias* et filij sui prenominationi inter se, mixtim habitas, similiter perpetue possidebunt. Eiusmodi priuilegy tenorem ad instanciam *Stephani* filij *Nicolai*, filij *Iule* de Salamon, et eiusdem *Nicolai*, Patris sui transcribi, et transummi fecit idem Capit. Vesprem. MCCCXIV.¹

Communicavit Joan. Jerney. Közli Fejér: Cod. Dipl. Hung., VIII., 6., 194.

¹ Az átirat későbbi időből származhat. Lásd a 8. számú oklevél jegyzetét.

11. sz.

1320. — *Miklós, győri püspök, Salamon Jakab özvegyét a férje által vett chatári részbirtokba, elébb azt meghatároltatván, beígtatni rendeli.*

Anno MCCCXX. Litere Nicolai Episcopi Lauriensis, quibus mediantibus Saulo, Capellano et Canonico Capt. Iaurien. et Myko Sacerd. de Dalko, precipitur quatenus ydem accedant super faciem terre porcionis *Iacobi* de Salamon, item super quandam particulam terre in Chatar existentem, quam prefatus Ioannes¹ eo uiuente empcionis titulo comparauerat, eandemque porcionem empticiam reambulent, statuanteque cum omnibus utilitatibus Domine relicte dicti *Iacobi*, emanate.

Communic. Joan. Jerney. Közli Fejér: Cod. Dipl. Hung., VIII., 6., 51.

12. sz.

1321. — *A dömölki apát János, és convente előtt Salamon Ábrahám comes kijelenti, miszerint fimaradék hiányából, egyetlen Gebenne nevű leányát, minden birtokait reáruházva, Perédi Györgynek nőül adta, miben a többi ott jelenlevő Salamonok belenyugosznak.*

Anno MCCCXXI. Coram Ioanne, abbate Monasterij B. V. de Demenk et conuentu loci eiusdem, Comes *Abraam*, filius *Folkus* de Salamon ex una, parte vero ex altera Comites *Nicolaus*, filius *Gula*, *Bocho* et *Blasius*, filij *Elie*, de eadem Salamon personaliter constituti et comparentes, fassi sunt, quod cum ipse comes *Abraam* esset masculini sexus heredum solacio destitutus, unicamque filiam suam *Gebenne* nomine,² post se relinqueret, eandem-

¹ Rectius *Jacobus*.

² A 20. számú oklevélben »Elena«-nak íratik.

que Georgio filio Ivan de Pered tradidisset, eidemque filie et genero dicti Comitis Abraham, uniuersas dicti Abrahe possessiones perpetualiter possidendas relinquerunt. Prefati Bacho et Blasius filij Elie, ac Nicolaus filius Gule. Anno ut supra 1321.

Véghelyi Dezsőnek a köpcsényi Illiészázy-féle levéltárban, ladula 19. fasc. 1. sub. A. fellelhető Extractusa nyomán. Jerney János nyomán közli Fejér is: Cod. Dipl. Hung., VIII., 6. 51.

* 13. sz.

1324. — *A pozsonyi káptalan előtt a Salamon-nemzetség némely tagjai, Ogyaꝝ Fako mester, és Andychnak tanúsított hű szolgálatakért, az Atakur folyón túl fekvő birtokaiknak egyharmadát adományozák. Kelt június 2-án.*

Uniuersis christi fidelibus presentes literas inspecturis Capitulum ecclesie Posoniensis salutem in domino sempiternam ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus pervenire: Quod constituti personaliter coram nobis *Iohannes* filius *Michaelis*, *Tank*, *Georgius*, *Johannes* filius *Gyliani* et *Thomas* filius *Ladislai* nobiles de Salamon, pro se et pro omnibus proximis et cognatis suis ab una parte, magister *Fako* et *Andych* filij magistri *Petri* de *Ogya* ab altera ydem *Iohannes* et *Georgius* cum memoratis proximis suis sunt confessi quod quia ydem magister *Fako* et *Andych* diuersa negocia ipsorum cum suis expensis et laboribus non modicis in profectum eorum solícite et prudenter promouerint Volentes igitur talium et tantorum seruiciorum eorundem magistri *Fako* et *Andych* fore memores, terciam partem omnium possessionum suarum ultra fluuium *Atakur* existentium in uicinitate terrarum videlicet *Ilko* et *Leeg* existentem cum suis vtilitatibus aquis scilicet lignis *Graminibus* ac ceteris vtilitatibus suis vniuersis dedissent donassent et tradidissent eisdem magistro *Fako* et *Andych* et per eos suis heredibus heredumque

suorum successoribus iure perpetuo et irreuocabiliter possidentam habendam et tenendam. datum sabatho proximo ante festum Penthecostes anno domini millesimo trecentesimo vigesimo quarto.

Eredetije a budai királyi kamarai levéltárban: Monialia fasc. 9. Nr 1. Közölve az Anjou-kor, II., 141. oklevéltárában.

14. sz.

1331. — *Salamoni Jakab özvegye, Pechuli Erzsébet, ekkor Dergezhei Lőrincz neje, Salamoni Miklóst, és ennek István nevű kiskorú fiát első férje birtokaiból neki járandó hozományra stb. nézve megnyugtatja. Kelt augusztus 24-én.*

Nos Capitulum Vespremiensis ecclesie, Significamus quibus expedit, tenore presencium vniuersis quod Domina Elisabeth, relictā *Iacobi* filij *Lukachy* de Salamon, filia uidelicet *Mauricy* de Pechul, nunc vxor *Laurency* filij *Mochus* de Dergechey astante sibi eodem marito suo, abuna parte. *Nicolaus* filius *Iule* et *Stephanus* filius eiusdem *in tenera etate positus* de eadem Salamon, ab altera, in nostra presencia personaliter constituti, eadem domina est confessa, quod ad rationem dotis et rerum parapharnalium suarum, de possessione vel possessionibus prefati mariti sui, sibi debencium, in estimacionem soluisset sibi, uiginti quinque pensas paruorum vienensium, de quibus quidem viginti quinque pensis paruorum vienensium, eundem Nicolaum et filium suum superscriptum reddidit expeditum et penitus absolutum coram nobis domina superscripta. Datum Dominico die proximo, post festum beati regis Stephani. Anno domini millesimo CCC^o Tricesimo primo.

Hártyára írva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János. Kivonatosan a Zala vármegye történetéhez tartozó oklevéltárban, pag. 261. is közölve.

15. sz.

1334. — *Drugeth Willermus nádor a hatalmaskodó veszprém megyei Lőrincz nevű szolgabíróét Salamon Miklós ellenében elmarasztalja.*

Anno. MCCCXXXIV. Coram Willermo Drugeth regni Hungarie palatino, etc. *Nicolaus* filius *Gyule*¹ contra Laurencium filium Baroth, Iudicem Nobilium comitatus Vespreniensis comparens, egit proponendo tali modo: quod ipse in causa, quam Georgius Bered² contra ipsum, in presencia eiusdem Laurencij et Nicolai filij Pauli alterius Iudicis Nobilium et Antonij V. comitis Vesprenien. requirebat sibi minus iuste iudicium fecerit, in eo videlicet: quod predictus Georgius requisierit super ipsum destruccionem mete sue, et potenciariam occupacionem quarundam particularum terrarum in porcionaria possessione sua Salamon vocata, lite pendente inter ipsos, quibus itaque discussis, et examinatis, dum prefatus palatinus antelatum Laurencium filium Baroth in decem marcis decreuisset fore conuictum, idem Laurencius domum ipsius Nicolai accedendo, pecora abstulerat, igitur memoratus Laurencius in facto potencie iudicialiter est conuictus.

Communc. Joan. Jerney. Közli Fejér: Cod. Dipl. Hung., VIII., 6., 127.

16. sz.

1335. — *A veszprémi káptalan előtt Salamon Miklós és Perédi György peres ügyeiket elbékélik.*

Anno. MCCCXXXV. Testimoniales Capt. Vespren. super uniuersis causis, damnis, nocumentis, et iniurijs, inter *Nicolaum* filium *Iule* de Salamon ab una, et Georgium, filium Iwan de Pered partibus ab altera habitis taliter sopitis: quod prefatus Georgius filius Iwan, uniuersa damna, nocumenta, et iniurias, generaliter vero qualibet maleficia, que per ipsum dicto Nicolau usque nunc quouis modo irrogata fuerant, et perpetrata, ob sin-

¹ Mint a következő oklevélből kiderül, *de Salamon*.

² Rectius *Pered*, mint a következő oklevélben olvasható: filius *Iwan de Pered*.

cere proximitatis unionem, penitus sopiendo, et sedando remiserit, et relaxauerit, e conuerso autem, predictus Nicolaus filius Iule, ob tante Charitatis fragranciam, quasdam possessionarias porciones, in possessionibus Salamon et Chatar vocatis in comitatu Vesprem. existent. quarum una quondam Abraahe de Salamon, scilicet in eadem possessione Salamon existens, hereditaria fuerat cum omnibus suis appertinencijs, eidem Georgio proximo suo, ac filiorum suorum successoribus, ratione quarum possessionum idem Nicolaus, ipsum Georgium, coram Magnifico Domino Willermo Drugeth, regni Hungarie palatino, etc. in causam attraxit, restituerit, et resignauerit perpetuo possidendas.

Communc. Joan. Jerney. Közli Fejér: Cod. Dipl. Hung., VIII., 6., 131.

17. sz.

1339. — *A veszprémi káptalan, Salamon Miklós kértére, negyedik Béla királynak az Altalútolya-fewldre vonatkozó, 1239-ben kelt ítélet megerősítő levelét átírja. Kelt június 23-án.*

Capitulum ecclesie wespremiensis omnibus christifidelibus presentibus et futuris presencium noticiam habituris Salutem in domino sempiternam ad vniuersorum noticiam harum serie volumus peruenire Quod *Nicolaus* filius *Iule* de Salamon ad nostram accedens presenciam exhibuit nobis quoddam priuilegium domini Bele condam regis hungarie felicis recordacionis tenoris infrascripti petens nos cum instancia vtquia ipsum priuilegium per diuersa loca, ad declaranda sua Iura inspecie transferre propter viarum discrimina non auderet tenorem ipsius priuilegy ob maiorem cautelam, propter euitandum viarum periculum nostris literis priuilegalibus de verbo ad verbum transcribi facere et nostro Sigillo consignare dignaremur cuius tenor talis est.¹ Nos igitur iustis et legitimis petitionibus predicti Nicolai filij Iule fauorabiliter inclinati tenorem predicti priuilegy domini Bele condam Regis hungarie non abrasum non cancellatum et in

¹ Lásd a 2. számú oklevelet.

aliqua sui parte viciatum de verbo ad verbum presentibus transcribi et transsumpti facientes appositione sigilli nostri autentici et pendentis consignando. datum In vigilia Natiuitatis Beati Iohannis Baptiste anno domini Millesimo Trecentesimo Tricesimo nono.

Gróf Szentgyörgyi és Bazini Péter országbíró 1504. évi eredeti itélőleveléből, a kolozsvári Eszterházy-levéltárban. Másolta Eszterházy János.

18. SZ.

1345. — *Perédy György a Bytwa folyóra épített malom negyede iránt indított keresetét Salamon Miklós, István és Domokos ellenében ítéletileg elveszti.*

Anno. MCCCXLV. Coram Nicolao, regni Hungarie palatino, etc. in casu intuitu quarte partis cuiusdam molendini in fluuio Bytwa constructi, per Georgium, filium Iwan de Pered, contra Nicolaum, filium Iule, Stephanum, filium Bus, ac Dominicum, filium Clementis, Nobiles de Salamon, mota et suscitata, idem Georgius, filius Iwan, calumniator, et calumniatorum poena, condemnandus iudicialiter remansit, uniuersis suis possessionibus vbilibet ipsum Georgium tangentibus, in duabus partibus Iudici, in tertia vero parte aduersarijs deuoluendis et habendis.

Communc. Joan. Jerney. Közli Fejér: Cod. Dipl. Hung., IX., 6., 13.

* 19. SZ.

1350. — *A győri káptalan előtt Salamoni István és Domokos maguk és rokonaik nevében a csallóközi Votha nevű birtokuk használatától ugyanazon ágoni véreiket, valamint szomszédaikat eltiltják. Kelt április 29-én.*

Nos Capitulum Iauriensis ecclesie, tenore presencium significamus quibus expedit vniuersis, Quod Stephanus filius Nicolai et dominicus filius Clementis nobiles de Salamon de Comitatu vespreniensi pro se personaliter, ac Stephano vel Gregorio vel Georgio¹ filio Zerie paulo filio ladizlai Ioanne filio petri Bacho filio

¹ E név már nem olvasható el.

Elie, Iohanne filio Bacho nobilium de eadem Salamon proximorum ipsorum ad nostram veniendo personalem presenciam suis et in personis iam nominatorum permodum protestacionis et in forma prohibicionis nobis significare curarunt, quod ipsi cometaneos et vicinos eorum in districtu Challokuz in possessione eorum vatha vocata prohibuissent et prohiberent coram nobis ab vsu et vtilitatum percepcione eiusdem possessionis eorum, et specialiter promixos eorum in eadem linea congeneracionis, cum ipsis concernentes de eadem votha, ne homines alienos super eandem possessionem votha vocitatam ipsorum, Iuri pertinentem ducere et collocare possint in eorum preiudicium et grauamen, quoslibet vero alios ab occupacione et optencione, quouis titulo sibi ipsis vsurpacione sepedictam possessionem eorum votha nuncupatam similiter prohibuissent contradicendo et contradixissent prohibendo coram nobis, datum quinta feria proxima ante festum beatorum philippi et Iacobi apostolorum, anno domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimo.

Hártyára írva, vizfoltokkal telve. Eredetije az Eszterházy-család kolozsvári levéltárában. Másolta Eszterházy János.

20. sz.

1360. — *A győri káptalan tanúbizonysága szerint Perédy György és neje, Salamoni Ilona, a salamoni, podári és myhálchfeuldi rész-birtokaikat stb. rokonaiknak: Salamoni János-, Antal-, Miklós-, Bálint- és Pálnak hagyományozzák. Kelt augusztus 3-án.*

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis memorie comendamus tenore presencium significantes quibus expedit vniuersis cum nos adinstantem petitionem, Nobilis (Georgy) filij Iwan de pered et domine *Elene* consortis eiusdem discretum virum magistrum Blasium socium et conCanonicum (nostrum) ad audiendam testamentariam (di)sposicionem (eo)rum duxissemus (exmittendum¹) Idem ad nos rediens retulit quod annotati Georgius

¹ Kimaradt.

filius Iwan et domina *Elena* consors eius filia *abrahee* de *Salomony* in lecto egritudinis decumbentes mentem sanam habentes interceteras suas ordinaciones testamentales vniuersas possessionarias porciones suas, quouis titulo ipsis pertinentes in eadem *Salomony* habitas, et in podar porcionem possessionariam inpignoratiam ac terram *Myhalthfeulde* vocatam cum *Molendino* ineadem habito, ac specialiter dicta domina *Elena* dotem et res parafernales domine matris sue, et quartam suam naturalem, in predicta possessione *Salomony* ipsam concernentem, *Iohanni Anthonio Nicolao* et *Valentino* filijs *Blasj*, et *paulo* filio *Thome* dicti *Bochow*, proximis suis, et per eos ipsorum heredibus heredumque posteritatibus dedisset et legasset perpetuo pacifice tenendas et habendas. *Stephanus* vero filius *Nicolai* filij *Gyula* de eadem *Salomony* dicte testamentali legacioni eorundem antedictis facte suum prebuisset consensum et assensum, Ita tamen quod porcionem possessionariam in dicta podar inpignoratiam quando-cumque n(obiles de eadem podar redimerent pro sumpma pecunie pro qua inpignorata extitisset, annotati vel eorum posterj reddere teneantur, presentes cum nobis reportate fuerint informam priuilegy redigj faciemus. Datum infesto Inuencionis sancti Stephani prothomartiris, anno domini M^{mo} CCC^o Sexag^{mo}.

Papirra irva. Eredeti je a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

* 21. sz.

1362. — *A győri káptalan bizonyítja, miszerint a veszprémmegyei Salomoniak, úgymint: János, Miklós, Balázs, László, János, Miklós, és újból Miklós, a csallóközi Wotha nevű közös birtokukat és telepedésük első helyét egymás között megoszták.*

Kelt május 21-én.

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis Memorie comendantes significamus tenore presencium quibus expedit uniuersis, Quod *Iohannes* et *Nicolaus* filij *Iohannis* pro se et *Blasio* fratre

eorum absente, *Ladislaus* filius *Ladislai* ut dixerunt fratres patruelles, Item *Iohannes* filius *petri* modo simili pro se et *Nicolao* fratre suo, nec non *Nicolaus* filius *Pauli* similiter fratres patruelles *Nobiles de Salomon Comitatus Vespreniensis* ad nostram presenciam accedentes viue vocis organo proposuerunt eomodo, Quod ipsi *possessionem eorum Votha nominatam in Comitatu posoniensi existentem, primo scilecet locum Sessionalem* per eos vsquemodo absque diuisione parcium possessum, in quatuor partes seu porciones taliter inter se diuisissent, ymo nostra inpresencia diuisisse retulerunt, Quod a parte aquilonari iuxta lacum Ibidem habitum una pars *Iohanni Nicolao et Blasio filijs Iohannis* antedicti simul et inuicem, Secunda vero penes ipsum lacum a parte orientis *ladislao filio ladislai* pro se, Item prope Sessionem *ladislai* tertia pars *Iohanni et Nicolao filijs petri* modo qua supra, Quarta vero porcio Ibidem circa lacum versus orientem *Nicolao filio pauli* pro se in diuisione cesissent et deuenissent, perpetuo possidenda tenenda et habenda, Et quia prescripti filij *petri*, et *Nicolaus* filius *pauli* coequalem diuisionem non habuissent, annotati filij *Iohannis* et *ladislaus* filius *ladislai* de porcione ipsorum a parte superiori eisdem equaliter augmentassent, preterea predictum lacum et pascua animalium secundum ordinem locorum sessionalium usui comunitatis comisissent eomodo quod unus alium ab usu minime valeat prohibere, Terras eciam arabiles et alias extrinsecas utilitates ut fieret opportunum se diuidere velle affirmarunt, hoc non pretermisso, quod si qua parcium iam dictam diuisionem inter eos factam retractaret seu reuocaret, extunc, salua Iudicis porcione in sex marcis depenendis conuinceretur eo facto prout inter partes extitit ordinatum et assumptum coram nobis, presentes in formam priuilegy redigi faciemus quam primum nobis fuerint reportate. datum Sabatho proximo ante festum sancte Elene Regine anno domini Millesimo Trecentesimo Sexagesimo secundo.

Újabbkori hátirata: Diuisionales hominum familiae Salomon, super possessione Watha Comitatus Posoniensi adiacente celebratae, ac Capit. Iauriensi dein Budensi relatae.

A budai káptalannak 1471. évi, pergamenre irt eredeti átiratából; tojásdad alakú, fehér, megbarnult viaszpecsét szétmálva, pergamen-szalagon függ. Minden czimer-nyom nélkül. A gr. Eszterházy-család cseszneki ágának pozsonyi levéltárában őriztetik: fasciculo 102. Nr. 25. Másolta Eszterházy János. A gr. Szentgyörgyi és Bazini Péter országbíró 1504. évi ítelőlevelében szintén előfordul ezen oklevél, azon különbséggel, hogy a szövegben említett »sessionalium« hiányzik.

22. sz.

1363. — *Az óbudai szerzetesnők a pozsonyi káptalan előtt tiltakoznak Vata nevű birtokuk alattomos meghatárolása és abbani beigtatása ellen. Kelt július 14-én.*

Nos Capitulum ecclesie Posoniensis Memorie commendamus Quod Thomas filius Pauli de Samut famulus et officialis viri prouidi Iakus Iudicis posoniensis in personis Religiosarum dominarum Sanctimonialium de Veteri Buda ad nostram accedens presenciam permodum protestacionis nobis significare curauit, quod Iohannes filius Blasý de Salamon et alter Iohannes¹ filius Stephani quan-

¹ A másik János, az István fia, nem a Salamon, sem a Vata családoknak nem tagja, mint azt egy 1366. évi a budai kir. kamarai levéltárban: Possessiones Monialium fasciculo 21. Nr. 9. alatt őrzött eredeti és következő oklevél tanúsítja; valamint ugyane helybeli, kezemnél levő 1368. évi oklevélben ezen Iohannes, dictus Misernek is iratik. — Nos Nicolaus Konth Regni Hungarie palatinus et Iudex Comanorum memorie commendamus quod in congregacione nostra generali vniuersitatis nobilium posoniensis et mosoniensis Comitatum feria secunda proxima post octauas festi penthecostis prope ciuitatem posoniensem celebrata, Iohannes filius Stephani de Vata demedio aliorum exurgendo proposuit eo modo quod quadam possessio Kisuata vocata in Comitatu posoniensi existens sua esset hereditaria et ad eum omni Iure pertineret, quam nunc sanctimonialia Claustris beate virginis de veteri Buda occupatiue detinerent minus iuste prout hoc Iudicibus nobilium Iuratisque assessoribus dicti Comitatus posoniensis constaret euidenter, petens nos vt jdem Iudices nobilium Iuratique assessores qualem de premissis scirent veritatem per nos requisiti faterentur. Cumque nos eosdem Iudices nobilium Iuratosque assessores predicti Comitatus ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro Regi sueque sacre corone Regie prodicenda veritate et iusticia obseruanda tacto viuifice crucis ligno nobis prestitam suprapremis requisitos habuissimus jdem Iudices nobilium Iuratique assessores prescripti Comitatus suprapremis adprescriptam fidem eorum nobis prestitam vnanimi et concordí testificacione taliter

dam possessionem dictarum dominarum vata¹ nominatam condam petri filij Georgij de Challokuz habitam mediante homine regio ac testimonio cuiusdam Capituli uel Conuentus, sicut ipse rescire potuisset furtine et clandestine absque scitu earundem dominarum sanctimonialium reambulare reambulatumque pro se ipsis statui fecissent in preiudicium dictarum dominarum non modicum et grauamen unde dictus Thomas ut prescribitur prenotatos Iohannem et alterum Iohannem a statucione et occupatione dicte possessionis vata fructuumque ac Vtilitatum percepcione quouis modo facta uel facienda prohibens contradixit ymo contradicendo prohibuit coram nobis. datum feria sexta proxima post festum beate Margarete virginis et martiris anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio.

Eredetije a budai kamarai levéltárban, Moniales, fasciculos 14. Nr. 4.

23. sz.

1368. — *A győri káptalan előtt Salamoni László békeegyezményre lép Salamoni János-, Balázs- és Miklóssal, és az általa rajtok elkövetett méltatlankodások fejében átadja a salamoni rész-birtokát cserében, ezeknek vathai birtokrészükért. Kelt febr. 21-én.*

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis Memorie comendamus quod *ladislaus filius ladislai de Salamon* exuna, parte vero ab altera *Iohannes* et *Blasius* filij *Iohannis* filij *Poka*, pro se et pro *Nicolao* fratre eorum vterino nobiles de dicta Salamon, Comitatus Wespremiensis, coram nobis comparentes ministerio

affirmauerint, quod ipsa possessio Kysuata nunquam ipsius Iohannis filij Stephani fuisset hereditaria, nec eidem Iure hereditario deberet pertinere, quia ipse Stephanus pater dicti Iohannis semper et ab antiquo homo popularis ymo Iobbagio Ladislai de Gutur extitisset, sed ipse Stephanus pater dicti Iohannis filiam vnus nobili de ipsa possessione de Kysuata matrimonialiter habuisset, ipseque Iohannes ex eadem domina fuisset procreatus, et ex eo in dicta possessione Kysuata quartam puellarem domine matris sue habere deberet, in quorum assercionis testimonium presentes litteras nostras duximus concedendas, datum sexto die congregacionis nostre predictae in loco memorato anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto.

¹ *Alias Kysvata*, anno 1366-ban így nevezve.

viueuocis nobis significare curauerunt, quod quamuis ipsi, usque ad hec tempora, Inimicicias inter se gessissent, Tamen amore pacis et proximitatis, ac per ordinacionem proborum virorum et nobilium, super omnibus rixis et contencionibus, speciatim super vlncribus et mutilacionibus predictorum Iohannis et Blasij, per Georgium et Iacobum filios Nicolai dicti Balog, homines populares, eisdem illatis et rebus receptis eorundem hominum popularium, ad perpetuam concordiam pacis mutuo et alternatiue omnino indulgendo et relaxando deuenissent, Immo se se deuenisse retulerunt coram nobis, Ita videlicet, quod predictus ladislaus filius ladislai porcionem prescriptorum in watha habitam libere possidere tenebitur, et e conuerso, iam sepe dicti filij Iohannis filij Poka porcionem possessionariam ladislai in Salamon habitam, eisdem abque impedimento possidere et tenere assumpsit, nostra in presencia, Tali vinculo obligaminis inter partes adiecto, quod si qua parcium dictam concordiam pacis, tractu temporum diuelleret palam uel occulte, quouis colore aquisito, extunc contra partem alteram salua Iudicis porcione in decem marcis denariorum conuinceretur eofacto, datum feria secunda proxima ante festum Katedre beati petri apostoli anno domini millesimo CCC^o LX^{mo} octauo.

Hártyára írva. Eredeti je a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

24. sz.

1373. — *A pozsonyi káptalan előtt Hegy János azt vallja, hogy Manchamagyari András bizonyos birtokrészeit Vathai Jánosnak zálogosította el. Kelt október 17-én.*

(Nos) Capitulum ecclesie posoniensis memorie comendamus quibus expedit vniuersis, Quod Iohannes filius Mychaelis de hegy, sua, et domini Mychaelis patris sui in persona, coram nobis personaliter comparens fatebatur in hunc modum quipe, quedam lugera terrarum, cum omnibus suis vtilitatibus, et

pertinencys vniuersis, per Andream filium petri de Mancha-magyar pro nouem marcis denariorum, marcam quamlibet in decem pensis computatis, mediantibus alys literis nostris pignori obligauit *Iohanni* filio *Blasy* de vatha et suis heredibus heredumque suorum posteritatibus pro dictis nouem marcis plene ab eodem leuatis vt dicebat et receptis ab eodem, dedisset adredimendum ymo dedit coram nobis, prout eidem plus adredimendum competit, eo iure, quo in predictis alys literis nostris pertinere dinosceretur, predictum Iohannem et suas posteritates, tenenda pariter et habenda. datum secundo die beati Galli confessoris. anno domini Millesimo CCC^{mo} lxx^o tercio.

Hártýára irva, telve vizfoltokkal. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

25. sz.

1381. — *Zenthléleký László mester pozsonymegyei alispán, Ilkai Domokosné Wothai Margit kértére, bizonyos még 1370-ben elorzott oklevelek érdekében vizsgálatot rendel 1381-ben. Kelt aug. 4-én.*

Amicis suis reuerendis Capitulo ecclesie posoniensis magister ladislaus filius petri de Zenthlelek vicecomes posoniensis amicitiam paratam cum honore, dicitur nobis in persona nobilis domine *margaretha* vocate filie *ladislai* filij *ladislai* de wotha consortis dominici filij Georgij de Ilka, quod feria secunda proxima post dominicam oculi¹ cum nimirum vndecima reuolucio preterisset annualis, quidam malefactores noctis in silencio, potencialiter ad domum predicti *ladislai* patris sui veniendo, vniuersa literalia Instrumenta, tam super possessiones hereditarias, emticias quam inpignoraticias confectas et emanatas abstulissent, et asportassent, quas possessiones inpignoraticias prefatus ladislaus pater ipsius domine *margarete* pignoris titulo (ab oliuerio²) a nicolao filio aleueri habuisset, et easdem, (pacifice³) prefata domina

¹ Márczius 18-án.

² Kitörülve.

³ Kitörülve.

pacifice possedisset, que quidem possessiones inpignoraticie et cetera predicti aleberi (sic) videlicet terre arabiles cum Fenetis et arboribus fructiferis usque *ad ecclesiam beati petri apostoli*,¹ et infra eandem ecclesiam, quoddam pratum ad decem falcastia suficiencia, penes possessiones hereditarias eiusdem ladislai filij ladislai, adiacerent, quequidem (possessiones inpignoraticie²) literalia Instrumenta super predicta possessione inpignoraticie confecta, prout ipsi fasscitati fuissent circa Egidium filium Cosme de hydegheth michaellem filium Thome de Kysmagyar, haberentur, scilicet de eo tamen ipsi domine veritas non constaret, quomodo ad ipsos dicta literalia Instrumenta peruenissent Superquo vestram amicitiam presentibus petimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente michael filius nicolai de Eghazosmagyar vel ladislaus filius Iohannis de Kysmagyar, seu Blasius filius Iohannis de Ilka, alij absentibus homo noster, et vnus Iudicum quatuor ab omnibus quibus Incumbit meram de premissis expiscetur veritatem, quam tandem nobis amicabilem rescribatis, datum posony dominico die proximo post festum ad vincula beati petri apostoli, anno domini M^oCCC^olxxx^o primo.

Kivül: Amicis suis reuerendis Capitulo ecclesie posoniensis, pro domina margareta filia Ladislai filij ladislai de Watha, consorte dominici filij Georgij de Ilka Inquisitoria.

Oldalvást: homo noster Capituli magister mychael feria tertia proxima ante festum beati laurencii?

Papirra irva. Eredetije a pozsonyi káptalan országos levéltárában, caps 36., fasc. 1. Nr. 8.

¹ Monumenta Vaticana Rationes Collector. Pontific. Series 1. Tom. 1. p. 406—408. Anno 1331. »Beneficia vacantia in Regno Hungariac. In provincia Strigoniensi et Colocensi sunt vacantia beneficia, que secuntur: que in Curia vacabant antequam in Ungariam venerimus, et ita scribo, sicut erat in libro (anno 1331): Comittitur episcopo Agriensi, quod possit conferre magistratum capellarum de Bitis capellarum de Tordoskeddi de Scandinio, de Salia, de Watha Strigoniensis dyocesis, vacantibus et devolutis auctoritate Lateranensis concilij, nonas Ianuarii.« Továbbá: »Conceditur episcopo Agriensi, quod possit conferre personis idoneis personatus, qui capelle seu quarte nuncupantur vacantibus per ipsius consecrationem in diocesi Strigoniensi III. Calendas Decembris.« Ezek nyomán a vathai kápolna 1331-ben már létezett.

² Kitérőleve.

26. SZ.

1381. — *A győri káptalan előtt Kouachy Antal és Salamoni Margit Salamoni Miklóst ennek birtokaiból járandó leánynegyedek iránt megnyugtatóják. Kelt szeptember 10-én.*

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis Memorie commendamus. Quod Anthonius filius Mathe de Kouachy et domina *Margaretha* filia *Laurency* filij *Clementis* de Salamon prout de noticia ipsorum paulus sartor Iobagio noster de Iaurino nos assecurauit Item *Nicolaus* filius *dominici* de eadem Salamon parte ex altera coram nobis constituti per dictum Anthonium filium Mathe propositum extitit pariter et relatum oraculo viueuocis quod ipse dotem domine matris sue Rusenth vocate prenomina vero domina *Margaretha* quartam filialem suam in omnibus possessionibus et possessionarys porcionibus annotati Nicolai filij dominici in quocunque loco vel Comitatu adiacentibus de regni consuetudine ipsis pariter prouenire debentes absque discussione litis recepta et habita aut impensa ipsis omnimoda et condigna satisfaccione per Nicolaum filium dominici prenotatum vel eodem prout probi et Nobiles viri ordinassent, eidem Nicolao filio dominici relaxassent penitus et intoto Super quibus eciam rebus dotalicys prenotatus Anthonius filius Mathe, ac eadem domina *Margaretha* filia dominici¹ filij *Clementis* super prefata quarta sua puellari annotatum Nicolaum filium dominici et suos successores de se et de eorum posteris expeditos reddiderunt atque satisfactos coram nobis testimonio presencium mediante. Datum quarta feria proxima post festum Natiuitatis virginis gloriose Anno Domini M^oCCC^{mo} Octuagesimo primo.

Kivül, régi irással: 1341 negied.

Hártyán, hátlapján kerek pecsét nyomaival. Kálóczy Lajos úr gyűjteményében, Győrött. Másolatát Vég helyi Dezső úrtól nyerém.

¹ Rectius *Laurency*.

27. sz.

1383. — *A pozsonyi káptalan előtt az óbudai szerzetesnők a csallóközi Ren birtokukhoz tartozó Kenderfeuld nevű földrésznek igtatás következtében történt elfoglalása ellen tiltakoznak.*

Kelt junius 12-én.

Nos Capitulum ecclesie posoniensis damus pro memoria Quod Michael filius petri de Kukenzaru lobagio sancti monialium de veteri Buda ad nostram personaliter veniendo presenciam in personis earundem dominarum permodum protestacionis et prohibitionis nobis significare curavit, quod *Iacobus* filius *Blasy* de watha quandam particulam terre Kenderfeuld vocate prescriptarum religiosarum dominarum in districtu Challokuz in possessione Ren vocata habitam sibi statuifacere procuraret, factaque sua protestacione prefatum Iacobum filium Blasy a statuifacione ipsius particule terre et se in eadem intromissione alios vero quoslibet prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis regni lege requirente, datum feria sexta proxima post festum beati Barnabe apostoli, anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo tercio.

Eredetije a budai kamarai levéltárban. Moniales.

28. sz.

1384. — *A pozsonyi káptalan jelenti, miszerint Mária királyasszony május 21-én kelt parancsa folytán Salamoni Margitot a pozsonymegyei Cegléd vagy másképp Barania nevű birtokba minden ellenmondás nélkül beigtatta. Kelt junius 18-án.*

Nos Capitulum ecclesie Posoniensis, memorie comendamus per presentes, Quod nos literas excellentissime Principis Domine Marie Inclýte Regine Hungarie Dalmacie Croacie etc. Domine nostre naturalis statutorias cum majori sigillo suo consignatas,

nobis directas supremo cum honore recepimus in hec verba, Maria Dei gracia Regina Hungarie, Dalmacie, Croacie etc. fidelibus suis Capitulo Posoniensi, salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona nobilis Domine *Margaretha* vocate, filie *Ladislai* de Salamon quomodo ipsa in dominium possessionarie porcionis, in possessione Cegled alio nomine Barania vocata habite, titulo inpignoraçionis sibi attinentis, in Comitatu Posoniensi existentis legitime vellet introire, si contradiccio cuipiam ei non obviaret, in hac parte, super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Michael filius Nicolai de Eghazas magiar, vel Iohannes de Keech, aut alter Iohannes filius Petri de Zaaz, aliis absentibus homo noster, ad faciem prelibate possessionarie porcionis, vicinis, et cometaneis legitime inibi conuocatis, et presentibus accedendo introducat prefatam nobilem Dominam in dominium ejusdem, statuaturque eandem eidem nobili Domine sub premissis titulo inpignoraçionis possidendam, si non fuerit contradictum, Contradictores vero si qui fuerint, euocet eosdem, contra ipsam nobilem Dominam in nostram presenciam ad terminum competentem, rationem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec ipsius possessionarie Introduccionis, et statucionis seriem, vel nomina contradictorum, et citatorum, si qui fuerint, ac terminum assignatum nobis fideliter rescribatis. Datum Bude tercio die festi ascensionis Domini anno eiusdem millesimo CCC^{mo} octuag^{mo} quarto. Nos igitur preceptis et mandatis predictae Domine nostre Marie obedire cupientes, ut ex debito tene-mur, una cum Iohanne filio Petri de Zaaz homine ejusdem Domine Marie nostrum hominem discretum Nicolaum Plebanum de magiar ad ipsam statucionem faciendam pro testimonio transmisimus fide dignum, Qui postmodum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt, Quod ipso sabatho proximo post festum corporis Christi proxime nunc preteritum ad faciem possessionarie porcionis nobilis Domine Margarethe vocate in possessione Cegled alio nomine Barania vocata habite, in Comitatu Posoniensi

existentis titulo in pignoracionis sibi attinentis, vicinis et comitaneis suis universis inibi legitime convocatis ac presentibus accedendo, prefatam Dominam Margaretha vocatam in dominium eiusdem introduxissent, statuissentque eandem possessionariam porcionem, eidem nobili Domine sub premissis titulo in pignoracionis possidendam, tribus diebus conterminis in facie eiusdem possessionarie porcionis perseuerassent, nullo contradictore ibi apparente. In cuius testimonium, ipsiusque rei memoriam presentes literas nostras privilegiales eidem nobili Domine duximus concedendas. Datum octavo die statucionis antedictae anno superius expresso.

A hátiirat újabbkori írással ez: 1384. Litterae Statutoriae, qua mediante Margaretha, filia Ladislai de Salamon in possess. Cegled alias Barania Cotui Posonien. adjacent. nemine contradicente introducitur. Fasciculus nonus, Litterae antiquae, quae antiquitatem Familiae Eszterházyanae demonstrant N. 9.

Kezdetén az *N* betű hiányzik. Hátyára írva. A pergamen-szalagon függő pecsét lemállott. Eredetije a cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában, fasc. 102. Nr. 4. Másolta Eszterházy János.

29. sz.

1384. — Zeechi Miklós országbíró meghagyá, miszerint a törvényszéke elé idézett Salamonyakat, ha elmaradásukat illő mentséggel nem igazolhatnák, a törvényszék ítélje el. Kelt aug. 28-án.

Nos Comes Nicolaus de Zeech Iudex Curie regie damus pro memoria quod Michael filius nicolai de Eguruar pro se pariter et pro eodem Nicolao patre suo cum procuratoriis literis Capituli ecclesie Castriferrei contra Iohanem et Thomam filios petri de Salamon ab octavis festi beati Iacobi apostoli viginti septem diebus continuis legitime stetit in termino coram nobis qui iuxta continenciam literarumstrarum prorogatoriarum in facto potencie perhemtorie, responsum non dederunt neque miserunt vna

ipsos in Iudicium conmisimus facere conuictos si se racionabiliter non poteruerint excusare, datum in Wissegrad vigesimo (octavo?) die termino prenotati anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo quarto.

Eredetije a budai kamarai levéltárban.

30. sz.

1389. — *István nádor a Salamon és Merse nevű birtokok beígtatásakor ellenmondó és törvényszéke előtt meg nem jelenő Salamoniakat ítéletileg elmarasztaltatni rendeli, hahogy elmaradásukat illő érvekkel nem okadatolják. Kelt augusztus 26-án.*

Nos Stephanus regni hungarie palatinus et Iudex Comanorum damus promemoria quod paulus filius Beke de Hasegh pro nicolao filio Michaelis de Eguruar cum procuratoriis litteris Capituli ecclesie Castriferrei contra *Iohannem* filium *petri* de Salamon *Andream* et *Thomam* fratres eiusdem Iohannis et *Nicolaum* filium *Stephani* de dicta Salamon ab octauis festi beati Iacobi apostoli viginti quinque diebus continuis legitime stetit intermino coram nobis qui Iuxta continenciam litterarum nostrarum superfacta contradictionis statucionis quarundam porcionum possessionariarum in possessionibus Salamon predicta et Merse vocatarum non venerunt neque miserunt vna ipsos in Iudicys commisimus fore conuictos si se racionabiliter non poterint excusare datum in Wysegrad vigesimo sexto die termini preteriti anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo nono.

Eredetije a budai kamarai levéltárban. Poss. Monialium. Fasc. 14. Nr. 7.

31. sz.

1390. — *A pozsonyi káptalan előtt Salamonwathai György salamonwathai részbirtokát Salamonwathai Lőrincz-, Kálmán-, Kata-, Ilona- és Czecziriliának tíz évre elzálogosítja. Kelt aug. 29-én.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis Memorie comendamus, Quod *Georgius* filius *Iohannis* de Salamonwatha in nostra presencia personaliter constitutus organo viueuocis, confessus extitit istomodo, quod ipse totalem suam porcionem possessionariam quouis nominis vocabulo vocitatam, in dicta possessione Salamonwatha ipsum Iure hereditario contingentem de festo sancti Mychalís archangeli proximo nunc venturo usque decimam reuolucionem eiusdem festi annualem, *laurencio*, *Colomanno*, nobilibus puellis *Kathy Elene*, et *Cecirilie*, filijs et filiabus *dominici* dicti Zehes de predicta Salamonwatha, proximis suis pro quatuor marcis denariorum marcam quamlibet decem pensis computando pignori obligasset ymmo obligauit et adutendam collocauit coram nobis, talimodo quod reuolutis ipsis decem reuolucionibus annualibus defalcatis tribus marcis denariorum, pro vna marca denariorum redimeret ab eisdem. Si vero in predicto termino redimere non posset aut non curaret extunc tamdiu possideant donec dicta vna marca denariorum non fuerit ipsis persoluta, plene et integre, assumptens nichilominus ydem *Georgius* eosdem *laurencium* *Colomannum* *Kathy*, *Elenam* et *Ceciriliam*, ab omnibus impetitoribus in accione premissa totalis porcionis sue possessionarie medu defensare et expedire proprys suis laboribus et expensis, datum feria secunda proxima ante festum beatj Egidij confessoris, anno domini millesimo CCC^{mo} lxxxmo.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

* 32. sz.

1396. — *A pozsonyi káptalan előtt Salamoni Domokos kaszálóját Zaapi Tamásnak elzálogosítja.*

Anno MCCCXCVJ Coram Capit. Posenien. *Dominicus* filius *Antony* de Salamon, fecit fassionem, quod ipse porcionem suam foeneti ultra Atakar, penes fluuium Danubÿ, videlicet octauam partem porcionis a *Clemente*, filio *Stephani* de dicta Salamon, et sedecimam partem porcionis foeneti a Nicolao filio Pauli de eadem, titulo pignoris concernentem, ad quatuor integros annos Thome, filio Emerici de Zaap, ac per eum suis heredibus pro duodecim libris denariorum, antique monete, plene ab eodem receptis, pignori obligauerat, et ad utendum collocauerit.

Communic. Joan. Jerney. Közli Fejér: Cod. Dipl. Hung., x., 3., 186.

33. sz.

1402. — *A győri káptalan előtt Poka Miklós, Salamoni György és Zsigmond, Salamon és Waatha nevű birtokaikra nézve egyezségre lépnek. Kelt december 4-én.*

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis Memorie commendamus Quod *Nicolaus* filius *Iohannis* dictus Poka et *Georgius* filius alterius *Iohannis* de Salamon ab vna parte vero ex altera *Sigismundus* filius *Nicolai* de eadem coram nobis personaliter constituti per eosdem confessum extitit vivauoce in hunc modum, quod ipsi in facto porcionum possessionariarum condam *Ladislai* filÿ *Ladislai* filÿ *Gýllÿenus* de dicta Salamon in possessionibus Salamon predicta in Wesprimiensi et Waatha inposoniensi Comitatus habitatum que scilicet porciones possessionarie ad eosdem Nicolaum Georgium et Sigismundum ac ipsorum heredes communiter essent rediuidate et deuolute componentibus probÿs

et Nobilibus viris taliter inter se concordassent ymmo concordarunt coram nobis, quod dictus Sigismundus filius Nicolai vel sui heredes in dominium porcionum possessionariarum dicti condam Ladislai filij Ladislai in dicta Salamon habitarum absque voluntate dictorum Nicolai et Georgy ac ipsorum heredum, tamdiu quousque exipsis heredes masculini sexus remanerent se vllomodo intromittere audeant Econuerso vero dicti Nicolaus et Georgius ac ipsorum heredes similiter in dominium porcionum possessionariarum eiusdem condam Ladislai filij Ladislai inpredicta Waatha habitarum que scilicet porciones possessionarie ipsos concernerent Item indominium octoue¹ partis cuiusdam Insule wlgariter Akator dicte que ipsius condam ladislai extitisset se intromittere non debeant nisi prius quatraginta marcas denariorum nouorum computando vbi autem pecunias nouas presentis monete invenire non possent, extunc pro singulis centum nouis denarys singulos vnum florenum auri puri boni et iusti ponderis ipsi Sigismundo filio Nicolai vel suis heredibus deponere valerent atque possent, Ceterum si Nobilis domina *Katherina* vocata consors Iohannis filij Stephani de Kyslegud exdictis porcionibus possessionarijs condam dicti Ladislai vbilibet habitis Iura dotalicia aut quartalicia exquire² voluerit extunc hoc, idem Sigismundus uel sui heredes proprys ipsorum expensis et laboribus expedire teneantur ad que premissa eedem partes se sponte obligarunt coram nobis datum feria secunda proxima post festum beati Andree apostoli anno domini M^{mo} quadringentesimo secundo.

Eredetiye hártýára írva. Ép, de foltos állapotban a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában őriztetik. A kívülről rányomott pecsétnek csak nyoma látszik. Véghelyi Dezső lemásolása nyomán közölve a Hazai Okmánytár III., 259. lapján.

¹ Így.

² Így.

34. SZ.

1406. — *Manchamagyari Pál a pozsonyi káptalan tanubizonysága szerint wathai részbirtokát Salamoni Domokosnak és fiainak eladja. Kelt szeptember 17-én.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit vniuersis quod paulus filius Blasý de M(an)chamagyar ad nostram personaliter adiens presenciam per eundem viueuocis oraculo confessum extitit et relatum quod ipse vigintisex iugera terrarum arabilium vnacum feneto et alýs quibuslibet vtilitatibus prout in alýs literis nostris expresse continentur ipsum quouis Iure concernentes intra metas possessionis watha adiacencia *dominico* filio *Anthony*, et *Anthonio Sebastiano ladislao* et *Salamoni* filýs predicti dominici de Salamon pro viginti marcis denariorum vienensium dedisset et vendidisset ymo dedit, et vendidit Iure perpetuo et Irre-uocabiliter tenendam habendam pariter et possidendam coram nobis nullum Ius, nullamque Iuris proprietatem in eisdem sibi et suis heredibus reseruando sed totum Ius et dominy proprietatem earundem in prefatos dominicum et ipsius heredes supradictos transferendo pleno Iure. In cuius testimonium ipsiusque rei memoriam presentes concessimus literas sigilli nostri pendentes et autentici munimine roboratas datum feria sexta proxima ante festum beati Mathei apostoli et Evangeliste anno domini Millesimo Qadringentesimo sexto.

Gróf Szentgyörgyi és Bazini Péter országbíró 1504. évi itélőleveléből. Másolta Eszterházy János.

35. sz.

1406. — *Zsigmond király parancsa következtében Salamon Domokos fiaival a homoktelki és vathai birtokukba beigtattatni rendeltetnek.*

Sigismundus dei gracia rex hungarie etc. etc. fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis Salutem et gratiam, dicitur nobis in personis *dominici* filij *anthony*, ac alterius *anthony Sebastiani, ladislai* et *Salamonis* filiorum predicti dominici de Salamon, quod ipsi in dominium quarundam viginti sex Iugera in homoktelke et alia quindecim Iugera terrarum arabilium, item nonnulle porcionis possessionarie per condam Olyuerium occupate, et tandem per ipsam dominam Elisabeth neptem nominati Olyuerj in possessione Watha in Comitatu posoniensi existentes legitime vellent Introire super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus uestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente filius Sandrinus aut vero Nicolaus filij ladislai de Kysmagyar seu vero dominicus filius de Ilka seu Georgius filius seu de nagmagyary aliis absentibus homo noster ad facies prescriptorum Iugerorum terrarum arabilium ac porcionis possessionarie vicinis et commetaneis earundem uniuersis legitime conuocatis et presentibus accedendo introducat prefatos dominicum, anthonium, Sebastianum, ladislaum et Salamonem in dominium earundem, statuaturque easdem cum omnibus utilitatibus, et pertinencijs uniuersis possidendas, si non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui fuerint, euocet eosdem contra nominatos dominicum, anthonium, Sebastianum, ladislaum et Salamonem nostram personalem in presenciam ad contradiccionis rationem reddituros. Et post hec super huiusmodi possessionarie Introduccionis et statucionis seriem, nominibus contradictorum et euocatorum si qui fuerint termino-

que assignato nostre personali presencie fideliter rescribatis datum in Visegrad in festo sancti anno domini millesimo quadringentesimo sexto.

Eredetije a pozsonyi kápt. orsz. levélt. Caps. 2. Fasc. II. Nr. 3.

36. sz.

1406. — *A pozsonyi káptalan jelenti, miszerint Salamoni Domokost fiaival a homokteleki és vathai birtokukba minden ellenmondás nélkül beigtatta. Kelt deczember 28-án.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis memorie commendamus etc. Quod Nicolaus filius ladislai de Kysmagyar Regius et discretus Nicolaus de Naghmagyar vester homines ineisdem literis nominati prescripta feria tertia ad facies quarundam viginti sex Iugerum terrarum arabilium homokthelek empconis Item aliarum quindecim Iugerum terrarum arabilium et porcionis possessionarie per condam oliuerum occupate et per dominam Elizabeth neptem eiusdem oliuery resignate In possessione watha Incomitatu posoniensi existentis habitarum *dominicum* filium *Anthony*, ac *Anthonium Sebastianum ladislaum* et *Salamonem* filios dicti dominici de Salamon *hereditario titulo (concernentes)* vicinis ac cometaneis earundem vniuersis inibi legitime conuocatis et presentibus accessissent, eosdem dominicum filium Anthony necnon Anthonium Sebastianum ladislaum et Salamonem filios predicti dominici in dominium earundem introduxissent statuassentque easdem eisdem cum omnibus vtilitatibus et pertinentiis uniuersis. Iuribusque premissis possidendas earundem nullo penitus contradictore ibi apparente (datum) quindecimo die diei ferie tercie proxime post festum Beate lucie virginis In anno gracie Millesimo Quadringentesimo sexto.

Gróf Szentgyörgyi és Bazini Péter országbíró 1504. évi ítélőleveléből. Másolta Eszterházy János.

37. sz.

1411. — Zsigmond király parancsára Wathai László wathai részbirtokába beigtattatni rendeltetik. Kelt szeptember 29-én.

Sigismundus dei gracia romanorum imperator semper Augustus ac hungarie rex. etc. fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis Salutem et gratiam, dicit nobis, *ladislaus* filius *Iacobi* de watha, quomodo ipse in domjnjum eiusdem porcionis possessionarie in dicta possessione (vocata¹) watha vocata habite, ac prati in pertinencys eiusdem existentis, Ipsum Iure impignorationis concernens in Comitatu posoniensi existentis legitime vellet Introire, super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Iohannes filius nicolai de Elyeswatha, vel mychael filius Stephani de (nag)magyar, aut lucas filius mychaelis de nagmagyar, neue Sandrinus filius eadem de moiochmagyar alys absentibus homo noster ad facies predictae porcionis possessionarie in dicta possessione watha habite et prati, vicinis et cometaneis inibi legitime conuocatis et presentibus accedendo Introducat prefatum ladislaum filium Iacobi in domjnjum earundem statuatque easdem eidem Iure sibi incumbenti possidendas, si non fuerit contradictum, contradictores vero si (qui) fuerint euocet eos contra memoratum ladislaum filium Iacobi nostram in presenciam ad terminum competentem, rationem contradiccionis eorum reddituri efficacem. Et post hec ipsius porcionis possessionarie et prati Introduccionis et Statucionis seriem cum nominibus contradictorum si qui fuerint terminoque assignato nobis fideliter rescribatis, futuri Iuris cautele. Sigillo nostro maiore quo ut rex hungarie utimur fecimus consignari. datum posony die festi beati mychaelis Archangeli Anno domini millesimo quadringentesimo vndecimo.

¹ Kitörölve.

Kivül: Fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis pro ladislao filio Iacobi de watha. Introductoria statutoria 1411. Regius Iohannes filius nicolai Elye de Elyeswatha, noster dominus mychael plebanus de magyar executio feria quarta¹ proxima post festum omnium sanctorum facta et contradictore ibi nemine.

E zárt alakú, papírra irt oklevél több helyen foltos, a kerek, nagy pecsétnek csak nyoma látszik. Eredetije a pozsonyi kápt. orsz. levélt. Capsa 6. Fasc. 14. Nr. 2.

38. sz.

1413. — *A győri káptalan előtt Salamonvathai Miklós salamonvathai részbirtokát Salamonvathai Zsigmond által — ki e helyütt állandóbb lakhelyet választott — bizonyos feltételek mellett betelepíttetni engedélyezi. Kelt junius 2-án.*

Nos Capitulum ecclesie lauriensis Memorie comendamus, Quod *nicolaus* filius *Iohannis* filij *poka* de Salamonuatha ab vna, parte vero ex alia *Sigismundus* filius *nicolai* de eadem, coram nobis personaliter constituti, per eundem nicolaum filium Iohannis confessum extitit viua uoce in hunc modum Quod quia prefatus Sigismundus filius nicolai, animo deliberato ad faciem porcionis sue possessionarie in dicta possessione Salamonuatha in Comitatu posoniensi, existentis habite, se moraturum transferre intenderet, porcionesque sue possessionarie in eadem possessione Salamonuatha habite in contigua vicinitate dicte porcionis possessionarie ipsius Sigismundi haberentur, Ideo memoratus nicolaus filius Iohannis prefato Sigismundo Id annuisset et consensisset, quod ipse Sigismundus edificia seu domus pro sua mansione vel Iobagionum suorum ac ortos et pomeria in facie porcionis sue possessionarie in dicta Salamonuatha edificare construere et plantare valeret et sibi ac suis heredibus perpetue conseruare possit, Talimodo, quod quocumque temporum in-

¹ Vagy quinta.

processu ipse nicolaus vel sui heredes ad faciem porcionis ipsorum possessionarie residence causa transire vellent extunc ipse Sigismundus vel sui heredes pro porcionibus possessionariis prefati nicolai, quas pro dictis edificijs domibus vel pomerio aut orto occuparent, tot et tantas porciones possessionarias quantas de porcione ipsius nicolai occuparent de ipsorum proprijs porcionibus possessionariis in dicta Salamonuatha in loco deserto absque omni difficultate similiter perpetue possidendas eidem nicolao et suis heredibus dare et assignare teneantur, prout inter partes prescriptas ordinatum extitit et assumptum nostra in presencia, datum secundo die festi ascensionis domini anno eiusdem Millesimo CCCC^{mo} Tredecimo.

Hártyára írva. A pecsét lemállott. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

39. sz.

1413. — *A győri káptalan előtt Salamonwathai Miklós, salamonwathai részbirtokát elzálogosítja húsz évre Salamonwathai Zsigmondnak tizenkét márka új denárokért. Kelt június 2-án.*

Nos Capitulum ecclesie lauriensis Memorie comendamus, Quod *nicolaus* filius *Iohanis* filij *poka* de Salamonwatha ab una parte vero ex alia *Sigismundus* filius *nicolai* de eadem coram nobis personaliter constituti predictum nicolaum filium Iohanis confessum extitit viua uoce in hunc modum, Quod ipse pro quibusdam necessitatibus suis expediendis totalem porcionem suam possessionariam in dicta Salamonwatha in Comitatu posoniensi existens habitam Cum omnibus suis utilitatibus et pertinentijs vniuersis cuiusuis nominis vocabulo vocitatis ad eandem totalem porcionem suam possessionariam spectantibus, prefato Sigismundo filio nicolai et suis heredibus vtendam et possidendam ad spacia viginti annorum integrorum proxime veniencium, et non ante redimendam pro duodecim marcis denariorum nouorum marcam quamlibet decem pennis computando plene ut

dixit prius persolutis, pignori obligasset ymo obligauit eisdem coram nobis Talimodo quod quiscunque prefatus Nicolaus vel sui heredes prescriptam porcionem possessionariam cum suis pertinencijs elapsis prescriptis viginti annis pro dicta sumpma pecunie vel si ipsa moneta regalis mutaretur pro duodecim marcis denariorum wyenensium ab ipso Sigismundo vel suis heredibus redimere voluerit liberam redimendi habeant facultatem ipse quoque Sigismundus vel sui heredes rehabitis dictis pecunijs remittere resignare tenerentur assumptens nichilominus prefatus nicolaus eundem Sigismundum et ipsius heredes, medio tempore in pacifico dominio dicte porcionis sue possessionarie contra quoslibet conseruare et tueri proprijs suis laboribus et expensis. datum secundo die festi Ascensionis domini anno eiusdem millesimo CCCC^{mo} tredecimo.

Hártyára írva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

40. sz.

1413. — *A győri káptalan előtt Salamoni György, Salamoni Zsigmondnak zálogba adott vathai részbirtokát betelepíteni engedélyezi. Kelt október 6-án.*

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis Memorie comendamus, Quod *Georgius* filius *Iohannis* dicti poka de Salamon coram nobis personaliter constitutus confessus est viuauoce in hunc modum, Quod quia ipse porcionem suam possessionariam in possessione vatha in Comitatu posoniensi existens habitam vtputa medietatem sedecime partis eiusdem possessionis Cum omnibus vtilitatibus, pro certa sumpma pecunie mediantibus alys literis nostris *Sigismundo* filio *nicolai* de Salamon et suis heredibus vsque tempus redemptionis vtendam et possidendam pignori obligasset, Ideo ipse eidem Sigismundo Id annuisset, quod si sibi placuerit, extunc in facie porcionis sue possessionarie predictae, Sessiones Iobagionales et domorum edificia construere

et pomeria plantare ac inperpetuum conseruare et tenere possit, Ita tamen quod tempore redemptionis prefate porcionis sue possessionarie ipse Sigismundus aut sui heredes de pacifica eorum porcione possessionaria, in dicta vatha habita, tot de quantitate et valore in loco deserto et campestri (quan) tum de sua porcione hereditaria occuparet sibi scilicet Georgio et suis heredibus similiter ne dare et assignare debeat et tene dictus Sigismundus personaliter nostra in presencia comparendo premissa facere et adimplere velle sponte retulit coram nobis. datum feria sexta proxima post festum beati Michaelis Archangeli anno domini M^{mo} CCCC^{mo} tredecimo.

Hártyára irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

41. sz.

1414. — *A pozsonyi káptalan előtt Salamoni Erzsébet Morothyanskarchai Mórné, leánynegyedére nézve atyját, Salamoni Pált, és Wathai Domokost megnyugtatta. Kelt április 10-én.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis, Memorie comendamus, Quod nobilis domina *Elizabeth* vocata, consors Maurici filij ladislai de Morothyanskarcha, filia videlicet *pauli* filij *Thome* dicti Gechow(?) de Salamon, coram nobis personaliter constituta ministerio viueuocis confessa est inhuncmodum, Quod ipsa, Super quarta sua puellari, ipsam de porcionibus possessionariis predicti pauli patris sui, scilicet watha akator chatar et Salamon predicta Iuxta regni, hungarie consuetudinem concernentibus, dictum paulum patrem suum et *dominicum* filium *Anthony* de watha ac ipsorum heredes vniuersos reddidisset, et comisisset expeditos, ymmo reddidit et comisit expeditos quitos et absolutos, coram nobis vigore presencium mediante. Datum feria tertia proxima post festum pasche domini Anno eiusdem Millesimo quadringentesimo quartodecimo.

Hártyára irva. Telve foltokkal. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

* 42. sz.

1414. — Zsigmond király — Salamonvathai Zsigmond és rokonai kérére — helyben, Salamonon, közeli vérrokonai által még 1407. és 1411. években elkövetett hatalmaskodások tárgyában vizsgálatot rendel. Kelt szeptember 8-án.

Sigismundus dei gracia romanorum rex semper Augustus ac hungarie etc. rex Fidelibus suis Capitulo ecclesie posonyensis Salutem et graciam • dicitur nobis in personis Dal¹ Sigismundi filij nicolai de Salamonvatha ac nobilis domine Elena vocate consortis • necnon nicolai Blasij pauli et Michaelis filiorum ipsius Sigismundi, nicolai filij Iohanis • Georgij filij alterius Iohanis • Mathey et clementis filiorum Iohanis de Bolda² • et luce filij Symonis de dicta Salamonvatha • quod andreas et Blasius filij nicolai • Iacobus et Stephanus filij Iohanis • ac nobilis domina, Relicta ipsius Stephani • et Iohanes filius eiusdem domine et lucas de Salamonvatha in annotatorum cum iam septima instaret reuolucio annua-
lis ad domos dictorum Sigismundi et aliorum supra dictorum in ipsa Salamon existencium veniendo • easdem domos Ignis incendio combussissent, Insuper premissis non contenti • in annotatorum • cum iam tertia instaret reuolucio annualis ad Curiam dicti Sigismundi et ceterorum prenotatorum veniendo • quandam arborem Salicis extirpando • Curia de eadem simulcum Sepibus viciorum asportassent • preterea ydem Siluam prefatorum Georgij et nicolai filiorum Iohanis Succidi et ligna Succisa deferri fecissent • ubi dictos lucam clementem et Matheum miserabili nece interimere voluissent • nisi fuge presidio euadere potuissent • potencia mediante • In preiudicium ipsorum valde magnum • Super quo fidelibus vestris firmiter precipiendo mandamus • quatenus vestrum mitatis hominem pro testimonio fidedignum • quo lucas

¹ Ezen szó ki van törölve.

² Itt a B betűt W-nek kell olvasnunk, és lesz: Wolda; a Wotha nevet némely oklevélben így is, bár hibásan, találjuk írva.

vel *Bartholomeus* seu *andreas* filij *nicolai* de Belvotha, aut Gregorius de Gomba • neue lucas de magyar • alys absentibus homo noster • Scita premissarum mera veritate • Evocet prefatum andream et ceteros prescriptos, contra prefatos Sigismundum et clementem nostram in presenciam • ad terminum competentem rationem de premissis reddituri efficacem • Et post harum ipsarum Inquisicionis et Evocacionis Seriem cum nominibus Evocatorum terminoque assignato nobis fideliter rescribatis. datum in Wisegrad in festo natiuitatis virginis gloriose anno domini M^{mo} CCCC^{mo} x^{mo}.

Kivül: Fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis pro Sigismundo filio nicolai de Salamonj et alys introscriptis Inquisicionis Evocacionis Series.

Oldalvást: homo vester lucas de Wotha, noster dominus Reuerendus plebanus de eadem • execucio facta scilicet feria quarta proxima ante festum Mathei evangeliste ad octauas festi beati Michaelis archangeli nunc venturas evocassent.

Papirra irva. A pecsétnek csak nyoma látszik. Eredetije a pozsonyi kápt. orsz. levélt., Caps. 28., fasc. 1. Nr. 1.

43. sz.

1420. — *Zsigmond király a pozsonyi káptalannak meghagyja, miszerint Salamoni Zsigmondot vathai részbirtokába igtassa be. Kelt márczius 25-én.*

Sigismundus dei gracia Romanorum rex semper augustus ac hungarie Bohemie Dalmacie Croacie etc. • Rex fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis Salutem et gratiam dicitur nobis in persona *Sigismundi* filij *nicolai* de Salamon quod ipse in dominium quarundam vnus sessionis penes Curiam condam *ladislai* filij *Iacobi* a plaga septemtrionali in possessione Watha ac decem Iugerorum terrarum arabilium ac duarum particularum

feneti wltra Akathor in Comitatu posoniensi existentis habitatum, que *nicolai filij dominici* prefuissent ipsum rite concernentes legitime vellet introire • Superquo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum quo presente nicolaus de Budafalwa vel Augustinus aut siue Benedictus de Budafalwa predicta, sew ladislaus de Samoth sew ladislaus de Kylith ceu Blasius de Karcha neue Georgius de petheu siue Thomas de Kys Ilka alys absentibus homo noster ad facies dictarum vnus sessionis decem iugerorum terrarum arabilium et duarum particularum feneti vicinis et cometaneis earundem vniuersis inibi legitime conuocatis et presentibus accedendo introducat prefatum Sigismundum in dominium earundem statuaturque easdem eisdem Iure sibi Incumbenti perpetuo possidendas si non fuerit contradictum Contradictores vero si qui fuerint euocet ipsos contra ipsum Sigismundum nostram in presenciam ad terminum competentem rationem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec ipsarum introduccionis et statucionis seriem cum nominibus contradictorum et euocatorum si qui fuerint cum termino assignato nobis fideliter rescribatis. datum Bude in festo Annunciacionis virginis gloriose anno domini M^{mo} quadringentesimo vicesimo.

Kivül: fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis pro Sigismundo filio nicolai de Salamon — homo regius Thomas de Kisilka noster dominus mychael plebanus de magyar in dominica palmarum qui contradixerint euocati erunt ad octauas pasce.

Eredetiye papirra irva, a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Caps. 6., fasc. 14. Nr. 3.

* 44. SZ.

1425. — Zsigmond király Belwathai János és Illéswathai János kértére, az őket birtokaikban háborgató Salamonwathai Balázs dicto Zyrhaz, valamint a Thankházaiak ellen, vizsgálatot rendel.

Kelt február 27-én.

Sigismundus dei gracia romanorum rex semper Augustus ac hungarie Bohemie dalmacie Croacie etc. rex fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis Salutem et gratiam dicitur nobis in personis Iohannis filij *ladislai* de Beluatha et alterius Iohannis filij *Nicolai* de Illeswatha quomodo *Anthוניus* filius *dominici* de Thankhaza unacum eodem dominico patre, *Clemente* (frater¹) scilicet suis (sic) necnon *Blasyo dicto Zyrhaz*² de Salamonwatha de consilio et indiccione *Andree* filij *Nicolai* de dicta Belwatha, de quibusdam possessionibus ipsius et in pignoratitio dicti Iohannis filij *ladislai* scilicet fenetis et aquarum cursibus ubi nunc Antrum aque foditur ultra acator (sic) akathor existentibus eundem Iohannem filium *ladislai* expullissent ipsos, pro se ipsis vsurpassent eisdem de presenti vterentur, eo non contenti quandam porcionem possessionariam dicti Iohannis filij *ladislai*, ipsum titulo pignoris concernentem in dicta Belwatha sitam similiter pro se occupassent eadem modo simili vterentur Sepe Iamdictus Iohannes filius *ladislai* Anno in presenti, fructus et redditus possessionis sue habere valisset Cum Idem *Anthonyus* unacum prescriptis hominibus in ipsum Irruentes interimere voluissent nisi fuge presidio euasisset Insuper ducentos luteos de Gregorio dicto *pethes Iobagione* dicti Iohannis filij *Nicolai* abstulissent preterea ad domum villici eiusdem Iohannis filij *Nicolai* Irruendo verbis Illicitis pertractassent villicum predictum, Insuper quedam fenilia sew prata similiter eiusdem Iohannis filij *Nicolai* perambulantes destruxissent et anihillassent necnon homines in eiusdem porcione laborantes abinde auffugassent, Ceterum *Blasius*

¹ Kitörülve.

² Előbb *Serhaz* volt írva.

filius *Nicolai* de Salamonwatha quedam octo pecora ipsius Iohannis filij Nicolai de terra sua propria pascua vi abduxisset eo non contentus *Idem Blasius* quasdam tres arbores pini in facie possessionis eiusdem proprie habitas succidens quo sue voluntati placuisset asportasset in preiudicium ipsorum et dampnum non modicum Superquo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem protestimonio fidedignum quo presente Michael filius Stephani de Kysmagyar vel Georgius lachk seu palus filius petri de Chenkefalwa sew Michael filius Nicolai de nadabony ceu Emericus Zakal de Ilka neue ladislaus filius lewkes de Chenkefalwa aliis absentibus homo noster ab omnibus quibus incumbit meram de premissis experiatur veritatem quam tandem nobis fideliter rescribatis. datum Bude feria tertia proxima post dominicam Inuocavit Anno domini millesimo CCCC^{mo} vig^{mo} quinto.

Kivül: fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis pro Iohanne filio Ladislai de Belwatha et aliis introscriptis. 1467.¹

Oldalvást: homo regius Emericus Zakal de Ilka noster dominus Michael plebanus de Zentandrasswr In festo beati Georgij martiris. — Euocacio non est facta.

Eredetije papirra irva, korrekcióikkal telve a pozsonyi káptalan országos levéltárában. Caps. 28. Fasc. 5. Nr. 11.

* 45. sz.

1425. — *A pozsonyi káptalan előtt Nogbari Pomja János néhai testvérének, Ilonának, Salamonwathai András nejének, férje birtokaiból hozományképen stb. járandó tiz forintnyi összegről férjét, valamint a többi Salamonwathaiakat megnyugtatta.*

Kelt márczius 18-án.

Nos Capitulum (ecclesie) posoniensis Memorie comendamus, quod Iohanes dictus pomja filius pe(tri de Nogbar) in nostram personaliter veniens presenciam ministerio viueuocis confessus

¹ Hibásan odaillesztve.

est, quod quia Stephanus filius lad(islai de Keleth)y et domina dorothea consors eiusdem, filia condam *Sigismundi* fily *nicolai* de Salamonwatha, pro *Stephano* filio eiusdem Sigismundi, ratione satisfaccionis dotis et rerum paraffernalium, condam domine Elene filie prefati petri de Nogbar prescripta sororis sue puta antefati Iohannis dicti pomja, consortis videlicet *Andree* fily *nicolai* de dicta Salamonwatha, de porcione eiusdem Andree nunc apud manus pretitulati Stephani fily Sigismundi habita, dicte condam domine Elene Iuxta regni huius consuetudinem prouenire debencium, decem florenos quemlibet florenum Centum denariis monete regalis nunc currentis (comput)atis dedissent et soluissent, pro eo ipse memoratos Stephanum filium ladislai et dominam dorotheam, super premissorum decem florenorum solutione, prenotatum vero Andream super prescriptis dote et rebus paraffernalibus reddidisset et comisisset expeditos ymo reddidit et comisit expeditos quietos absolutos et modis omnibus satisfactos, coram nobis harum literarum nostrarum testimonio mediante, datum in dominica letare anno domini millesimo quadringentesimo vigesimo quinto.

Papirra irva. Eredetiye a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

* 46. sz.

1425. — *Zsigmond király a Wathaiak panaszára, többek ellen, kik fegyveresen Wathára rohanván raboltak és a határjeleket is leronták, vizsgálatot rendel. Kelt május 4-én.*

Sigismundus dei gracia Romanorum rex semper augustus ac hungarie Bohemie dalmacie Croacie etc. rex fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis salutem et gratiam, dicitur nobis in personis *dominici* fily *anthony*, *andree Luce* et *Bartholomei* filiorum *nicolai* necnon *clementis* fily *Stephani* et *Blasy* fily *nicolai*, *anthony* fily eiusdem *dominici* de watha, quod Thomas filius Iohannis, Emericus filius Iacobi, laurencius filius Blasý,

petrus filius nicolai, Iohannes filius nicolai, Iohannes filius Andree, Iohannes filius petri, Iacobus filius Mychaelis, Georgius filius eiusdem, Stephanus filius Georgy, nicolaus filius Iohannis, Matheus petrus Gaspar fily Mychaelis, Iacobus filius Stephani, Michael filius Stephani, Michael paulus fily Ladislai, Gregorius filius Mychaelis, Iacobus filius maurici, Iohannes filius Mychaelis, Gallus dictus orus, nicolaus dictus Bassa, Iohannes filius Iacobi, nicolaus filius petri, Iacobus et Blasius fily Martyni de Ilka, hys diebus previe euolutis metas et quelibet (sign)a metalia predictae possessionis watha penitus destruxissent et Insuper manibus armatis et potencialiter ad predictam possessionem watha Irruentes ibique duos duorum Iobagonum predicti clementis, videlicet Iacobi magni et Iohannis fily Benedicti in qualibet Currus duos Currus vehentes ac omnibus bonis et rebus protunc erga eosdem penitus abstulissent, *preterea alium Currum prefati Blasý fily nicolai in facie terre cum quatuor bobus ipsum Currum vehentibus similiter auferendo abstulissent et sic peractum, super eundem Blasium tres florenos novos recepissent.* Et ipse Iohannes filius nicolai de Ellyesvatha quasdam tres terras arabiles intra veras metas predictae possessionis watha existentes contra sepissimas prohibiciones eorundem arari et seminari fecisset potencia mediante In preiudicium eorundem valdemagnum. Superquo fidelitati firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente clemens filius Stephani vel Cozmas filius Iohannis, neue Matheus filius petri, seu petrus filius Emerici de Kissabony ceu Gallus neve Mychael fily Mathei de Barý, et damianus filius laurency de Zaz, aut Benedictus filius Georgy de lysted, alys absentibus homo noster, ab omnibus quibus incumbit meram de premissis experiat veritatem, quam tandem nobis fideliter rescribatis. datum Bude, feria sexta proxima post festum Inuencionis sancte crucis anno domini M^{mo} CCCC^{mo} vigesimo quinto.

Kivül: fidelibus suis Capitulo ecclesie posoniensis pro dominico filio Anthoni de watha et alijs introscriptis Inquisitoria Evocatoria.

Oldalvást: facte feria tertia post festum assensionis domini.¹
Inquisicio est facta per hominem regium scilicet damianum filium laurencii de Zaz et hominem Capituli scilicet Georgium ecclesie nostre clericum qui nobis consona voce retulerunt ut nimirum Citacio non est facta.

Eredetije papirra írva, rongált állapotban, korrekciókkal telve, a pozsonyi kápt. orsz. levélt. Caps. 28. Fasc. 3. Nr. 77.

47. sz.

1430. — Zsigmond király Wathai András-, Lukács-, Bertalan-, Dömökös-, Antal-, Salamon-, Kelemen- és Istvánnak, az ezek által neki engedett és a wathai határhoz tartozó Zegye nevű vizafogó helyekért, berekzegi Németh János magvaszakadtával a koronára szállt Loocz nevű birtokot adja cserébe. Kelt febr. 19-én.

Relacio Stephani de Rozgon Comititis Posoniensis.

Nos Sigismundus dei gracia Romanorum Rex semper augustus ac Hungarie Bohemie dalmacie Croacie &c Rex, Memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit vniuersis, Quod quia fideles nostri *Andreas lucas* et *Bartholomeus* filij *Nicolai* de watha, ac *dominicus* filius, *Anthonij* necnon *Anthonius* et *Salamon* filij eiusdem dominici, Item *Clemens* filius *Stephani*, et *Stephanus* filius *Sigismundi*, de eadem watha, quasdam lacunas seu capturas vsorum wlgo Zegye dictas Belderduna, alio nomine Nagherduna vocatas, in fluuiio danubij intra metas pretacte possessionis ipsorum Watha, in Comitatu posoniensi siti habitas, et ad eandem pertinentes, simulcum tolali danubio, ac omnimoda piscacione earundem, ad huiusmodi lacunas seu piscaturas, et possessionem eorum predictam

¹ Május 22-én.

rite spectantes, ad nostre maiestatis requisicionem nobis dederunt, per nos et nostros successores Reges vtputa hungarie Iure perpetuo tenendas assignarunt, Ideo nos pro premissis lacunis seu piscaturis vsionum, necnon fluuio danubÿ, et piscacione piscium, per dictos Nobiles de dicta watha nostre Serenitati et successoribus nostris predictis, vt prefertur perpetuatis et in Concambialem permutacionem earundem, quandam possessionem nostram Regalem loocz vocatam in dicto Comitatu posoniensi habitam, per defectum seminis condam Iohannis Nemeth dicti de Berekzeg, ad manus nostras Regias. Iuxta Regni nostri consuetudinem rite et legittime deuolutam simulcum vniuersis suis vtilitatibus terris videlicet arabilibus cultis et incultis pratis Siluis Nemoribus, aquis aquarumque decursibus, et generaliter cunctis vtilitatum integritatibus quouis nominis vocabulo vocitatis, ad eandem de Iure spectantibus, sub suis veris metis et antiquis limitibus, quibus per prefatum condam Iohannem Nemeth rite tenta fuit et possessa de manibus nostris Regÿs omni eo Iure quo eadem tam preuia quam alÿs quibusuis excausis et racionibus, nostre rite inçonbit (sic) collacioni eisdem Andree luce Bartholomeo dominico Anthonio Salamoni Clementi et Stephano, et per ipsos eorum heredibus heredumque suorum successoribus vniuersis dedimus donauimus et contulimus, ymmo damus donamus et conferimus Iure perpetuo et irreuocabiliter tenendam possidendam pariter et habendam Saluo Iure alieno, Assumpimus nichilominus nostro et dictorum successorum nostrorum nominibus, eosdem Andream, lucam Bartholomeum dominicum Anthonium Salamonem Clementem et Stephanum, ac eorum successores in dominio eiusdem possessionis loocz contra quoslibet impeditores causidicos et actores intra vel extra Iudicium protegere et conseruare propriÿs nostris et eorundem successorum nostrorum laboribus sumptibusque et expensis, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante, Quas dum nobis in specie fuerint reportate in formam nostri priuilegiÿ redigi faciemus. Datum Posonÿ die dominico proximo post

festum beati Valentini martiris, Anno domini Millesimo quadringentesimo tricesimo, Regnorum nostrorum Anno Hungarie etc. XLmo Romanorum vigesimo et Bohemie decimo.

A pecsét alatt: Relacio Stephani de Rozgon comitis Posoniensis.

Eredetije bőrhártyára írva, ép állapotban a Kisfaludyak répczelaki levéltárában őriztetik. Közli Vég helyi Dezső a Hazai Okmánytár, I., 324–325. A pecsét letöredezett.

48. sz.

1431. — *Zsigmond király — Wathai Endre, Lukács és Bertalan panaszára — a hatalmaskodó Karchai Jánost megidézteni. Kelt május 1-én.*

Sigismundus dei gracia Romanorum rex semper Augustus ac hungarie Bohemie Dalmacie Croacie etc. rex fidelibus nostris Capitulo Ecclesie posoniensis salutem et gratiam, dicitur nobis in personis *Andree Luce* et *Bartholomei* filiorum *nicolai* de watha, quomodo Iohannes filius Ladislai de karcha circa festum beati Laurencij martiris cum anualis adueniret reuolucio quendam Iobagionem ipsorum Andream nomine in eadem watha residentem de quodam fenili ipsorum inter metas eiusdem possessionis watha siti, Item quendam falcatorem ipsorum similiter in proprio fenili eorum falcantem de eodem iniuste et sine omni lege expulisset, preterea decem Iugera terrarum ipsorum arabilium, ac quendam aliam particulam terre haromaagh, necnon duas particulas fenilium ipsorum Almazegh et naghkerth nuncupatorum intra metas Iamfate possessionis watha existencium, simulcum quada Sessione Iobagionali in eadem watha habita pro se ipso occupasset et occupatis vtetur de presenti potencia mediante In ipsorum preiudicium et dampnum valdemagnum. Superquo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus, vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Augustinus filius dominici vel Benedictus filius Georgij de Kislegyh aut Andreas filius petri de Ilka siue Colomanus seu

Stephanus de Zaaz siue Michael filius Iohannis de Ilka neue alter Michael filius Iohannis de Sikabon ceu Georgius de petheu Alyš absentibus homo noster, scita veritate premissorum, Citat-que prefatum Johannem filium Ladislai, contra memoratum Andream Lucam et Bartholomeum nostram in presenciam ad terminum competentem, rationem premissorum redditurum, litis pendencia si qua foret inter ipsos non obstante, Et posthec huiusmodi Inquisicionis et Evocacionis seriem cum nomine Evocati terminoque assignato nobis fideliter rescribatis, datum Bude in festo beatorum philipi et Iacobi apostolorum anno domini M^oCCCC^oXXXI^o.

Kivül: fidelibus nostris Capitulo ecclesie posoniensis pro Andrea Luca et Bartholomeo filijs nicolai de Watha Inquisicionaria Evocatoria. — Execucio facta est Sabato proximo post petronelle virginis,¹ homo Regius Andreas filius petri de Ilka, Capituli dominus Michael vicearchidiaconus et plebanus de magyar, sic restatuerunt, et intoscriptorum evocacio est in wellwatha (sic), ad instancium solucio andree intoscripti ad octauas festi beati Iacobi apostoli nunc venturas (Michaeli soluerunt neque neque pro fidedignitate²).

Eredetije papirra irva. A pecsét lemállott. A pozsonyi kápt. orsz. levélt., Cap. 28., fasc. 4. Nr. 4.

49. sz.

1435. — *Zsigmond király Tankaházai Antalnak, Salamonnak, Kelemennek és Belwathai Andrásnak a birói részre járó birságokat elengedi. Kelt október 9-én.*

Comissio propria domini Imperatoris.

Nos Sigismundus dei gracia Romanorum Imperator semper augustus, ac Hungarie Bohemie, dalmacie Croacie etc Rex, Memorie commendamus per presentes, Quod nos tum ad humi-

¹ Junius 2-án.

² Ezen hat szó ki van húzva.

lime supplicacionis instanciam, fidelis nostri *Salamonis* filij *Dominicj* de Tankahaza, propterea nobis porrecte, Tum etenim ex gracia speciali, vniuersa et quelibet Birsagia et Iudiciorum grauamina, in quibus ipse, ac *Anthonius* carnalis, necnon *Clemens* de dicta Tankahaza, et *Andreas* de Belwatha, *fratres patruales eiusdem Salamonis*, contra quoscunque, in presencia quorumcunque Iudicum et Iusticiariorum Regni nostri, quandocunque, et in quibuscunque terminis, hucusque ordine Iudiciario, conuicti essent et aggrauati, eisdem Salamoni, Anthonio, Clementi, et Andree quoad porcionem Iudiciariam, graciose duximus remittenda, et relaxanda, ymo remittimus et relaxamus, presencium per vigorem, Quocirca vobis fidelibus nostris, Magnificis, Palatino, et Iudici Curie nostre, vestrasque vices in Iudicatu gerentibus, Item Comitibus vel vicecomitibus parochialibus et Iudicibus Nobilium quorumlibet Comitatum, Alys eciam cunctis Regnj nostrj Iudicibus et Iusticiarijs, Item vniuersis Birsagiorum seu Iudiciorum exactoribus presentibus et futuris, presencium noticiam habituris, firmiter precipiendo mandamus, quatenus memoratos Salamonem Anthonium, Clementem et Andream, occasione et pretextu premissorum Birsagiorum seu Iudiciorum, per nos, eis, modo, qua supra graciose relaxatorum, ad quorumvis instanciam intra et extra Iudicium, in personis, possessionibus, rebusque et Bonis eorum quibuscunque impedire, molestare, seu quouismodo perturbare nusquam et nequaquam presumatis, Nec sitis ausi modo aliquali, gracie nostre sub obtentu, Presentes eciam post earum lecturam reddi iubemus presentanti. Datum Posony die dominico proximo post festum beati francisci confessoris, Anno domini Millesimo quadringentesimo tricesimo quinto. Regnorum nostrorum anno Hungarie etc. XLIX Romanorum XXVI, Bohemie XVI, Imperij vero tercio.

Eredetiye papirra irva. Igen rongált állapotban a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. A pecsét ép. Véghelyi Dezső közli a Hazai Okmánytár, II., 260—261.

50. sz.

1436. — *A pozsonyi káptalan jelenti, hogy a Leegh és Salamonwatha szélek közti határjárást teljesíté. Kelt május 18-án.*

Nos Capitulum ecclesie Posoniensis memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit uniuersis. Quod cum nos receptis literis magnifici Comitis Stephani de Bator Iudicis Curie Serenissimi Principis Sigismundi dei gracia Romanorum Imperatoris semper Augusti ac Hungarie Bohemie Dalmacie Croacie etc. regis domini nostri generosi adjudicatorys, modum et formam sue Iudicarie Commissionis in se denotantes pro partibus nobilis domine Hedugis vocate Relicte ac Emerici filij condam Petri Groff de Bozen contra *Anthonium* et *Salamonem* filios *dominici*, *Clementem* filium *Stephani* de Salamonwatha *Andream* filium *Nicolai* de Belwatha, et *Stephanum* filium *Sigismundi* de Watha, emanatas nobisque amicabiliter loquentes et directas iuxta carundem continenciam una cum magistro Blasio de Huguagh Curie prefati domini nostri regis notario inter alios homines suos, literis in prenotatis nominatim conscriptos specialiter deputato nostrum hominem videlicet honorabilem magistrum Benedictum de Waradino socium et concanonicum nostrum proparte dictorum domine et Emerici prefatis autem nobilibus de Watha nostrum testimonium pro eorum parte minime adducentes ad quandam possessionariam reambulacionem metarum demonstracionem statucionem Estimacionem et reuisionem faciendam nostro pro testimonio duximus destinandum, Qui demum exinde ad nos reuersi nobis concorditer retulerunt quomodo ipsi vigesimo die festi beati Georgii martiris proximo preterito et alijs diebus ad id aptis et sufficientibus ad facies possessionum Leegh dictorum actorum necnon Salamonwatha predictae memoratorum in Causam atractorum vicinis et conmetaneis earundem vniuersis inibi legittime conuocatis ac Andrea de Gyerczeka Castellano et legitimo procuratore dictorum domine et Emerici. Item prefatis Anthonio Clemente Andrea et

Stephano personaliter inibi existentibus pro annotato vero Salamone Idem Anthonius nomine procuratoris presentibus accedendo eandem possessionem Leeg dictorum actorum a parte memorate possessionis Salamonwatha dictorum in causam atractorum Iuxta tenorem et continenciam literarum condam domini Bele olim similiter regis Hungarie metarum priuilegialium in dictis literis adjudicatorys ipsius Iudicis Curie regie sensualiter inscriptarum secundum demonstracionem annotati procuratoris actorum domine et Emerici hoc modo reambulassent. Quod primo incipissent in quodam Campo Nadrez appellato vbi possessiones Leeg predictorum actorum, Wayaswatha sanctimonialium necnon Salamonwatha dictorum in Causam atractorum insimul iungerentur in vna meta antiqua prope quoddam fossatum existenti quam renouassent et ibi bene apparentem metam cumulassent Inde seruata plaga orientali non longe incidissent in viam altalwth appellatam et in ipsa via eundo reperissent tres metas antiquas dictas possessiones Leeg et Salamonwatha ab inuicem separantes vbi quartam nouam erexissent, Abhinc viam per eandem progrediendo penes quendam locum paludosum Sard appellatum inuenissent vnam metam antiquam iuxta eandem aliam nouam erexissent, Abinde circumeundo penes dictum Sard ad angulum eiusdem ubi quedam vena akathor nominata intraret in dictum Sard unam metam terream eleuassent vltcrius semper in portu eiusdem vene Akathor procedendo repperissent quendam locum Lywkewren appellatum penes quem inuenissent unam metam antiquam bene apparentem vbi aliam nouam agregassent, Abhinc ad plagam orientalem in competenti spacio progrediendo in quodam loco Hamuhathar nominato reperissent duas metas terrenas vbi terciam nouam erexissent, Inde eadem plaga seruata in magno spacio eundo in quodam loco feneek appellato duas metas antiquas reperissent vbi terciam nouam agregassent, Exhinc plagam ad eandem egrediendo reperissent quandam Insulam Lozygeth vocatam in qua nouam metam eleuassent vltcrius declinando ad Dextram directe pertransitis quibusdam

locis paludosis necnon lacis nyarasd et Zeles vocitatis ipsis lacis ad dextram prefatis domine et Emerico remanentibus in magno spacio metam terream eleuassent. Adhuc directe ad quandam venam Danubii vbi due vene ipsius Danubii insimul iungerentur prope portum eiusdem metam terream erexissent et ibi terminassent earum reambulacionem. dictas possessiones Leeg et Salamonwatha ab inuicem separantes ubi prescripti nobiles de Watha premissa metarum erectioni Iuxta tenorem dictarum literarum metalium ipsius domini Bele regis erectarum in nullo contradixissent ac easdem metas pro rato habuissent factaque ipsa reambulacione et metarum ereccione memoratam possessionem Leeg dictorum domine et Emerici sub inclusionibus prescriptarum metarum prefatis domine et Emerico ac eorum heredibus et posteritatibus vniuersis iuxta Iudiciariam commissionem ipsius Comitiss Stephani antedictam reliquissent et statuissent perpetuo possidendam, In cuius rei memoriam perpetueque stabilitatis firmitatem presentes nostras literas priuilegiales pendenti et autentici sigilli nostri munimine roboratas duximus concedendas. datum sexto die termini prenotati anno domini millesimo quadringentesimo tricesimo sexto.

Eredetije a budai kamarai levéltárban. A határszéleken előforduló helynevekre nézve, összehasonlítás végett utalok az 1269. évi oklevélre, melynek alapján a jelen határjárás is történt. A határjárást megelőző ítéletlevélnek már alig olvasható kis része irományaim között is megvan, de mivel semmi érdekeset nem tartalmaz, ide le nem irtam.

51. sz.

1437. — *A pozsonyi káptalan előtt Hedvig, Bazini Péter gróf özvegye, és fia Imre, valamint a Thankwathaiak, Salamonok és Belwathaiak a közöttük fenforgó mindennemű peres ügyeiket elbékélik. Kelt május 12-én.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis Memorie comendamus, Quod Iohannes literatus de Doborgaz pro nobili domina heduige, Relicta et Emerico filio condam petri Groff de Bozen cum no-

stris ab vna parte vero ex altera *Salamon* filius *Dominici* de Thankwatha pro se ac *Anthonio* fratre eiusdem Salamonis, *valentinus* similiter pro se ac *Clemente* filio *Stephani* de eadem necnon *Andrea* filio *nicolai* (de Bel)watha, suomodo cum nostris, Item *urbanus* filius *dominici* de Salamon pro *Stephano* filio *Sigismundi* de eadem (Salamon) (Ma)gnifici Comitis Mathius de palocz Regni hungarie palatini, et Iudicis Comanorum literis pariter nostram personaliter venientes in presenciam viue vocis oraculo sponte et libere confessi sunt in hunc modum Quod partes iamdictæ ex nonnullorum proborum hominum Amicabili compositione se mutuo super omnibus Iniurijs Dampnis factis potenciarum Birsagys et quorumlibet aliorum preiudiciorum generaliter quomodocumque et vbicumque inter ipsas partes vel alteram earundem alteri hucusque factis vel paciatis, quitas solutas et expeditas per omniaque satisfactas sas literas ipsarum Inquisicionales, Evocatoriales, Iudiciales, proclamatorias et quaslibet alias sub quocumque nis forma hactenus contra se se quomodolibiter emanatas cassas vanas ac viribus earum penitus carituras exhibitorique ipsarum nocituras reddidissent ac dimisissent ymo prefati Iohannes literatus Anthonius vrbanus et Salamon nominibus et in personis quibus supra dictas partes ratione omnium premissorum absolutas earundemque literas prenotatas, cassas et ipsarum viribus omnino carituras reddiderunt ac dimiserunt coram nobis serie presencium mediante. Datum in die Dominica Infra octauas festi Ascensionis domini Anno eiusdem M^oCCCC^oXXX^o septimo.

Kivül: Andreas filius Nicolaj de Belwatha.

Papirra irva, rongált állapotban. Eredetije a Kisfáludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

52. sz.

1446. — Hedervári Lőrincz nádor a pozsonyi káptalannak meghagyja, miszerint: *Wathai Kelement, Lászlót, Andrást, Györgyöt, Mátyást és a másik Kelement Loocz nevű pozsonymegyei birtokukba igtassa be.*

Amicis suis Reuerendis Capitulo ecclesie posoniensis laurencius de hederuara regni hungarie palatinus dicitur nobis in personis *Clementis filii Stephani, ladislai filii nicolai filii anthony, andree filii alterius nicolai, Georgy et Mathie filiorum eiusdem andree*, ac *Clementis filij Georgy de Watha* possessionem loocz vocatam in Comitatu posoniensi existens habitam ipsos juris titulo concernentem legitime uellent introire, super quo vestram amicitiam petimus diligentissime, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Emericus (filius) pauli de Chenke, vel vendelinus filius Georgy, siue alexius de kislek nec non de Ilka aliis absentibus homo regius ad faciem dicte possessionis loocz vicinis et cometaneis eiusdem inibi legitime conuocatis accedendo introducat prefatos exponentes in dominium eiusdem statuaturque eandem eisdem simulcum uniuersis ipsius utilitatibus et pertinenciis quibuslibet premissis jure ipsis incumbente perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum, contradictores uero si qui fuerint evocet eosdem contra annotatos exponentes in curiam regiam nostram ad terminum rationem contradiccionis eorum reddituros, et tandem hujusmodi possessionarie introduccionis et statucionis seriem cum contradictorum et euocatorum si qui fuerint vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statucioni intererunt nominibus terminoque assignato, nobis amicabiliter rescribatis. datum Bude in festo anno domini millesimo quadringentesimo quadragésimo sexto.

Kivül: Amicis suis Reuerendis Capitulo ecclesie posoniensis pro Clemente filio Georgÿ de Watha et alÿs introscriptis Introductoria et statutoria. Executio facta est feria nemine contradicente.

Eredetije a pozsonyi kápt. orsz. levélt. Caps. 3., fasc. 7. Nr. 8.

* 53. sz.

1449. — *A pozsonyi káptalan előtt Klára asszony, Királyfiakarchai Pál özvegye, életjáradék fejében minden vagyonát zerhasházi Zerhas Lászlóra ruházza át. Kelt márczius 23-án.*

Nos Capitulum ecclesie Posoniensis, memorie comendamus, Quod nobilis Domina Clara vocata, relicta condam Pauli filii Thome de Kiraljiakarcha, coram nobis personaliter constituta viue vocis oraculo sponte et libere confessa extitit per hunc modum, Quomodo ipsa pro singulari amore, beneficiisque, et complacenciis, nec non alimentis, sibi per *Ladislauum* filium *Blasii* Zerhas de Zerhashaza benigniter impensis, et in sua senectute impensis, atque in posterum usque ad suam vitam impendendis, omnia bona sua mobilia, et imobilia eciam, cum cunctis Iuribus possessionariis, ac dotibus, et rebus paraffernalibus, ac quartaliciis puellaribus ubilibet habitis, et existentibus, ipsi Ladislao Zerhas, et suis heredibus, et posteritatibus in perpetuum dedisset, et donasset, imo dedit, et donauit coram nobis taliter, quod ipse Ladislaus eandem Dominam Claram usque ad vitam in suo pane conseruabit, ad quod se idem Ladislaus Zerhas coram nobis assistens sponte obligauit, harum nostrarum vigore, et testimonio literarum mediante. Datum in dominica Letare anno domini millesimo quadringentesimo quadregesimo nono.

Kivül: 1449.

Eredetije papirra irva. A pecsét lemállott. Az Eszterházy-család cseszneki ágának pozsonyi levéltárában őriztetik, fasc. 100. Nr. 316. Másolta Eszterházy János.

* 54. sz.

1449. — *Salamoni Dorottya Kelethy Istvánné, biróilag atyjának odaitélt Salamonwathai Balázs részbirtokából, ennek fiának, Salamonwathai vagy másképp Zerhászai Lászlónak bizonyos részét visszabocsátja. Kelt augusztus 11-én.*

Nos Capitulum ecclesie Posoniensis, memorie comendamus, Quod nobilis Domina *Dorothea* vocata, consors Stephani de Kelethÿ, filia vero condam *Sigismundi* filii *Nicolai* de Salamon ex una parte, siquidem ex altera *Ladislaus* filius *Blasi* de Salamonwatha alias Dezerhashaza, coram nobis personaliter constituti, per pretitulatam Dominam Dorotheam viuc vocis organo sponte et libere confessum extitit per hunc modum, Quod quamquam dudum prelibatus Blasius pater scilicet ipsius Ladislai contra, et ad instanciam prefati Sigismundi patris scilicet Domine Dorothee, in curia Regia sententia capitali, et adomissione porcionis sue possessionarie fuisset innodatus, qui videlicet Blasius licet obtinuisset gratiam capiti suo a Domino Rege, tamen porcionem possessionariam ipsius, prelibatus Sigismundus sibi adjudicatam occupasset, occupatamque tenuisset diem usque hodiernum, tamen nunc per dispositionem proborum hominum, ipsa Domina Dorothea dictam porcionem possessionariam occupatam, et precipue nouem jugera terrarum arabilium dicto Ladislao remisisset, et omnia grauamina ratione preuia eidem, et suis posteritatibus indulgisset, imo dicta Domina Dorothea remisit, et indulgit coram nobis literas sentencie, et alias quascunque super premissis emanatas, cassas, et vanas reddendo, ac viribus penitus carituras, rursum ipse Ladislaus promisit, nuncque ratione premissorum ipsi Domine Dorothee, et ejus heredibus nocere velle, vel aliquid suscitare. Harum nostrarum vigore, et testimonio literarum mediante. Datum

secundo die festi beati Laurencii martirys anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo nono.

Hátsó részén: 1449.

Papirra írva. A pecsét lemállott. Eredetije az Eszterházy-család csesz-neki ágának pozsonyi levéltárában őriztetik, fasc. 100. Nr. 317. Másolta Eszterházy János.

55. sz.

1453. — *Gara László nádor, Wathai András kértére, Wathai(?) Feren cz ne jét, Klárát és ennek Bertalan nevű fiát mint hatalmas kodókat megidéz teti. Kelt február 6-án.*

Amicis suis Reuerendis Capitulo ecclesie posoniensis Ladislaus Gara Regni hungarie palatinus et Iudex Comanorum, amicitiam paratam cum honore. Dicitur nobis in personis *Andree* de watha ac nobilis domine *Elene* consortis eiusdem, *Georgy* et *mathie* filiorum eiusdem. Quod nobilis domina Clara vocata consors francisci in eadem watha residentis, et Bartholomeus filius eiusdem domine, circa festum natiuitatis marie virginis gloriose proxime preteritum totales porciones ipsorum exponencium possessionarias in eadem possessione watha habitas occupari vniuersas eciam res es boves mobilia eorundem exponencium, per Comites Comitatus posoniensis pro se indebiter et sine lege auferi fecissent, In quibus eiusdem exponentibus dampna quadraginta florenorum auri puri intulissent, potencia mediante In ipsorum exponencium preiudicium valdemagnum. Superquo vestram amicitiam presentibus petimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Michael filius Iohannis de Ilka seu Iacobus seu lucas siue petrus de eadem, neue nicolaus de Bodofalua seu Thomas de karcha alys absentibus homo noster scita veritate premissorum, Evocet prefatos dominam et francisci filium eiusdem contra annotatum Andream de watha nostram in presenciam ad octauas

festi beati Georgy martiris proxime venturas rationem premisorum reddituros, litis pendencia si qua foret inter ipsos non obstante. Insinuando ibidem eisdem ut siue ipsi in dictis octauis compareant siue non, nos ad predictam exponencium Instanciam Iuxta formam generalis decrety dominorum prelatorum Baronum et procerum Regni uniuersorum super huiusmodi a legibus patrie? edicti finem facientes in premissis prout dictabit ordo Juris et Inquisicionis Evocacionis et Insinuacionis seriem cum nominibus Evocatorum ad easdem amicabiliter rescribatis. datum posony in festo beate dorothee Virginis et martiris anno M^o quadringentesimo quinquagesimo tercio.

Kivül: Amicis suis Reuerendis Capitulo ecclesie posoniensis pro Andrea de watha et alys introscriptis. Inquisitoria Evocatoria Insinuatoria — Execucio facta feria secunda proxima post festum beatorum (tiburey) et valeriani martirum¹ homo regius Iacobus filius Mathe (sic) de Ilka Capituli nostri franciscus custos taliter cepit in possessione watha ambos introscriptos ad octauas festi beati Georgy martiris citauit contra Andream de watha et Georgium filium eiusdem duntaxat

Papirra irva. A pecsét lemállott. Eredetije a pozsonyi káptalan országos levéltárában. Caps. 28., fasc. 4. Nr. 18.

56. SZ.

1454. — *A pozsonyi káptalan előtt Thankwathai Kelemen és Miklós egyrésről, és másrésről Belwathai János választott bírák előtt a köztük fenforgó ügyüket elbékélni fogadják. Kelt szeptember 1-én.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis Memorie comendamus, Quod Clemens filius Stephani et Nicolaus filius Anthony de Thankwatha, ab vna, parte vero ex altera Iohannes filius ladislai

¹ Április 16-án.

de Belwatha, nostram personaliter venientes in presenciam per eosdem organo viue vocis confessum extitit in hunc modum. Quod ipsi ex nonnullorum bonorum hominum consilio et amicali Induicione, totalem Causam quam ipse Iohannes filius Iadislai, contra ipsos Clementem et Nicolaum ratione et pretextu cuiusdam porcionis possessionarie intra metas ipsius possessionis watha vltra akathor existens habite, mouisset aut mouere preten- disset, arbitrio et amicali composicioni octo proborum nobilium hominum submisissent, ymo submisserunt coram nobis Talimodo, Quod quidque ydem octo nobiles virj per partes equali numero eligendi, in villa leupoldi Czeterthek vocata, octauo die festi beati Michaelis archangeli nunc proxime venturo, coram duobus nostris testimonys aut vno si in eodem ambe partes contentarentur, per nos illuc transmittendo, auditis parcium propositacionibus allegacionibus et responsionibus visisque et Intellectis ac diligenter ruminatis et examinatis vniuersis literalibus ipsarum parcium super premissis Instrumentis, alysque singulis Juribus parcium earundem per easdem producendis ac deponendis, omnium postposito fauore, solum deum et eius Iusticiam preoculis habentes inter easdem partes concorditer et pariuluntate arbitrati fuerint aut in eadem causa amicabiliter conposuerint, Id ambe partes et earundem heredes vniuersi, ac successores, quorum omnium onera ac grauamina in se receperint, tempore perpetuo acceptare et seruare teneantur. Tali vinculo mediante. quod quecumque parcium harum arbitrum aut amicabilem eorundem octo proborum hominum composicionem acceptare nollent et seruare, extunc talis pars contra partem alteram ipsum arbitrum et amicabilem composicionem acceptantem et seruantem, in Triginta duabus marcis denariorum conuincatur, et cum hoc, vniuersa literalia Instrumenta que per partes termino in premissis, in hac Causa et eandem concernencia non producerentur sed in fraudem reseruarentur, contra talem partem eadem retinentem Cassa sint et vana ac viribus earundem penitus caritura, ad que omnia et premissorum singularum ambe partes se spontanea obligarunt

voluntate testimonio presencium mediante, Datum in festo beati Egidij abbatis anno domini Millesimo Quadringentesimo quinquagesimo quarto.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

57. sz.

1458. — *A pozsonyi káptalan előtt Thankházi Miklós óvást jelent Wathai János dictus Balassy ellen, ki őt az Akathareleuel és egyéb birtokai használatában akadályozta. Kelt julius 10-én.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis Memorie comendamus, quod Nicolaus filius Anthonij de thankhaza, nostram veniendo in presenciam, nobis per modum protestacionis et contradiccionis significare curauit in hunc modum, Quod Iohannes Balassy dictus de watha et filij sui, fere a tribus annis prata et fenilia ipsius exponentis videlicet vallem akathareleuel et alia sub metis eiusdem possessionis watha habita adeo et instanter, hominibus qui alias huiusmodi prata et fenilia in ipsis emissent, emere prohibuisset (et nouissime per literas Comit^{is},¹) quod nullus ipsorum emencium propter suam prohibitionem et minas combustionis feni falcastratj et congregati, emere ausus fuisset nec esset de presenti, in quo ut dixit eidem scilicet exponentj, dampna trecentorum florenorum auri puri fecissent facereque non cessarent de presenti astucia ipsorum mediante, cumtamen Idem scilicet Iohannes Balassy in eadem watha alio nomine Belwatha, quarte partis, quartarius fuisset et esset, qua protestacione facta Idem Nicolaus pretactum Iohannem Balassy et filios ac heredes suos, ab huiusmodi illicita prohibitionem et dampnorum illacione occupacioneque dictorum pratorum, ac sibi ipsis usurpacione apropiacione statuifaccione perpetuacione seu quouis quesito colore alia Intromissione quomodocumque factis vel fiendis

¹ Itt valami kimaradt, ezen öt szó felesleges.

prohibuit contradicendo et contradixit Inhibendo publice et manifeste coram nobis testimonio presencium mediante, datum feria secunda proxima ante festum beate Margarethe virginis et martiris anno domini Millesimo quadringentesimo quinquagesimo octauo.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család levéltárában, Répczelakon. Másolta Eszterházy János.

58. sz.

1462. — *A pozsonyi káptalan előtt Thankházi Miklós a maga és vérei nevében tiltakozik Salamon Dorottya Kelethy Istvánné ellen, ki veszprémmegyei Salamon nevű birtokukat hir szerint Ágoston győri püspöknek eladta. Kelt július 18-án.*

Nos Capitulum Ecclesie posoniensis memorie comendamus, Quod *Nicolaus* filius *Anthonj* de thankhaza alias de Salamon in sua, ac *ladislai valentini* et *Abrahe* filiorum *Clementis* de eadem, necnon *Georgj* et *Mathie* filiorum *Andree* de watha ac *Clementis* filij *Gregorj* poka de dicta Salamon, nominibus et personis, nostram veniendo in presenciam nobis permodum protestacionis et Inhibicionis ac contradiccionis significare curauit in hunc modum Quo ipsi acerto intellexissent, quod nobilis domina dorothea consors Stephani de Kelethy filia scilicet condam Sigismundi filij nicolai de dicta Salamon, predictam possessionem ipsorum Salamon in Comitatu wespremiensj habitam, Reuerendo patrij domino Augustino Episcopo Iauriensi contra omnem voluntatem et permissionem ipsorum vendidisset, eosdem ab eadem excludere sathagando, astucia et presumptione mediante In preiudicium et dampnum ac oppressionem Iurium ipsorum scilicet exponencium valde magnum, vnde facta huiusmodi protestacione, prelibatus Nicolaus nominibus quibus supra, preallegatam dominam dorotheam, a vendicione et alienacione predictae possessionis ipsorum Salamon, et pertinenciarum eius-

dem quarumlibet, Item pretitulum dominum Episcopum et ceteros cuiusvis status et condicionis vtriusque sexus homines ab empzione et ad se receptione occupationeque et detentione earundem, vsu quoque fructuum quarumlibet vtilitatum perceptione sibi ipsis usurpatione, Appropriatione, statuifactione, perpetuatione seu quouis quesito colore Alio Intromissione, Item Dominum nostrum Regem a donatione et collatione eiusdem et earundem quocumque factis uel fiendis prohibuit contradicendo, et contradixit Inhibendo publice et manifeste coram nobis testimonio presencium mediante, datum secundo die festi beati Alexij confessoris anno domini millesimo CCC^o Sexagesimo secundo.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

* 59. sz.

1464. — *A Salamon-nemzetségnek peres ügye a sz. György nap törvénykezési nyolczadára napoltatik el. Kelt márcz. 15-én.*

Nos Michael wrzagh de Guuth Regni hungarie palatinus et Judex Comanorum damus promemoria coram quo Nobilis domina dorothea consors Stephani filij ladislai de Kelethy filya scilicet Sigismundi de Salamonwatha, pro quibus Benedictus filius petri de legethe cum procuratoriis literis Capituli V. ecclesie posoniensis astitit contra *Clementem*, filium *Stephani* de Thanghaza (sic) *Nicolaum* filium *Anthonii* de eadem ladislaum filium Blasij de *Eztherhaza Andream* filium *Nicolai* de Belwatha pro quibus Emericus literatus de hygethy cum procuratoriis Capituli ecclesie lauriensis comparuit Iuxta continenciam literarum Comitis ladislai de palocz Iudicis curie Super factis in literis Capituli ecclesie posoniensis Inquisitor. Evocator. earundem et Insinuator. contentis, In octauis festi Epiphaniarum domini nunc habitis extramissis eiusdem Comitis ladislai coram nobis de presencium parcium voluntate ad octauas festi beati Georgij martiris nunc

venturas nostram inpresenciam duximus prorogandam. datum Bude Sexagesimo tercio die termini prenotati Anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quarto.

Kivül: pro Nobili domina dorothea vocata consorte Stephani, de kilythy contra Clementem de Thanghaza et Alyos introscriptos ad octauas festi beati Georgy martiris 1464 prorogatoria — lecta Bude — et prorogata ad octauas festi Iacobi.

Papirra irva, zárt alak. A pecsét lemállott. Eredetije a pozsonyi káptalan országos levéltárában. Caps. 28. Fasc. 5. Nr. 28.

60. sz.

1467. — *A pozsonyi káptalan előtt Thankházi Miklós maga és fia, Lőrincz nevében a néhai Póka Miklós salamonwathai birtokrészei elfoglalása ellen tiltakozik. Kelt február 3-án.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis memorie comendamus, Quod Nicolaus filius Anthony nobilis de thankhaza in sua ac laurency fily sui, nominibus et personis nostram veniendo in presenciam, Stephanum de Kylethy, et dominam dorotheam consortem, ac laurencium et ladislaum filios eiusdem Stephani, ceterosque cuiusuis status et condicionis vtriusque sexus homines, ab occupatione porcionis possessionarie, in Salamonwatha in Comitatu posoniensi existens habita et pertinenciarum eiusdem que condan nicolai poka prefuissent ipsosque Iure successorio concernerent, et detentores earundem usu fructuum et quarumlibet vtilitatum percepcione sibi ipsis vsurpacione apropiacione, statuifaccione, perpetuacione seu quouis quesito colore alio Intromissione et dominum Regem a donacione et collacione eiusdem et earundem quocumque factis vel fiendis prohibuit contradicendo et contradixit Inhibendo publice et manifeste coram nobis vigore et testimonio presencium mediante. Datum In festo beati Blasý martiris anno domini M^o quadringentesimo Sexagesimo septimo.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

* 61. sz.

1469. — *Folkai János, a pozsonyi egyház kanonokja, az Olgyaiak kérére Zerhas Lászlót és Margitot, Borsai Györgynét megidézteni. Kelt deczember 18-án.*

Oracionum deuotarum suffragia Venerabilis in Christo pater ac domine noster honorande Nouerit eadem venerabilitas vestra Nos literas vestre paternitatis scilicet Citatoriales et peremptorias, sumpmo cum honore recepissee et mox statim visis presentibus in die dominica proxima ante festum beati Thome apostoli personaliter accessimus ad possessiones Borsa et *Heztherhashaza* ibique ad instanciam Nobilium virorum michaelis mathei martini et Iacobi de Ogya et in facto periury et alys querelys et instancys legitimi responsuris, pro eosdem Citauimusque Nobiles Ladislaum Zerhas et dominam Margaretham consortem Georgy de Borssa vestri in presenciam ad feriam terciam proximam ante festum Beati Thome Apostoli, Certificauimusque eundem nobilem Ladislaum Zerhas et dominam Margaretham, quod si ipsi in dicto termino Citacionis conparuerint siue non tunc vltierius hic in partibus non citabuntur sed vestra venerabilitas inibi per edictum in foribus Alme ecclesie Poseniensis prout Iuris fuerit vestra venerabilitas ad vltiora procedet cuiusuis qartis absencia vel contumacia non obstante etc. Datum in Madyar feria Secunda proxima ante quatuor temporum, anno domini millesimo quadringentesimo Sexagesimo nono.

Ista relatoria producta est 19 die
mensis decembris.

Paulus de Madyar et alter Paulus de sancto petro ecclesiarum parochialium plebani oratores pro vestra vita pariter et Salute.

Kivül: Venerabili viro magistro Iohanni de Iolka¹ Canonico ecclesie Poseniensis nec non per Reuerendum Dominum et

¹ Talán *Pulka*. Lásd a 68. számú oklevelet.

dominum Georgium prepositum ac officialem ecclesie prephate
(sic) constitutum ac locum tenenti domino nostro gracioso
relatoria peremptoria.

Levéalakban összehajtvá, fasc. F. Nr. 78. Az Olgyay-családnak Olgyán levő levéltárában őrzött eredetiről lemásolta Somorján, 1877 augusztus 26-án nagyságos szopori Nagy Imre, és összeegyeztette Vég helyi Dezső úr, kik másolatával nekem kedveskedni szíveskedtek.

* 62. sz.

1469. — *A Thankháziak és Belwathaiak kérésére — Palóczi László országbíró parancsa folytán — a pozsonyi káptalan a közreműködő királyi emberrel a veszprémmegyei, valamint csallóközi Salamon, Belwatha és Thankháza nevű birtokok érdekében a Kelethieket, bizonyos kihágásokért pedig az Olgyaiakat, nemkülönb a thankházi és belwathai osztályos levelek ügyében a Zerhášháziakat megidézteni. Kelt július 17-én.*

Serenissimo principi domino Mathie dei gracia Regj hungarie Dalmacie Croacie etc. domino nostro naturalj Capitulum ecclesie Posoniensis, Oraciones in domino deuotas perpetua cum fidelitate, Vestra nouerit Serenitas nos literas Magnifici Comitis ladislai de palocz Iudiciscurie vestre Regie Inquisitorias Euocatorias et Insinuatorias secreto suo Sigillo consignatas, nobis Amicabiliter loquentes honore quo decuit recepisse in hec Verba, Amicis suis Reuerendis Capitulo ecclesie posoniensis Comes ladislaus de palocz Iudexcurie Serenissimi principis domini Mathie dei gracia Regis hungarie Dalmacie Croacie etc. Amiciciam paratam cum honore, dicitur nobis in personis Nobilium Nicolaj filj Anthonj de Thankhaza ac ladislai Valentinj et Abrahe filiorum Clementis de eadem Thankhaza, necnon Georgj et Mathie filiorum condam (Andree de) B(elwatha) (tempo)ribus preteritis Videlicet post mortem et decessum condam domini Albertj Regis hungarie Stephanus Kelethy et Nobilis domina Dorothea consors eiusdem nescitur quibus respectibus totalem possessionem ipsorum exponen-

cium predictorum Salamon vocatam in Comitatu Vesprimiensi existentem et habitam, A manibus prefatorum condam Anthony Clementis et andree patrum scilicet ipsorum exponencium pro se minusiuste et indebite Viaque Iuris sine omni occupantes, ac tandem Reuerendo condam domino Augustino Episcopo ecclesie Iauriensis Ignoratur quibus titulis contulissent et tradidissent, Quamquidem possessionem Salamon, Idem condam dominus Augustinus Episcopus quamdiu in humanis vixisset tenuisset, eisdem Anthonio et alijs predictis exponentibus remittere et resignare recusasset eandem erga se conseruando, ipsoque e medio sublato, Reuerendus in christo pater dominus demetrius Chwpor Episcopus eiusdem ecclesie Iauriensis eandem possessionem Salamon potencialiter teneret, eandem eisdem exponentibus pluries petentibus reddere et remittere noluisset nolletque de presentj, Eo non contentj ydem Stephanus de Kelethy et Nobilis domina Dorothea consors necnon laurencius et ladislaus filj ac Elizabeth filia eiusdem Stephani consors videlicet Gregory de Thamásháza quondam aliam possessionem dictorum exponencium similiter Salamon vocatam in Comitatu posoniensi existentem pro se ipsis occupassent et occupatam tenerent et conseruarent de presentj, preterea ydem laurencius ac ladislaus et domina Elizabeth certam quantitatem feni dictorum exponencium de territorio dicte possessionis Belwatha in dicto Comitatu posoniensi existentis in anno cuius iam fere decima instaret reuolucio asportarij fecissent, preterea circa festum Epiphaniarum domini proxime preteritum Michael et andreas filj Mathie de ogya quamplurimas arbores fructiferas de orto ipsorum exponencium in dicta possessione Salamon in eodem Comitatu posoniensi existente succidj et ligna succisa asportare fecissent, Et quod certe litere diuisionales factum dictarum possessionum Belwatha et Thankhaza tangentes et concernentes erga manus ladislaj de Zerhazhaza et Nobilis domine Katherine consortis ac Martini filj eiusdem haberentur quas ydem eisdem exponentibus ad plurimas petitiones earumdem reddere et restituere recusassent recusa-

rentque eciam de presentj eadem erga se conseruantes potencia mediante Inpreiudicium et dampnum dictorum exponencium Valde magnum, Superquo vestram Amiciciam presentibus petimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente petrus filius paulj de Kysleg aut Iohannes wag de Zaaz vel ladislaus farkas de hegÿethÿ seu mathiws filius paulj de legientheedy seu Emericus de Chenke siue Blasius laczk de eadem, Alÿs absentibus homo Regius scita penitus premissorum mera veritate euocet prefatos laurencium et ladislaum de dicta Kelethÿ, ac alios prenominatos contra Annotatos exponentes ad octauas festj Beati Iacobj apostoli nunc venturas, regiam in presenciam rationem de premissis reddituros efficacem, litis pendente si qua foret inter ipsos non obstante, Insinuando ibidem eisdem ut siue ipsi octauis in predictis coram dicto domino nostro rege compareant siue non, Idem dominus noster rex ad partis instanciam id faciet in premissis quod Iuri videbitur expedirj. Et post hec huiusmodi Inquisicionis Euocacionis Insinuacionis seriem cum Euocatorum nominibus vt fuerit expediendum octauas ad predictas dicto domino nostro regi, fideliter rescribatis datum Bude feria secunda proxima post festum natiuitatis beatj Iohannis Baptiste¹ anno domini millesimo CCCC^{mo} lx nono, Nos igitur petitionibus suis Amicabilibus satisfacere cupientes vnacum prenominato petro filio pauli de Kysleg homine scilicet vestro regio, nostrum hominem videlicet, honorabilem paulum plebanum et vicearchidiaconum de magÿari ad premissa suomodo et consciencieose peragenda, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum, Qui tandem ad nos exinde reuersi, nobis consona voce retulerunt, quod ipsi feria quarta proxima post festum visitacionis marie nouissime preteritum, in dicto Comitatu posoniensi simul procedentes ab omnibus eiusdem Comitatus vtriusque sexus hominibus a quibus decuisset et licuisset, palam et oculte diligenter inquirendo, omnia premissa sic et

¹ Junius 26-án.

eatenus facta fuisse rescuiissent sicutj predicto domino Comitj Iudicicurie vestre dictum extitisset et quemadmodum tenor literarum suarum per omnia contineret prescriptarum, Et ideo scita prius premissarum mera veritate, dictus homo vester regius presente eodem nostro testimonio euocasset prefatos laurencium et ladislaum de dicta Kŷlythŷ, ac alios prenominatos, contra annottatos, exponentes videlicet Nicolaum et ladislaum de Thankhaza, Georgium et Mathiam de Belwatha, ad octauas festi Beatj Iacobi apostoli nunc venturas regiam inpresenciam rationem de premissis reddituros efficacem, litispendente si qua foret inter ipsos non obstante, Insinuando ibidem eisdem ut siue ipsi octauis inpredictis coram dicto domino nostro Rege compareant siue non Idem dominus noster rex ad partis Instanciam Id faciet inpremissis quod Iuri videbitur expedirj, datum tredecima die, diei Inquisicionis Euocacionis et Insinuacionis Anno domini superscripto.

Kivŷl: Personalj presencie ladislao filio scilicet Clementis de Thankhaza ac Georgio et Mathie filŷs Andree de Belwatha. Contra laurencium et ladislaum de Kelythy et alios introscriptos ad octauas festj Beatj Iacobj Apostoli nunc venturas Inquisicionis Euocacionis et Insinuacionis Relacio.

Oldalvást, a szélère írva: pro a. scilicet Nicolao filio Anthony de Thankhaza et ladislao filio clementis de eadem et Georgio filio andree de Belwatha paulus Myse de Alŷsthal posonien. et alŷ exmittantur, Contra ladislaum de Zerhazhaza et dominam Katherinam consortem eiusdem et martinum filium eiusdem alŷ exmittantur, pro Incattis Briccius de petthend cum posoniensi a. probat tribus in facto scilicet literae diuisionalis vna secunda sancti martini tertia Comitis posoniensis, Incattus negat Ideo Iurabit vigesimo sexto die Iacobi L^{mo} se coram posoniensi.

Papirra írva; helyenként szakadozott. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

63. sz.

1470. — *A győri káptalan előtt a Thankháziak és Belwathaiak eltíltják Salamoni Gergelyt a pozsonymegyei Salamonwatha és a veszprémmegyei Salamonban fekvő azon birtokok eladásától, melyek az egykori Salamoni Poka Miklós tulajdonai voltak.*
Kelt január 16-án, kedden.

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis Memorie comendamus, Quod Nicolaus de Thankhaza in sua ac *ladislai, valentini, et Abrahe* filiorum *Clementis* de eadem necnon *Georgj* et *Mathie* filiorum *Andree* de Belwatha personis et nominibus, *Clementem* filium *Gregorj* dicti poka de Salamon et alios quoslibet a vendicione perpetuacione Inpignoratione legacione et qualibet alia alienacione, possessionum Salamonwatha in posoniensi, a Salamon vocatarum in wespremiensi, Comitatibus existencium *sive porcionum possessionariarum condam Nicolai poka dicti, de eadem Salamon in prescriptis possessionibus habitarum* Item Emericum de Nadasd laurencium et ladislaum filios Stephani, de Keled, et dominam Elizabeth consortem *Gregorj* de Thamashaza filiam scilicet ipsius Stephani et alios quoslibet ab empcone occupacione detencione, sibiipsisque apropiacione et Statuifaccione, fructuum et quarumlibet vtilitatum percepcione Seque in dominium earumdem intromissione, qualitercumque factis vel fiendis in sua ac aliorum predictorum nominibus prohibuit contradicentibus et contradixit inhibendo coram nobis testimonio presencium mediante datum feria tertia proxima ante festum beate prisce virginis anno domini Millesimo quadringentesimo Septuagesimo.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

* 64. sz.

1470. — *Salamonwathay Kelemen Salamonwathay Lászlóról és Zsigmondról reászállott salamonwathai részbirtokának kétharmadát a Kylythyeknek, egyharmadát pedig Salamonwathay Zerhasházi Lászlónak zálogositja el. Kelt márczius 27-én, kedden.*

Nos Conventus monasterii sancti Martini Patrimontis panonie memorie comendamus, quod nobilis *Clemens* filius *Gregorii* poka dicti de Salamonwatha coram nobis personaliter constitutus onera et quelibet grauamina singulorum fratrum proximorum, et consanguineorum in et super se assumptis sponte et libere ac viua voce fassum extitit personaliter et relatum in hunc modum, quomodo ipse pro quibusdam suis necessitatibus ipsum ad presens urgentes totales porciones possessionarias *precondam Sigismundi filii Nicolai, necnon Ladislai filii Ladislai de predicta Salamonwathay in eadem Salamonwathay existentes in ipsum iure hereditario deuolutas seu condescensas* in Comitatu posoniensi existentes Nobilibus Laurencio et Ladislao filiis condam Stephani de Kylythy, et nobili domine Elizabeth filie eiusdem Stephani predicti, altero Ladislao filio Blasii de Zerhashaza et de Salamonwathay, pro sexaginta florenis auri puri et iusti ponderis pro easdem plene persolutis, ac heredibus eorum vniuersis pignori obligasset seu tradidisset imo obligauit et tradidit usque tempus redemptionis coram nobis, ita tamen quod predictus Ladislaus filius Blasii tantum terciam partem eiusdem totalis porcionis possessionarie impignorate percipere et occupare valeat atque possit, assumptisque nihilominus prefatus clemens prenominatos Laurencium, Ladislaum et alterum Ladislaum et heredes ipsorum uniuersos in pacifico dominio predictarum totalium porcionum possessionariarum prescriptarum usque tempus redemptionis tenere et conseruare propriis suis laboribus et expensis ita debet, ut dum et quandocumque prenominatus clemens aut heredes ipsius redi-

mendi habuerint pignoralis facultatem rehabitis prius prescriptis sexaginta florenis auri, rerum estimacione seclusa, sine omni ligitigianorum processu aut cautela aliqua interiecta remittere debeant et teneantur, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum feria tertia proxima post festum Annunciationis Virginis Gloriose anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo.

Kivül egykorú irással ez áll: A. 1470 pro assecuratione Emericj de Nádasd.

Hártyára írva, a pecsét lemállott. Eredetije a cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában, fasc. 102. Nr. 5. Másolta Eszterházy János

* 65. sz.

1470. — A győri káptalan előtt a Thankháziak és Belwathaiak az ott szintén jelenlevő Salamoni Kelement a pozsonymegyei, salamonwathai és looczi, valamint a veszprémmegyei salamoni saját részbirtokai elidegenítésétől eltiltják. Kelt május 13-án, vasárnapon.

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis Memorie comendamus, Quod *Nicolaus* filius *Anthonj* de Thonkhaza et *Georgius* filius *Andree* de Salamonvatha in ipsorum ac *Mathie* fratris eiusdem Georgj necnon *valentini abraham* et *ladislai* filiorum *Clementis* de dicta Thankhaza personis ad nostram venientes presenciam *Clementem* filium *Gregorj* dicti poka de Salamon facie ad faciem coram nobis repertum et alios quoslibet absentes, a vendicione Inpignoracione testamentalique legacione perpetuacione et qualibet alia alienacione porcionum possessionariarum, ipsius *Clementis* in possessionibus Salamonwatha et locz in posoniensi ac altera Salamon vocata in wespremiensi Comitatibus existentibus habitare Item laurencium filium et dominam Elizabeth Relictam Stephani de Keleth similiter personaliter coram nobis repertos

necnon ladislaum filium eiusdem Stephani de eadem Keleth ac ladislaum Zerhas de Zerhashaza et alios quoslibet absentes, ab empcone detencione dictarum porcionum possessionariarum eiusdem Clementis in dictis possessionibus habitatum sibiipsisque appropriacione et Statuifaccione fructuum et quarumlibet vtilitatum percepcione Seque in dominium earundem intromissione qualitercunque factis vel fiendis in ipsorum ac aliorum predicatorum nominibus contra prohibuerunt contradiccioni et contradixerunt inhibentes coram nobis testimonio presencium mediante, datum die dominico proximo post festum apparicionis sancti Michaelis Archangeli anno domini Millesimo quadringentesimo Septuagesimo.

Papirra irva. Eredeti je a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

* 66. sz.

1470. — *Salamonwathai és zerhášházi Zerhás László a pozsonyi káptalan előtt a Salamonwathai Miklós salamonwathai zálogos részirtokának eladása ellen tiltakozik. Kelt június 12-én, kedden.*

Nos Capitulum Ecclesie Posoniensis memorie comendamus, Quod Ladislaus Zerhas de Salamonvatha et de Zerhashaza, nostram personaliter veniens in presenciam per modum protestacionis inhibicionis et contradiccionis nobis significare curavit, Quomodo jam dicta possessio Salamonvatha ipsum Ladislaum fratresque et heredes ac posteritates suos hereditarie concerneret, *et ab avo suo videlicet condam Nicolao¹ filio petri de eadem Salamonvatha in ipsum hereditarie legitime esset devoluta, in qua idem avus suus Nicolaus filius petri ab antiquo, et semper usque vite sue finem suam habuisset residenciam, quam quidem possessionem Laurencius, et Ladislaus filii, et Domina*

¹ Egy más helytt *Nicolao filio Iohannis filio petri*. Vesd össze a 89. számú oklevélet, pag. 120.

Elyzabeth filia condam Stephani de Kÿlythÿ relictæ condam Gregorii de Thamashaza apud se et dictum Stephanum patrem ipsorum a quodam longo tempore titulo pignoris retentam et possessam, de et exconclusa voluntate atque comissione *Clementis filii Gregorii Poka dicti, similiter de prefata Salamonvatha eiusdem videlicet ladislai Zerhas fratris condivisionalis in eadem, Nicolao filio Anthonÿ, ladislao, Valentino, et Abrahe filiis Clementis* de Thankhaza, nec non *Georgio et Mathie* filiis *Andree* de Belvatha, ipsorumque heredibus ad redimendam, atque in arendam darent, et ab ipso ladislao Zerhas alienare niterentur, darentque et venderent eandem eisdem perpetuo possidendam una cum Iuribus et literis privilegialibus dictum ladislaum Zerhas et eius heredes similiter legitime concernentes, reciperentque et tollerent, dicti Laurencius, Ladislaus, et Domina Elyzabeth a Nicolao de Thankhaza ceterisque suprascriptis pecunias seu precium pro eadem, in prejudicium et dampnum derogamenque Iurium ipsius prohibentis valde magnum, unde prefatus ladislaus Zerhas huiusmodi protestacione facta, prememoratos Laurencium, Ladislaum et Dominam Elyzabeth de Kÿlethÿ atque prelibatum Clementem poka dictum absentem, a donacione, collacione, et vendicione dicte possessionis Salamonvatha, Iuriumque et literalium Instrumentorum quorumlibet extradacione, et pecuniarum recepcione et levacione annotatos vero Nicolaum de Thankhaza et ceteros ejus socios et emptores supradictos facie ad faciem coram nobis repertos et constitutos, *sic Clementem filium Gregorii poka de NagSalamon in comitatu Vespremiensi existentem* absentem, atque alios quoslibet a pecuniarum deposicione et solucione, et predictæ possessionis Salamonvatha vocatæ ab acceptacione empacione redempcione occupacione retencione, seque in eandem intromissione sibi ipsis usurpacione perpetuacione fructuum et utilitatum quarumlibet percepcione et percipifaccione, atque alio quouis quesito colore alienacione factis vel fiendis quantum ipsum ladislaum Zerhas concernere videretur ibidem prohibuit contradicentibus et contradixit inhibendo publice et manifeste

coram nobis testimonio presencium mediante. Datum feria tertia proxima post festum beati Barnabe apostoli anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo.

Eredetije papirra irva. A cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában. Fasc. 102. Nr. 3. Másolta Eszterházy János.

* 67. sz.

1470. — *A győri káptalan előtt Zerhasházi, máskép Salamon László maga és fia, Márton nevében a pozsonymegyei Salamonwatha és Pesseneý, úgyszintén a veszprémmegyei Salamon nevű őket jogilag megillető birtokrészek elidegenítése ellen tiltakozik. Kelt junius 25-én.*

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis memorie comendamus, quod Ladislaus filius Blasii de Zerhashaza alias de Salamon in sua, ac Martini filii sui personis ad nostram veniens presenciam, Laurencium et Ladislaum de Keleth et dominam Elyzabeth vocatam, consortem Gregorii de Thamashaza, et alios quoslibet a vendicione perpetuacione impignoratarum et qualibet alienacione porcionum possessionariarum eorundem Ladislai et Martini in possessionibus Salamonwatha et Pesseneý in posoniensi, ac Salamon vocatis in wespremiensi comitatibus existentibus habitatum, ipsos omnes titulo iuris concernentes, item *Nicolaum, ladislaum, Abraham, et Valentinum literatum* de Thankhaza nec non *Georgium et Mathiam* de Belwatha et alios quoslibet ab empcone per pignoraque ad se recepcione sibi pignorum apropiacione statuifacione fructuum et quarumlibet utilitatum percepcione, seque in dominium earundem intromissione qualicunque factis vel fiendis, in sua ac prefati Martini personis prohibuit, contradiccioni contradixit, inhibendum coram nobis testimonio presencium mediante. Datum feria secunda proxima post festum Sanctissimi Corporis Christi anno eiusdem millesimo quadringentesimo septuagesimo.

Papirra irva, fehér viaszpecsét nyomaival. Eredetije a cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában. Fasc. 102. Nr. 6. Másolta Eszterházy János.

* 68. SZ.

1470. — *A pozsonyi káptalan előtt zerhášházi Zerhás László a maga és Margit, Borsai Györgyné nevében panaszt emelve, tiltakozik bizonyos az Ogia-családdal kötött szerződés nyomán őket illető leánynegyednek ki nem elégítése végett. Kelt jul. 19-én, csütörtökön.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis, memorie comendamus, Quod nobilis Ladislaus Zerhas de Zerhashaza suo, ac nobilis Domine *Margaretha* vocate consortis Georgii filii Simonis de Borsa inpersonis nostram personaliter venientes in presenciam, per modum protestacionis, et comunis querele nobis significare curavit per hunc modum, Quomodo ipse nonnullis nouissime transactis diebus pro se personaliter, ac dicta domina *Margaretha* ab una, nec non nobiles Michael de Ogia, ac Mathias, Martinus, et Iacobus Chege dicti de eadem Ogia partibus ex altera, quoddam compromissum super quadam quarta puellari, ipsis exponentibus ab eisdem nobilibus de Oiga provenire debentibus, ac omnibus et singulis litibus et controversiis et disensionibus pacem et pretextu eiusdem quarte puellaris exortis, motis et versatis in quatuor probos et venerabiles viros magistros Laurencium de Keempniczia, Franciscum de Kethel, et Iohannem Weytrahei Sancti Martini de Posonio ecclesiarum parochialium plebanos, ac *Iohannem Pulka* canonicum eiusdem ecclesie fecissent de alto et basso, ac cum pleno mandato coram nobis, quorum compositionem dispositionem arbitrationem, et edictum in causa premissa se totaliter promisissent rite et firmiter observandam sub pena amissionis cause, et centum florenorum auri videlicet, quinquaginta Iudici ordinario loci, et quinquaginta florenorum parti observanti iremissibiliter persolvendorum, Qui Ladislaus Zerhas paratus fuisset ipsum compromissum prosequi, et observare, atque facere omnia et singula que idem compromissum

concerneret, et per ipsos arbitros decreta fuissent et iudicata, prenominati vero Michael de Ogia, ac Mathias, Martinus, et Iacobus de Chege de eadem, nescitur quo ducti spiritu huiusmodi compromissum ut premititur, in futurum non observassent et prosequi non curassent, penas etiam eiusdem compromissi se incursuros minime adduxissent, in dispendium salutis animarum suarum ac in preiudicium prefatorum Ladislai Zerhas et domine Margarethe exponendum et damnum valde magnum. Datum feria quinta ante festum beate Marie Magdalene anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo.

Kivül ezen évszám : 1470.

Papirra irva. A pecsét lemállott. Eredetije a cseszneki Eszterházy-ág levéltárában. Fasc. 102. Nr. 8. Másolta Eszterházy János.

68/a. sz.

Johannes Wal canonicus ecclesie Posoniensis locique eiusdem vicarius in spiritualibus et causarum auditor generalis etc. dilectis nobis in Christo honorabilibus et discretis viris dominis utroque Paulo videlicet archidiacono de Magyar et de sancto Petro plebanis salutem et sinceram in Domino caritatem. Cum nos nuper in causa et causis, que inter nobilem dominam Margaretham, consortem Georgii^T Simonis de *Borsa*, filiam vero condam *Blasii Zerhas* et *Ladislauum Zerhas* veluti actores ab una, parte vero ab altera Michaelem filium Mathie ac Mathiam, Martinum et Jacobum nobiles de Ogya veluti in causam attractos ratione et pretextu dotis et rerum parafernaliū de eadem possessione Ogya ipsis scilicet actoribus provenire debentium coram nobis litis materiam usque ad sententiam diffinitivam discussam indicando invenissemus, quomodo ipsis actoribus precedenter de dotibus et rebus parafernalibus satisfactio fuit impensa et quod solummodo de quartalitiū ipsis solvere debuissent, propter cuius scilicet quartalitiū non solutionem etiam contra ipsos in causam

attractos mandatum solutionis infra octavum diem decreveramus, salvo tamen reservato, quod si se minus iuste gravatos sensissent seu allegassent, infra easdem octo dies coram nobis comparere debuissent allegaturi causam, cur ad premissa solvenda non tenerentur. Unde nos considerata rerum et possessionum estimatione pro solvendis quartalitiis, distantia loci (in)super ad nos veniendi et exponendi, vobis igitur dominis tanquam nostris veris commissariis auctoritate nostra in causa premissa, vobis per nos attributa, in virtute sacre obedientie et sub pena excommunicationis committimus et mandamus, quatenus receptis presentibus vos in solidis ac insimul causa in eadem ingredientes valorem quarte puellaris in toto inprimis et tandem si opus fuerit medietatem estimetis et parti actrici adiudicetis, non tamen secundum estimationem propriam actorum, sed per valorem rerum et possessionum, in qua scilicet causa partibus coram vobis citatis et sub censuris ecclesiasticis compellendis finem faciatis, sententietis atque pronuncietis semota appellatione ampliori ad nos aliquali; cetera suppleat prudentia et discretio ac providentia, in quibus valde confidimus. Datum Posonii, secundo die festi beatorum Viti et Modesti martyrum, anno Domini Millesimo quadringentesimo LX. nono.

Eredetiye a M. Kir. Orsz. Levélt., a Borsai Szüllő-családi letétíratái között,
»M. O. D. L. 37529« jelzet alatt.

68/b. sz.

Kelt 1469 február 20-án.

Orationum devotarum suffragia. Venerabilis in Christo pater ac domine noster honorande. Noverit eadem vestra venerabilitas, nos literas vestre paternitatis scilicet citatoriales et peremptorias supremo cum honore recepisse et mox statim visis presentibus in die dominica proxima ante festum beati Thome apostoli personaliter accessimus ad possessiones Borsa et Heztherhasshaza, ibique ad instantiam nobilium virorum Michaelis, Mathei, Martini et Jacobi de Ogya et in facto periurii et aliis querelis et instantiis

legitime responsuris pro eosdem citavimusque nobiles *Ladislaum Zerhas* et dominam *Margaretham*, consortem Georgii de Borssa vestri in presentiam ad feriam tertiam proximam ante festum beati Thome apostoli, certificavimusque eundem nobilem *Ladislaum Zerhas* et dominam *Margaretham*, quod si ipsi in dicto termino citationis comparuerint sive non, tunc [ulterius hic in partibus non citabuntur, sed vestra venerabilitas inibi per edictum in foribus alme ecclesie Posoniensis, prout iuri fuerit vestre venerabilitatis, ad ulteriorem procedet, cuiusvis partis absentia vel contumacia non obstantibus etc. Datum in Madyar, feria secunda proxima ante Quatuor temporum, anno Domini Millesimo quadringentesimo sexagesimo nono. Paulus de Madyar et alter Paulus de sancto Petro ecclesiarum parochialium plebani orationes pro vestra vita pariter et salute.

Kivül: Venerabili viro, magistro Johanni Wall, canonico ecclesie Posoniensis, necnon per reverendum dominum et dominum Georgium prepositum ac officialem ecclesie prefate constitutum ac locumtenenti, domino nostro gratioso relatoria peremptoria.

A szöveg folytatása: Ista relatoria producta est 19 die mensis Decembris.

Eredetije a M. Kir. Orsz. Levélt., az Olgyay-családi letétiratai között, »M. O. D. L. 37530« jelzet alatt.

69. sz.

1470. — *A pozsonyi káptalan előtt a Kelethiek, a pozsonymegyei salamonwathai és lóczy zálogos birtokrészeket, melyek a Salamoni Pokák tulajdonai voltak, a zálogösszeg lefizetése mellett, a Thankházaiknak birtokukba bocsátják. Kelt jul. 23-án, hétfőn.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis Memorie comendamus, Quod nobiles viri *laurencius* filius condam Stephani de Keleth̃y pro se personaliter et pro *ladislao* fratre suo, filio eiusdem Stephani cum literis procurator̃ys Capituli Iauriensis, cuius onus

superse accepit, Et domina Elizabeth soror eorum filia videlicet dicti Stephani de eadem Relicta condam Gregorii de Thamas-haza similiter pro se personaliter ab vna, partibus vero exaltera *Nicolaus* filius *Anthonÿ*, *ladislaus* et *valentinus* filÿ *Clementis* de Thankhaza pro seipsis personaliter et pro *abraham* fratre ipso-rum filio eiusdem *Clementis*, de eadem, necnon *Georgius* filius *Andree* de Belwatha pro se personaliter et pro *Gregorio* ac *Nicolao* filÿs suis, atque *Mathias* filius eiusdem *Andree* de eadem, similiter pro se personaliter et pro *Iohanne* filio suo, Coram nobis constituti viue vocis oraculo sponte et libere per eosdem scilicet laurencium et dominam Elizabeth confessum extitit et Relatum, perhunc modum, quomodo licet Racione quarundam possessionum videlicet, Salamonwatha et locz nuncu-patarum in Comitatu posoniensi existencium habitatum, que *Clementis* filÿ condam *Gregorÿ* poka dicti *de alia Salamon* fuisse et in eundem deuoluta extitisse perhiberet, et quomodo-cumque ad eundem In eisdem pertinet, Iure mediante, que per quosdam predecessores ipsius *Clementis* poka tandemque et per ipsum manibus prefatorum condam Stephani predicti et dorothee consortis eius ac laurencÿ et ladislaÿ filiorum et domine Eliza-beth filie ipsius condam Stephani titulo pignoris atque perpetue empcionis obligate fuissent, litis materia inter partes easdem exorta mota et aliquamdiu versata extitisset, Tamen superue-niens inter ipsas partes dispositionis concordia et plena parcium vnione per probos homines inter easdem partes mediantes facta, Iam dicti *Nicolaus* de Thankhaza ceterique suprascripti ad quos redempcio pretactarum possessionum Salamonwatha et locz vocatarum Iuridice et legitime pertinet, prefatis laurencio ladislao et domine Elizabeth de Kelythÿ, de et super tali Redempcione Iuxta continencias literarum obligatarum perinde habitatum plenariam et omnimodam Impendissent satisfaccionem, Ideo pre-nominati laurencius et domina Elizabeth de Kelythÿ suis et dicti ladislai fratris ipsorum nominibus superscriptis, prenotatos Nico-laum ladislaum walentinum et abraham de Tankhaza necnon

Georgium Mathiam Item Gregorium Nicolaum et Iohannem de Belwatha heredesque et posteritates ipsorum vniuersas de et super pretacta Redempcionis Solucione prelibatarum possessionum omnibusque causis litibus et processibus litium expensis et impensis fatigiorum dampnis exinde euenientibus et secutis quittos et expeditos Reddidissent et comisissent ac per omnia satisfactos ymmo Reddiderunt et comiserunt coram nobis Testimonio presencium mediante, datum feria secunda proxima ante festum beati Iacobi Apostoli anno domini Millesimo quadringentesimo Septuagesimo.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

70. sz.

1471. — *A budai káptalan, Imre, salamoni plébános kértére, az 1362. évi Wotha-birtokra vonatkozó osztálylevelet átírja.*

Kelt április 2-án.

Nos Capitulum ecclesie Budensis • Memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit uniuersis • Quod discretus Emericus plebanus de Salamon • nostram veniens in presenciam • exhibuit et presentauit nobis quasdam literas Capituli ecclesie Iauriensis in pargameno patenter confectas petens nos debita cum instancia ut eas de verbo ad verbum transcribi et transsumi • ac patentibus nostris literis priuilegalibus redigi faceremus vberiore Iuris sui ad cautelam • quarum tenor talis est¹ Nos itaque petitionibus prefati Emerici plebani fauorabiliter inclinati prescriptas literas dicti Capituli Iauriensis non abrasas non cancellatas • nec in aliqua sui parte suspectas • sed omni prorsus vicio et suspicione carentes nihil addendo, nilque diminuendo, de verbo ad verbum transcribi et transsummi, ac presentibus literis priuilegalibus redigi fecimus eidemque duximus concedendas. Datum feria tertia proxima post dominicam Iudica anno domini Millesimo Quadringentesimo Septuagesimo primo.

¹ Lásd a 21. számú oklevelet.

71. sz.

1473. — *Lyndwai Bánfi Miklós pozsonymegyei főispán Belwathai Tamás és Lukács érdekében nyomozást tart. Kelt május 25-én.*

Nos Nicolaus filius Bani de lyndwa Comes et Iudlium Comitatus posoniensis, Memorie comendamus Quod cum nos ad infrascriptam Inquisitionem faciendam vnum exnobis videlicet petrum de Beel Iudlium eiusdem Comitatus duxissemus emittendum qui tandem exinde ad nos reuersus nobis retulit Quomodo ipse ab omnibus quibus decuisset dicti Comitatus vtriusque sexus hominibus diligenter Inquirens talem de infrascriptis rescuiisset certitudinis veritatem Quomodo *Georgius* et *Mathias* filij *Andree* de watha necnon *Nicolaus* filius *Anthonÿ* de Thankhaza *ladislaus* (filius *Anthonÿ*¹) *Valentinus* filij *Clementis* *Abram* filius eiusdem *Clementis* porciones possessionarias *Thome* filij *Iohannis* de Belwatha ac *luce* fratris eiusdem in loco akatorelwe vocato habitas videlicet feneta Siluas arundineta ac alias vtilitates ipsos videlicet Thomam et lucam titulo pignoris ac alio Iure concernentes ab eiusdem occupassent et occupatos in spacio decem annorum elapsorum vsi fuissent eisdem exponentibus singulis annis Centum florenorum auri dampna inferendo preterea antefati *Georgius* et *Mathias* ligna pro edificio apta eorundem exponencium de terris ipsorum deportassent ac quo eorum placuisset voluntati fecissent, Ceterum *ladislaus* filius *Anthonÿ*² annis transactis et famulos exponencium plurimos percuciendo verberasset eosdemque depulisset ab eisdem, Item annotatus *Georgius* vnam *Scropham* exponencium in ipsius *Georgÿ* segetibus interfectam reperissent quam Idem *Georgius* interfecisset Insuper ydem *Georgius* et *Mathias* In anno cuius nunc tercia preterisset reuolucio fena falcata videlicet trium Iugerorum cum medio

¹ E két szó kitörölve.

² Itt *Clementis*nek kellene állani.

per ipsum exponentem vendita noctis in silencio deduci fecissent ac eisdem vsi fuissent potencia mediante Inpreiudicium et dampnum dictorum exponencium valde magnum datum in die beati vrbani pape anno domini millesimo CCCC^{mo} lxxij.

Papirra irva, vizfoltokkal telve. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

72. SZ.

1474. — *Margit asszony, Thankházi Kelemen özvegye, többekkel, a Thizay Zsigmond özvegyének, Margitnak, valamint az Ellyeshazi Mihály nejének, Orsolyának fűsítése ellen tiltakozik a győri káptalan előtt. Kelt május 31-én.*

Nos Capitulum ecclesie Iauriensis Memorie comendamus, Quod Nobilis domina *Margaretha* vocata *Relicta Clementis* de Thankhaza in sua ac alterius domine *Elene* Relicta laurency fily Elie de Ellyeshaza necnon Georgy et Mathie filiorum eiusdem domine *Elene* personis ad nostram veniens presenciam Serenissimum principem dominum Mathiam dei gracia Regem hungarie et dominum nostrum graciosissimum et alios quoslibet a prefecione filiali Nobilium dominarum *Margarethe* Relicte *Sigismundi* Thizay de Thiza et vrsule consortis *Michaelis* fily Elye, de dicta Ellyeshaza in medietate porcionis possessionarie dicti *Michaelis* fily Elie in eadem Ellyeshaza in Comitatu posoniensi existens habita facienda easdemque dominas et alios quoslibet ab occupatione detencione dicte medietatis porcionis possessionarie sibi ipsisque appropriacione et statuifaccione fructuum et quarumlibet vtilitatum percepcione seque in dominium eiusdem intromissione qualitercumque factis vel fiendis in sua ac aliorum predictorum nominibus prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis testimonio presencium mediante datum feria tertia proxima post festum beati vrbani pape anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quarto.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

*73. SZ.

1476. — Báthori István országbíró ítélete következtében Zerhasházi László, neje Kata, és fiuk Márton, a thankházi és belvathai birtokokra vonatkozó oklevelek érdekében a pozsonyi káptalan előtt teendő eskütételre kényszerítettnek. Kelt június 19-én.

Nos Comes Stephanus de Bathor Iudex Curie serenissimi Principis Domini Mathie Dei gracia Regis Hungarie, Bohemie Dalmacie Croacie etc. Damus pro memoria quod Mysse de Alýsthal pro Nicolao filio Anthonj de Thankhaza, et Ladislao filio Clementis de eadem, necnon Georgio filio Andree de Belwatha cum procuratoriis literis Capituli ecclesie Posoniensis iuxta continenciam literarumstrarum prorogatarum in octauis festi beati Georgii Martiris, in figura nostri iudicii comparentes, contra Ladislaum de Zerhashaza, ac nobilem dominam Catharinam consortem, et Martinum filium eiusdem, proposuerunt eo modo, quomodo certe litere diuisionales factum dictarum possessionum Belwatha et Thankhaza tangentes et concernentes erga manus prefatorum Ladislai de Zerhashaza et nobilis domine Catharine consortis, ac Martini filii eiusdem haberentur, quas iidem eisdem actoribus ad plurimas petitiones eorundem reddere, et restituere recusassent recusarentque etiam de presenti, erga se conseruare potencia mediante in preiudicium et dampnum dictorum actorum valde magnum, et hec sic facta fore exhibicionibus trium literarum Inquisicionalium, unius dicti Capituli Posoniensis, alterius Conuentus Sancti Martini sacro montis panonis ecclesiarum, et tercias vice comitum et Iudlium comitatus posoniensis sub uno sensu et forma verborum loquencium in diuersis terminis emanatarum prefato domino nostro Regi ad literatoriam amicabilem petitionem quondam magnifici domini comitis Ladislai de Palocz alias similiter Iudicis curie Regie rescriptarum comprobantes eisdem actoribus ex parte memoratorum in causam atractorum per nos in premissis iuris equitatem

pertinet impertiri, Quo audito Briccius de Petrud, pro prefatis Ladislao, domina consorte, et filio eiusdem in causam atractis, cum procuratoriis literis similiter dicti Capituli ecclesie posoniensis, in nostram exurgens presenciam, respondit ex aduerso, Quomodo iidem in causam atracti in totali premissa accione, et aquisicione dictorum actorum innocentes essent penitus et immunes, Etquia procurator parcium predictarum eorum allegata nullo ampliore documento comprobabat, sed eidem iuxta pre exhibitarum trium literarum Inquisicionalium vigoris per nos in premissis iudicium, et iusticiam preberi postulabant, pro eo nos his perceptis iudicari comisimus eo modo, ut prefati Ladislaus de Zerhashaza, ac domina Catharina consors, et Martinus filius eiusdem centesimo et quinquagesimo se equalibet videlicet eorum quinquagesimo se nobilibus, vigesimo sexto die festi beati Iacobi Apostoli nunc affuturo ¹ coram dicto Capitulo ecclesie posoniensis super eo, quod prescripte litere diuisionales factum dictarum possessionum Belwatha et Thankhaza tangentes erga ipsos non haberentur neque ipsi easdem quo fecissent, sed nec scirent ubi, apud quem, et in quo loco essent, sicque in totali premissa accione, et aquisicione dictorum actorum innocentes haberentur, penitus et immunes, sacramenta prestare, et de hinc huiusmodi iuramentalium deposicionum series, cum propriis, et possessionum coniuratorum nominibus, eoque presens causa factum literarum tangere dinoscentur p is in literis Capituli ecclesie posoniensis ad octauas dicti festi beati Iacobi Apostoli nunc venturas legitime perdurantur dicto domino nostro Regi reportari teneantur. Datum Bude quinquagesimo festo die octaualis festi beati Georgii Martirys predictarum, anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto.

Kivül: Super Iuramento. Pro Ladislao de Zerhashaza, ac nobili domina Catharina consorte, et Martino filio eiusdem, contra Nicolaum filium Anthony de Thankahaza (sic), et

¹ Augusztus 19-én.

Ladislauum filium Clementis de eadem, nec non Gregorium ¹ filium Andree de Belwatha, per eosdem Ladislauum de Zerhashaza ac dominam Catharinam consortem, et Martinum filium eiusdem centesimo et quinquagesimo se quilibet videlicet eorum, quinquagesimo se nobilibus vigesimo sexto die festi beati Iacobi Apostoli nunc affuturo ² coram Capitulo ecclesie posoniensis nostro introscripto deponere memoriales, quarum series ad octauas dicti festi beati Iacobi Apostoli legitime perdurandas est reportandum. 1476.

Papirra irva. A pecsét lemállott. Eredetiye a cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában. Fasc. 102. Nr. 9. Másolta Eszterházy János.

*74. sz.

1476. — *A pozsonyi káptalan tudósítja Mátyás királyt, miszerint Zerhashazi László, neje Kata, és fiuk Márton, a belwathai és thankházi birtokokra vonatkozó oklevelek érdekében esküjüket letették. Kelt augusztus 22-én.*

Serenissimo principi Domino Mathie Dei gracia Regi Hungarie Bohemie etc. Domino ipsorum naturali graciosissimo Capitulum Ecclesie posoniensis oraciones in Domino devotas, perpetua cum fidelitate vestra noverit Serenitas, quod cum nos literas Magnifici Domini Comitis Stephani de Bathor Iudicis curie vestre Serenitatis adiudicatorias super Iuramentali deposicione pro parte ladislai de Zerhashaza, ac nobilis Domine Katharina vocate, consortis, et Martinÿ, filÿ, eiusdem, contra Nicolaum filium Anthonÿ de Thankhaza, et ladislauum filium Clementis de eadem, nec non Georgium filium Andree de Belwatha, per eosdem ladislauum de Zerhashaza, ac Dominam Katharinam consortem, et Martinum filium eiusdem, centesimo et quinquagesimo se quemlibet videlicet eorum quinquagesimo se nobilibus vigesimo

¹ Georgium helyett.

² Augusztus 19-én.

sexto die festi Beati Iacobi Apostoli nunc preteriti, coram nobis fienda, nobis exhibitas, et sub impressione Capitulari sigilli nostri, vestre Serenitati videlicet remissas nobis amicabilem loquentes, cum ea qua decuit reverencia recepissemus, iuxta earundem continenciam, feria secunda proxima ante festum Beati Bartholomei Apostoli¹ videlicet iam dicto vigesimo sexto die festi Beati Iacobi Apostoli proxime preterito, prefati ladislaus de Zerhashaza, et Martinus filius eiusdem, centesimo et uno se nobilibus, coram nobis et ecclesia nostra, tacto manibus ipsorum cornu altaris ad fidem ipsorum Deo debita (sic), ut ita Deus ipsos adiuvet, et omnes sancti, super eo, quod litere diuisionales, factum dictarum possessionum Belwatha et Thankhaza tangencium erga ipsos non habentur, neque ipsi easdem quo fecissent, sed nec scirent ubi, aput quem et in quo loco essent, sicque in totali accione et adquisicione dictorum Nicolai, ladislai et Georgy actorum innocentes essent penitus et immunes, unusquisque eorum Quinquagesimo se videlicet nobilibus sacramenta prestiterunt, Iuramento tamen predictae Domine Katherine et nobilium, pro parte ipsius Domine iurare debencium, eisdem, ad instanciam et diligentem eiusdem Domine, et aliorum proborum hominum pro eadem Intervencium petitionem factam, per prefatum Nicolaum de Thankhaza et alios predictos actores, relaxato, et primo dictus ladislaus de Zerhashaza modo predicto Iuravit, de hinc coniurati eorundem ladislai et Martini Iuraverunt modo infra-scripto videlicet alter ladislaus de Kelythy iuravit et dixit, quod idem ladislaus de Zerhashaza rite iurasset, et quod predictae litere diuisionales erga ipsos non haberentur, neque ipsi easdem quo fecissent, aut scirent ubi, aput quem in quo loco essent, et in totali accione et adquisicione premissa, innocentes essent penitus et immunes, deinde nobilis Clemens filius Iohannis de vaika, Caspar de hydegheth, paulus filius petri de wayka, Thomas filius Benedicti de eadem, Nicolaus filius Iohannis de Naghabon,

¹ Augusztus 19-én.

Walenthinus de alborja, Mathias filius Francisci de wayka, paulus filius michaelis de Naghabon, Andreas filius Mathie de Wayka, Iohanes (sic) filius Georgy de eadem, laurencius filius Clementis de eadem, et Nicolaus filius Iacobi de eadem Wayka, Mathusius filius petri de Kyralfiakarcha, Oswaldus filius Georgy de Borsa, Damianus de Wayka, petrus de Naghabon, Stephanus filius Thome de Ilka, alter Stephanus magnus de eadem, Albertus filius Dominici de Wayka, Anthonius de eadem, et Walenthinus filius Iohanis de eadem, petrus de Nagbar, Martinus filius Blasý de Naghabon, Matheus Kozma de Wayka, Ambrosius filius Benedicti de eadem, et Symon filius Stephani de eadem, Georgius filius Symonis de Borsa, Blasius filius Mathius Chemer de Doborgaz, Valentinus filius gregory de Gyorsaka, Ladislaus filius Blasý de Wayka, Blasius filius Iohanis de Doborgaz, Augustinus filius Nicolai de eadem, et Iohanes Lwkach de eadem Doborgaz, Martinus filius Bartholomei de Wayka, Gregorius filius Stephani de eadem, Emericus filius Stephani de eadem, et petrus filius Iohanis de eadem, Iohanes de Ilka, Emericus de Borsa, Benedictus filius Damiani de eadem, Oswaldus filius Gregory Kys de Doborgaz, Michael filius Iacobi de Wayka, Stephanus filius Ambrosý de Doborgaz, widos filius Alberti de eadem, Iohanes filius Thome de Wayka, Stephanus filius Emerici de Kyrallyffija, Gregorius farkas de Borsa, et Benedictus Moýsa de Wayka, Item Martinus supra dictus filius dicti ladislai de Zerhashaza Iuravit nec non eomodo uti idem ladislaus pater eius, denique Valentinus Halos de Wayka, Georgius filius Michaelis de Doborgaz, Gregorius filius Iohanis de Naghabon, Michael filius Iohanis de Doborgaz, Iacobus filius Oswaldi de Ilka, Benedictus filius laurency Zakal de eadem, Iacobus filius Iohanis Garazda de Doborgaz, paulus filius Alberti de eadem, et Vrbanus filius petri de eadem, Matheus Zakal de Ilka, et Georgius therek de eadem, Martinus filius Casparis de Fellyanyok, Andreas filius Michaelis de Ilka, Urbanus filius Ppilippi (sic) de eadem, Michael filius Dominici de Borsa, paulus Chege de Wayka, Iosa

filius Stephani de Pethe, ladislaus markos de eadem, et Mathias filius ladislai markos de eadem Pethe, franciscus filius Michaelis de Wayka, Michael Zellew de Borsa, Albertus filius petri de eadem, Laurencius Abram de Gyoejdka, Michael filius Valentini de eadem, Matheus filius laurencii de Wayka, Vrbanus filius Benedicti de Doborgaz, Thomas filius francisci Zabo de Bachfalwa, Iohanes filius Alberti de Doborgaz, Elyas filius Nicolai de eadem, Valentinus filius Sebastiani de Wayka, Andreas filius Symonis de Naghabon, Valentinus filius Stephani de Wayka, Andreas filius laurencii de eadem, Vrbanus filius Mathie de Györsoka, Benedictus filius Iohannis de Wayka, Sebastyanus filius Iohannis de eadem, Georgius filius ladislai de eadem, et Ambrosius filius Sebastiani de eadem Wayka, Nicolaus filius Symonis de Doborgaz, paulus filius Nicolai de Kyralfyakarcha, ladislaus filius Michaelis de Borsa, Sigismundus filius ladislai de eadem, ladislaus farkas de eadem, et petrus filius ladislai de eadem Borsa, Georgius filius Sigismundi de Kanchhaza, Stephanus filius Martini de Wayka, Georgius filius nicolai de Kyrallyffy, Lucas filius Oswaldi de eadem, Demetrius filius Stephani de Wayka, et Sebastianus filius Iohannis de Ilka, modo premissis Iurati quilibet eorum singulatim, unus et alter, et sicuti prenominatus Ladislaus de Kelythy coniuratus annotatorum ladislai de Zerhashaza, et Martini filii eiusdem videlicet in causam attractorum concorditer affirmaverunt et fassi sunt, eundem ladislaum de Zerhashaza, et Martinum filium eius, recte iurasse, eosdemque et dictam Dominam Katharinam In totali premissa accione et adquisicione dictorum predictorum Innocentes fore penitus et immunes, habita itaque eorundem ladislai de Zerhashaza et Martini filii eiusdem in causam attractorum, et prenominatorum coniuratorum ipsorum nobilium videlicet dicti Comitatus posoniensis Iuramentali depositione cum propriis et possessionum coniuratorum nominibus, ad octavas dicti festi beati Iacobi Apostoli, nunc venturas legitime perducantur, ipsius Iuramentalis deposicionis seriem, vna cum predictis literis dicti Comitis Stephani de Bathor Iudicis

curie vestre Serenitatis, eidem vestre Regie Serenitati duximus transmitendas. Datum quarto die diei execucionis prenotate anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto.

Kivül: Domino nostro Regi — Pro Ladislao de Zerhashaza et nobili Domina Katharina consorte et Martino filio eiusdem, contra Nicolaum filium Anthonÿ de Thankhaza et Ladislaum filium Clementis de eadem, nec non Georgium filium Andree de Belwatha, per eosdem Ladislaum de Zerhashaza ac Dominam Katharinam consortem et Martinum filium eiusdem vigesimo sexto die festi beati Iacobi apostoli nunc preterito coram nobis modo infra scripto facte videlicet dicti festi beati Iacobi Apostoli nunc venturi Iurament. deposicion. pro execucione.

Papirra irva. Eredetije a cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában, fasc. 102. Nr. 7. Másolta Eszterházy János. Fejér György »Authentia et vis probandi diplomatum« czimű munkájának 200. számú lapján ez oklevélről pár sornyi kivonatban említést tesz, és utána veti: »Ex archivo fam. Salamon«, ahol ez oklevélnek párja létezik, írja tovább: »praecedentia etiam diplomata«, tudniillik azok, melyek a Salamon-nemzetség levéltárából közöltettek, »non in archivo Salamon, sed in Simonyano sunt requirenda«, mely manap Simonyban, Barsmegyében létezik.

* 75. sz.

1476. — *Mátyás király zserhászázi Zserhás Lászlót, nejét Katát, és fiát Mártont, bizonyos erőszakosan elfoglalt birtokrészek miatt törvényszéke elé idézteti. Kelt augusztus 24-én.*

Mathias Dei Gracia Rex Hungarie Bohemie etc. fidelibus nostris Capitulo ecclesie posoniensis salutem et graciam, dicitur nobis in personis fidelium nostrorum nobilium *Ladislai* de Thankhaza ac *Nicolai* de eadem et *Mathie* de Vatha, quod ante medium Quadragesime proxime preteritum *Ladislaus* Zserhas ac *Martinus* filius eiusdem de Zserhashaza nec non nobilis Domina Catherina vocata, consors eiusdem *Ladislai* et *Iacobus* de Ogya quandam particulam terre dicti *Ladislai* exponentis intra veras metas dicte possessionis Thankhaza in Comitatu posoniensi existentis habi-

tam, pro se minus iuste et indebite occupassent, et in eadem terra occupata ortum preparari fecissent, et occupative tenerent eciam modo, ceterumque scilicet per medium quadragesime proxime preteritum prefati Ladislaus et Martinus de Zserhashaza ac domina Catherina consors eiusdem Ladislai et Iacobus de Ogya quoddam pratum seu fenile prefati Mathie de Watha exponentis intra veras metas possessionis Salamonvatha vocate penes terram Akatorhaza vocata in comitatu posoniensi existentis habitum, pro se occupassent et tenerent occupative eciam de presenti, insuper circa festum nativitatis domini proxime preteritum prenominatus Ladislaus Martinus de Zserhashaza et Catherina consors eiusdem Ladislai, ac Iacobus de Ogya quandam Syluam seu nemus dicti nicolai exponentis Czegled vocatum inter veras metas eiusdem possessionis Thankhaza existentem, similiter pro se minus iuste et mediate¹ ac preter omnem viam iuris occupassent occupatamque tenerent et conservarent eciam de presenti potencia mediante in preiudicium et damnum dictorum exponencium valde magnum, super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Ladislaus Farkas de hegyecz, aut nicolaus de Siro, vel Andreas de Hegy sive Mathias de Tejed aliis absentibus homo noster scita penitus premissorum mera veritate ad prefatum Ladislaum de Zserhas et alios predictos accedendo, admoneat eosdem, dicatque et comittat eisdem verbo nostro regio, ut ipsi prescriptas particulas terre pratum ac silvam seu nemus per eos modo premissis occupatas iuxta dispositiones et statuta Dominorum Prelatorum et Baronum ac Regni nostri Nobilium in conuencione eorum generali pridem hic Bude celebrata edita et stabilita intra triginta duorum dierum spacio a die admonicionis computandorum eisdem exponentibus remittere, et de damnis illatis satisfactionem impendere debeant et teneantur, alioquin eosdem Ladis-

¹ Talán *meditate*.

laum Zserhas ac Martinum filium suum et alios prenotatos ad quintum decimum diem dicti tricesimi secundi diei nosram personalem evocet in presenciam, rationem premissorum reddituros, litis pendencia si qua foret inter ipsos non obstante insinuando ibidem eisdem, ut sive ipsi termino in predicto coram dicta nostra personali presenciam compareant, sive non, eadem ad partis comparentis Instanciam id faciet in premissis quod Iuri videbitur expediri, et post hec huiusmodi inquisicionis, admonicionis, evocacionisque et insinuacionis seriem cum admonitorum et evocatorum nominibus, terminumque ad prescriptum eidem nostre personali presencie fideliter rescribatis. datum Bude in festo Beati Bartholomei apostoli anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto.

Kivül: fidelibus nostris Capitulo ecclesie posoniensis pro nobili Ladislao de Thankhaza et aliis introscriptis contra Ladislaum Zserhas de Zserhashaza et alios introscriptos ad terminum intro notatum. Inquisitorie, admonitorie, evocatorie et insinuatorie.

Execucio huius facta in ipso festo beati augustini Doctoris¹ homo regius Ladislaus de Hegyed Capituli Dominus Iohannes de Ver Causam huius resciverit ad terminum introscriptum cum insinuacione.

Papirra irva. Eredetije a pozsonyi kápt. orsz. levélt. Caps. 28., fasc. 5. Nr. 37.

* 76. sz.

1477. — *A pozsonyi káptalan előtt Salamon-Wathai Zerhas László, neje Kata, fiuk Márton, valamint Ogya Jakab ügyvédekét vallanak. Kelt május 13-án.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis memorie comendamus, quod *Ladislaus* Zerhas de Salamon Watha, domina Catherina consors, et *Martinus* filius eiusdem Ladislai Zerhas de Salamon Watha, et Iacobus filius Nicolai de Ogya, coram nobis perso-

¹ Augustus 28-án.

naliter constituti, in omnibus causis ipsorum et earum articulis, tam per ipsos contra alios, quam per alios quospiam contra ipsos, in quibuslibet terminis coram quovis Iudice, et Iusticiario Regni, ecclesiastico scilicet et seculari a dato presencium patentalium circularium motis vel movendis se se mutuo, comuniter vero honorabiles et discretos viros dominos Nicolaum de Büký Canonicum ecclesie Beati Georgii Martirys de Viridi Capitulo strigoniensis, Thomam de Ibafalwa, et anthonium de Modorbor presbyteros, item Bartholomeum de Patha, Paulum de Chaffold, Leonardum de Horhý, Paulum filium Mathis de Path, Gregorium Petrata de Dedmarcka, Iohanem Komodi de Mazhaza, Iohanem Gyepes de Heressgyen, Gregorium Thama de Rege, Emericum et Thomam literatum filium (sic) Mathie de Hodos, et alterum Emericum de eadem Fodor dictum, Stephanum Zeöld, dictum Paulum Misse de Alýstal, Iohanem filium Mathis Biro, et Benedictum de Pethen, Emericum de Vag, Gregorium et Stephanum de Ders, Benedictum de Somoghvar, Martinum literatum de Edele, Iohanem Vas de Dýnnýe, Emericum filium Ladislai Pethew, et Valentinum filium Petri de Borsa, Thomam literatum de Erdeűhatkarcha, Matheum filium Michaelis Bely de Magýca, Petrum de Hýnd, Venceslaum literatum de Gozthon, Benedictum de Somoghvar, Georgium Bor de Kaýal, Simonem literatum de Ste no, Paulum literatum de Iaurino, Blasium Mathis de Nýek, Petrum de Septhe, Benedictum de Pegel, Stephanum de Sasvar, Ulricum Dobos de Naghabon, et Michaelem Zýlleű de Borsa, fecerunt, constituerunt, et ordinauerunt ipsorum veros et legitimos procuratores, ratum et firmum se promittentes habitori quidquid per prefatos eorum procuratores simul vel diuisim exhibitores videlicet seu exhibitorem presencium actum factum et procuratum fuerit in causis ipsorum uniuersis. Datum feria tertia proxima ante festum Ascensionis domini anno nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo.

Papirra irva. A pecsét lemállott. Eredetije a cseszneki Eszterházy-ág levéltárában. Fasc. 100. Nr. 314. Másolta Eszterházy János.

*77. sz.

1477. — *A pozsonyi káptalan jelenti, miszerint Zerhášházán stb. bizonyos részbirtokot bíróilag lefoglalt. Kelt június 6-án.*

Serenissimo Principi domino Mathie dei gracia regi hungarie Bohemie domino nostro graciousissimo Capitulum ecclesie posoniensis oracionum suffragia deuotarum, cum perpetua fidelitate. Vestra nouerit Serenitas quod nos receptis summa cum reuerencia, prout et obediencia literis adiudicatorio Sentencionalibus, super quadam possessionaria restatucione titulo pignoris Statutorum homagiorum solucione rerumque et bonorum ablacione, pro parte *ladislai* et *nicolai* de thankhaza et *Mathie* de Watha contra *ladislaum* Zerhas de Zerhashaza ac *Martinum* filium et nobilem dominam Katharinam consortem eiusdem *ladislai* nobis preceptorie loquentes, preceptis, et mandatis vestris prout debemur obedienter satisfacere cupientes nobili petro de Kisleg homine vestro regio de aula vestra regia ad id specialiter deputato, nostrum hominem videlicet honorabilem virum de Krözmend socium et concanonicum nostrum ad premissa suo modo et fideliter peragenda nostro pro testimonio fide dignum duxissemus emittendum, tandem ydem ad nos exinde reuersi, nobis concorditer retulerunt eo modo, quod ipsi feria sexta proxima post festum beati Urbani proxime preterita,¹ primo ad faciem dicte possessionis Zcrhashaza accessissent, ibique dictus homo vester, presente preattacto nostro testimonio ac vicinis et commetaneis eiusdem possessionis uniuersis inibi legitime convocatis et presentibus duas sessiones et modo in literis Vestris adiudicatoriis et Sentencionalibus declarato proprias nobilitares feneto seu prato ac terris arabilibus ad easdem Sessiones spectantibus occupassent, eademque in duabus Vestre Serenitatis judiciarys tertia aut

¹ Május 30-án.

eorundem attactorum manibus Iure quo preattacta domina in eisdem habuisset, tam diu per vestram Serenitatem et eos-
(dem) donec eedem et eadem a vestra Serenitate, et ab eisdem in condigna estimacione redimati, statuissent possiden-
das. de hinc ad facies possessionum Thankhaza et Salamon
vatha vocatarum consequenterque prati et Silve ac terri-
torio possessionum per prefatos in causam attrac-
tos modo in preattactis literis vestris Sentencionalibus enarrato
occupatarum eciam vicinis et commetaneis dictarum possessio-
num uniuersis inibi legitime conuocatis et presentibus accedendo
restatuissent easdem prefatis jure eisdem incumbenti
perpetuo possidendas, contradictorum prelibatorum et aliorum
quorumlibet ea ratione non obstante, tandem vero ad facies
uniuersorum jurium possessionariorum, juriumque quorumcunque
ubivis intra ambitum dicti regni Vestri existencium vici-
nis et commetaneis et proximis earundem inibi legitime conuo-
catis et presentibus accedendo, de rebus et bonis prefate domine
Catharine inibi possessionariis eiusdem domine tot et
tantum, quot et quantum inuenire potuerunt in emenda sui
capitis ad valorem videlicet quinquaginta marcarum homagia-
lium, si et in quantum se extendere possent, separatim excin-
dendo manibusque dictorum actorum prout scilicet ad id
manibusque dedissent et assignassent, deindeque dictorum jurium
possessionariorum prelibatorum Iadislai et Martini contradicto-
rum legitima reambulacione et condigna estimacione exclusisque
porcionibus aliorum quorumlibet de eisdem occupassent, eadem
jura possessionaria, occupataque in duabus Vestris judiciarijs et
tercia vero presentibus dictis actoribus manibusque tamdiu
per Vestram Serenitatem et easdem partes adversas, donec eadem
a Vestra Serenitate, et ipsis partibus adversis, quorum redemp-
cioni eadem magis spectat, in condigna earundem estimacione
redimatur, titulo pignoris statuissent, et comisissent possidendas,
imo simili contradictorum prelibatorum et aliorum quorumlibet
. ratione non obstante; res eciam et bona eorundem contra-

dictorum equos equaciales eorundem triginta sex, quatuor boves, duas vaccas et alia que reperiri potuissent, abstulissent, easdemque et eadem exclusis silvis et porcionibus aliorum quorumlibet de eisdem, in duabus Vestris Iudiciarys, et tertia vero presentibus manibus dedissent et applicassent. Illis autem si qui forent qui se dicta jura possessionaria occupata redimere velle assererent, ibidem manifeste denotatum, quod easdem pretermisso solucionis redempcionis eorundem tricesimo die dicti contradiccionis exinde coram Vestra personali presencia comparendi deputassent, et assignassent, Ocultatore vero dictarum rerum et bonorum nullo Contradictorum tam in faciebus possessionum predictarum, quam in capitulo nostro nemine occurrente possessionar. restatut. reambulatur. estimat. occupat. homagiorum solutoris titulo pignoris, Statucionis, rerumque et bonorum ablatorum Serie et literas Vestras predictas adiudicatorias Sentencionales, in spe tamen presentibus prout expedit ad predictam tricesimam sextam diem diei execucionis premissae exhinc fideliter Vestre personali presencie duximus remittendas. Datum feria sexta proxima ante festum beati Barnabe apostoli. anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo.

Papirra irva. Nagyön rongált állapotban. Eredetije a pozsonyi káptalan országos levéltárában. Caps. 6. Fasc. 5. Nr. 33.

78. sz.

1481. — *A pozsonyi káptalan Thankházi Bálint és Ábrahám kértére testvérük, Thankházi Ilona Ellyesházi Lőrinczné végrendelete érdekében vallatást eszközöl. Kelt márczius 3-án.*

Nos Capitulum Ecclesie posoniensis Memorie commendamus, Quod honorabilis discretus vir dominus Gregorius plebanus ecclesie Beati petri Apostoli In Challokewz confessor condamnabilis domine *Elena* vocate Relicte condamnabilis laurency Elias de

Illeshaza filie condam *Clementis* de Thankhaza, ac Nobilis domina Vrsula vocata Relicta olim Michaelis Illes de eadem Illeshaza et Sebastianus de legyertheyed per venerabilem virum Magistrum Nicolaum de hyttendorff Canonicum et vicarium In Spiritualibus dicte Ecclesie nostre generalem ad Instanciam Nobilium *valentinj* et *Abrahe* filiorum dicti condam *Clementis* de Thankhaza, In facto Testamenti dicte condam domine Elene per eandem coram eis modo infrascripto facti, ad comparendum coram nobis et prestandum facto in eodem testimonium veritatis, legitime Citati, Coram nobis personaliter comparentes ad sancta dei Evangelia manibusque ipsorum tacta ad consciencias ipsorum et fidem deo debitam per nos interrogati et Inuitati concorderiter confessi sunt per hunc modum, quod coram ipsis ad id conuocatis et alijs pluribus probis hominibus Ibidem presentibus, prenotata condam domina Elena In lecto Infirmitatis sue posita licet debilis et egra corpore tamen mente prona sana bona et matura superinde deliberacione prehabita, in vltimo suo Ewlogio et voluntate per modum vltimi et legitimi sui Testamenti dummodo, videlicet ipsa Id licite et legitime facere potuisset, dotes et Res parafernales condam domine Margarethe matris sue Relicte videlicet dicti condam *Clementis* de Thankhaza ipsam post eandem dominam matrem suam concernentes, necnon quartalicia puellaria sua Iura in porcionibus possessionariis prefatorum *valentini* et *Abrahe* de Thankhaza In eadem Thankhaza In Comitatu posoniensi existentes habitas et habita eidemque inde prouenire debentes de lege et consuetudine Regni eisdem *valentino* et *Abrahe* fratribus suis carnalibus, filijs scilicet predicti condam *Clementis* de Thankhaza ipsorumque heredibus perpetuo pacifice possidendas dedisset resignasset relaxasset ac penitus et omnimode dimisisset, eosdemque et eorum heredes ac posteritates vniuersos, de et super omnibus premissis Iuribus accionibusque et aquisicionibus suis, exinde emergentibus vniuersis Quittos et expeditos reddidisset et comisisset, Absolutosque ac modis omnibus satisfactos

coram testibus prenotatis. In cuius Rei Testimonium presentes literas nostras concessimus Sigillo nostro roboratas comuni Iusticia requirente. Datum octauo die festi beati Mathie Apostoli anno domini Millesimo Quadringentesimo octoagesimo primo.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

79. sz.

1488. — *Dankházai Ábrahám az Ogya-nemzetség némely tagjai-val ezeknek adományul nyert birtokaikra vonatkozólag kiegyezik. Kelt május 29-én.*

Nos Mathias dei gracia hungarie Rex, duxque austrie memorie commendamus Quod Iacobus filius Nicolai de Ogya pro se, personaliter ac pro Nicolao et Emerico filijs Martini necnon Andrea filio Mathie et Colomano filio alterius Mathie de eadem Ogya cum procuratoriis literis Capituli ecclesie posoniensis ab vna, parte. uero ex altera Thomas de Theyed pro *Abraham* de dankhaza (sic) similiter cum procuratorijs literis dicti Capituli ecclesie posoniensis coram nostram personali presenciam constituti sunt confessi in hunc modum, quod quamuis prefatus abraham et condam *Valentinus* et *ladislaus* fratres eiusdem carnales, porciones possessionarias condam Sigismundi helmes dicti de prefata Ogya In possessionibus ogya predicta et Eghhazasmagyar vocatis earundemque pertinencias in Comitatu posoniensi existentes habitas sub nomine defectus seminis eiusdem Sigismundi helmes necnon porciones possessionarias dictorum Emerici filij Martini et Andree filij Mathie ipsorum de predicta Ogya in eadem possessione Ogya situatas pro eo vt ydem Emericus et Andreas fratres patruels sese mutuo vt per prefatos impetratores dictum extitisset vsque ad sanguinis Effusionem verberassent a nostra Mayestate pro ipsis impe-trauerunt ac eosdem Iacobum filium Nicolai ac Nicolaum et Emericum filios Martini, Andream filium Mathie et Colomanum

filium alterius Mathie ratione earundem porcionum possessionariarum contra se in Curiam nostram Regiam in causam attraxissent, Tamen ipsi cupientes magis pacis amenitate congratulari quam diuturnis litium fatigiis vexari compositione certorum proborum et Nobilium Virorum interuencium ad talem pacis et concordie deuenissent vnionem vt prefati Iacobus filius Nicolai, Nicolaus et Emericus filij Martini Andreas filius Mathie et Colomanus filius alterius Mathie de prefata ogya quendam vnam Curiam ipsorum Iobagionalem in prescripta possessione Eghhazasmagyar inter Curiam Nobilitarem Gregorij Magyar dicti, ac inter Curiam Iobagionalem parochialis Ecclesie Sancte Crucis in eadem Eghhazasmagyar existens habitam in qua nunc Idem Thomas de Theyed resideret cum decem et octo Iugeribus terre ad eandem Curiam pertinentibus annotato Abraham de dankhaza, et eius heredibus masculini dumtaxat sexus ex predictis porcionibus possessionarijs prelibati condam Sigismundi helmes imperpetuum et Irreuocabiliter dedissent annuissent et consensissent, Econuerso uero antelatus Thomas de Theyed in persona ipsius abrahe de dankhaza virtute procuracionis prenotate In huius recompensam et retribucionem premissas vniuersas lites et causas per eundem Abraham ac prelibatos condam Valentinum et ladislaum fratres eiusdem ratione et pretexto, prescriptarum porcionum possessionariarum memorati condam Sigismundi helmes ac dictorum Emerici filij Martini et andree filij Mathie contra eosdem Iacobum filium Nicolai, Nicolaum et Emericum filios Martini ac alios predictos motas et suscitatas omnino deposuisset, condescendique et sopiri fecisset, et nichilominus prescriptas residuas porciones possessionarias annotatorum condam Sigismundi helmes ac Emerici et Andree, in pre-tactis possessionibus ogya et Eghhazasmagyar, earundemque pertinencijs existentes habitas cum omnibus ipsarum vtilitatibus et pertinencijs apud manus eorundem Iacobi filio Nicolai, Nicolai et Emerici filiorum Martini et Andree filij Mathie et Colomani filij alterius Mathie pacifice et quiete relinquisset, Ipsosque et

eorum heredes superinde quietos expeditos et peromnia absolutos reddidisset, et comisisset, preterea vniuersas et quaslibet literas causales et donacionales presertim uero in facto premissarum porcionum possessionariarum annotatorum Emerici filij Martini et Andree filij Mathie pro parte ipsorum Abrahe de dankhaza ac condam Valentini et ladislai fratrum eiusdem Emanatas et confectas si easdem Idem Abraham iamdictis Iacobo filio Nicolai, Nicolao et Emerico filijs Martini ac alijs prescriptis in specie non redderet vel reddere non posset cassas vanas friuolas viribusque carituras et Exhibitori earundem nocituras consimiliter relinquisset ymo prefatus Iacobus filius Nicolai pro se vti premittitur personali sua astancia ac pro annotatis Nicolao et Emerico filijs Martini Andrea filio Mathie et Colomano filio alterius Mathie virtute procuratoria prenotata dedit annuit et consensit prelibatus siquidem Thomas de Theyed in persona memorati Abrahe de dicta dankhaza similiter virtute premissae procuracionis relinquit ac reddidit et comisit coram nobis, hoc adiecto Quod si temporum in euentu iamscriptas partes vel earum alteram ratione prescripte possessionis Eghhazosmagyar quipiam contra se in causam conueniret extunc eadem partes huiusmodi litem et causam comunibus ipsorum (la)boribus et expensis prosequi et supportare deberent et tenerentur, hoc eciam non pretermisso, Quod si annotatus Abraham absque heredum solacio prescripti masculini sexus ab hac luce (ex)cedere contingeret extunc premissa Curia cum dictis decem et octo Iugeribus terre in eundem Iacobum filium Nicolai, Nicolaum et Emericum filios Martini, Andream filium Mathie et Colomanum filium alterius Mathie ipsorumque heredes pristino Iure deuolui et condescendi valeret, atque posset Illo insuper concluso quod si que parcium predictarum in premissis non persisteret sed ratione preuia aliquas lites deinceps inchoare (sic) attemptaret extunc talis pars contra partem premissam obseruantem in ducentos florenos auri in primo litis congressu conuinceretur ac conuinci et aggrauari deberet eo facto ad quod se Idem Iacobus filius Nicolai modo quo suppra personaliter,

ac Idem et prenominatus Thomas de Theyed alios predictos virtute procuracione prenarrata spontanea eorum obligarunt voluntate coram nobis testimonio presencium mediante. datum Bude feria quinta proxima post festum penthecostes anno domini Millesimo Quadringentesimo octoagesimo octauo.

Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró 1504. évi ítélőleveléből. Lásd alább, a 89. szám alatt.

80. sz.

1493. — *A pozsonyi káptalan előtt Thankházi Magdolna pokatheleki Kondé Györgyné testvérét, Thankházi Ábrahámot, a kiadott leánynegyed és hozomány iránt megnyugtatta. Kelt február 7-én.*

Nos Capitulum ecclesie posoniensis memorie comendamus, per presentes, Quod Nobilis domina *Magdalena* filia condam *Clementis* de dankhaza consors videlicet Georgy fly olim pauli Konde de pokatheleke ad nostram personalem veniens presenciam libere extitit confessa: quod *Abraham* de dicta dankhaza frater eius vterinus super quarta puellari necnon dote et Rebus paraffernalibus sibi prouenire debentibus cum paratis pecunys plenam eidem impendisset satisfaccionem. datum feria quinta proxima post festum Beate Dorothee virginis et martiris anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo tercio.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Kivonta Eszterházy János.

81. sz.

1495. — *Thankházi Ábrahám végrendelete. Kelt november 5-én.*

Item ab Incarnacionis Domini millesimo Quadringentesimo Nonagesimo quinto, Ego¹ In die S. emerici ducis Ego nobilis et Egregius *abraham* Dankhazi, Lego et Condo tale testamentum, Coram petro² plebano de Magyar et fratre Luce presbitero,

¹ E szó kitörülve.

² Ezen Péter volt Ábrahám gyóntatótyja, 1496-ban Vicearchidiaconus. L. a 85. sz. okl.

ordinis Sancti pauli primi heremite de Thall nobilibusque personis videlicet, Sebastiano et Georgio de Illeshaza et Ladislao atque Andrea Sandor de Kÿsmagÿari, et Vrbano naghmagÿari, ac coram honestis mulieribus scilicet, domina *Katherina* condam Contoralis *nicolai* Dankhazi, et uxori Luce Balassi Katherina, et honesta domina Vrsula uxoris Sebastiani de Illeshaza, ac eciam alÿs secularibus ac rusticis personis videlicet Stephano Baÿoth et Swgvn thamas, necnon mulieribus videlicet uxoris petri cheh, et Elizabeth vxoris Stephani Baÿoth et ceteris quamplurimis. Quod Ego Supra dictus Abraham de Dankhazi postquam Copulaui ac desponsaui mihi filiam Thome Kombay leuauui ac recepi de matre eiusdem vxoris mee videlicet domina Dorothea ducentos florenos, quibus florenis obligor vsque in hodiernum diem, Ideoque pro istis ducentis florenis comitto omnes possessiones suas¹ pertinentes ad Dankhaza vxori mee *veronice*, Ita videlicet, quod nemo extendere possit manos in easdem possessiones antequam deposuerit istos² ista debita videlicet ducentos florenos salua iuris alienis (sic). Item iterum lego omnes res meas mobiles et immobiles vxori mee similiter cum filia mea *Anna* Item eciam ego supra dictus Abraham abstuli et consumsi bona et res innumerabiles ipsius Georgÿ Illeshaza pro quibus omnibus obligor ipsi Idem Georgio supradicto et ideo lego et comitto pro istis debitis Dankhaza cum omnibus pertinentÿs ipsi Georgio de Illeshaza • Item siue viuam si eciam morior lego condo et comitto ÿmo comisi fratribus heremitis ordinis Sancti pauli primiheremite ad vallem beate virginis supra posonium florenos quinquaginta octo quibus obligatur Dominus Comes petrus groffh quos florenos presentauit Georgius Conde ipsi petro Comiti groffh • Item Ecclesie Sancte crucis ad Magÿari legauit florenos X et medium quibus obligatur Boldis de hidhek-heth • Item Ecclesie S. petri parochiali comisi florenos nouem • Item Ecclesie S. Georgÿ de Zerdahel comisi florenos octo.

¹ E szó kitörölve.

² E szó kitörölve.

Item domino Emerico plebano de Ilka comisi florenum 1. plebano de Magyari florenos 11. Item plebano ad Sanctum petrum domino Matheo florenos 11. pro psalterio et pro recommendacione. Item domine Anolle Barbare legauit et condidit medietatem¹ quartam partem equorum indomitorum, et aceruum tritici et quatuor boues siue precium eorundem • Item ecclesie Sancti Iacobi de Czetherthek legauit florenos quinque quibus florenis obligatur Stephanus Býsner • Item et hoc adiecto Quod possessiones supra dictas scilicet Dankhaza cum omnibus pertinencýs lego condo et comitto Istis duabus personis videlicet veronice uxori mee et Georgio Illeshazaý quibus obligor et teneor prout pluribus notum est et hoc comitto absque omni contradiccione aliquali.

Kivül: Testamentum Abrahe de Thankhazi.

Papirra irva. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

* 82. sz.

1495. — *A pozsonyi káptalan előtt Kwkath Margit férjének, zerhászázi Zerhas Mártonnak mosonymegyei Kwkath nevű birtokát háromszáz arany forintokért eladja. Kelt október 14-én.*

Iehsus.

Nos capitulum Ecclesie posoniensis Memorie comendamus Tenore presencium significantes quibus expedit uniuersis • Quod Nobilis Domina *Margaretha* consors *Martini* Zerhas filii *olim ladislai* similiter Zerhas dicti de Zerhasfalwa, filia vero *olim Michaelis* de Kwkath, ex nobili Domina condam ursula filia olim Nicolai de Neboýza procreata, ad nostram personaliter veniens presenciam Onera et quelibet grauamina *ladislai* et *dominici* filiorum, necnon Nobilis puelle *Elene* filie, cunctorum

¹ E szó kihúzza.

que amicorum proximorum et consanguinorum suorum, uniuersorum eciam aliorum, in infrascriptis penitus et omnino super se assumens, sponte et libere extitit confessa in hunc modum. Quomodo ipsa pro quibusdam suis necessitatibus, ipsam ad presens multum urgentibus, cui tandem totalem possessionem prefatam Kwkath vocatam, in comitatu Mosoniensi existentem et habitam ipsam omnis Iuris titulo concernentem, cum cunctis suis utilitatibus, et pertinenciis quibusbet terris videlicet arabilibus cultis et incultis, campis, silvis, nemoribus, rubetis, salicibus, montibus, vallibus, collibus, pratis, fenilibus, pascuis, aquis aquarum decursibus, piscinis, piscaturis, paludibus, lacubus, arundinete, molendinis, et molendinorum locis, ac generaliter alijs omnibus utilitatibus integritatibus, ad eandem spectantium et Iure pertinere debencium, quouis nominis vocabulo vocitatis, memorato Martino Zerhas domino et marito suo, pro trecentis florenis auri puri, veri, et Iusti ponderis, monete hungaricalis, plene valenti dicebat, habitis levatis, ac realiter perceptis ab eodem, Iure perpetuo et Irreuocabiliter, in filios filiorum, ac heredum per heredes possidendam, tenendam, ac iure hereditario habendam, dedisset, vendidisset, et aperpetuasset, ymo dedit, vendidit et aperpetuauit annotata domina Margaretha, coram nobis in cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes literas nostras priuilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas prefato Martino Zerhas comuni Iusticia obseruata duximus concedendas. Datum in festo Beati Calixti pape et martiris anno domini millesimo Quadringentesimo nonagesimo quinto.

Hátíratá: 1495. fassio perenalis Margarethe Kukat Marito suo pro 300. f. auri totalem possessionem Kukat Cottui Mosoniensi adiacentem celebrantis coram Capt. Posoniensi.

Hártyára írva. A zöld- és vörösselyemből sodrott zsinóron függő pecsét hiányzik. Eredetije a cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában. Fasc. 102. Nr. 28. Másolta Eszterházy János.

83. sz.

1495. — II. Ulászló király Thankházi Ábrahámnak magvaszakadtával a koronára szállott birtokait Zathmárý György prépost és kir. titkárnak, cheebi Pogán Péter pozsonymegyei főispánnak és alsóborsai Wyzkezi Andrásnak adományozá.

Kelt november 15-én.

Nos Wladislaus dei gracia Rex hungarie et Bohemie etc. Memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit vniuersis. Quod nos attentis et consideratis fidelitate et seruicys fidelium nostrorum, Venerabilis et Egregiorum Georgy Zathmarý prepositi Secretarii nostri etc. ac petri pogan de Cheeb Comitis posoniensis et Cubicularý nostri necnon Andree wyzkezý de Alsoborsa per eos sacre Imprimis huius Regni nostri hungarie corone deindeque Mayestati nostre pro locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constancia exhibitis et impensis totales possessiones Thankhaza et Locz ac predium Salamon vocatas necnon porciones possessionarias In possessionibus Bêlwatha Gomba et Bwsthelek alio nomine KisJánok appellatis omnino in Comitatu posoniensi ac alia vniuersa bona, et quelibet Iura possessionaria vbiuis aliis et in quibuscumque Comitatibus huius Regni nostri existentes et habitas que alias Nobilis condam *Abrahe* de prefata Thankhaza prefuisse, sed per mortem et defectum seminis eiusdem ad sacram dicti Regni nostri hungarie coronam consequenterque collacionem nostram Regiam iuxta antiquam et approbatam dicti Regni nostri consuetudinem rite et legitime deuolute esse perhibentur et condescensa, simul cum omni Iure nostro Regio si quod in eisdem possessionibus ac predio et porcionibus possessionariis dicti condam *Abrahe*, eciam alýs qualitercumque haberemus in eedem, et eadem nostram ex quibuscumque causis, vñs modis, et rationibus concernerent Mayestatem, ac pariter cum cunctis suis vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet, puta terris arabilibus cultis, et

incultis Agris pratis pascuis Campis fenetis Siluis nemoribus montibus vallibus vineis, vinearumque promontoriis aquis fluuys piscinis piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis, et eorundem locis generaliter uero quarumlibet vtilitatum et pertinenciarum suarum integritatibus, quouis nominis vocabulo vocitatis sub suis veris metis et antiquis premissis sic ut prefertur stantibus, et se habentibus, Memoratis Georgio Zathmarý ac petro pogan • et Andree wýzkezy, et per ipsum petrum pogan Georgio Sigismundo et Iohanni similiter pogan de dicta Cheeb fratribus suis patruelibus, per dictum uero Andream francisco filio necnon Gregorio carnali et paulo patrueli fratribus suis ipsorumque heredibus et posteritatibus vniuersis dedimus donauimus et contulimus, ymo damus donamus et conferrimus Iure perpetuo et Irreuocabiliter tenendas possidendas pariter et habendas, Saluo Iure alieno harum nostrarum propter absenciam maioris Secreti Sigilli nostri annulari Secreto Sigillo nostro consignatarum vigore et testimonio literarum mediante quas in formam nostri priuilegy redigi faciemus dum nobis in specie fuerint reportate. datum Bachie die dominico proximo post festum Beati Martini Episcopi et confessoris anno domini millesimo Quadringentesimo nonagesimo quinto. Regnorum nostrorum Hungarie etc: anno sexto Bohemie uero vigesimo quinto.

Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró 1504. évi ítélőleveléből.

84. SZ.

1496. — Pozsonymegye tisztsége pokatheleki Zomor Mihály és neje, Anna kértére a Thankházi Ábrahám házától elvitt legyező érdekében nyomozást tart. Kelt szeptember 13-án.

Nos petrus pagan Comes • et iudlium Comitatus posoniensis damus pro Memoria Quod ad instanciam et legittimas petitiones nobilium Michaelis Zomor de pokatheleke ac domine Anne consortis eiusdem • vnum ex nobis videlicet Benedictum Karchay • iudlium ad infra scriptam Inquisicionem faciendam fide dignum duximus destinandum • Qui tandem exinde ad nos reuersus nobis retulit eo modo • Quod ipse feria tertia • post festum decollacionis sancti iohannis Baptiste proxime preteritum ¹ • Infra scriptos nobiles ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro Regj obseruandam requisitos habuisset • Item Sebastianus theyedý • domina vrsula consors eiusdem • et puella Barbara filia Blasýcz de Chenke Ex scitu concorditer fassý fuissent eo modo • Quod superioribus diebus predictus Venerabilis dominus Mathias jlles de illeshaza prepositus Capýtularis albensis quoddam Instrumentum ventile wlgo legezzw de domo condam abrahee (sic) thankhazi • propria auctoritate sua deportasset idem predicti proprýs oculis eorum ibi in illeshaza vidissent • ad quorum fassionem prescriptorum literas nostras Inquisitoriales eisdem Michaeli Zomor et domine Anne consortis eiusdem duximus concedendas • datum in Samaria in loco sedis quinto decimo die dieý Inquisicionis prenotate • anno domini Millesimo Quadringentesimo nonagesimo sexto.

Papirra irva. A reá nyomott öt sárga viaszpecsét-lenyomatból csak a Pogán Péteré vehető még ki. Eredetije a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

¹ Augusztus 30-án.

85. sz.

1496. — *A pozsonyi káptalan bizonyítja, miszerint — nyomozata folytán — Thankházi Abrahám Thonkházát kétszáz forintnyi összegben végrendeletileg Illésházi Györgynek és Mátyásnak hagyományozta. Kelt május 14-én.*

Nos Capitulum Ecclesie posoniensis memorie commendamus per presentes quod discreti petrus vice archidiaconus de Magyar et Emericus de Ilka Ecclesiarum parochialium plebani in nostram venientes presenciam ad consciencias eorum fassi sunt isto modo Quod ipsi ad commissionem et literatorium mandatum honorabilis magistri Mathei rosary socy et concanonici nostri et in officio vicariatus Ecclesie nostre generaliter surrogati necnon ad requisicionem pro parte venerabilis Mathie prepositi Ecclesie Albensis Transsiluane et Nobilis Georgy Illyes de Illyeshaza fratris eiusdem carnalis, Sebastianum Thedy de lyder Theyed dominam Vrsulam consortem eiusdem, Thomam de eadem, Vrbanum soos Simonem Chech Elenam consortem eiusdem Simonis de Naghmagyar feria secunda Rogacionum proxime preteritarum ad possessionem Magyar coram ipsis citari fecissent ipsosque citatos in Ecclesia parochiali eiusdem loci ad Sancta dei Euangelia per eos manibus corporaliter tacta iurare compulissent Tandem ipsos singulariter et secrete et super Testamento condam *Abrahe* de Thankhaza interrogassent et examinassent qui vnanimiter in nulla penitus discrepancia ad fidem eorum sic vt premittitur prestitam fassi et attestati fuissent hoc modo Quod ipsi presentes fuissent dum scilecet prefatus Abraham in lecto Egritudinis sue decumbens prope festum omnium Sanctorum proxime transactum suum finale et vltimum coram ipsis condidisset testamentum qui inter ceteras suas dispositiones Testamentarias tale prefatis Mathie preposito et Georgio Ilyes fecisset Testamentum Quod quia ipse Abraham tempore puericie eorundem Mathie prepositi et Georgy Illyes

dum scilicet ydem in Curia Serenissimi principis condam domin Mathie Regis educati et huic-inde pro studiis deducti extitissent, fructus vtilitates et prouentus ex bonis et possessionibus ipso- rum ad ducentos florenos quibus eisdem de Iure teneretur et obligaretur percepisset et ad se recepisset, nolens huiusmodi debita sua in periculum salutis anime sue cumulare sew aliquali- ter occultare sed potius toto posse refundere ac restituere dic- tam possessionem suam Thankhaza pro eisdem ducentis florenis prefatis Mathie preposito et Georgio Ilyes inscripsisset et obli- gasset sic et taliter vt quicumque hominum in eandem posses- sionem Thankhaza succedere non aliter quam solutis ducentis florenis sepefatis Mathie preposito et Georgio Ilyes occupare et tenere posset et valeret cui Testamento annotatus petrus Vice- archidiaconus interfuisset que et Idem per omnia suo modo facta nostra in presencia fassus est, presentes igitur literas nostras ad fassionem annotatorum prelibatorum et requisicionem dicti Georgy Ilyes duximus concedendas. datum Sabatho die proximo post festum Ascensionis domini anno eiusdem Millesimo Qua- dringentesimo Nonagesimo sexto.

Papirra irva. Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf 1504. évi itélőleveléből.

86. SZ.

1496. — II. Ulászló király a pozsonyi káptalannak meghagyja miszerint Zathmáry György prépostot és kir. titkárt, cheebi Pogán Péter pozsonymegyei főispánt, nemkülönben alsóborsai Vizkezy Andrást, Ferenczet, Gergelyt és Pált az adományul nyert thank- házi, looczi, salamoni, belwathai, gombai, bösthelki máskép kis- jánoki birtokokba igtassa be. Kelt augusztus 14-én.

Uladislaus Dei gracia Rex hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo Ecclesie posoniensis salutem et Graciam, dicitur nobis in persona fidelium nostrorum venerabilis et egregiorum Georgy Zathmary Prepositi secretarii nostri ac petri pogan de Cheeb Comitiss posoniensis et Cubicularii nostri necnon

Andree wýzkezÿ de alsó Borsa francisci filÿ necnon Gregorÿ carnalis et pauli patruelis fratrum suorum, quomodo ipsi in dominium totalium possessionum nobilis condam *Abrahe* de Thankhaza videlicet in eadem Thankhaza et Locz vocatarum ac predii Salamon nuncupati, necnon porcionum possessionariorum eiusdem condam *Abrahe* in possessionibus Belvatha Gomba et Bwsthelek alio nomine Kisjanok appellatarum omnino in Comitatu posoniensi existencium habitarum ac secus Iuris nostri Regii in eisdem habiti ipsos nostre donacionis titulo concernentes legitime vellent introire super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Blasius Posa de Abony aut Benedictus de Csenke vel Gregorius de Magÿarÿ seu Colomanus de Ogÿa seu Emericus de eadem siue Iohannes Majtha de Kis magÿar siue Georgius Illies de Illieshaza aÿs absentibus homo noster ad facies prescriptarum possessionum ac predii et porcionum possessionariorum dicti condam *Abrahe* in preattactis possessionibus habitarum vicinis et cometaneis earundem vniuersis inibi legitime conuocatis, et presentibus accedendo introducat memoratos Georgium prepositum et alios prenomatos in dominium earundem et dicti Iuris nostri Regii in eisdem habiti, statuaturque easdem et idem eisdem simul cum vniuersis eiusdem utilitatibus, et pertinencijs quibuslibet, premisso Iure ipsis incumbendo perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum, contradictores vero si qui fuerint euocet eosdem contra annotatos Georgium Zathmarÿ et alios prescriptos ad terminum competentem nostram personalem in presenciam rationem contradiccionis eorundem reddituri, et post hec huiusmodi introduccionis et statucionis seriem cum contradictorum et euocatorum si qui fuerint vicinorumque et cometaneorum qui premissis statucioni intererunt possessionum eciam, et Iurium possessionariorum inibi statuendorum nominibus terminoque assignato ut fuerit expediens eidem nostre personali presencie fideliter rescribatis. datum Bude in vigilia festi assumptionis beatissime Marie virginis anno domini Millesimo quadringentesimo nonagesimo sexto.

Kivül: Fidelibus nostris Capitulo Ecclesie posoniensis pro Venerabili Georgio de Zathmar Preposito Secretario nostro et alijs introscriptis. Introductoria et Statutoria.

Execucio facta est in Thankhaza feria tertia¹ in ipso festo Exaltacionis sancte crucis² homo Regius Emericus de Ogya testimonium Capituli Matheus Posay canonicus posoniensis, contradixit Benedictus de Chenke statucioni in Thankhaza Belvatha Locz et Salamon in suo ac Nobilis domine *Magdalene* filie *Nicolai* de Thankhaza. domina *Veronica* relictā condā Abrahe eidem statucioni scilicet in Gomba, Madarasz ac Ianok in suo ac domine *Anne* filie sue personis contradixit.

Item Georgius Illies de Illieshaza Thankhaza, et Gomba in suo ac nobilis puelle *Potenciane* filie condā *Georgy* de Watha Thankhaza, Belvatha Locz et Salamon.

Execucio autem in Gomba feria secunda precedente³ contradixit petrus de Beczhaza, Gomba Madarasz et Ianok, domina Anna relictā condā Thome Gombai de eadem Gomba, Madarasz et Bwsthelek, ad octauas sancti Michaelis sunt euocati.

Eredetije a pozsonyi káptalan országos levéltárában. Capsa 2. Fasc. 6. Nr. 20.

87. sz.

1496. — *A pozsonymegyei tisztség pokatheleki Zomor Mihály és neje, Anna kértére Thankházi Ábrahám végrendelete érdekében nyomozást tart. Kelt november 22-én.*

Nos petrus pogan Comes et iudlium comitatus posonien-sis • damus pro memoria, Quod ad instanciam et legitimam petitionem nobilis domine *Anne* consortis Michaelis Zomor de pokatheleke • vnum ex nobis videlicet Benedictum Karchay iudlium ad infrascriptam Inquisicionem faciendam fide dignum duximus

¹ Hibás, *feria quarta* helyett.

² Szeptember 14-én.

³ Szeptember 12-én.

destinandum • Qui tandem exinde ad nos reuersus nobis retulit eo modo, quod ipse feria quinta proxima • ante festum beate Elizabet vidue¹ proxime preteritum • Infra scriptos Nobiles • ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro Regi obseruandam requisitos habuisset • Item iohannes Rethey • Sandrinus de heg Iudlium • Gregorius veg de Naghabon • Geruasius (filius) Michaelis de eadem • Iohannes Marthon de Kysmagyar concorditer fassy fuissent eo modo • quod cum ipsi In possessione magyar fuissent eo tunc coram ipsis • Michael Zomor • et georgius illes coram presentes oraly inuicem altercassent et Michael Zomor, a georgio illes vnum orthonem restituere petisset • Georgius illes retulisset quomodo daret quia possessionem tankhaza sibi testamentaliter misisset *abraham* thankhazy ad huc alios prouentus etc. recipere dixisset ab ore proprio eiusdem georgy audissent • Item Nicolaus themeskezy de Baka • Mathias poda de podafalwa Geruasius • Iohannes Marthon de Kysmagyar • Iohannes rethey concorditer fassy quod Michael Zomor et Georgius illes super testamentum condam abrahe thankhazy factum altercassent tunc Georgius illes retulisset quod testamentum facere non potuisset quia sane mentis non fuisset quit quot fecisset, ipsi disposuissent, et testamentum inuanum mittent, quod non contra ipsos disposuisset sed contra, ideo pro nihilo remittere, preterea idem probis, centum floreni cum pecunia eiusdem abrahe exoluti quod parte sic disposuissent • ad quam fassionem prescriptam literas nostras Inquisitorias eidem domine Anne consortis Michaelis Zomor duximus concedendas. datum in Samaria in loco sedis feria tertia proxima in die Cecilie virginis anno domini Mill^o Quadringentesimo nonagesimo sexto.

Eredetije rongált állapotban, papirra irva, a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában. Másolta Eszterházy János.

¹ November 17-én.

* 88. sz.

1498. — II. Ulászló király zerhászázi Zerhás Lászlónak és Mártonnak, nemkülönben Ogya Mártonnak, Imrének és Mihálynak, mint kik a pozsonyi káptalan előtt kötött álszerződés miatt el lettek marasztalva, kegyelmet ad. Kelt november 14-én.

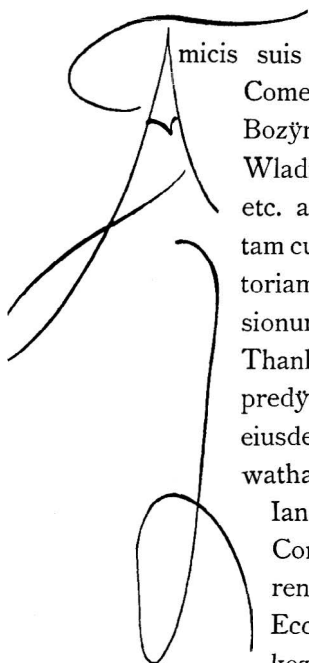
Nos Wladislaus dei gracia Rex hungarie et Bohemie etc. memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit vniuersis quod nos tum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicacionem et instanciam per eos Mayestati nostre propterea porrectam tum uero mote pietate et Clemencia nostra Regia qua delinquentibus veniam et lapsis subleuamen solemus impertiri Iurisque vigorem interdum lenitate misericordie cosueuimus temperare, Nobilibus *Martino* Zerhas dicto filio *Ladislai* Zerhas de Zerhashaza ac (*Martino* Emerico) necnon *Michaeli* chege dictis de Ogya fratribus suis Capitibus • dumtaxat eorum, super illa nota sew labe falsitatis et infidelitatis quam ydem ex eo incurrissent quod ipsi hys precedentibus temporibus pro quadam fassione facienda ad Capitulum ecclesie posoniensis accesserant ibique pro Nobili domina consorte ipsius *Martini* Zerhas quandam aliam foeminam secum adduxerant et cum eadem in eodem Capitulo posoniensi quandam fassionem fecissent, propter quod nos omnia bona ipsorum et Iura possessionaria tamquam falsariorum et infidelium contuleramus, preterea Memorato *ladislao* Zerhas super illa Sentencia Capitali in qua ipse bis contra et aduersus condam *Georgium* de *Watha* ac *ladislaum* et *Nicolaum* de *dankhaza* in Curia nostra Regia ordine Iudiciario conuictus est et aggrauatus similiter Capiti dumtaxat suo graciam et misericordiam duximus faciendam specialem ymo facimus presencium per vigorem, Ita tamen quod ipsi propterea penam non subeant Capitalem sed cum aduersarijs eorum prout poterunt concordare et ipsos eciam contentare decetero se a talismodi excessibus et delictis Immunes se debeant reseruare •

Alioquin presens nostra gracia ipsis in hac parte minime videatur suffragari • Quocirca vobis fidelibus nostris reuerendissimo et reuerendis in christo patribus dilectis Thome archiepiscopo Strigoniensi sumpmo et Secrecium Cancellario nostro et dominico Episcopo waradiensi personalis presencie nostre locumtenenti In Iudicys spectabili et magnifico Stephano de Zapolya perpetuo comiti terre scepusiensis et huius regni hungarie palatino, ac Comiti petro Gereb de wingarth Iudicecurie, vestrisque in Iudicatu vicesgerentibus ac egregiis magistris prothonotarÿs Curie nostre et Sedis nostre Regie assessoribus, preterea Comitibus vel vicecomitibus, et Iudlium quorumlibet Regni nostri Comitatum, cunctis eciam alÿs Regni nostri Iudicibus et Iusticiarÿs ecclesiasticis videlicet et secularibus presentibus et futuris, presentes visuris, serie presencium firmiter precipientes mandamus, vt amodo nullus omnino vestrum prefatos Martinum et ladislaum Zerhas ac Martinum Emericum et Michaellem Chege premissorum intuitu contra formam premissiue nostre graciae in personis intra vel extra Iudicium impedire turbare seu quouismodo dampnificare presummat neque sit ausus modo aliquali graciae nostre sub obtentu, presentibus perlectis exhibenti restitutis • datum Bude feria quarta proxima post festum Beati Briccÿ Episcopi et Confessoris anno domini Millesimo Quadringentesimo nonagesimo octauo.

A Szentgyörgyi és Bazini Péter országbíró 1504. évi szakadozott ítélőleveléből lemásolva. Valamennyi hiány a lajtafalvi Illiészázy-féle levéltárban felt egyszerű másolatból pótoltatott.

* 89. SZ.

1504. — *Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró a Thankházi Ábrahám magvaszakadtával eladományozott birtokok érdekében ítéletet mond. Kelt november 14-én.*

micis suis Reuerendis Capitulo Ecclesie posoniensis Comes petrus Comes de Sancto Georgio et de Božyn Iudexcurie Serenissimi principis domini Wladislai dei gracia Regis Hungarie Bohemie etc. ac Wayuoda Transsiluanus Amiciciam paratam cum honore Noueritis quod cum ob contradictoriam Inhibicionem Statucionis totalium possessionum Nobilis condam *Abrahe* de Thankhaza, Thankhaza predicta ac Loocz vocatarum necnon predy Salamon vocitati, Item totalium porcionum eiusdem possessionariarum in possessionibus Belwatha Gomba Madaraz Bwsthelek alio nomine Kis-Ianok et Eghhazasmagyar vocatis omnino in Comitatu posoniensi existentes habitarum Reuerendum dominum Georgium nunc Episcopum Ecclesie waradiensis et Nobilem Andream wýzkezy de Borsa per defectum seminis dicti condam

Abrahe Regie donacionis titulo concernentes, ydem dominus Georgius Episcopus et Andreas wýzkezy legitime euocationis modum obseruantes, Nobiles dominas *Magdalenam* filiam condam *Nicolai* Thankhazy consortem *Sebastiani magni*, *Veronicam* relictam dicti condam *Abrahe* Thankhazy *Annam* filiam eiusdem ab ipso abraha susceptam consortem *Michaelis Zomor* de pokatheleke, Item, *Margaretham potencianam*, *Agatham* filias condam *Georgj* Wathay, et Mathiam chege de ogya contra se ad octauas festi Beati Georgj martiris proxime preteritas nostram in presenciam duabus Statucionibus legitimis superinde primum prehabitis traxissent in cau-

sam, et ab eisdem octauis causa parcium prescripta, partes inter easdem seriebus literarum nostrarum prorogatarum ventilantes presentes octauas festi Beati Michaelis Archangeli dilatare attigisset, Ipsi eaque octauis instantibus Mathias de cheged pro prefato domino Georgio Episcopo Ecclesie Waradiensis, cum eiusdem, et Andrea wýzkezý de Borsa cum nostris literis procuratorýs, nostram veniens in presenciam, volens prescriptas possessiones et porciones possessionarias eisdem domino Georgio Episcopo, et Andrea wýzkezý actorum premisse Regie donacionis titulo pertinere debere declarare • Quasdam literas prefati domini nostri Regis donacionales in papiro patenter, sigilloque suo anulari in Inferiori margine Impressiue consignatas ad propriam comissionem ipsius domini nostri Regis confectas et emanatas nobis presentavit hunc tenorem continentes.¹ Quibus presentatis annotatus Mathias de Chege, legitimus procurator dictorum actorum in personis eorundem, causam premissam quantum ad Ius Regium prenotatum in possessionibus Gomba ac Bwsthelek predictis per eosdem actores modo preallegato impetratum cum onere consueto condescendi faciendo, rationem premisse contradictorie Inhibicionis assignari postulavit per in causam attractos prenotatos • Quo percepto Nicolaus de Wezele pro prefatis dominabus Magdalena filia dicti condam Nicolai Thankhazy • Veronica relicta dicti condam Abrahe • Anna filia eiusdem, necnon Margaretha, potenciana et Agatha filiabus dicti condam Georgý Wathay ac Mathia Chege de Ogýa in causam attractis cum procuratorýs literis vestris in eandem nostram exurgens presenciam respondit talimodo • Quod prescripte possessiones et porciones possessionarie per prefatos • dominum Episcopum et Andream wýzkezý actores • a prefato domino nostro Rege modo premissis impetrate ad Mayestatem Regiam minime forent deuolute, eoque eedem, prefatas dominas in causam attractas optimo Iure concernerent sicque Mayestas Regia easdem dictis domino

¹ Lásd a 83. számú oklevelet.

Episcopo et Andrea Wýzkezý conferre de Iure nequamque valuisset, et in huius documentum quod scilicet preallegate possessiones et porciones possessionarie ipsas dominas optimo Iuris titulo concernerent tredecem literas • vnam olim domini Stephani Bubek Iudiciscurie domini Lodouici Regis roboracionalem pariter et confirmacionalem, alteram uero et terciam ac quartam vestras fassionales, Quintam prefati Stephani Bubek Iudiciscurie adiudicatoriam, sextam Comitibus Iacobi de Scepus consimiliter Iudiciscurie dicti domini Lodouici Regis modo simili adiudicatoriam, Septimam fassionalem, octauam transsumpcionalem, nonam Statutorias similiter vestras, decimam Capituli Ecclesie Iauriensis diuisionalem, Vndecimam vero fassionalem, duodecimam autem exinde Statutorias vestras, tredecimam Serenissimi principis condam domini Mathie Regis fassionalem pariter et compositionalem In diuersis terminis et annis Infranotantibus emanatas nostro Iudiciario conspectui curauit exhibere.¹ Decime itaque ipsarum scilicet litere Capituli ecclesie Iauriensis fassionalis pariter et diuisionalis in pargameno patenter exorte continencia verbalis hec est.² Vndecime siquidem earum vtputa litere vestre fassionalis priuilegialiter confecte tenor sequitur et est talis.³ Duodecima, autem ipsarum scilicet litera vestra Statutoria quindecimo die diei ferie tercie proxime post festum Beate lucie virginis In anno gracie Millesimo quadringentesimo sexto In pargameno priuilegialiter emanata specificabat.⁴ Tredecima siquidem et vltima prefati scilicet condam domini Mathie Regis litera fassionalis pariter et compositionalis in papiro patenter confecta Sigilloque eiusdem in inferiori margini impressiue comunita hanc verbalem continenciam seruabat.⁵ Quibus exhibitis et presentatis continenciamque earundem sane intellectis cum nos partes inter easdem in premissis Iuxta preexhibitarum literarum vigorem Iudi-

¹ Ezek közül itt csak azokat közlöm, melyek tüzetesen tárgyunkhoz tartoznak.

² Lásd a 21. számú oklevelet.

³ Lásd a 34. számú oklevelet.

⁴ Lásd a 36. számú oklevelet.

⁵ Lásd a 79. számú oklevelet.

cium et iusticiam ac finalem conclusionem facere voluissemus mox Georgius Ilyes de Illyeshaza pro se personaliter ac pro Nobili *Martino* filio condam *ladislai* Zerhas de Zerhashaza cum procuratorÿs literis nostris in nostram exurgens presenciam *et ipsum Martinum filium dicti condam ladislai filÿ Blasÿ filÿ Nicolai filÿ Iohannis filÿ petri de Salamon fuisse et extitere simplici verborum prolacione referens* tam se ipsum quam ipsum Martinum Zerhas cause huic ingerens et Immiscens allegavit eomodo, Quod predicta possessio Thankhaza se ipsum Impignoratio annotatum uero *Martinum Zerhas tam eadem Thankhaza quam loocz possessiones sed et predium Salamon ipsum hereditario Iure concernerent*, et ob hoc easdem pro se rehabere vellent Iure admittente in horumque verborum suorum decleracionem Idem Georgius Ilyes duas literas vnam vestram attestatoriam in papiro patenter et aliam honorabilis Capituli ecclesie wespremiensis transumpcionaliter in pargameno priuilegialiter confectas nostrum Iudiciarium produxit in conspectum quarum prime videlicet vestre attestatorie tenor Is est.¹ Alterius uero dicte scilicet Capituli Ecclesie wespremiensis litere Transumpcionalis continencia verbalis sequitur hoc modo.² Quibus productis prelibatus Mathias de Cheged legitimus procurator dictorum actorum in personis eorundem in contrarium huiusmodi binarum literarum subiunxit in huncmodum Quod quia prelibatus ydem Abraham de Thankhaza vnica et singularis persona existens In preiudicium Iuris Regÿ ad quod bona sua iam defacto deuoluenda erant fassionem illam Impignoraticiam maxime in agone mortis sue quando nulla eum neccessitas euidens vel alia racionabilis causa cogisset annotatis Georgio Ilyes et Mathie preposito ecclesie Albensis Transsiluane facere nequaquam potuisset, preexhibite eciam litere dicti Capituli ecclesie wespremiensis quia simpliciter transumpte essent absque originali ipsorum suspiciose, Inuigoroseque forent et alias nullo literali fulcimento vel alio probabili Euidenticque

¹ Lásd a 85. számú oklevelet.

² Lásd a 2. és 17. számú okleveleket.

documento Martinum de Zerhas iuxta assercionem dicti Georgy Ilyes procuratoris sui de Cognacione in preactis literis transumpcionalibus expressata deriuatum esse posset comprobare, et Ideo vtreque ipse litere viribus per omnia destitute haberentur, dato eciam quod litere prenarrate dicti Capituli ecclesie wespremiensis rob(ur) sortirentur firmitatis minime tamen prescripte possessiones Thankhaza et loocz ac predium Salamon in prelibatum Martinum Zerhas deberent condescendi exeo quod Idem Martinus nota quadam falsitatis et infidelitatis innodatus et accusatus esset per hocque se agnacionis sue eciam proprie alienum effecisset, et in huius documentum idem procurator Iam factorum actorum quasdam litteras prefati domini nostri Regis graciosas in papiro patenter ad propriam suam comissionem confectas nobis demonstraui hunc tenorem continentes.¹ Quibus demonstratis exhibitis et presentatis ac continenciam (exhi)bitarum omnium literarum (suo)modo serioseque ruminatis et perspicue perlectis et allegacionibus et obieccionibus dictorum procuratorum parcium plene perceptis et similiter intellectis eorundem procuratorum premissa eorum proposita et allegata ad requisicionem nullo munimento stabilire firmareque posse referentibus, annotato eciam petro pogan medio tempore decedente et nemine causam ipsam nomine suo prosequente, ydem procuratores partibus suis predictis per nos inpremissis Iuris equitatem Iusticieque complementum et seriosam diliberacionem postularunt Elargiri • verum licet prefatus donatarius noster Rex prescriptas Thankhaza ac Loocz vocatas necnon predium Salamon nuncupatum Item porciones possessionarias in possessionibus Belwatha Gomba Bws-thelek alio nomine KisIanok et Eghhazasmagyar appellatis habitas que ut prefertur prelibati condam Abrahe de dicta Thankhaza prefuissent • alia eciam vniuersa Iura eiusdem condam Abrahe possessionaria vbilibet habita per defectum seminis eiusdem con-

¹ Lásd a 88. számú oklevelet.

dam Abrahe cum omni Iure suo Regio in eisdem eciam alias qualitercumque habito memorato domino Georgio tunc preposito nunc vero ecclesie waradiensis Episcopo, ac condam petro pogan et Andree chorba ipsorumque fratribus prenominatis exigentibus eorundem Seruicys in perpetuum donauerit et contulerit, Licet eciam annotatus Nicolaus de Wezele legitimus procurator Iamfatarum dominarum Magdalene filie dicti condam Nicolai de Thankhaza, Veronice relicte prenotati condam Abrahe, Anne filie eiusdem necnon Margarethe potenciane et Agathe filiarum prelibati condam Georgy Wathay, In personis earundem prenarratas possessiones ac porciones possessionarias prediumque et alia Iura possessionaria ipsius condam Abrahe vigoribus pre-exhibitarum per eum literarum In superioribus tum verbotenus tum uero usualiter insertarum, Iuribus dumtaxat ipsarum dominarum annotatus quoque Georgius Ilyes easdem porciones Thankhaza et Loocz et predium Salamon *In prelibatum solummodo Martinum filium condam ladislai Zerhas* virtute pretactarum literarum Capituli ecclesie wespremiensis Transumpcionalium superius verbaliter conscriptarum deriuatas redictum extitisse, Idem eciam Georgius Ilyes sepredictam possessionem Thankhaza sibique Iure Impignoraticio exhibicione prenarratarum literarumstrarum pertinere debere declarare pretenderint, Quia tamen ex tenoribus prescriptarum literarum per annotatum Nicolaum de Wezele legitimum procuratorem ipsarum dominarum in causam attractarum ordine prenarrato exhibitarum, prenominate solummodo possessiones *Gomba* ac *Bwsthelek* alio nomine Kislanok simul cum pretactis *viginti sex Iugeribus* terrarum arabilium, In territorio dicte possessionis Watha adiacentibus, *Ius femininum eque veluti Masculinum* sequitur et concerneret, predictae uero possessiones Thankhaza et loocz, ac predium Salamon necnon porciones In ipsa possessione Belwatha existentes, demptis dumtaxat prescriptis *viginti sex Iugeribus* terrarum arabilium, Item alie porciones possessionarie in dictis possessionibus Madaraz et Eghhazasmagy r habite In nullo Iure

feminino sed dumtaxat Masculino pertinere, preallegata deinde Curia Iobagionalis prefati condam Abrahe de Thankhaza In ipsa possessione Eghhazasmagyar, Inter Curiam Nobilitarem Gregory Magyar, ac Curiam Iobagionalem parochialis ecclesie Sancte Crucis de eadem Eghhazasmagyar adiacentem, alias per prenotatum condam Iacobum filium Nicolai de Ogya patrem dicti Mathie in causam attracti eidem Abrahe sub preinserta conditione data et collata simulcum prescriptis decem et octo Iugeribus terrarum, rursus et iterum in eundem Mathiam deriuata et condescensa extitisse ex premissis reperiatur manifeste, et abhoc antelate possessiones Thankhaza et Loocz, et predium Salamon necnon porcio possessionaria In ipsa possessione Belwatha habita demptis, vt prefertur prescriptis viginti sex Iugeribus terrarum arabilium, Item alie porciones possessionarie in dictis possessionibus Madaraz Eghhazas Magyar existentes simulcum cunctis ipsarum vtilitatibus et pertinencijs quibuslibet, demptis tantummodo pretacta Curia Iobagionali In ipsa possessione Eghhazasmagyar In loco prenarrato adiacente Iure Regio relinqui per hecque prelibatis domino Georgio Episcopo ac Andree Chorba Inperpetuum adiudicari et de eisdem possessionibus ac predio in porcionibus possessionarijs, Memoratis dominabus in causam attractis, Iura quartalicia ipsarum dotesque et Res paraffernales matris earum preterea antefate domine Veronice relicte ipsius condam Abrahe de eisdem possessionibus et predio, ac porcionibus possessionarijs eiusdem condam Abrahe domini, et mariti sui similiter dos et Res paraffernales modo infrascripto excidi sequestrari darique et comitti prenarrate deinde possessionis Gomba et Bwsthelek alio nomine Kyslanok vnacum predictis viginti sex Iugeribus terrarum arabilium in territorio sepefate possessionis Watha adiacentibus prefatis dominabus Veronice relicte dicti condam Abrahe Thankhazy filie videlicet olim Thome de Gomba, ac Anne filie ipsius condam Abrahe, ex ipsa domina Veronica procreate consorti scilicet Michaelis Zomor modo simili cum cunctis ipsarum vtilitatibus et perti-

nencýs quibusbet, preterea prenarrata Curia Iobagionalis In prenotata possessione Eghhazasmagýar habita vnacum dictis decem et octo Iugeribus terrarum antefato Mathie filio condam Iacobi filý Nicolai de Ogýa tamquam merum et sincerum Ius ipsorum semper cum hýs quibus congruit consimiliter inperpetuum Readiudicari relinqui quoque et comitti, prescripte uero bine litere per pretaxatum (sic) Georgium Ilyes in sua vt preferatur et ipsius Martini Zerhas personis modo preallegato exhibite et in superioribus verbotenus inserte, ex rationibus et causis per Iamfatum Mathiam de Cheged legitimum procuratorem prefatorum actorum declaratis, quoad omnes earundem continencias clausulasque quoque et articulos in *quantum causam presentem concernere dinoscerentur* cassari corrumpique et Inualidari debere nobis, ac dominis prefatis Baronibus Magistris et prothonotarys ac Regni Nobilibus Sedis scilicet Iudiciarie nostre Iuratis coassessoribus nobiscum In Examine presentis cause consedentibus perspicue agnoscebatur, de quorum consilio et deliberacione prematura nos prefatas vtrasque literas vestram scilicet dicti Capituli ecclesie wespremiensis per ipsum Georgium Ilyes vt premittitur productas ex rationibus preallegatis cassandas corrumpendas quoque et Inualidandas, ac prescriptas possessiones Thankhaza et Loocz predium quoque Salamon ac porcionem possessionariam in prenotata possessione Belwatha habitam demptis pretactis viginti sex Iugeribus terrarum arabilium In territorio eiusdem possessionis Watha adiacentibus, preterea alias porciones possessionarias In dictis possessionibus Madaraz et Eghhazasmagýar existentes excepta vt preferatur antedicta Curia Iobagionali In loco prenotato adiacente simulcum cunctis ipsarum vtilitatibus et pertinencýs quibusbet antefato domino Georgio Episcopo ecclesie waradiensis, ac Andree Chorba imperpetuum adiudicari et de eisdem possessionibus, predioque et porcionibus possessionarys, Iura quartalicia dotemque et Res parafernales prelibatis dominabus in causam attractis Ipsi eciam domine Veronice relicte dicti condam Abrahe de

Thankhaza de eisdem modosimili dotem et Res paraffernales excidendas et sequestrandas prenarratas nempe possessiones Gomba et Bwsthelek alio nomine Kyslanok simulcum predictis viginti sex Iugeribus terrarum arabilium In territorio ipsius possessionis watha adiacentibus alysque ipsarum similiter vtilitatibus et pertinencys quibuslibet memoratis dominabus Veronice et Anne filie sue, annotatam quippe Curiam Iobagionalem In prenotata possessione Eghhazasmagyar In loco predicto habitam vna cum predictis decem et octo Iugeribus terrarum In territorio eiusdem possessionis adiacentem, antefato Mathie filio condam Iacobi filij Nicolai de Ogya semper cum hys quibus congruit tamquam merum et sincerum Ius ipsorum consimiliter Imperpetuum readiudicandum reddique et modo subscripto restatui debere decernentur, et comittentur • Vestram amicitiam presentibus petimus diligenter Quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum Quo presente Magistri paulus de Arthand, aut petrus de Komlos, vel paulus de dewa seu franciscus de Komlos, sive Matheus de franchyka, Curie Regie Notary, alys absentibus homo Regius de Curia Regia per nos ad id specialiter transmissus ad facies prefatarum possessionum Thankhaza ac Loocz et predy Salamon necnon aliarum possessionum Belwatha, Madaraz et Eghhazasmagyar consequenterque antedictorum porcionum possessionariarum prelibati condam Abrahe de Thankhaza in eisdem possessionibus Belwatha Madaraz et Eghhazasmagyar habitarum, vicinis et cometaneis earundem vniuersis inibi legitime conuocatis et presentibus accedentes, habita prius earundem legitima Reambulacione et condigna estimacione, easdem possessiones et porciones possessionarias ac predium In quatuor rectas et coequales diuidat ac sequestret partes, quarum quartam partem prelibatis dominabus Magdalene Anne Margarethe, potenciane et Agathe cum hys quibus congruit Iuxta lineam generacionis earundem pro premissis Iure earum quartalicio ac dote et Rebusparaffernalibus matris ipsarum, preterea de reliquis tribus partibus tott (sic) et tantum quott

(sic) videlicet et quantum se ad valorem dotis et Rerumparaf-
 fernalium dicte domine Veronice sufficere extendereque vide-
 bitur separandum et excidendum eisdem dominabus infra tempus
 redemptionis earundem, Si per eosdem actores Ibidem de huius-
 modi Iure quartalicio dotibusque et Rebusparaffernalibus ipsarum,
 Iuxta estimacionem ipsorum Regy et vestri hominum congrua
 satisfaccio impensa non fuerit Statuant possidendam, Residui-
 tatem uero earundem trium parcium prenarratarum possessio-
 num ac porcionis possessionarie, et predy simulcum proprietate
 et perpetuitate dicte quarte partis earundem et eiusdem, Scilicet
 porcionis illius que prefate domine Veronice, in sortem dotis
 sue forsitan statui debet, memoratis domino Georgio Episcopo
 et Andree Chorba simulcum cunctis ipsarum et eiusdem vtili-
 tatibus et pertinencijs quibuslibet relinquat comittatque et Statuat
 Iure eisdem ex premissis incumbente perpetuo possidendas Contra-
 dictione prefatarum dominarum in causam attractarum, Georgy
 Ilyes, et Martini Zerhas et aliorum quorumlibet preuia ratione
 non obs(tante), demum uero ad facies predictarum possessionum
 Gomba et Bwsthelek, alio nomine Kyslanok, et Belwatha, ac
 Eghhazasmagyar, vicinis similiter et cometaneis earundem vniuer-
 sis Inibi legitime conuocatis et presentibus accedentes, easdem
 possessiones Gomba et Kyslanok simulcum prescriptis viginti
 sex Iugeribus terrarum arabilium in territorio possessionis watha
 adiacentibus antelatis dominabus, Veronice relicte sepedicti con-
 dam Abrahe de Thankhaza filie videlicet olim Thome de Gomba
 et Anne filie eiusdem consorti scilicet Michaelis Zomor, sepedic-
 tam uero Curiam Iobagionalem In prenotata possessione Egh-
 hazasmagyar inter Curiam Nobilitarem Gregory Magyar dicti
 ac Curiam Iobagionalem Ecclesie Sancte Crucis de eadem vti
 premissum est adiacentem vna cum dictis decem et octo Iugeri-
 bus terrarum, in territorio eiusdem possessionis adiacentibus,
 predicto Mathie filio ipsius condam Iacobi filij Nicolai de Ogya,
 semper cum hys vt premittitur quibus congruit tamquam merum
 et sincerum Ius ipsorum det statuat relinquatque et comittat

Amicis suis Reverendis: Capitulo Ecclesie Poseniensis, pro Nobilibus
Magdalena filia condam Nicolai de Thankháza ac Martino
Zerhás de Zerhášháza et aliis introscriptis, Contra reverendum
dominum Georgium Episcopum Ecclesie Wáradiensis, ac Andream
de Alsóborsa, super quadam possessionaria Reambulacione,
Restatucione, ac juris quartalicii Extradatione, per Regium
et Vestrum homines modo introscripto fienda, Memorialis —
quarum series ut fuerit expediens ad octavas festi Beati
Georgii martiris proxime venturi legitime perdurandas est
reportanda.

Nº 19

Legis

Don Francisco
Mendoza

meus ius
Magdalena filia
Legas de Legas
donn Georgium
de Alfores
Lestacione ac
fr. vnum bon
quinn ferus
Georgi marit
repor

09 n° 38. h. 2. D.
me Repturand sup Lotron. Ber
no Veronica Riera Michaghi

n° 11°

ndis Lapionis tunc personam pro nobilibus dñis
condam Moslai de Ghentkafa ho Martine
hafa et alio mra scriptis Contra pñdum
epm tunc vradien ac Andream morda
ny quadam possessione deambulacione
Inus quatuoraginta quadamone p. Legum
ms mra scripto pñd agmoum
in furem expedien aditans fip dñi
progre vñm Lame pñm

Iure eisdem expremissis attinente similiter perpetuo possidendam Contradiccione eorundem domini Georgy Episcopi ac Andree Chorba necnon Georgy Ilyes et Martini Zerhas ac aliorum quorumlibet preuia racione non obstante, et posthec huiusmodi possessionarie Reambulacionis sequestracionis, et tocius Inibi peragendi negocy seriem vt fuerit expediens ad octauas festi Beati Georgy martyris proxime venturas legitime perdurantem prefato domino nostro Regi fideliter rescribatis, datum Bude Quadragesimo die octauarum festi Beati Michaelis Archangeli predictarum Anno domini Millesimo Quingentesimo quarto.

Correctum per Magistrum Stephanum werbewczyk

(Correctum per Magistrum Stephanum werbewczyk)

Kivül: Amicis suis Rcuerendis Capitulo Ecclesie posoniensis pro Nobilj domina Magdalena filia condam Nicolai de Thankhaza et Martino Zerhas de Zerhashaza et alys introscriptis Contra Reuerendum dominum Georgium Episcopum Ecclesie waradiensis ac Andream Chorba de Alsoborsa Super quadam possessionaria Reambulacione Restatucione, ac Iuris quartalicz extradacione per Regium et vestrum homines modo introscripto fienda Memorialis quarum series vt fuerit expediens ad octauas festi Beati Georgy martyris proxime venturas legitime perdur. est reportandus.

Ezen három láb hosszú és huszonkét bécsi hüvelyk széles, papírra írt ítélőlevél, összeszakadozva, helyenként kikopva és vízfoltokkal van telve. Eredetije a gróf Eszterházy-család kolozsvári levéltárában fellelhető. Számos oklevelet foglal magában; azokat, melyek a kisjánoki, sápi és gombai birtokok viszonyaira vonatkoznak, mint tárgyunkhoz szorosan nem tartozókat, kihagytam, és csakis az érdekelteket ígtattam — keltük szerint — kis oklevéltárunkba. Ez ítélőlevélben előforduló több oklevél eredeti példánya Vég helyi Dezső szóbeli közlése nyomán a Kisfaludy-család répczelaki levéltárában megvan. — Lehoczky Stenmatographiájában, a 123. lapon írja, hogy ezen ítélőleveleket a pozsonyi káptalanban látta, melyet azonban nekem ott fellelnem nem sikerült. Megvan az Illiész házyak lajtafalvai levéltárában is egyszerű másolatban, honnan a hiányokat pótoltam. Megvan továbbá Túróc-Szent-Mártonban, a Szüllő- (Zwllw-) család levéltárában, 1564. évi *hiteles* másolatban, melyet szintén átolvastam.

*90. sz.

1504. — *A budai káptalan előtt alsóborsai Chorba András a Wathai György magvaszakadtával adományul nyert birtokokra nézve illiészázi Illiész Györggyel és zerhášházi Zerhás Mártonnal kiegyezik. Kelt november 17-én.*

Nos capitulum ecclesie Budensis, memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit uniuersis, Quod nobilis Andreas Chorba de also Borsa ab una, ac Georgius Illies de Illieshaza ab altera et tercia partibus *Martinus* Zerhas de Zerhashaza coram nobis personaliter constituti, ydem Andreas Chorba et Georgius Illies onera et quelibet gravamina nobilium dominarum *Veronice* relicte condam *Abrahe* de Thankhaza ac *Anne* consortis Michaelis Zomor filie eiusdem domine *Veronice* et *Magdalene* filie olim *Nicolai* de dicta Thankhaza, in subscriptis super se ipsos assumendo proposuerunt et sponte confessi sunt in hunc modum, Quod quamvis alias prefatus Andreas Chorba totales porciones possessionarias nobilis condam *Georgy* de Belwatha, in possessionibus Belwatha ac Thankhaza predictis, necnon Salamon et Loocz appellatis, omnino in comitatu posoniensi existentibus habitis, *per mortem et defectum seminis eiusdem condam Georgy de Belwatha* a Serenissimo principe et domino domino Uladislao Dei gracia rege hungarie et Bohemie domino domino graciosissimo, nomine Iuris sui regy pro se impetraverit, quarum pretextu, licet inter ipsas partes certe lites et differencie mote et suscitatie ac in Curia regia diucius ventilate extiterint, tamen nunc partes prescripte per ordinationem et dispositionem nobilium Ludovici de Kemend, Mathie de Odgya, petri de Bechaza et alterius petri Thely de Lydeethel aliorumque certorum proborum virorum, pacem ipsarum parcium amancium super premissis litibus et differentiis ad talem pacis et concordie devenissent unionem, prout nostri in presencia devenerunt eo modo, Quod videlicet eedem partes prescriptas possessionarias porciones

in prescriptis possessionibus habitas in tres rectas et equales partes sive porciones inter sese dividere, et nihilominus ydem Andreas Chorba et Georgius Illies prefatis dominabus, Veronice, Anne, et Magdalene de dote et rebus paraphernalibus, nec non Iuribus Quartaliciis earum dominarum dum per easdem dominas requisiti fuerint, ipsis satisfaccionem impendere, easdemque contentas reddere teneantur, Hoc eciam addito, ut si temporum in processu aliqua parcium prescriptarum premissam divisionem dispositionemque et ordinacionem non observaret vel infringeret, aut eidem in toto vel in parte contravenire attentaret, extunc talis pars contraveniens contra partem alteram ipsam dispositionem et diuisionem acceptantem in ducentis florenis auri conuinceretur et conuinci deberet eo facto, Casu vero, quo nutu divino aliquam partem absque heredum solacio ab hac luce decedere contingat, extunc porcio talis partis decedentis in partem superviventem seu superstitem devolvatur et condescendat, Illo eciam declarato ut si quomodocumque temporum processu per quempiam hominem pretextu huiusmodi diuisionis et dispositionis aliqua pars perturbaretur, aut molestaretur vel inquietaretur extunc talis pars contra tales perturbatores aut molestatores et inquietatores semper respondere et se emendare ac defendere teneatur, ad que premissa prefati Andreas Chorba, Georgius Illies et Martinus Zerhas sese personalibus eorum astanciis spontanea eorum obligarunt coram nobis voluntate. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes literas nostras priuilegiales pendenti Sigillo nostro consignatas ad fassionem dictorum Andree Chorba, Georgy Illies et Martini Zerhas duximus concedendas. Datum die dominico proximo post festum beati Briccii episcopi et confessoris anno domini millesimo quingentesimo quarto.

Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró 1506. évi egyezménylevelébe átírva. Lásd alább, a 92. sz. alatt.

*91. sz.

1505. — *A pozsonyi káptalan tudósítja II. Ulászló királyt, miszerint Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbírónak György váradi püspök, Csorba András stb. részére hozott ítéletét a Thankházy-utódok ellenében végrehajtotta. Kelt jan. 24-dike körül.*

Excellentissimo principi domino Uladislao . . . dei gracia regi hungarie et Bohemie etc. domino Eorum graciosissimo Capitulum Ecclesie posoniensis oracionum suffragia deuotarum perpetua cum fidelitate. Vestra nouerit Serenitas literas viri magnifici domini comitis petri comitis de sancto Georgio et de Bozyn iudicis curie vestre necnon Wayuode Transsiluanie Adiudicatorias pariter sentencionales • modum serie Iudiciarie deliberacionis • super quadam possessionaria reambulacione restatucione ac Iuris quartalicȳ extradacione • coram nostro testimonio fieri debente in se ex pre (prop)arte Reuerendi domini Georgȳ Episcopi ecclesie Waradiensis ac andree chorba de also Borsa actorum. contra nobiles dominas *Magdalenam* filiam condam *nicolai* Thankha(zȳ consortem Se)bastiani magni • *Veronicam* relictam condam *abrahe* Thankhazȳ • *annam* filiam eiusdem ab ipso abraham susceptam • consortem michaelis Zomor de poka Thelek (*margaretham*) *potencianam* *agatham* filias condam *Georgȳ* Wathai ac mathiam filium condam Iacobi filȳ nicolai de Ogȳa et (*mar*)*tinum* Zerhas de Zerhashaza in caus(am) de quadagesimo die octauarum festi beati michaelis archangeli de anno domini Millesimo quingentesimo quarto proxime preterit(o) nobisque amicabiliter loquen(tes) honorem recepisse.¹ Iuxta quarum continenciam unacum magistro francisco de Komlos curie vestre notario homine Regio literis domini comitis petrilios homines Regios contra scilicet partes nominatim ex-

¹ Lásd a 89. számú oklevelet.

pressos. de curia vestra regia per ipsum dominum comitem petrum ad id specialiter deputato nostrum hominem videlicet honorabilem (Iacobum) Triffinum de Zazkȳzdȳ¹ socium et concanonicum nostrum ad videndam execucionis seriem per dictum hominem vestrum Re(gium) continenciam dictarum literarum adiudicatoriarum fiendam nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reuersi retulerunt in hunc mo(dum) ante festum sanctorum fabiani et sebastiani martirum nunc preteritum ad facies possessionum Tha(nkhaza) Belwatha conse abra(he) de dicta Thankhaza in eadem Belwatha habitam et predȳ Salamon • deinde feria secunda ipso s madaraz consequenterque porcionem possessionariam prefati condam Abrahe de Thankhazi habitam ad partem possessionis loocz omnino in comitatu pos(oniensi) et cometaneis ear(um) (no)bilibus andrea et nicolao Sandor dictis de Kys maghȳar • Benedicto Loranth Iac(obo) alberto chewnke mathia Beely de Eghazasmaghȳar • Iacobo magno de eadem • francisco Beely de Bors(a) Thankhaza, et predȳ Salamon nobilibus et circumspcctis Sebastiano chewrgey in chewrge ac Stephano Bayon in wayaswatha posses Iobagionibus sanctimonialium de onis earundem sanctimonialium • Prefate possessionis Belwatha, Item nobilibus Blasio Ghȳorsokay et Stephano nagt Eghazas maghyar necnon prouidis Blazio et Thoma Zewke ac Benedicto Iobagionibus magnificorum comitum de sancto Georgio et de Bozyn in posses predicta commorantibus in personis E dominorum scilicet suorum eiusdem possessionis madaraz • preterea honorabili domino Ladislao presbytero plebano in Naghzy(l) Vrbano Iudice, Mathia Sydo herne • et Iohanne molnar Iobagionibus vniuersitati eiusdem ciuitatis Thyrnauiensis • in eadem possessione Naghzy(l) como(rantibus) personis eorundem ciuium

¹ A 92. számú oklevélben *Iacobus Trausum de Szazkisdȳ* áll; egyébként e név különféleképen íratott. Lásd Magyar Sion, IV., 339.

ac syn Iobagione generose domine relicte condam petri Nehel de Korompa in possessione eiusdem Kyskoocz vocate commorante, pernos possessionis loocz • presentibus accessissent prefatus homo vestre serenitatis dicto nostro testimonio presente • habita prius earundem legitima reambulacione et condigna estimacione possessiones et porciones possessionarias ac in quatuor Rectas et coequales diuisissent et sequestrassent partes • quarum quartam partem puta in dicta loocz • duodecim sessio(nes) Iobagionales habitatoribus resertas et destitutas • ac in dicta Thankhaza possessionibus una sessione similiter deserta • in toto quindecim (sic)¹ sessiones Iobagionales facientes, prelibatis dominabus Magdalene anne Margarethe potenciane et agathe • cum hys quibus congruit Iuxta lineam congeneracionis earundem • pro Iure earum quartalico ac dote et rebus pa(raffernalibus) matris ipsarum • preterea de reliquibus partibus tot et tantum quot videlicet et quantum se ad valorem dotis et rerum paraffernalium dicte domine veronice sufficer(e) extendereque visum fuisset • Videlicet curiam (no)bilitarem prefati condam abrahe de Thankhaza necnon quatuor sessiones Iobagionales • duas habitatoribus resertas • et reliq(uas) duas desertas • ad eandem curiam spectantes • in possessione Thankhaza predicta • adiacentes separantes et excidentes • eisdem dominabus infra tempus redempcionis • earundem • prefate vero domine veronice intra te(mpus) quoad sub nomine et titulo prelibati condam abrahe domini et mariti sui vixerit • reliquissent et statuissent possidendas • resi(duas) vero earundem trium parcium, scilicet quartam partem prenaratarum possessionum ac porcionum possessionariarum, et predy ipsis dominabus veropresertim statutam • simulcum eadem porcione antefate domine veronice • pretextu dotis modo preallegato Relicta • quoad proprietatem et perpetuitatem earundem et eisdem memoratorum dominorum • Georgio Episcopo et andree

¹ Talán *tredecim* kellene írva lenni.

chorba • hys quibus conpetit • simul cum cunctis utilitati-
 bus et pertinencys quibuslibet • reliquissent et statuissent vide-
 licet eisdem incumbentes perpetuo possidendas • contradictores
 prefatarum dominarum in causam atractarum et alior(um)
 preuia ratione non obstante, demum feria quinta proxima post
 predictum festum sanctorum fabiani et Sebastiani¹ martirum, ad
 faciem dicte possessionis Eghazas posthec feria sexta
 extunc Immediate sequente² ad facies possessionum Bwsthelek
 alio nomine Kysjanok • et Gomba imosimiliter omnino in Comi-
 tatu posoniensi adjacentes prout refertur • in dicto festo sancto-
 rum fabiani et Sebastiani martirum ad faciem dicte possessionis
 Belwtaha vicinis similiter et cometaneis earundem vniuersis inibi
 legitime (conuocatis) signanter prefatis nobilibus mathia Beely •
 Iacobo magno • prouidisque paulo sathor et vincencio Komposth
 in dicta Eghazos Magyar commorantes Iobagio(nes) sancti-
 monialium in personis earundem eiusdem possessionis Eghazos
 Magyar • Item prouidis Laurencio Zekel • petro da Thoma
 Ghywrew • Benedicto felsew Ianok commorantes Iobagio-
 nibus predictarum sanctimonialium in personis earundem, dicte
 possessionis Bwsthelek alio nomine Kysjanok, nec non nobilibus
 chorba de dicta Eghazos Magyar, ac prefato alberto
 chwnkoy necnon colomano • emerico • et Mathia de Ogya pre-
 similiter prescripte possessionis Gomba, Item andrea et nicolao
 Sandor • Benedicto Loranth, Iacobo Bende, alberto chewnkey •
 andrea Ogyay, mathia Bely ac prouidis Sebastiano chewrgey
 et Stephano pretitulatis • prescripte possessionis Belwatha
 presentibus accessissent • Ibique Idem homo vester antelato nostro
 testimonio prenotate possessionis Gomba et Kysjanok
 ex jugeribus terrarum arabilium in territorio dicte possessionis
 watha adiacentibus antelatis dominabus Magdalene (anne Marga-
 rethe) potencie et agathe in prenotata possessione Eghazas
 Magyar habitam vnacum decem et octo Iugeribusterrarum arabilium.

¹ Január 23-án.

² Január 24-én.

Kivül: Domino Regi • Pro Reuerendo Domino Georgio Episcopo ac andrea chorba de also Borsa contra nobiles • dominam magdalenam filiam condam Nicolai de Thankhaza ac Martinum Zerhas de Zerhashaza et alios introscriptos super quadam possessionaria reambulacione restatucione ac Iuris quartalicý extradacione per Regium et nostrum homines in intoscripto factis et ad octauas festi beati Georgý martiris proxime venturas legitime perduran.

Eredetije ezen szakadozásokkal telt csonka oklevélnek papirra írva fellelhető a pozsonyi káptalan országos levéltárában. Capsa 14. Fasc. 1. Nr. 6.

* 92. sz.

1506. — *Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró előtt a Thankházy-leányutódok Thankházy Ábrahámnak magvaszakadtával eladományozott birtokaiból nekik járandó leánynegyedre, hozományra stb.-re nézve az új adományozottakkal általuk fizetendő kétszázhuszonöt forintnyi összegben megbékélnek, egyúttal a szintén magvaszakadt Wathay György hagyatékára nézve is kiegyeznek. Kelt márczius 18-án.*

Nos Comes Petrus, Comes de Sancto Georgio, et de Bazin Iudex Curie Serenissimi Principis Domini Uladislai, Dei gracia Regis Hungarie, Bohemie etc. ac Wayuoda Transylvanie, memorie commendamus, Quod nobis feria sexta, in Crastino scilicet festi beati Gregorii¹ prope quadragesime preterite, una cum nonnullis hujus Regni nobilibus, in castro nostro Ovar vocato, personaliter constitutis, et existentibus Nobilis Andreas Csorba de also Borsa, personaliter pro se, et pro Reuerendo Domino Georgio, nunc Quinque Ecclesiensis, pridem vero Varadiensis Ecclesie Episcopo, Cancellario Regio, cum procuratoriis literis ejusdem ab vna, ac Georgius Illies de Illieshaza, pro nobili Domina Mar-

¹ Márczius 13-án.

garetha, consorte sua, filia videlicet condam *Georgii* de Watha, nec non Stephanus Amade de Varkonÿ, pro Domina *Magdalena*, Relicta condam Sigismundi magni de Mocsfalva, filia videlicet olim *Nicolai* de Thankhaza, et Michael Zomor de Pokatheleke, pro Domina *Anna* Consorte sua, filia videlicet condam *Abrahe* de Eadem Thankhaza, omnino cum procuratoriis literis nostris, Singillatim tamen et seorsim, nec non Benedictus de Chenke ex Nobili condam Domina *Helena*, filia olim *Anthonÿ*, filÿ *Nicolai* de Thankhaza predicta, personaliter ab alia, Item *Martinus* Zerhas de Zerhashaza, modo simili, personaliter a tertia partibus nostram venientes in presenciam, et uniuersas eorum Causas, itaque differencias, racione et pretextu totalium possessionum Thankhaza et Locs vocatarum, ac predii Salamon appellati, que nobilis condam Abrahe de eadem Thankhaza prefuissent, Item porcionum possessionariarum ejusdem condam Abrahe in possessionibus Belwatha, Madarasz, et Eghazas Magyar vocatis, omnino in Comitatu Poseniensi existentibus habitarum, prelibatis Domino Georgio Episcopo, ac Andree Csorba vigore cujusdam Donacionis prefati Domini nostri Regis, quoad earundem proprietatem in octauis festi beati Michaelis Archangeli, in Anno proxime transacto pariter Bude celebratis, per nos tanquam Iudicem Curie Regie adjudicatarum, ac per Regium, et Capituli Ecclesie Poseniensis homines statui, et de eisdem possessionibus ac habitis, antefatis Dominabus, Margarethe, Magdalene, et Anne, cum his, quibus congruit, Ius Quartalicium ipsarum, ac Dotes et Res Paraphernales, condam Dominarum Aviarum suarum excidi, sequestrarique et reddi debere commiseramus, et post Execucionem pretacte Iudicarie Deliberacionis nostre de novo suscitatas, nostro sponte submittentes Iudicio et finali deliberacioni, eo modo, ut quidquid nos personaliter, una cum nobilibus Lateri nostro adherentibus, causis et differentiis earum in premissis per formam concordie, aut via ordineque Iuris faceremus, et concluderemus, id omnes tres partes, pro rato et firmo habere, perpetuoque observare deberent et tenerentur. Quibus

sic habitis, et per nos Reuisione, finalique deliberacione hujusmodi differencie propter ejusdem arduitatem, ad feriam secundam immediate sequentis prorogate, eadem tandem feria secunda instante,¹ nobisque una cum Egregiis et Nobilibus Ludovico de Kemend, Nicolao de Baradgyan, magistro Alberto Sarkeozý de Nadasd, Secretario nostro, Iacobo de Gerend, Paulo Parcsar de Level, Petro Palasthy de Mezeokezy, Conrado de Hidegheth, Stephano Malossý de Lyppolth, Blasio Zomor de Pokatheleke, Christophoro Konde de eadem et Anthonio de Feyed ad Reuisionem ejusdem differencie in pretacto Castro nostro Ovar pro tribunali consedentibus, partibus nimirum predictis nostram in presenciam regressis, prelibatus Andreas Csorba in sua, ut prefertur et dicti Domini Georgii Episcopi personis contra memoratam Dominam Margaretham, Magdalenam, et Annam, nec non Benedictum de Chenke et Martinum Zerhas proposuit eo modo, Quod quamvis in prenarratis octauis dicti festi Michaelis Archangeli prescripte possessiones Thankhaza et Locz ac predium Salamon, nec non porciones possessionarie prefati condam Abrahe de Thankhaza, in prescriptis possessionibus Belvatha, Madarasz, et Egyhazas Magyar existentibus habite, vigore prenotate donationis regie, quoad earundem proprietatem sibi ac prefato Domino Georgio Episcopo in perpetuum adjudicate, ac de eisdem prelibatis Dominabus solummodo Iura Quartalicia Dotesque et Res Paraphernales condam Dominarum Aviarum suarum juxta Regni consuetudinem prouenire debentes, reddi et excidi debere, comissa fuerint, per Regiumque et dicti Capituli Ecclesie Posoniensis homines, juxta hujusmodi Iudiciariam nostram deliberacionem Execucio eciam peracta et subsecuta exstiterit, tamen memorate Domine Anna ipsius condam Abrahe et Magdalena dicti condam Nicolai de Thankhaza ac Margaretha annotati condam Georgý de Vatha filie, una cum Domina Potenciana et Agatha filiabus ejusdem condam Georgý de Vatha, nescitur quibus respectibus

¹ Márczius 16-án.

easdem totales possessiones ac predium dicti condam Abrahe Thankhazy, nec non porcionum ejusdem possessionariarum, in prenarratis possessionibus habitas, non curatis premissis Iudiciaria nostra comissione et facta exinde Execucione, pro se ipsis totaliter reseruantes, indebite uterentur eciam de presenti. Et mox in horum verborum suorum comprobacionem conscriptas literas nostras adjudicatoriales, ut et ipsius Capituli Ecclesie Poseniensis superinde relatarum, nostro et predictorum Nobilium Iudiciario Examini curauit exhibere, Ex quarum tenoribus secundum preuiam Iudiciariam nostram commissionem per Franciscum Komlos Regium, de Curia Regia per nos ad id specialiter transmissum, et honorabilem magistrum Iacobum Trausunn de Szazkisdy ipsius Capituli Poseniensis homines, annotatas possessiones Thankhaza et Loocz ac predium Salamon, nec non ad (sic) dictam porcionem possessionariam in dicta possessione Belvatha habitam, in quatuor rectas et coequales partes divisas fuisse, atque quartam partem earundem antefatis Dominabus Magdalene ipsius condam Nicolai, et Anne dicti condam Abrahe de Thankhaza predicta, Item Margarethe Potenciane et Agathe, prelibati condam Georgy de Vatha filiabus pro Iure ipsarum Quartalicio ac Dote et rebus paraphernalibus condam Dominarum Aviarum suarum excisas et sequestratas, reliquasque tres partes earum simili cum proprietate ejusmodi quarte partis excise, memorato Domino Georgio Episcopo ac Andree Chorba statutas, pro Dote eciam et rebus paraphernalibus nobilis Domine Veronice relicte domini condam Abrahe certam porcionem possessionariam in ipsa possessione Thankhaza infra tempus duntaxat redempcionis earum (porcionibus possessionariis in possessionibus Madarasz et Egyhazos Magyar indiuise remanentibus) commissas extitisse, repulsionemque quandam invigrosam non scilicet juxta contenta decreti generalis neque tempore debito, per quendam Anthonium familiarem annotati Benedicti de Chenke in persona pueri *Gregorj* filij prefati Martini Zerhas extra dominium hujusmodi Iurium possessionariarum semper existentis premissis execucioni factam

fuisse comperimus seriose. Quibus productis prelibati Georgius Illyes, Stephanus Amade et Michael Zomor in personis, quarum supra, cum dictis literis prorogatoriis nostris, Benedictus vero Csenke et Martinus Zerhas personaliter in nostram exurgentes presenciam responderunt tali modo, Quod licet predeclarata executio annotatarum possessionum, ac predii et porcionum possessionariarum in dictis possessionibus habitarum, per prefatos regium et dicti Capituli Posoniensis homines, modo preallegato peracta fuerit, antefate tamen Domine Anna, Magdalena, Margaretha, Potenciana, et Agatha, prenarratam repulsionem invigrosam et non debite factam fuisse existimantes, easdem possessiones ac predium et porciones possessionarias decedentes a prelibato condam Abraham earum manibus applicatas sub hoc colore apud se reservassent, uterenturque eciam de presenti, annotatis Martino Zerhas et Gregorio filio suo nunquam in dominio earundem et ejusdem existenti. Preterea annotatus Andreas Chorba cum prenominatis Georgio Illyes atque Martino Zerhas super pretactis possessionibus Thankhaza et Loocz ac predio Salamon nec non porcione possessionaria in ipsa possessione Belvatha existenti et habita certam haberet dispositionem atque confocderacionem, ut scilicet consecutis iisdem possessionibus ac predio et porcione possessionaria eedem et idem in tres rectas et coequales dividi deberent partes, Quarum una ipsi Andree Chorba, alia vero dicto Georgio Illyes, et tertia prefato Martino Zerhas perenaliter cederet in porcionem, Cui quidem dispositioni idem Andreas Chorba hactenus satisfacere recusasset, Ideo et ipse extra dominium earum possessionum ac predii et porcionis possessionarie usque modo fieri previe merito debuisset, Et in huius documentum prefatus Georgius Illyes quasdam literas honorabilis Capituli Ecclesie Budensis in pargameno priuilegialiter emanatas, nobis presentavit hunc tenorem continentes¹ quibus exhibitis et presentatis (atque factum porcionum

¹ Lásd a 90. számú oklevelet.

possessionariarum in predictis possessionibus Madarasz et Egyhazas Magyar habitarum in quod etiam Mathias Csege de Ogya personaliter et ipse Michael Zomor in persona prefate domine Anne consortis sue se ingesserunt in ulteriorem terminum de ipsarum parcium bona voluntate per alias literas nostras differentiales et prorogatorias) eedem partes per nos in premissis finalem deliberacionem postularunt elargiri, Verum quia premissa Iudiciaria deliberacio nostra super annotatis possessionibus prelibati condam Abrahe de Thankhaza, eadem utputa Thankhaza et Loocz ac predium Salamon, nec non porcionibus eiusdem possessionariis in possessionibus Belvatha, Egyhazas Magyar et Madarasz habitis, in predictis festi beati Michaelis Archangeli octavis, cuius ut prefertur annualis iam preteriisset reuolucio, facta, scilicet litere nostre adiudicatoriales superinde emanate, tanquam iuste et legitime celebrate et confecte modoquoque approbari et ratificari, atque de eisdem possessionibus et predio nec non porcionibus possessionariis, antefatis dominabus Anne, dicti condam Abrahe et Magdalene ipsius condam Nicolai de Thankhaza et Benedicto de Csenke, nec non Margarethe, Potenciane et Agathe prenotati condam Georgy de Vatha filiabus, Iura ipsarum Quartalicia ac dotes et res parafernales condam dominarum aviarum suarum, *quarum nomina coram nobis explicare partes ipse certo nescierunt*, una et eadem solucione extradari, Exeoque in sortem restitutionis et omnimode satisfaccionis eorundem Iurium Quartaliciorum, dotumque et rerum parafernaliu ac quidquid Iuris ipse domine in eisdem possessionibus et predio, porcionibusque possessionariis habuissent vel haberent, ducenti et viginti quinque floreni paratis in pecuniis, rerum scilicet quarumlibet estimacione seclusa, eisdem dominabus Anne, Magdalene, Benedicto de Chenke, ac Margarethe Potenciane et Agathe per prefatos dominos Georgium episcopum ac Andream Chorba deponi et persolvi, et nihilominus totales porciones possessionarias memorati condam Georgy de Vatha, in prenarratis possessionibus Thankhaza, Locz, Belvatha et predio Salamon

habitas, directa utputa et equalis tertia pars earundem, que videlicet *premortuo eodem condam Georgio de Vatha in prelibatum condam Abraham de Thankhaza, veluti fratrem suum condiuisionalem redacta deuolutaque fuisset* in duas rectas et coequales partes dividi, quarum una prenotato domino Georgio episcopo, pure et simpliciter relinqui atque committi, altera nempe directa et equalis earundem pars ad porcionem videlicet ipsius Andree Chorba cedens, vigore pretactarum literarum dicti capituli ecclesie Budensis fassionalium obligatorialium superius verbotenus insertarum, in tres rectas et coequales partes dividi et sequestrari, Quarum una eidem Andree Chorba, altera vero prefatis Georgio Illies, nec non dominabus Anne, Magdalene Benedictoque de Chenke, ac Margarethe Potenciane et Agathe iuxta lineam generacionis ipsarum, *Tercia denique pars equalis predicto Martino Zerhas sub condicione* in ipsis literis fassionalibus obligatorum super Iure Quartaliciozum, dotumque et rerum paraaffernalium de eisdem restitutione clare declarata in perpetuum *statui et committi*, vel ipso Andree Chorba id non acceptanti, sed onus obligacionis in eisdem literis specificate summam scilicet ducentorum florenorum deponere preeligente, eadem ducentorum florenorum auri summa per eum Andream in duabus nobis veluti Iudici, in tertia vero partibus annotatis Georgio Illies ac dominabus Anne, Magdalene, Benedictoque de Chenke, ac Margarethe, Potenciane et Agathe, nec non Martino Zerhas reddi et restitui, domus preterea et Curia nobilitaris prelibati condam Georgy de Vatha in dicta possessione Belvatha adiacens nobili domine Magdalene relicte eiusdem condam Georgy de Vatha infra vite sue terminum, si tamen viduitatis nomen, dominique et condam mariti sui titulum gerere non omiserit, excissisque et sequestratis ad eam domum et Curiam pomorio, terrisque arabilibus et pratis concedentibus, atque pro usu ipsius domine sufficientibus, ita ut edificia ipsius domus et Curie precio aut aliter vendere seu dissipare sub amissione dotis sue non audeat, simpliciter assignari. Ceterum directe et equales partes

medie premissarum possessionum Thankhaza et Locz ac predii Salamon pro predicta ducentorum ac viginti quinque florenorum auri summa, in sortem, ut premittitur restitutionis et omnimode satisfaccionis predictorum Iurium Quartalicionum ac dotum et rerum paraffernalium aviticarum memoratis dominabus Anne Magdalene, Benedictoque de Chenke, ac Margarethe Potenciane et Agathe infra tempus redempcionis eorundem titulo pignoris statui atque committi, eisdem tamen ducentis et viginti quinque florenis ipsis nostri in presencia ad nostram ammonicionem persolutis, mox eedem medietates ipsarum possessionum ac predii prefatis domino Episcopo ac Andree Chorba absque omni litionario processu, sub amissione scilicet huiusmodi summe ducentorum et viginti quinque florenorum remitti et resignari. altera denique *medietas* ipsarum possessionum Loocz et Thankhaza ac predii Salamon similiter cum totali porcione possessionaria in dicta possessione Belvatha existenti, demta tantummodo prenotata domo et Curia nobilitari ipsius condam Georgy de Watha ibidem adiacente, atque prefate domine Magdalene relicte sue modo antelato sequestrata, manibus prefatorum domini Georgy Episcopi et Andree Chorba, pure et simpliciter ac absque omni ulteriore dilacione dari et assignari, Quedam deinde viginti sex Iugera terrarum arabilium empticia, una cum foeneto in territorio dicte possessionis Vatha adiacente Homoktelek nuncupata que alias nobilis condam Pauli fily Blasý de Martha Magyar prefuissent, inter predictas dominas tripartiri et earum una ipsi domine Anne, dicti condam Abrahe, altera vero domine Magdalene ipsius condam Nicolai de Thankhaza et Benedicto de Chenke, tertia siquidem recta et coequalis earum terrarum et feoneti pars seu porcio Margarethe, Potenciane et Agathe predicti olim Georgy de Watha filiabus statui et in perpetuum relinqui. Universe in super cause, differencie et earum cuncti processus necnon Iniurie, damnorum Illaciones, verbales dehonestaciones et premissorum Iurium possessionariorum detenciones inter partes predictas, hactenus previa ratione quomodolibet mote, suscitata-

que, et in alterutrum illate, penitus et per omnia sopiri condescendique debere, nobis ac prenominationis nobilibus lateri ut prefertur nostro adherentibus, in deliberacioneque huiusmodi cause et difference nobiscum pariter consedentibus, cernebatur manifeste. Addendo nihilominus et pro ipsarum parcium ulteriori, perpetuaque pace et firmiore unione adiiciendo, Quod si temporum in processu annotati dominus Georgius Episcopus et Andreas Chorba prescriptas possessiones et predia ac porciones possessionarias in predictis possessionibus habitas a se vendere et alienare vellent, vel aliter eorum necessitate forte cogente niterentur, extunc non aliter, nisi primum ammonicione legitima per regium et alicuius Capituli vel Conuentus homines per eosdem dominum Georgium Episcopum ac Andream Chorba, ad prefatas dominas Annam, Magdalenam et Margaretham, Potencianam et Agatham superinde facta et prehabita easdem et idem in condigno precio et valore vendere possint, ita videlicet, utsi ipse domine vel earum heredes huiusmodi possessiones ac predium, nec non porciones possessionarias in predictis possessionibus habitas, ab eisdem domino Georgio Episcopo et Andrea Chorba infra spacium trium mensium integrorum, a die ammonicionis extunc fiende computando in condigno earundem et eiusdem precio valoreque ad se recipere voluerint, seu earum altera voluerunt, extunc ante alios omnes emptores liberam prosequendi et recipiendi, aliter autem transacto eorundem trium mensium termino, iidem dominus Georgius Episcopus et Andreas Chorba simul aut divisim, cui maluerint aut poterint, liberam vendendi et inscribendi, a seque alienandi habeant potestatis facultatem. Cumque nos de predictorum nobilium nobiscum, ut premittitur assistencium, consilio prematuro predeclaratam nostram in hac parte deliberacionem, pariter et compositionem per nostrum ad id specialiter transmittendum hominem execucioni demandare, effectiveque mancipare decrevissemus et partibus predictis nostram in presenciam accersitis, eidemque huiusmodi nostra deliberacione suomodo serioseque declarata easdem par-

tes in eo, utrum eidem deliberacioni et composicioni nostre, iuxta earum compromissionem et obligacionem superius expressatam adhuc cedere consentireque vellent requisitos habuissemus, tunc eedem partes ipsi utputa Georgius Illies antefatam dominam Margaretham, consortem suam dicti videlicet condam Georgy de Vatha, ac Stephanus Amade, predictam dominam Magdalenam annotati condam Nicolai, et Michael Zomor, prefatam dominam Annam consortem suam, ipsius condam Abrahe de Thankhaza filias, virtute procuratoris preenarrata, prelibati siquidem Andreas Chorba, Benedictus de Chenke, et *Martinus* Zerhas sese personalibus eorum astanciis, idem eciam Andreas Chorba, memoratum dominum Georgium Episcopum auctoritate similiter procuratoria ante dictam ac premissam nostram deliberacionem pariter et composicionem in cunctis suis clausulis et articulis firmiter observandam sponte obligarunt coram nobis, harumstrarum pendentis et Authentici sigilli nostri munimine roboratarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum in Castro nostro Ovar predicto tercio die termini prenotati. anno domini Millesimo Quingentesimo sexto.

Petrus comes et Woyvoda
qui supra m. p.

Az esztergomi káptalan 1653. évi átiratából. Lásd a III. sz. oklevelet, mely jelenleg a budai kamarai levéltárban őriztetik.

*93. sz.

1508. — *Chenkei Lachz István adósságának megtérítésére szorítatik, kiközösítés terhe alatt. Kelt február 7-én.*

Nicolaus de Sankfalva prepositus Collegiate ecclesie sancti Martini alias sancti Salvatoris de posonio, locique eiusdem Vicarius in spiritualibus, et causarum auditor generalis, dilectis nobis in Christo honorabilibus et discretis viris dominis, ecclesiarum parochialium plebanis nostre prepositure subiectis, qui presen-

tibus fueritis requisiti, aut alter vestrum fuerit requisitus, salutem in domino ut nostris firmiter obedire mandatis, pro parte nobilis *Martini* Zerhas de Zerhashaza, nobis fuit expositum gravaminum querela. Quod nobilis Stephanus Lachz de Chenke fide sua Christiana mediante de XXv. florenis et I denariis regalibus eidem Martino Zerhas promiserat satisfaccionem, quas ab eodem partim in rebus, partim vero in pecunia parata pro suis negociis peragendis levaverat, et quamvis idem Martinus Zerhas cum prioribus literis nostris monitorialibus, pro eisdem debitis persolvendis cum excommunicationis sententia emanatis, pro eisdem debitis, prefatum Stephanum Lachz excommunicari fecerat, habita prius monicione Canonica, de qua excommunicatione Idem Stephanus Lachz nostra ex annuencia se se absolvi fecerat, sed hac condicione, quod de eisdem debitis satisfaceret, preterea licet ex adiudicacione octo proborum hominum, ex voluntate ambarum parcium electorum diebus proxime elapsis comiserat eidem Martino satisfacere, sed nihilominus in dispendium salutis anime sue, prefati quoque exponentis, in preiudicium, et dampnum valde magnum, usque modo eidem Martino satisfacere minime curavit. Quare harum serie sub excommunicationis sententia vobis, et cuilibet vestrum firmiter precipientes comittimus et mandamus, quatenus statim literis presentibus ac dum et quando cum presentibus fueritis requisiti, aut alter vestrum fuerit requisitus ad prefatum Stephanum Lachz personaliter accedatis, ipsumque admoneatis, quatenus de debitis prefatis, ac expensis hactenus per eundem Martinum Zerhas factis usque ad terminum quindecim dierum, a tali monicione vestra immediate computando satisfacere debeat, et teneatur, quod si fecerit bene quidem, alioquin elapso quindecim dierum spacio, vigore priorum literarum nostrarum monitoriarum singulis diebus dominicis, et festivis, in vestris, et cuiuslibet vestrum ecclesiis, dum maior in eisdem ad divina audienda populi convenierit multitudo, pulsatis campanis, candelis accensis, et extinctis, ac in signum malediccionis eterne in terram proiectis excommuni-

cetis, et excommunicatum publice denunciatis, tamdiu donec et quousque de prefatis debitis, et expensis prefato exponenti realiter, et cum effectu satisfecerit. Et post hec seriem huiusmodi vestre execucionis nobis suo modo rescribatis presentes in specie remittentes. Datum posonii septima februarii anno Domini millesimo quadringentesimo octauo.

Az évszám hibás. 1408 helyett 1508-nak kell állani. — Eredetije papírra írva, az Eszterházy-család cseszneki ágának pozsonyi levéltárában őriztetik. Fasc. 100. Nr. 317. Közölve a Magyar Sion, IV., 447—448. lapjain. Másolta Eszterházy János.

* 94. sz.

1508. — *A pozsonyi káptalan tudósítja II. Ulászló királyt, miszerint Korláthkői Oswaldot, Pétert, Jánost, Antalt és Zsigmondot, valamint Csegey Mátét, Zerhas Benedeket és Illiészházy Györgyöt, a nekik adományozott néhai zerhasházi Zerhas László birtokaiba, úgymint: a zerhasházi, thankházi, belwathai, loocz és salamoni részekbe beiglatni megkísértvén, ellenállásra talált, és az ellenmondókat megidézte. Kelt április 8-án.*

Wladislaus Dei gracia rex hungarie et Bohemie etc. Fidelibus nostris Capitulo ecclesie posoniensis Salutem et graciam. exponitur nobis in personis egregiorum Oswaldi de Korlathkö, ac petri Iohannis anthonii et Sigismundi filiorum eiusdem, nec non Mathei Csegey, *Benedicti* Zerhas et Georgy Illyés de Illyeshaza. Quomodo ipsi in dominium possessionis Zerhashaza predictae in Comitatu posoniensi existentis, ac porcionum possessionariarum condam *ladislai* Zerhas de dicta Zerhashaza in possessionibus Thankhaza, Belwatha, Loocz et predio Salamon vocitatarum, in eodem Comitatu posoniensi existencium, ac tocius et omnis iuris nostri regii in eisdem habiti ipsos exponentes nostre donationis titulo perpetuo concernentes legitime vellent introire, super quo fidelitati vestre harum serie precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum,

quo presente Michael Konde de pokathelke, aut alter Michael de eadem, sive Thomas Thedy de nagymagyar, et Stephanus Laczkj de Chenke, aliis absentibus homo noster, ad facies prescriptarum possessionum Zerhashaza ac Thankhaza, Belwatha et Loocz, nec non predii Salamon consequenterque dictarum porcionum prefati condam ladislai Zerhas in iam dictis possessionibus Thankhaza Belwatha et Loocz et predio Salamon habitatum vicinis et commetaneis earundem uniuersis inibi legitime conuocatis et presentibus accedendo introducat prefatos exponentes in dominium dicte possessionis Zerhashaza, ac pretitulatarum porcionum possessionariarum, statuaturque easdem eisdem simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, ac dicti iuris nostri regii, premissis iure incumbente perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum, contradictores vero si qui fuerint evocet eosdem contra annotatos exponentes ad terminum competentem nostram personalem in presenciam, rationem contradictionis eorum reddituros. et post hec huiusmodi Introduccionis et Statucionis seriem cum contradictorum et evocatorum siqui fuerint vicinorumque et commetaneorum, qui premissis Statuacioni intererunt, nominibus terminoque assignato ut fuerit expedicius dicte nostre personali presencie fideliter rescribatis. datum Bude feria quarta proxima post dominicam letare anno domini millesimo quingentesimo octauo.¹

Kivül: Fidelibus nostris Capitulo ecclesie posoniensis pro Egregiis Oswaldo de Korlathkö ac petro Iohanne antonio et Sigismundo et aliis introscriptis introductoria et Statutoria. — Unde nos mandatis ipsius Vestre Serenitatis in omnibus obedire cupientes uti tenemur una cum prenominato Thoma Thedy de nagymagyar homine vestro, hominem nostrum honorabilem magistrum Egidium de Szigidio Socium et Canonicum nostrum ad premissas introduccionem et Statu-

¹ Április 5-én.

cionem faciendas nostro pro testimonio fidedignum duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reuersi nobis concorditer retulerunt eo modo, Quod feria quarta proxima post festum Sancti Ambrosii Episcopi et Confessoris et alio immediate *sequenti* die ad id apto et sufficienti, idem homo vester, dicto testimonio nostro presente ad facies prescriptarum possessionum Zerhashaza ac Thankhaza Belwatha et Loocz nec non predii Salamon consequenterque predictarum porcionum prefati condam ladislai Zerhas, in iam dictis possessionibus Thankhaza Belwatha et Loocz et predio Salamon habitarum in dicto Comitatu posoniensi existencium, vicinis et commetaneis earundem inibi legitime conuocatis et presentibus accedendo prefatos Exponentes in dominium dicte possessionis Zerhashaza ac pretitulatarum porcionum possessionariarum introducere, easdemque eisdem simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinenciis quibusbet, ac dicti Iuris vestri regii premissio iure eisdem incumbenti perpetuo possidendas statuere voluissent, extunc prouidi lucas Feyer et Bartholomeus Zewben Iobagiones Egregiorum virorum magistri Stephani de Verböcz, prothonotarii Iudicis Curie regie et andree Csorba de predicta nagymagyar in predicta possessione Thankhaza commorantis in personis eorundem dominorum suorum in facie porcionis possessionarie in eadem Thankhaza dicte totali Statucioni preattacte possessionis ac porcionum possessionariarum contradiccioni obuiasent. Quare dictus homo vester prefato testimonio nostro presente ibidem et eodem die prescriptos Stephanum et andream Csorba contra annotatos exponentes ad octauas festi beati Georgii martyris proxime venturas vestram personalem euocassent in presenciam, rationem contradiccioni eorum reddituros. datum S die ultimi diei Introduccionis et Statucionis anno domini Supra dicto. Personali presencie Domini Regis. pro Egregio Oswaldo de Korlathkew ac petro Iohanne antonio et Sigismundo aliisque introscriptis,

contra similiter egregios magistrum Stephanum prothonotarium Iudicis Curie Regie, et andream Csorba de nagymagyar ad octauas festi beati Georgii martyris nunc venturas Introduccionis, Statucionis et Euocacionis relacio.¹

Eredetije papirra írva, a pozsonyi káptalan országos levéltárában őriztetik. Capsa 3. Fasc. 7. Nr. 9.

* 95. sz.

1512. — *A pozsonyi káptalan II. Ulászló királyt tudósítja, miszerint a Korláthköy családot, Csegey Mátét, Zerhás Benedeket és Elyesházy Györgyöt a nekik adományozott Thankháza, Zerhasháza, Belwatha, Loocz és Salamon nevű birtokukba bevezetni megkísértvén, Csorba András ellentállott, kit ezért meg is idézett. Kelt október 11-én.*

Serenissimo principi domino Uladislao dei gracia regi hungarie et Bohemie etc. domino eorum graciosissimo capitulum ecclesie posoniensis oracionum sufragia deuotarum, cum perpetua fidelitate. Vestra nouerit Serenitas nos literas vestras introductorias et satutorias, nobis preceptorie loquentes, et directas summa cum obediencia recepissee huiusmodi sub tenore. Uladislauus dei gracia rex hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris Capitulo ecclesie posoniensis Salutem et gratiam. Cum nos habentes consideracionem ad fidelitatem, et fidelium Seruiciorum merita, fidelis nostri Egregii petri de Korlathkew comitis et castellani castrorum nostrorum Thatha, et Komarum, que ipse nobis, et Sacre corone nostre impendit, possessionem Zerhashaza vocatam, in comitatu posoniensi, que nobilis *ladislai* Zerhas de Eadem Zerhashaza prefuisset, item totales porciones possessionarias in possessionibus Thankhaza, Beelwatha, Loocz, et predio Salumon (sic) vocatas, in eodem posoniensi, aliaque uniuersa bona, pos-

¹ A dátumban hiba van; a parancs április 5-én kelt, és az executio ugyanazon nap veszi kezdetét.

sessiones et porciones, et quelibet Iura possessionaria ubiuis, et in quibuscunque comitatibus huius regni nostri existentes et habitas, que scilicet viuite ipso condam ladislao, in eundem Iure successorio deuolui debuissent, et condescendi, ac deriuari quomodocunque potuissent, sed per mortem eiusdem condam ladislai Zerhas, ad Sacram huius regni nostri coronam consequenterque collacionem nostram regiam, et non in *Martinum* filium eiusdem condam ladislai, ex eo quod alias idem Martinus, quemdam hominem Loco, et in persona alterius ad capitulum induxisse, per ipsumque hominem, certam fassionem nomine alterius inique, et fraudulenter sibi in capitulo ipso fateri procurasse, exindeque notam infidelitatis incursisse, ac per legitimum Iuris processum, prescripta bona paterna amisisse dicitur, deuoluta et condescensa esse perhibentur, simul cum omni et totali Iure nostro regio, si quod in prescriptis bonis et Iuribus possessionariis qualitercumque habercmus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis, et rationibus concernerent mayestatem, ac pariter cum cunctis suis utilitatibus et pertinenciis quibusbet premissis sic ut prefertur stantibus se que habentibus, memorato petro Korlathkewy, et per eum Iohanni antonio et Sigismundo fratribus eiusdem carnalibus, nec non Matheo Csegey, ac Benedicto Zerhas, nec non Georgio Elyes de Elyeshaza, ipsorumque heredibus et posteritatibus uniuersis vigore literarum nostrarum donacionalium dederimus, et contulerimus in perpetuum, vclimusque eosdem in dominium eiusdem et Earundem, per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mitatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Christoforus Konde, aut franciscus Was, seu Albertus Themeskevzy de Baka, aliis absentibus homo noster ad facies uniuersorum bonorum, possessionum, porcionumque, et quorumlibet Iurium possessionariorum annotati condam ladislai, vicinis et cometaneis eorundem et earundem uniuersis ibidem legitime conuocatis, et presentibus accedendo, introducat prefatum petrum ac

alios prescriptos in dominium eorundem et earundem statuaturque Eandem et Easdem Eisdem premisse nostre donacionis titulo ipsis incumbente perpetuo possidendas si non fuerit contradictum, contradictores uero, si qui fuerint euocet eosdem contra annotatos exponentes, ad octauas festi beati Michaelis archangeli nunc venturas nostram personalem in presenciam, rationem contradiccionis Eorum reddituros. Et post hec huiusmodi Introduccionis et Statucionis Seriem cum contradictorum et euocatorum si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum qui premisse Statuacioni intererunt, cum possessionum inibi statuendarum nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expedicius dicte nostre personali presencie fideliter rescribatis. datum Bude in festo beate Marie Magdalene anno domini millesimo Quingentesimo duodecimo.¹

Unde nos mandatis Vestre Serenitatis in omnibus obedire volentes ut tenemur, una cum prefato Francisco Vas de Baka homine vestro, nostrum hominem videlicet honorabilem magistrum Iohannem Niethamer Socium et concanonicum nostrum ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio fide dignum duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reuersi nobis concorditer retulerunt eo modo. Quod die dominica ante festum Sancti Michaelis archangeli proxime preterita² prefatus homo vestre Serenitatis, dicto nostro testimonio presente ad faciem possessionis Thankhaza dicte, in dicto comitatu posoniensi existente, consequenterque possessionis possessionarie annotati condam ladislai Zerhas in eadem Dankhaza (sic) habite vicinis et commetaneis eiusdem uniuersis inibi legitime conuocatis et presentibus accedendo, dum prefatum petrum Korlathkewy et alios prescriptos in dominium eiusdem introducere, Et deinde similiter ad facies uniuersorum aliorum bonorum et possessionum porcionumque et quorumlibet Iurium possessionariorum eiusdem condam ladislai Zerhas accedere et eundem

¹ Julius 22-én.

² Szeptember 26-án.

petrum Korlathkewy aliosque prescriptos in dominium eorundem et earundem pari modo introducere, easdemque et eadem Eisdem premisse Vestre donacionis titulo ipsis incumbente perpetuo possidendas statuere voluissent, Extunc providus Iohannes Solyom Iobagio et Iudex, nobilis andree Csorba de also Borsa in prefata Dankhaza commorans, in persona eiusdem andree Chorba, domini scilicet sui, in facie eiusdem porcionis possessionarie totali Statucioni Eiusdem contradixisset, nec eos ad alias possessiones porcionesque et Iura accedere permisisset. Et post hac eadem die prefatis, Vestre Serenitatis, et nostro, hominibus in possessione nagy magyar, in quodam hospicio Ipsorum constitutis, prefatus andreas Chorba, coram ipsis vestre Serenitatis et nostro hominibus, ibidem modo simili, et denuo totali Statucioni contradixisset. Quare idem homo vester antedicto nostro testimonio semper presente, tam in facie prescripte porcionis possessionarie, quam in dicto hospicio ipsum andream Chorba, contra annotatos exponentes, ad dictas octauas festi beati Michaelis archangeli in premissis literis vestris specificatis, Vestram personalem euocassent in presenciam rationem contradiccionis sue redditurum. datum decimo sexto die diei execucionis prenotate, anno domini supra scripto.

Kivül: Personali presencie domini Regis. pro Egregio petro de Korlathkew, ac aliis prescriptis, contra nobilem andream Chorba de also Borsa ad octauas festi beati Michaelis archangeli introscriptas. Introduccionis Statucionis et Euocacionis relacio.

Eredetije papirra irva, a pozsonyi káptalan országos levéltárában felkelhető. Capsa 3. Fasc. 7. Nr. 10.

* 96. SZ.

1521. — *Wad Erzsébet zerhászázi Zerhás Mártonné, merthffalvai, máskép zenthersibethi birtokát a mariathalli pálosoknak eladja, árának nagyobb részét nekik adományozván. Kelt márcz. 22-én.*

Vendicio ad fassionem domine Elisabethe consortis Martini
Zerhaas de Zerhaashaza.

Capitulum Ecclesie Posoniensis, Omnibus quibus expedit fidelibus presentibus, pariter et futuris presencium noticiam habituris, Salutem in nomine Salvatoris, ad uniuersorum et singulorum tam presencium quoque futurorum, nostrarum harum serie volumus pervenire, quod nobilis domina *Elisabetha* consors nobilis *Martini* Zerhaas de Zerhaashaza, *filia* insignis condam nobilis *Iohannis Wad* de *Felzaaz*, ex condam nobili domina *Sophia* consorte eiusdem *Iohannis Wad* ortura, *filia unigenita condam* nobilis *Anthonii* de *Chankhaza* (sic) peperita, coram nobis personaliter constituta, oneribus et quibuslibet curandibus omnium habendum, proinde Sororum consangvineorum et proximorum suorum generacionalium, in subscriptis per eandem super se assumptis, sponte et libere confessa est in hunc modum • quod ipsa matura et digesta in se deliberacione prehabita, totalem porcionem suam possessionariam in predio Merthffalwa alias Zenthersibeth vocato, in Comitatu posoniensi existente habitam, ipsam dominam Elisabetham proprie et precise concernentem Simul cum cunctis suis utilitatibus, et pertinenciis quibuslibet terris sique arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, siluis nemoribus, arundinetis, virgultis, piscinis, piscaturis, aquis, fluuiis, aquarum decursibus, et generalibus quarumlibet utilitatum integritatibus, ad eandem porcionem possessionariam de Iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, Claustro Beatissime Marie Virginis in loco Thall vocato, in dicto Comitatu posoniensi existente habito et fundato, et religionis fratribus Heremitarum ordinis Sancti pauli primi Heremitarum,

in eodem clastro pro tempore degentibus, pro trecentis florenis hungaricis Iure perpetuo et irreuocabili tenendam, possidendam, pertinendam, habendam vendidisset, preproprietavisset, et inscrip-
sisset, eoque ordine et modo subscriptis donasset, quod quorum-
quidem trecentorum florenorum hungaricorum sexaginta florenos
parata in pecunia realiter persolutos ipsa domina Elisabetha
percepisset, leuasset et habuisset, residuos uero ducentos et
quadraginta florenos hungaricos eisdem, Claustro Beatissime
Marie Virginis, et fratribus Heremitis in eodem degentibus pro
refrigerio Salutis anime sue pro semper, et cunctorum omnium
suorum progenitorum et posteritatum eorundem in perpetuam
Elemosynam reliquisset ac donasset, et exinde pro eisdem ipsa
domina Elisabetha se ipsam, predictosque progenitores suos et
posteritates uniuersos, Oracionibus ipsorum fratrum Heremitarum
pro tempore perpetuo, in dicto Claustro degencium commendas-
set, pro perenno vendidit, proprietavit, inscripsit, reliquit, et
donauit eisdem coram nobis, nullum Ius nullamue Iuris et dominii
prehabitati subsequis ac suis heredibus et posteritatibus prese-
ferenciam, sed totum et omne Ius, ac quarumlibet Iuris et dominii
proprietatem, quod et quorum ipsa domina Elisabetha et sui
heredes atque posteritates in predicta porcione possessionaria,
et toto prescripto predio habuissent, habebantque, siue habere
possent, in futurum quoquomodo, in prefatum Clastrum Beatis-
sime Marie Virginis et predictis fratribus Heremitarum
in eo pro tempore degentibus perpetuo Iure transferendum
. eadem domina Elisabetha idem Clastrum et prefatos
fratres Heremitarum in pacifico dominio predictae porcionis pos-
sessionarie contra quosvis causidicos impetitores conseruare,
tueri, et defendere suis propriis laboribus et expensis, in cuius
rei memoriam firmitatemque perpetuas Capitulares literas nostras
priuilegiales predictas, et autentici sigilli nostri munimine robo-
ratas superinde duximus extradandas. datum feria sexta proxima
ante dominicam Ramis palmarum anno domini 1521.

Eredetiye a pozs. kápt. orsz. levélt., Prot. v., Extraseriale folio 208.

* 97. SZ.

1539. — *Kerecseni Zalaý János pozsonymegyei főispán bizonyítja, miszerint az általa kiküldött tisztviselők Bessenyei Péter, Bessenyei Ilona Zerhás Benedekné, Agyaras Péter, Bor Dénes, Dávid Miklós és István között ezeknek a galanthai és gáni birtokukra vonatkozó osztályukat véghezvivék. Kelt május 19-én.*

Nos Ioannes Zalaý de Kerecsen Comes, ac Iudices Nobilium Comitatus Psoniensis, memorie comendamus tenore presencium significantes quibus expedit Vniuersis. Quod cum nos, tum ad literatorium mandatum Serenissimi Principis et domini domini ferdinandi diuina fauente clemencia, Romanorum, hungarie, Bohemie etc. Regis, Infantis hispaniarum, Archiducis Austrie etc. pro parte Nobilium petri Agýaras filý Nobilis condam domine margarethe filie Nobilis condam Georgý Bessenýeý de Galantha, ac domine *Elene* consortis Nobilis *Benedicti* Zerhas de Zerhashaza filie eiusdem condam Georgý Bessenýeý, prolium, ac deinde Spectabilis ac Magnifici domini Comitís Alexy Thurzo de Bethlenfalwa Iudicis curie, et locumtenentis, prefati domini nostri Regis, pro parte Nobilis Stephani dauid de Neboýza filý condam ladislaui dauid ex Nobili condam domina Elizabeth filia olim domine Katherine, Sororis videlicet carnalis olim Stephani Bessenýeý Genitoris Nobilis petri de Bessenyew suscepti, in diuersis literis superius ad nos datis, super legitima diuisione Vniuersorum Bonorum seu porcionum possessionariarum prefati petri Bessenyeý de Galantha, In possessionibus Galantha predicta et Gan vocatis: factum, Tum Iuxta Iudiciariam nostram commissionem certos ex nobis videlicet Egregium Blasium literatum de lak, Vice Comitem, ac Nobiles Blasium Balogh de predicta Neboýza et Nicolaum Gancs de Gancshaza Iudices Nobilium, ad Infrascriptam diuisionem faciendam duximus destinandos, Qui tandem ex inde ad nos reuersi, nobis sub Iuramento in decreto contento concorditer retulerunt In hunc modum

Quomodo ipsi feria Secunda In festo scilicet Beati Emerici ducis proxime preterito ad facies prescriptarum possessionum Galantha et Gan, consequenterque porcionum possessionariarum prescriptorum In eisdem habitarum Vicinis et cometaneis earundem Vniuersis, et signanter Egregio et Nobilibus Michaelē Salgaÿ Vicecomite, Michaelē pogranj de Nemeskewrth Iudlium comitatus Nitriensis, Georgio Borsy, Thoma Bessenÿey, Vdalrico Balog, Iohanne Zyladj de Galantha, altero Iohanne Bor, paulo Aradj, Michaelē similiter Aradj, petro fogas, Benedicto Bor, Melchiore Sapsyntha, paulo csomos, altero paulo Balogh, Thoma orle, Iohanne Zwhÿ de Neboyza, paulo Kewrthÿ de on, Emerico Bor, Thoma Zyladj, paulo Alberth, petro Saros, et Michaelē Biro de (eadem¹) Kaÿol Inibi legitime conuocatis et presentibus personaliter accedendo, In primis porcionem possessionariam Nobilis condam dominici waskÿ² in eadem Galantha habitam, in prelibatum petrum Bessenÿey hereditarie deuolutam, inter ipsum petrum Bessenÿey, ac dominam Elenam consortem Nobilis Benedicti Zerhas de Zerhashaza in duas Rectas et coequales partes diuisissent, Item medietatem eiusdem curie Nobilitaris prefati condam dominici waskÿ, nec non sessiones Iobagionales prouidorum Nicolai chethe, damiani Zykör, Georgÿ vetes, petri similiter Wetes, ac pauli Thar, pro curia Nobilitari In qua prefata domina Elena cum ante dicto Benedicto Zerhas domino et marito suo moraretur ipsi petro Bessenÿey, alteram medietatem vero prescripte curie Nobilitaris Item sessiones modo simili Iobagionales prouidorum Gregorÿ csomos, Valentini Berec(k) et relicte laurencii Sÿbÿ cum prefata curia Nobilitari in qua vt premissum est, ante dictus Benedictus Zerhas cum domina Elena consorte sua moram facere dinoscuntur, eidem domine Elene reliquissent, et assignassent in diuisione, Item porcionem possessionariam eiusdem petri Bessenÿey in eadem Galantha habi-

¹ Kihúzza.

² Ennek egyik öse talán az 1340-ben élő, és ekkor Galanthán birtokos Wosk de Galantha lehetett. Lásd Zichy Okmánytár, I., 579.

tam ipsum solum proprie et precise concernentem, curiam videlicet Nobilitarem, et Sessiones Iobagionales In quatuor partes sequestrassent, quarum vnam partem prefate curie sessionis eiusdem Nobilitaris cum Iobagionali et domo ac curia laurency Nagh sibi petro Bessenyeÿ, secundam partem et sessiones Iobagionales, in superiori linea videlicet relicte prouidorum condam Simonis Kowacz, et Gregory Thomam, cum media sessione deserta memorate domine Elene, Terciam simulcum sessionibus prouidorum Benedicti holÿcz, ac Gregory Bone et media deserta sessionibus Iobagionalibus Nobili dionisio Bor, Quartam siquidem partem pretitulate curie Nobilitaris necnon sessiones Iobagionales prouidorum Gregory Zabo et Iohannis Thot ac mediam sessionem desertam pro Nobili Stephano dauid, domibus totalibus prelibatorum petri Bessenyeÿ super ipsa curia sua ad quadraginta, condam dominici vero Vaskÿ similiter in prefata curia sua Nobilitari constructis et edificatis similiter ad totidem quadraginta florenos hungaricales seorsim estimatis, dedissent et assignassent, deinde ad facies prefate possessionis Gan, accessissent, ac eandem ad tres partes diuisissent, primo prefate domine Elene vnam pretacto puero petro Agÿaras In medio eiusdem possessionis, vna et media, dionisio vero Bor Ibidem in fine superioris lineae totidem, vna et media, petro siquidem Bessenyeÿ sessiones Iobagionales deserte in altera linea scilicet Inferiori similiter vna cum media, preterea vna pars vnius sessionis penes Ecclesiam a parte meridionali eidem petro, secunda dionisio Bor, et tertia annotate domine Elene cum prefato puero petro Agÿaras pariter cum cunctis suis vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet, quouis nominibus vocabulo vocitatis ad easdem de Iure et ab antiquo spectare et pertinere debentibus cessissent per diuisionem concessissentque et reliquissent ac assignassent, eiusdem heredibus et posteritatibus ipsorum perpetue tenendam vtendam possidendam pariter et habendam, Ad quorum quidem predictorum Vice comitis et Iudlium fidedignam Relacionem presentes literas nostras super

premissa diuisione patenter sub sigillis nostris dictis domine Elene consorti Benedicti Zerhas cum puero petro Agýaras, ac Stephano dauid necessarias duximus concedendas. datum in oppido (So)morya feria secunda proxima post festum Ascensionis domini, die scilicet et loco Sedis nostre Iudlie Anno domini Millesimo Quingentesimo Tricesimo Nono.

Kivül, az 1553. év utáni felirat: facta diuisio inter Petrum Besseniei et Helenam similiter Besseniei Benedicti Szerhas Relictam.

A belső szöveg alatt öt fehérviaszba nyomott pecsét; az első, a menyire kivehető, vértben álló madáralakot tüntet elő, meghajtott nyakkal; úgy látszik, csőrével mellét vágja fel, alkalmasint pelikán; a másodikon – hasonlóan vértben – domb ábrázoltatik, melyből három ág nő ki, mind-egyiknek tetején rózsaaalakú virág van; a vért felett ezen két betű: *N. G.* Gancs Miklós czimere lehet; a többiek ki nem vehetők. Eredetije papírra írva, az Eszterházy-család cseszneki ágának pozsonyi levéltárában őriztetik. Fasc. 60. Nr. 8. Másolta Eszterházy János.

* 98. sz.

1540. — Zerhaashaazi Zerhaas Benedek és Demeter Zerhaashaaza nevű közös birtokukat az Illiészáziaknak elzálogosítják. Kelt június 8-án.

Inpignoracio ad fassionem demetry Zerhaas de Zerhaashaaza.

Nobilis *demetrius* filius quondam *Martini* Zerhaas de Zerhaashaaza coram nobis personaliter constitutus • Sponte et libere confessus est In hunc modum • Quod anno superiore Nobilis *Benedictus* filius eiusdem quondam *Martini* Zerhaas de predicta Zerhaashaaza frater carnalis natu maior ipsius demetry • Quondam sessionem Nobilitarem desertam ipsis demetrio et Benedicto Zerhaas equis porcionibus communem In predicta possessione Zerhaashaaza in comitatu posoniensi existentis habitam • Simul cum cunctis suis vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet terris scilicet arabilibus cultis et incultis agris pratis pascuis Sylvis nemoribus Rubetis virgultis arundinetis piscinis piscaturis

aquis fluvÿs aquarum decursibus • et generaliter quarumlibet vtilitatum integritatibus ad eandem sessionem nobilitarem de Iure spectantibus ac pertinere debentibus • pro quinquaginta florenis hungaricalibus sibi Benedicto fratri suo persolutis Egregÿs Thome et Gregorio Illyes de Illyeshaaza et per ipsos eorundem heredibus vniuersis usque tempus redemcionis eisdem titulo pignoris tenendam possidendamque obligasset et inpignorasset • ipso demetrio inscio • Modo ipseque demetrius Zerhaas necessitate coactus super eandem sessionem nobilitarem desertam ab eisdem Thoma et Gregorio Illyees decem florenos hungaricales levasse • pro quibus et ipse demetrius Zerhaas eandem totalem sessionem nobilitarem vna cum vniuersis suis vtilitatibus et pertinencÿs eisdem Thome et Gregorio Illyes ac ipsorum heredibus vniuersis similiter titulo pignoris usque tempus redemcionis eisdem et eorundem tenendam possidendam pariter habendam obligasset et inpignorasset sive obligavit et impignoravit eisdem • Contradicens nempe prenotate fassioni predicti Benedicti fratris sui quoad omnes clausulas puncta et articulos literarum fassionalium super ipsa impignoracione sui fratris confectarum consenciente earundem parcium et assensu coram nobis retractato sibi actore occasione premissarum ad id suis Tali modo quod dum et quandoque prefatus Benedictus et demetrius Zerhaas aut eorum heredes predictam sessionem nobilitarem pro premissis quinquaginta et decem florenos in toto sexaginta florenos hungaricales fatentibus ab eisdem Thoma et Gregorio Illyees aut ipsorum heredibus ad se redimere voluerint • Extunc ydem Thomas et Gregorius Illyees aut eorum heredes rehabitarius ipsorum pecunia pro prescripta sessione Nobilitari vniuersis prescriptis pertinencÿs suis absque omni strepitu Iuris difficultateque aliquali eisdem Benedicto et demetrio Zerhaas ac ipsorum heredibus vniuersis remittere et resignare debeant et teneantur • assumptuens Insuper idem demetrius Zerhaas eosdem Thomam et Gregorium Illyees eorundemque heredes vniuersos infra predictum tempus redemcionis in pacifico domynio

predicte sessionis nobilitaris et pertinenciarum suarum contra quoslibet causidicos Impetitores conseruare tuere ac defendere suis proprys laboribus et expensis • vigore et testimonio presencium mediante • datum feria tertia proxima ante festum sancti Barnabi apostoli anno domini 1540.

Eredetije a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Protocollum VI., fol. 58—59.

* 99. sz.

1541. — *Zerhaashaazi Zerhaas Demeter Zerhaashaazának fele részét eladja illyeeshaazi Illyees Tamásnak. Kelt julius 27-én.*

Vendicio ad fassionem demetry fily quondam Martini Zerhaas de Zerhaashaaza.

Memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit uiuersis • Quod nobilis *demetrius* filius quondam *Martini* Zerhaas de Zerhaashaaza • coram nobis personaliter constitutus • onera et quelibet gravamina pueri *Iohannis* fily sui • aliorumque suorum heredum fratrum Sororum consangvineorum et proximorum suorum congeneracionalium quoad infrascripta per omnia super se assumptens sponte et libere confessus est in hunc modum • Quomodo ipse pro quibusdam suis arduis necessitatibus ipsum ad presens valde urgentibus euitandis • directam et equalem dimidiam partem (cuiusdam sessionis nimirum vnus integre sessionis Nobilitaris In comitatu p.¹) Totalis predy Zerhaashaaza • predicti • In comitatu posoniensi exsistentis • quod predium ipse demetrius filius quondam Martini Zerhaas cum nobili *Benedicto* similiter filio eiusdem quondam Martini Zerhaas de eadem Zerhaashaaza fratri utpote ipsius demetrii carnali natu maiore in equali dimidietate pro indiviso habuisset et tenuisset • Simul cum cunctis suis vtilitatibus et pertinencys quibuslibet Terris scilicet arabilibus cultis et incultis agris pratis pascuis

¹ Ezen szavak ki vannak törölve.

syluis nemoribus (piscinis piscaturis aquis¹⁾) Rubetis Virgultis arundinetis Salicibus piscinis piscaturis aquis fluvys aquarumque decursibus • Et generaliter quarumlibet vtilitatum integritatibus ad Eandem mediam partem predicti predy de Iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus pro quinquaginta florenis hungaricalibus plene sibi persolutis • Egregio Thome Illyees de Illyeeshaaza et per ipsum suis heredibus et posteritatibus vniuersis vtriusque sexus Iure perpetuo et irreuocabiliter tenendam possidendam pariter et habendam vendidisset perpetuasset et inscripsisset • Sive vendidit perpetuavit et inscripsit eisdem coram nobis • Nullum Ius nullamve Iuris et dominij proprietatem in eadem et suis pertinenciis reseruando • Sed totum et omne Ius et quamlibet Iuris et dominij proprietatem Quod et quam ipse demetrius filius quondam Martini Zerhaas vniuersi sui heredes atque posteritates in predicta media parte prefati predy et suis pertinencijs quibuslibet habuissent habeantque seu habere possent in futurum quoquo modo • In prefatum Thomam Illyees et vniuersos suos heredes atque posteritates vtriusque sexus predictos pleno Iure transferentes • assumptens nihilominus idem demetrius filius quondam Martini Zerhaas Eundem Thomam Illyees vniuersosque suos heredes ac posteritates prelibatos vtriusque sexus • In pacifico dominio predictae medie partis dicti totalis predy Zerhaashaaza suarum pertinenciarum vniuersarum prescriptarum • contra quosvis causidicos Impetitores conseruare tuere et defendere suis proprijs laboribus et expensis • harumstrarum vigore et testimonio literarum mediante • datum feria quarta • septem Dormiencium die, post festum sancte anne matris marie anno domini 1541.

Eredetije a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Protocollum VI., fol. 124—125.

¹ Ezen szavak ki vannak törölve.

* 100. sz.

1542. — *Thurzó Elek gróf helytartó parancsa folytán a pozsonyi káptalan illyésházi Illyés Tamást a Zerhasháza nevű birtokba minden ellentmondás nélkül beigtatja. Kelt június 3-án.*

..... capitulo Ecclesie posoniensis • comes (Ale)xius Thurzo de Bethlenfalva ac Locumtenens Serenissimi Principis Domini Domini Ferdinandi diuina favente Clemencia Romanorum Hungarie et Bohemie Regis dicitur nobis in persona Egregy Thome Illyes de Illyeshaza, quomodo ipse in dominium equalis medietatis predy Zerhashaza vocati in comitatu posoniensi exsistentis • que nobilis *Benedicti* Zerhas de dicta Zerhashaza pignoris titulo esset inscripta, Item alterius et equalis medietatis predy, similiter Zerhas nunc tamen Iure perennalis inscripcionis eundem exponen-tem concerneret, Iuxta huius Regni consvetudinem per nostrum et vestrum homines legitime vellet introire • Super quo amicitiam vestram hortamur, et requirimus auctoritate prefati Domini nostri Regis qua fungimur comittimus et mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus Sandor de Kismagyar, aut Thomas Nagy de Nagymagyar aliis absentibus homo noster ad faciem prescripti predy Zerhashaza vocati prefatorum *Benedicti* et Zerhas in eodem habitarum, vicinis et commetaneis inibi legitime convocatis et presentibus accedendo, introducat prefatum Exponentem in dominium eiusdem statuatque annotati *Benedicti* Zerhas, pignoris premissis perennalis inscripcionis titulis, ipsi, suisque heredibus et posteritatibus vniuersis incumbendo, eas eisdem cum vtilitatibus, et pertinencys quibuslibet possidendas, Si non fuerit contradictum, contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum exponentem, in Curiam Regiam nostram rationem contradiccionis eorum reddituros • et tandem huiusmodi Intro-

duccionis Statucionis Seriem cum contradictorum et Evocatorum si qui fuerint vicinorumque commetaneorum qui premissis Statu-
cioni intererunt, nominibus terminum ad predictum suo modo
nobis rescribatis • datum in feria quarta proxima ante
festum pentecostes • anno Domini Millesimo quingentesimo qua-
dragesimo secundo.¹

Kivül: Capitulo ecclesie posoniensis pro Egregio Illyes de Illyés-
haza Introductoria et Statutoria.

1542. Sabatho ante festum Trinitatis Introductio facta est,
in predio Zerhashaza • homo Regius Nicolaus Sandor de Kis-
magyar • Testimonium Capituli Laurencius de Buda nullo
contradictore comparente.²

Eredetije a pozsonyi kápt. országos levéltárában. Capsa VI. Fasc. 5. Nr. 34.

* 101. sz.

1542. — *Zerhaashaazi Zerhaas Benedek, Zerhaashaazának fele-
részét szintén eladja illyeeshaazi Illyees Tamásnak. Kelt jul. 18-án.*

Memorie comendamus tenore presencium significantes quibus
expedit uniuersis: quod nobilis *Benedictus* Zerhaas filius eius-
dem *Martini* Zerhaas de Zerhaashaaza coram nobis personaliter
constitutus, omnibus et quibuslibet quorumcunque proximorum,
francisci Stephani filiorum, puellarumque *Anne, Magdalene* et
Margarethe filiarum suarum, aliorumque eorum heredum fratrum
sororum consangvineorum et proximorum suorum congeneracio-
nalium • In subscriptis per eundem super se assumptis • sponte
et libere confessus est In hunc modum • Quod licet anno supe-
riore • Nobilis • *demetrius* Zerhaas filius dicti quondam *Martini*
Zerhaas de prefata Zerhaashaaza • frater Ipsius *Benedictj* Zer-
haas carnalis Natu minor • directam et equalem dimidiam partem
Totalis predij Zerhaashaaza predictij In Comitatu posoniensi
exsistentis • Quod predium ipse *demetrius* Zerhaas frater germa-

¹ Május 24-én.

² Junius 3-án.

nus suus cum ipso Benedicto Zerhaas • In ipsa dimidia parte pro Indiuiso habuisset et tenuisset • Simulcum cunctis suis vtilitatibus et pertinenciis quibusbet • Vigore aliarum literarum nostrarum superinde confectarum Egregio Thome Illyees de Illyeeshaaza • et per ipsum cunctis suis heredibus et posteritatibus • pro certa pecuniarum Sumpma Iure perpetuo vendidisset • Siquidem vendicioni per ipsum fratrem suum facte • ipse Benedictus Zerhaas • suum beneuolum consensum prebuisset pariter et assensum • prout prebuit nostri in conspectu • Et infilo eorum Ipse quoque Benedictus Zerhaas • pro quibusdam suis arduis necessitatibus • ipsum ad presens similime vrgentibus evitandis • alteram directam • et equalem dimidiam partem antefati predy Zerhaashaaza • partem scilicet suam totalem in eodem predio sibi Benedicto Zerhaas competentem • Simulcum vniuersis suis vtilitatibus et pertinenciis quibusbet • Terris scilicet arabilibus cultis et incultis agris pratis pascuis • campis • Siluis • nemoribus • Rubetis • Virgultis • arundinetis • piscinis piscaturis aquis fluuys • aquarumque decursibus et generaliter quarumlibet vtilitatum integritatibus ad eandem mediam partem antedictj predy • porcionem scilicet suam totalem • de Iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus • pro centum et sex florenis hungaricibus plene sibi persolutis • Eidem Thome Illyees de Illyeeshaaza • et per ipsum suis heredibus et posteritatibus vniuersis vtriusque sexus Iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam possidendam pariter et habendam vendidisset • perpetuasset • et inscripsisset • Sive vendidit • perpetuavit • et inscripsit • eisdem coram nobis • Nullum Ius nullamve Iuris et dominij proprietatem • in eadem et suis pertinenciis reservando • Sed totum et omne Ius • ac quamlibet Iuris et dominij proprietatem • Quod et quam ipse Benedictus Zerhaas • ac vniuersi sui heredes et posteritates • In predicta media parte predicti predy Zerhaashaaza suisque pertinenciis quibusbet habuissent • haberentque seu habere possent in futurum quoque • In prefatum Thomam Illyees et vniuersos suos heredes atque posteritates vtriusque

sexus predictos • pleno Iure transferentis • assumens nihilominus, Idem Benedictus Zerhaas • eundem Thomam Illyees et cunctos suos heredes atque posteritates vtriusque sexus in pacifico dominio predictae medie partis sepredicti predy et pertinenciarum suarum prenarratarum • contra quovis causidicos Impetitores conservare tuere et defendere suis proprijs laboribus et expensis • harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante • datum feria tertia proxima post festum • diuisionis sanctorum Apostolorum • anno domini 1542.

Eredetiye a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Protocollum VI., fol. 158—159.

* 101/a. sz.

1542. — Október 10-én a pozsonyi káptalan előtt zerhaashaazi Zerhaas Benedek kijelenti, hogy testvéröccse, Zerhaas Demeter Zerhaashaaza őt illető fele részét az Illiészáziaknak százhat forintért eladta.

Venditio ad fassionem Benedicti Zerhaas filii Martini Zerhaas de Zerhaashaaza. A. 1542.¹

Memoriae commendamus tenore praesentium etc. quod nobilis Benedictus Zerhaas filius ejusdem quondam Martini Zerhaas de Zerhaashaaza coram nobis personaliter constitutus sponte ac libere in hunc modum confessus est: qualiter anno supramemorato nobilis demetrius Zerhaas filius dicti quondam Martini Zerhaas de praefata Zerhaashaaza frater carnalis ipsius Benedicti Zerhaas natu minor, directam et aequalem dimidiam partem totalis praedii Zerhaashaaza praedicti in Comitatu Posoniensi existentem etc. etc. egregio Thomae Illyes de Illyeshaaza etc. pro centum et sex florenis hungaricalibus plene sibi persolutis etc. vendidisset.

Datum feria tertia proxima post festum Dionisii A. D. 1542.

Eredetiye a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Protocollum VI., pag. 158.

¹ Október 10-én.

* 102. sz.

1549. — *Galanthai Esztherház Benedek többekkel — tartozások fejében — Kalmár Andrásnak galanthai birtokukat lekötik.*
Kelt február 21-én.

Impignoratoria Nobilium de Galantha.

Quod Egregii: Florianus Borsý de Galantha, Thomas Bessenyeý, et *Benedictus* Esztherhas de eadem Galantha coram nobis personaliter constituti, sponte et libere sunt confessi, et retulerunt eo modo: Quod prudens et Circumspectus andreas Kalmar, civis et Incola Comitatus huius Posoniensis, Eisdem Floriano Borsý, Thome Bessenyeý, et Benedicto Esztherhas certas quasdam Res mercimoniales ad valorem quingentorum et septuaginta florenorum ac equivalentorum hungaricorum se extendentes dedisset et assignasset tali modo, quod si prefati Florianus Borsý, Thomas Bessenyeý et Benedictus Eszterhas preattactos quingentos et septuagintos florenos hungaricos equivalentes: in monetis alemanitalibus (sic) ad festum Sacratissimi Corporis Christi proxime venturum, paratis inpecuniis eidem reddere nollent, non possent, aut quovismodo negligerent, extunc memoratus andreas Kalmar, ex totalibus porcionibus possessionariis prefatorum Floriani Borsý, Thome Bessenyeý, et Benedicti Esztherhas in possessione Galantha vocata, in Comitatu Posoniensi existente habitis, cum estimacione tot, in quantum uniuersa Bona conveniensque ipsorum possessionarium ad valorem prescriptorum quingentorum et septuaginta florenorum hungaricorum et equivalencium se extendere videbuntur, solum vigore presencium absque quolibet Iuridico processu, propria sua autoritate pro se occupando, tamdiu titulo pignoris tenendo possideat pace et habeat, fructusque et quaslibet utilitates eiusdem percipiat, donec et quousque de prescripta Summa pecuniarum eidem satisfactum fuerit quoad plenum, plenam et omni-

modam habeat preattactam facultatem assumptaciora prefati Florianus Borsÿ, Thomas Bessenyeÿ, et Benedictus Esztherhas, memoratum andream Kalmar infra tempusque Redempcionis in pacifico et quieto dominio earundem contra quoslibet literatos impetitores, causatores ac actores tueri protegere, et defensam propriis expediendis laboribus ac expensis, harumstrarum vigore etc. datum feria quinta proxima ante festum beati petri chatedrati anno domini 1549.

Eredetije a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Protocollum VII. et VIII., fol. 85.

* 103. sz.

1553. — *Esztherhas István maga és testvérei: Ferencz, Anna, Magdolna és Margit nevében a pozsonyi káptalan előtt óvását jelenti ki az Esztherhas Demeter által szándékolt Esztherhasza nevű birtok eladása ellen. Kelt augusztus 12-én.*

Protestacio et Inhibicio Nobilium Blasii Heghy tutoris, et Stephani Esztherhas pro possessione Esztherhasa.

Nos Capitulum Ecclesie Posoniensis memorie commendamus per presentes, quod nobilis Blasius Heghy de eadem Hegh tutor legitimus infrascriptorum, et *Stephanus* Esztherhas in suis ac Nobilium *Francisci* fratris, *anne, Magdalene, Margarethe* sororum suarum carnalium nominibus et personis coram Nobis personaliter constituti, per modum protestacionis et Inhibicionis nobis significare curaverunt in hunc modum: Quod quoadmodum ex relacionibus quorundam hominum veredignorum concepissent, Nobilis Demetrius Esztherhas totalem possessionem possessionariam Esztherhasza (sic) vocatam, in Comitatu Posoniensi exsistens habitam, simul cum omnibus ad ipsam possessionem pertinentibus impignorare vel vendere, aut quovismodo Nobilibus Iohanni, Stephano, Georgio Francisco Illyes de Illyeshasza (sic) alienare vellet et niteretur, vel iam de facto alienasset, cum

preiudicio et damnifero ipsius protestantis valde magno, cum Iure mediante Iureque hereditario et Successorio ipsa possessio Esztherhasza ipsos protestantes concerneret, ad ipsosque protestantes spectaret, qua huiusmodi protestacione facta, prenotatum Demetrium Esztherhas, et alios quoslibet a vendicione impignoratione et alia quavis alienacione, dictosque Iohannem, Stephanum, Georgium, Franciscum Illyes de Illyeshasza, et alios quoslibet ab empcone occupacione detencione usurpacione appropriacione et quavis ad se recepcione, usu preterea et fructuum ac quarumlibet utilitatum percepcione vel percipifacione, Regiam Majestatem a donacione collacione, Capitulum et Comitatus aliaque loca credibilia et Iudices Regni coordinatarum literarum emannacione et emannari curacione prefate possessionis Esztherhasza quomodo-libet iam factis vel fiendis contradixerunt inhibentes, et inhibuerunt contradicentes, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante, datum Sabbato proximo post festum beati Laurentii martiris anno domini 1553.

Eredetiye a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Protocollum IX. és X., fol. 31.

* 104. sz.

1560. — *Esztherhas Anna végrendelete. Kelt márczius 6-án.*

Transumptum ultime voluntatis Nobilis Domine Anne consortis
Egregii Blasii Thereok.

Nos Capitulum Ecclesie Poseniensis, memorie commendamus tenore presencium significantes, quibus expedit uniuersis, quod nobilis domina *Anna*, filia nobilis condam *Benedicti* Esztherhas, alias relicta Egregy condam *francisci Delý*, nunc vero consors *Egregy Blasý Therek*, coram nobis personaliter constituta, corpore licet egra, compos tamen mentis, matura intra se deliberacione prehabita, sponte et libere permodum testamentarium dispositionis et ultime sue voluntatis est confessa, et retulit in

hunc modum: quomodo ipsa considerando et animo diligenter revolvendo, se ob gravissimas et varias suas infirmitates, non posse diu in hac vita mortali et caduca vivere, utile ac honestum credens, antequam gravior aliqua infirmitas, vel potius ipsa mors Ipsam prepediat, que per varios et ambiguos rerum casus semper nobis imminet, que etiam propter vite brevitatem procul esse non potest, cumque eadem omnibus certa, hora autem eiusdem incerta sit, considerando huiusmodi humane condicionis fragilitatem, mortemque ipsam pre oculis habendo, nunc cum ex dei optimi maximi clemencia mente sit sana, de se ipsa ac rebus suis, ne lites post mortem suam liberis suis relinqueret, sic testando ut sequitur disposuit, et hanc ultimam suam voluntatem sic ordinatam et corroboratam esse voluit, ac si in lecto egritudinis decumberet, ac etiam in articulo mortis sue, pro vero rato et grato reliquit, et ne post mortem suam quidem hanc ultimam suam testamentariam dispositionem vel in minimo immutari cupit, sana igitur mente sanoque consilio et animo bene deliberato, tale coram nobis condidit Testamentum: primum Id quod est, et erit vitam suam reliquam, quousque deo placuerit, et salutem exitumque et agonem, deo omnipotenti et filio eius Iesu Christo redemptori et salvatori totius mundi recommendavit. Item cum Ipsa domina Anna, post mortem prioris mariti sui, Egregio Blasio Therek moderno marito suo matrimonio iuncta fuisset, ex bonis et rebus dicti prioris mariti sui, Egregy francisci Dely, preter illa bona, *que tempore alterius mariti sui nobilis Blasý Hegý*, et tempore viduitatis sue, ad varias necessitates suas expendendas coacta fuisset, in paratis pecunys centum et sexaginta florenos in auro habuisset, ex monetis vero, apud manus Iohannis Zabo, Blasý Szonoky et Gregory Hegý trecentos habuisset florenos, alias vero res et supellectilia ac alia bona mobilia ab prefato francisco Dely, priore marito suo relicta habuisset, et haberet etiam modo, puta galeas vel cassides deargentatas et deauratas duas, unam seram pennarum seu cristarum vulgo tholthok, viginti quinque talleres valentem,

quatuor gladios vulgo szablya dictos, quorum tres deargentati sunt et quartus deauratus, lodices turcicos, vulgo Nagy therek pokrocz, quatuor tapeta, culcitram unam purpuream deauratam, alteram culcitram pascianam, Subam unam mardurinam, Subas duas ventrinas, et quinque vestes viriles vulgo dolmany, duas ex his purpureas, unam ex panno granath, alias duas ex panno Skarlath factas, tres vestes superiores, unam ex panno Sthameth, alteram ex granath, terciam ex Skarlath factas, unam Subuculam ex nigra purpura factam, vulgo menthe, et alteram Subuculam ex tracto auro factam, octo paria moniliarum argentearum, Subam unam lupinam panno granatho flammei vel aquillini coloris subductam, vulgo granathal unam rotam argenteam, vulgo ezüsth karyka, quam magnificus dominus condam Stephanus Lossoncszý prefato francisco Dely priori marito suo dederat, porcionem unam argenti, viginti talleros in se complectentem, pocula argentea undecim, duos Baltheos, annulos aureos decem et septem, coclearia argentea duodecim, calcar unum argenteum deauratum, pannum granath pro una veste, Item preter bona predicta, eadem domina Anna dixit se habere vestes proprias muliebres, per se et predictum franciscum Dely priorem maritum emptas et preparatas, unam vestem muliebrem vulgo Szoknyá ex damasco rubro, tracto auro ornatam, alteram vestem muliebrem superiorem ex athlasio rubro factam, et tracto auro ornatam, Item unam vestem superiorem muliebrem ex damasco viridi, purpura rubra ornatam, qua condam Blasius Hegy *secundus* maritus suus eidem emerat, alteram vestem superiorem ex panno Skarlath nigra purpura obductam, unam Subam mardurinam athlasio rubro subductam, quam prefatus Blasius Therek modernus maritus eiusdem emisset, et alteram vestem vulgo Zoknyath ex thaffotha crocei coloris factam, quam similiter modernus maritus ipsi emisset, Item ex prefato francisco Dely priore marito suo, quatuor pondo argenti eidem domine Anne relicta fuissent, vulgo négy gýra ezusth, unde dicta domina unam Cantharam argenteam fabricari fecisset,

preterea cum eadem domina Anna Blasio Therek matrimonio iuncta fuisset, pecora: boves universe et vaccas quadraginta septem habuisset, quinque equos, tres equos ad vehiculum aptos, ex francisco Dely priore marito suo, et duos a secundo marito suo Blasio Hegy relictos habuisset, ex propagacione predictorum pecorum, quorum uniuersorum pecorum pars aliqua ad franciscum Dely, altera vero ad modernum, maritos suos pertinuisset, florenis ducentis vendidisset, quorum ducentorum florenorum media pars spectaret Ipsum Wolfgangum Dely filium suum ex priore marito francisco Dely susceptum, preterea sepefatus Blasius Therek modernus maritus eiusdem domine Anne census possessionis Thomay decem florenos, quatuor equos currieros, ac culcitram unam adduxisset, sed quia prefatus Egregius condam franciscus Dely prior maritus dicte domine Anne habuisset fratrum unum minorem natu, nobilem Blasium Dely,¹ qui quidem Blasius Dely in predicta possessione Thomay nihil Iuris habuisset, sed tota illa possessio Thomay ad dictum franciscum Dely priorem maritum suum tantum modo spectasset, alias tamen res equaliter habuissent, proinde omnia bona predicta et sequencia, que ipsum franciscum Dely priorem maritum suum concernerent, eadem domina Anna nobili Wolfgango Dely filio suo ex eodem francisco Dely suscepto legavit, ut in illum post mortem suam condescenderent et devoluerentur, preterea que bona ipsam dominam Annam concernerent, nobilibus pueris francisco et Blasio Therek filijs suis legavit, bonaque illa, que a prefato Blasio Dely remansissent, dicto Wolfgango Dely filio suo, tam pecunias tam alias res legavit, res insuper et bona Egidy Nagh, que apud manus suas eadem domina Anna haberet, puta florenos hungaricos quadraginta septem, talleres triginta quinque, unum cingulum gladii vulgo Szablya vocati, et unum poculum argenteum talleres quadraginta

¹ Dely Ferencz, valamint testvéröcsse, Dely Balázs, és Dely Dömjén, mindhármán 1552-ben estek el Temesvárnál. Lásd Tinódi Krónikáját »Az Vég Temesvárban Losonci Istvánnak haláláról.«

valentem, ac seram pennariam vulgo Tholthokoth talleros viginti quinque valentem francisco et Blasio Therek filys suis legavit, unam tandem Subam lupinam, panno granatho subductam, *Stephano* Esztherhas fratri suo uterino minori natu, recognitione servitorum suorum, que annis quatuor prestitit, legavit, quia in ista bona prescripta Egidy Nagh, neque Wolffgangus Dely filius suus, neque modernus maritus suus aliquid Iuris haberent, Coloni insuper predictae possessionis Thomay eciam modo deberent florenos ducentos, quos quidem ducentos florenos dicto Wolffgango Dely filio suo legavit, duos vero equos *Francisco* Esztherhas legavit, et quamvis predictam Subam lupinam prefatus Blasius Therek modernus maritus suus francisco nunc vendidisset, precio illius nondum persoluto, quapropter vel precium illius Sube, vel ipsam Subam dicto Stephano Esztherhas legavit, Item prescripta bona Blaszy Hegy, que in hoc testamento non sunt conscripta, vult ut dictus Blasius Therek maritus suus, fratribus et consanguineis eiusdem Blaszy Hegy, puta filiabus et orphanis nobilis Ambrosii Hegy,¹ et domine Anne Hegy Santha Anna vocate, tam bona hereditaria quam domos restituat, neque cum ipsa testatrice reddat, et neque lites ac Iuris strepitum, suis liberis post mortem suam relinquat, cum ea bona et domus, non ipsos, sed liberos prefati Ambroszy Hegy concernant, Balteum vero unum minorem, et alia munda muliebria, puta vestes albas, media indusia, suctinctoria vulgo Eleökeötheöketh, annulum unum exemplaria vulgo Hymeketh, pepla que neque marito neque liberis suis usui esse possunt, et unam vestem superiorem vulgo Hatszokath, ex panno Skarlath rubro factam, a francisco Dely priore marito suo relictam *Margarethe* sorori sue legavit, Item nobili domine *Elene* Relicte nobilis condam *Benedicti* Esztherhas genitrici sue servitorum suorum ex propriis suis pecoribus tres vacas legavit, preterea cum ipsa domina testatrix, domino sic volente, ex hac vita decesserit,

¹ Hegy Ambrus első férje volt Esztherhas Magdolnának. Ekkor már egyikük sem élt.

pretactam dominam Elenam genitricem suam in legitimam tutricem prefati Wolffgangi Dely filij sui prefecit et constituit, coram nobis • si vero ipsa quoque domina Elena mater sua, antequam in etatem virilem et maturam Idem Wolffgangus Dely filius suus pervenerit, ut universis rebus suis prospicere per etatem non posset, e vivis excederet, extunc prefatos franciscum et Stephanum Esztherhas fratres suos carnales in veros ac legitimos tutores eiusdem Wolffgangi Dely filii sui prefecit, elegit et constituit, ita tamen, ut quousque idem Wolffgangus Dely ad virilem pervenerit etatem, et res suas et ipsum tueantur, et defendant contra quoslibet, hoc quoque per expressum declarato, ut prefati franciscus et Stephanus Esztherhas Capitulum intrare debeant, illicque fateantur, et super fassione sua Tutorum prefato Wolffgango Dely literas dent fassionales, se fore veros tutores et defensores ac conservatores prefati filii sui, et prescriptorum bonorum eiusdem, sub obligamine porcionum suarum possessionariarum in dicta possessione Galantha habitaram, et existencium, non enim vult eadem domina testatrix, quod post mortem suam prefatus Blasius Therek aliquid Iuris in dictum Wolffgangum Dely filium suum habeat, preterea cum ipsa domus in fundo prefato domine Elene genitricis sue, expensis dicti Wolffgangi Dely et aliorum puerorum sit constructa, et edificata, equaliter inter se sic dividendo, reliquit et commisit, si vero casu quopiam ipsa domina Elena mater sua, vel prefati franciscus et Stephanus Esztherhas, fratres sui Tutores dicti Wolffgangi filii sui esse nollent, vel morte preventi, aut alias quovis modo suscipere non possent, extunc prefata domina Elena mater sua, velit tutorem aliquem querere, qui sit bone consciencie homo, et habeat bona hereditaria, cui tuto ut filius suus et bona eiusdem committi et concredi possint, ut tandem cum Idem filius suus ad maturam venerit etatem, absque omni litis strepitu et Iuris processu, prescripta bona eidem filio suo restitueret, si vero, deo sic volente, Idem Wolffgangus Dely filius suus, divina tactus plaga, moreretur, extunc prescripta bona in prefatos fran-

ciscum et Blasium Therek filios suos condescendant, et devolvantur, postremo hortata est eadem domina Anna, annotatum Blasium Therek modernum maritum et dominum suum, ut et ipse temporius rebus suis et filiorum suorum prospiciat, ne huic testamentarie dispositioni sue contradicat vel resistat, sed potius ita sibi ipsi in vita sua consulat, ne post mortem suam liberis ipsius domine Anne, et suis lites relinquat, hoc quoque addidit observandum, si prefatus Blasius Therek modernus maritus suus, huic testamentarie dispositioni resistere et contradicere niteretur, nec in aliqua sui parte observare vellet, extunc tutores prefati Wolffgangi Dely filij sui, Sacre Cesaree et Regie Maiestati domino nostro clementissimo superinde supplicent et conquerantur, ne per eundem ipsi Wolffgango Dely filio suo, vel aliis in testamento conscriptis vis inferatur, Ceterum quoniam memorata domina Elena mater sua, *posteaquam prefatus Franciscus Dely prior maritus suus, tempore expugnacionis arcis Themeswar interiisset*, Ipsam testatricem reportasset, cui quidem matri sue expensarum et fatigiorum suarum florenos decem et novem duobus equis additis, numerasset et persolvisset, Ipsa quoque domina Elena mater sua, universa bona et cunctas hereditates avitas et paternas reddidisset, et restituisset, nec in aliqua parte rerum seu bonorum dicti Wolffgangi Dely filij sui, vel ipsius testatricis propter predicta particeps esset, unde eandem matrem suam super premissis omnibus quietam ac modis omnibus absolutam reliquisset et comisisset, prout reliquit et comisit coram nobis, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante. datum feria quarta proxima ante dominicam Reminiscere anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo.

Eredetije a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Protocollum XII. Fol. 93., XIII. Fol. 82. Vesd össze ezen oklevelet a 118. számú, 1565. évi oklevéllel.

105. sz.

*Eszterházy Ferencz, Pozsonymegye alispánjának
családi feljegyzései.*

Az Attia fiak Születésének Napjok és Észtendeik melliet szegén Attjánk maga kezével Irt le:

Fyaŷmnak es Leanŷmnak Születések Napja.

Anno 1567. Magdolna szöletett ez Világra Boldog Aszszony havának 26. Napján Vesárnapra Viradora.

Anno 1568. Ferencz szöletett ez Világra szent Jakab havának 18. Napján kŷ meg holt.

Anno 1570. Tamás szöletett ez Világra Pünkösöd havának 6. Napján.

Anno 1572. István szöletett ez Világra Böttmás honak 4. napján.

Anno. 1574. János szöletett ez Világra kinek Napját nem tudni ez ŷs meg holt.

Anno 1576. Másik Ferencz szöletett ez Világra ez is meg holt.

Anno 1577. Farkas szöletett ez Világra Napját nem tudom.

Anno 1578. Sophia szöletett ez Világra Mindszent havának 29. Napján.

Anno. 1580. Gabriel szöletett ez Világra Mind szent havának 8. Napján.

Anno. 1583. Miklos szöletett ez Világra szent György havának 8. napján.

Anno. 1585. Dániel szöletett ez Világra szent Jakab havának 26. napján.

Anno. 1587. Pál szöletett ez Világra Bött első havának 1. Napján.

Anno. 1590. Annoka szöletett ez Világra Pünkösöd havának 22. Napján.

Az én Szerelmes Házas Társom Illésházŷ Sophia Aszszony ki ez Fia kot és Leanyokot szörzé szöletett ez Világra 1547.

Eszterházi. Az Attja könyvéből Irtam ky, kit maga kezével
Irt meg Illésházy Tamás Uram.

Eredetjük a cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában, fasc. 100. Nr. 336. alatt fellelhető; itt azonban fia, Dániel másolata nyomán közöltetnek. — Ezen fentebbi feljegyzéseket Dániel, a Ferencz fia folytatá 1653-ig (szintén megvannak az említett levéltárban; ezeket báró Révay Ferencz az Új Magyar Múzeum 1859. évf. 357. és köv. lapjain közlévé):

Eszterházy Dániel családi feljegyzései 1653-ig.

Familia Eszterházyana, a Francisco Eszterházi quondam et Dna Sophia Illiészázi. Anno Incarnationis Dominicae 1634. in Mense Februario Bice. Familia Esterhaziana.

Esterházi Ferencznek kinek' attia Benedek s' annia Bessenei Ilona volt, Illiészázi Sophiával, az ki Illiészázi Tamas leánya volt, Földes Sophiatol¹ Fiainak és Leanyinak születések nevek és azoknak el ágazások, és szaporodások.

Első *Magdolna* leánya született volt ez világra Anno 1567 26 Januarii. Ennek volt ura Cubiny László,² és az előbb megholt az aszonynál³ feles Esztendőkkal: voltak Gyermekei ugyan felessen, de mind kisdéd korokban holtanak megh az többi,

¹ Az Illiészáza melletti, sz. Péter tiszteletére emelt egyházban áll a Földes Zsófia töredezett, vörösmárvány feliratos sírköve 1547-ről, mely így hangzik: »Anno Domini 1547 septima die iulii sepulta est hic honesta Domina Sophia Földes de Kis Magyar olim Consors Egregii Thomae Illeshazy Vice Comititis Comitatus (funde praeceps Tumulo qui legis ista suo anima Deo vivat ammen.« Atyja Földessy János volt. (Lásd a cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában. Fasc. 60. Nr. 155.) Azonos lehet azon Feldessi Jánossal, ki 1518-ban Bakács Tamás bibornok pozsonyi curiájának provisorá volt s kinek kértére a pozsonyi sz. Lőrincz-egyház részére a bibornok ekkor búcsút engedélyezett. (Lásd: Magyar Tudományos Értekező, 1. köt., 148. l.) Özvegye, Zsófia, 1543-ban még élt. (A cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában. Fasc. 98. Nr. 32.)

Földessy János
neje: Zsófia, 1543. özvegy
Földessy Zsófia Illiészázi Tamásné
† 1547.

² »Sign. 1737. Ezen Cubiny László Fekszik mostis az Galantay kilső Templomb.« A kripta aajtján vörösmárvány kőre van kifaragva. — Ipolyi Arnold az 1867. évi Magyarország Képekben című folyóirat márcziusi füzetében, a 133. lapon közli e sírkő ábráját, leírásával együtt. A kitöredezett felirat ez: »Ladislaus Kubinyi Sacr. Caes. Reg. M. Maxim. et Rud. (valószínűleg:) Consiliarius.«

³ Magdolna, özvegy Kubinyi Lászlóné, 1609-ben még élt. M. Encyclop., II., 866.

hanem fia László, és Katha Leánya maradott, az mely László fia vette Daroci Ferencz Leányát Kathát, gyermekekkel látta Isten eöket. Katha Leánya penigh adatott volt Házasársul Szentivány Mihálynak, élnek s- megh is holtanak ezeknek is maradikjokba.

2. *Ferencz* fia született volt 1568. Esztendőben, 18. Julii, és Gyermeki állapottyába meg holt.

3. *Thamás* fia született volt 1570. Esztendőben. 6 May eöregh, de nőtelen korában sok betegség köszvény, Colira, lábai is contrahaltatván, az kinek sok Esztendig nem is járhatott, holt meg Galanthán.¹

4. *István* fia született volt 1572. Esztendöb. 4. martý ez is öreg, de nőtelen korában katona, és vitéz ember lévén, az mikor 1598 (jobbán 1596.) Esztendöb, 21. 8bris, Eger várát meg vette volna Török Császár, veszett el, nem tudny ez mai napig is elevenen — vitettetett — e el, vagy peniglen meg ölettetet.

5. *János* fia született 1574 Esztendöb. ez is Gyermeki idejében holt megh.

6. *Második Ferencz* fia született 1576. Eszten. Ez sem (ért) nagy üdöt, Gyermeki koráb. holt meg.

7. *Farkas* fia született 1577. Esztendöb. Tisztes, és Emberséges Legény, de nőtelen lévén még az mikor elsőben szegény Illyésházi Istvánnál kedvessen szolgált volna, azután penig Thurzó Györgynél, Bisén az mediat (erét) megh vágatta, bizonyos nyavalyájában egyk kezén, ki miatt, mivel az vétkessen vágattatott volt megh, nem tudván tenný rola az orvosok, és minden vére kifolyván meg holt nyavalyás Maducsánt.²

¹ Tamás 1589 augusztus 27-én iratá be magát Vittenbergában a tanulók sorába. Lásd Wessprémi: *Succincta Medicorum Biographia*, iv., 323. és Tóth: *A Magyarország és Erdélyi Protest. Ekkles. Hist. Decas*, I., pag. 74., 75., 175. — Egy német nyelven irt, és e század első tizedeiben készült nemzedékrendi táblát láttam, hol Tamás mint »Evangelischer Prediger« van beírva, mi nem igaz, és nyilván csak onnan eredhetett, mivel mint lutheránus, e vallásra vonatkozó iratok fordításával és apróbb dolgozatokkal — mint helyén látni fogjuk — foglalkozott. — 1615-ben még élt, pozsonyi levéltárunkban őrzött oklevél nyomán. Fasc. 100. Nr. 380. Azon innen neve elő nem fordul, és így 1616 táján halhatott meg.

² 1617-ben még élt, és Thurzó György temetésén jelen volt. Lásd Radvánszky, *Magyar Családélet etc.* III., pag. 369.

8. *Sophia* Leánya született 1578. Esztend. 29. 8bris. Eszt adta volt Házas társul Révai Mártonnak,¹ meghótának már mind a ketten, Fiai és Leányi voltak, az kik közül László eöregbik fia vette feleségül magának Homonai György Leányát Örzebetet, az kitől három leánya, Agnes, de az meg holt, Maria-Magdolna és Francisca élnek. Katha Leányát vette volt Bossáni Imre, élnek. Ilona Leánya hajadon most is. Maria Leányat vette Örsi Zsigmond, Örzebetet vette Pongrácz Daniel, fia annak, Egy vagyon. Ezek kívül István András, János és Miklos fiai Ifju Legények mind vannak és élnek.

9. *Gábor* fia született 1580. Esztendőben, 8. 8bris. Ez vette volt elsőben feleségül 1612 innen magának Ujfalussi János, Anna hajadon Leányát,² attul maradott Farkas fia,³ az ki most is él, meg halván az az Ujfalussi Aszony, vette volt másik feleségét Dersffy Aszonyt, Maria hajadon Leányát az él, maradván egy Leánya is Judka attul,⁴ maga pedig holt meg Domanisban, az hol el is temettetett in Anno 1626.⁵

10. *Miklos* fia született 1583. Esztend. 8. Apr. az ki Istennek kegyelméből Országunknak mostaný Nádor Ispannija kit éltesse az jo Isten sokáig. Ez vette volt először Feleségül magának Dersffy Ferencz Orsolja hajadon Leányát⁶ Chiászár Orsoljától

¹ Ezeknek eljegyzése Trencsén várában, 1598 január 12-én, esküvőjük Galanthán, 1599 február 14-én volt. Zsófia meghalt Treboszton, 1620 május 7-én, eltemettetett a szentpéteri egyházban. Lásd Új Magyar Muzeum, 1857. évf., 10. füz. Révay-napló.

² Ennek anyja egy Révay-leány volt, Révay László és Pálffy Erzse leánya, testvére pedig Ujfalusy Erzse. Vesd össze a Pálffy Kata, Illyésházy Istvánné végrendeletét, közölve Radvánszky által a Magyar Családélet, II., 148. — Új Magyar Muzeum, 1857. évf. — Révay-család Naplója, 444. — A cseszneki Eszterházy-ág pozsonyi levéltárában, fasc. 100. Nr. 273.

³ Farkas personalis volt; neje osgyáni (?) Boka Anna, az 1666-ban kimult Hölgyi Gáspár personalis özvegye. 1684-ben mint Farkas özvegye életben volt. Lásd az Eszterházyak pozsonyi levéltárában, fasc. 102. Nr. 92.

⁴ Judit 1643-ban Amádé János neje volt. 1652-ben özvegy és 1659-ben még élt. Lásd pozsonyi levéltárunkat, fasc. 93. Nr. 136. és fasc. 60. Nr. 406. — Győri Régészeti Füzetek, IV., 295—296.

⁵ In Sanctuario Ecclesiae Domanisensi, lapidi quo Sepulchrum Gabrielis tegitur, haec incisa habentur: Hic jacet Magnificus Dominus Gabriel Eszterházy de Galantha 1626. 28. Decembris pie defunctus. — Extractus e libro matriculari mortuorum, Parochiae Domanisensis. — Közölte Landek Károly, a helybeli plébános.

⁶ Nem volt hajadon; elébb Magóczy Ferencz özvegye volt.

valot, az ki meg holt Zolyom várában, és temettetett el Szombatban, az P. Jesuiták Templomában, maradott attul egy fia (István) az ki Anno 1616. 27. February született Munkácson, és él most is az jo Isten engedelmeiből. Másik Feleségét vette ez Miklos Nyári Pál Leányát Christinát az Várdai Aszonytul valot, Thurzo Imre Eözvegyit az kitül Magda, Katha, László, Anna, Julia, Mihály es Maria Christina, fiai és Leányi lettenek, Magda, Katha és Mihály meg holtanak az többi élnek. N. B. Azután lettenek Palko, Maria és Ferko.

11. *Daniel* fia született in Anno 1585. 26. July, vette ez házastársul Rumi Mihály hajadon Leányát Judith Aszonyt, kitül elsőben született volt Sophia Leánya ki meg köröstölése után csak kevés nap mulván meg holt, Kis Martonban, és temettetett el Nagy Szombatban, az P. Jesuiták Templomában, Azután születtenek Jancsi, Thamasko, Ziga, Gazi, Mihok, Gyurko, Adámko fiai és Maria Magdolna Leánykája, aprok mind, de élnek az kegyes Isten gondviseléséből.

12. *Pál* fia lett ez világra 1587. Esztendőben, 1. February, az kinek Felesége volt Károly Zuzanna, Forgács László Eözvedgye, attul fia Ferencz maradott, és Leánya Örzébeth, az ki mostan Hederváry István felesége,¹ és Zuska, ki meg holt; meg halván az vette másik Feleségét magának Viczai Sándor hajadon leányát Evát Hagymási Orsiktul valot tüle valo Gyermekei Emennő, ki meg holt, Rebeka, Zoka,² Miklos, Magdica³ és Sándor és ezek élnek is — még mind Istennek hála. N. B. Azután lett Ilonka,⁴ Item Gábor Pethi, és Danisko, az kik mind az hármon hamar meg holtanak kicsiny korokban egymás után.

¹ Erzsébet 1648-ban már özvegy volt (Lásd pozsonyi káptalani országos levéltár. Capsa 31. Fasc. 13. Nr. 17.), és meghalt 1668-ban. (Lásd Wagner, Collect. Stemmatogr. Famil. Decas, I., pag. 90.

² Zsófia 1653-ban karancsberényi Berényi György neje volt már. Lásd Cathalog. Széchenian. Manuscript. Tom. II. pag. 78. Nr. 111.

³ Magdolna 1635-ben született. 1650-ben a pozsonyi Klarisszák szerzetése lépett és 1700-ban még élt. A Trophaeum Domus Estorás nyomán.

⁴ Ilonát Sennyey Alberthez akarták nőül adni, azonban menyegzője előtt, 1651-ben meghalt, Pozsonyban. A Trophaeum Domus Estorás nyomán.

13. *Anna* Leánya született 1590. Esztendőb. 22. May Ez adott volt Feleségül Kéri Jánosnak (1614 körül), maga megholt Királyfalván Besztercze mellett, és temettetett az Radváni Templomban, maradott egy Leánya Ilonka az ki most is él.¹

Illésházy Sophja Aszony ki ez Fiaikat és Leányokat szörszé, született ez világra 1547. Esztendőben, az Attia könyvéből irtam ky, kit maga kezével Irt meg Illésházy Tamás Uram.

Nekem,

Eszterházi Danielnek, Szerelmes Házastársommal Rumi Judith Aszszonnyal valo Gyermeink, ki született volt in Anno 1606. 1. Die Mensis 9bris. Volt kézfogásom, és menyegzői Lakodalmam vele Lakompakon 20. February. Anno 1623. az melly vele valo Hazaságomat az Ur Isten eő nagy neve böcsületire Szent Fiaért áldgya megh.

Lett peniglen az Ur Istennek áldásából első Gyermeke az Attyámfának *Zoka* Leánykája Kis Martonban in Anno 1624. 16. Marty az Vizöntő jel alatt, Dél után 2. Ora tájban Komjáink Megyeri Zigmund, és Aszony Felesége voltak. Ez Leányunk ugyan ott meg holt, 26. ejusd. Mensis Marty éjjel, ugy teczven az jó Istennek, és temettük el Szombatba az P. Jesuiták Templomába.

Második Gyermeke, *János* fia született Anno 1625. 27. January in S. Joannis Chrýsostomi, az szüz jelben Kis Martonban, circa horam pomeridiana (sic), Isten Éltesse az maga Szent neve dicséretire. 30. ejusdem meg köröstöltettük ötet, komjáink Réchey Bálint Ur, és Prájnemer Aszony voltak.

Harmadik, *Thamás* fia született in Anno 1625. Beczkoban 20 xbris in Vigilia S. Thomae Apostoli, eýel az Szüz jelben, tartsa megh s- nevellye föl az jó Isten ezt is és tegye az maga szolgálattyára alkatmatossá, köröstöltük meg 28. ejusdem, köröst

¹ 1647-ben Cziráki Ádám neje volt; 1674-ben özvegy. Lásd pozsonyi levéltár, fasc. 7. Nr. 5. és fasc. 8. Nr. 45.

Attya volt Kőszeghi Márton Ura, Anyja pedig, feleséghe Aszonyom volt.

Negyedik, *Zigmond* fia született Kis Martonban, Anno 1626. 30. Decembris, az kettős jelben Dél előtt 11 és 12. Ora közt, kik (sic) 3. January 1627. köröstöltek megh. Zennyei István Cancellarius Ur eő Kglme, Eltesse Isten ezt is, voltak Komák Batthjaný Ferencz Ur, és Kis Martonban az Gegersrájberné.

Ötödik. *Gaspár* fia született Beczkoban 13. January 1628. az kos jel alatt, 11. Ora tájban Dél előtt Komák Kőszeghi Mártonné Aszony, és Fia Kőszeghi Ferencz, Attya képében, Eltesse Isten ezt is, és, magasztallya valaha az eő nagy nevét, Amen.

Hatodik, *Mihály* fia született Galanthán, Hamvas szerdán az az 28. February, 1629 eýel 11 Ora tájban az Szűz jelben, az kit 5. Martý köröstölt meg, és Koma is volt Váradí Püspök Lozi Imre Ur eő Kglme Koma Asz. az Eőregbik Baranyai Thamásné Asz. volt. Eltesse Isten ezt is az maga, és Anya-szentegyháza szolgálatjára.

Hetedik, *György* fia született Galanthán, 25. Martý, 1630. Gyümölcs olto Boldog Aszony napján, az kos jel alatt, 11. Ora tájban Dél előtt, köröstölte meg ötet Szeghi Ur, köröst Attya és Anyja, Forgács Miklos Ur, és Aszonyom az eő kglme szerelmes Házas társa volt, élyen ez is, az mig az szép Isten akarja.

Nyolczadik, *Ádám* fia született Beczkoban 14. Martý 1631. 10. Ora tájban Dél előtt, az Oroszlány jel alatt, kit köröstölt meg P. Daniel Berlicz, 25. Martý, Koma Asz. Pográný Györgyné Asz. és Koma Falusi Miklos ur volt, Élyen ez is az jo Isten jo voltábul.

Kilenczedik, *Maria Magdolna* Leányunkat adta Isten ez világra Béczkoban, 19. February 1633. Sub. signo Cancrí, viratta felé, 4. és 5. Ora közt, Eltesse Isten ezt is, köröstöltetett meg 27. Martý, komjáink Jakusits György ur, az ki is köröstölte megh, és Vizkeleti Mihályné Aszonyom, eő kglmek. Bicse 18. February, Anno 1634.

Daniel Esterhazi m. pr.

Anno 1634. 11. Augusti atta Isten ez világra Tizedik Gyerme-künket *Annokát* Gáthán reggel 4. és 5. Ora közben az kos-jelben kit Nagy Boldog Aszonj napján köröstölt megh, Drasko-vits György Ur, váczí Püspök, és Posony Praepost, komák Bercsény Imre Ur, és Aszonyom az eő Kglme szerelmes Házas-társa, Éltesse Isten ezt is Szent Nevének Dicséretire.

Tizen egyedik Gyerme-künket *Christinat* atta Isten ez világra Galanthán in Anno 1635. 1. Augusti 12. és 1. Ora közt Éjjel, az Halak jele alatt, Hold tölte után, komjaink Thurzo Mihály Ur, és az ifjabbik Baranyai Thamásné Asz. Éltesse az Ur Isten ez Leányunkat is.

22. 9bris, 1635. Dél után 4. Ora tájban vette Isten ki ez világbul Annoka Leányunkat Beczkoban, Temettetett Szombat-ban az P. Jesuitaknál.

Tizenkettődik Gyerme-két, fiát hozta ez világra az édes Attyámfia Galanthán, 5. 7bris, 1637. 7. és 8. Ora közben Estve, az Rák jel-ben, in plenilunio. Az után vagy egy Orával ugyan akkor

Tizenharmadikát is fiát az kiket köröstölt megh P. Hajnal Mátyás, *Gábor* az Első, *András* az másik, koma s- koma Asz. Horváth Gáspár Ur, s- Aszonyom az eő kglme felesége voltak, Istennek nagy neve áldassék örökké érettek, és éllyenek ezek is az aprok.

8. 7bris, Dél előtt meg holt szegény Gábor fiacskánk, 21. ejus-dem temették el Szombatban szép solemnitassal.

15. 7bris 1638 kántor nap, az Holdnak első negyedin az Nylas jelben, éjjel, adta Isten ez világra 14. dik Gyerme-künket *Imrét*, Dicsértessék az jo Isten eő érette is, 19. ejusd. köröstölte Rohonczí István szalavári Apátur Ur megh, Komák Vesseleny Ferencz Ur, és Thurzo Eörzebeth. Esterházi Istvánné Aszony: most, akkor jegyben volt, csak Isten maradikjokat éltesse.

Anno 1638. 12. Augusti, Délelő, 5. Ora tájban holt meg Prúkban, az hol Oskolában volt szegény az német szóért, Ádámko fiunk himlőben, 13. ejusdem Ebéd után hozták ki onnan, és temet-ték le az Gáthai Templomban.

19. Január 1640. az Nyilas jelben hold fottán, adta Isten ez világra *Istok* (15) fiunkat Nagy Szombatban, Egy és 2 Ora közt Dél után, 20. ejusdem köröstölte meg Szécsény György Ujheli Praepost Ur, Komaink Kizdi Benedek Praepost Ur, és Beretessné Aszonyom, eö kglmek voltanak, légyen jámbor ez is, és élyen az jó Isten szolgálattyára.

Ultima Decembris 1640. reggel hét Ora tájban holt megh szegény Kristinka Leányunk Szombatban, kit az szombati Apáczak közzé ígértünk vala, de alkalmasabb kalastromot, és szerzetet rendelt az jo Isten az elöt neki, Apácza köntösben temetük ugyan ott az Apáczáknál ötet szegénykét, 2. Január, 1641.

Anno 1641. 1. Február holt megh, szegény jo Emlékezettü Palatinusné Asz. Nyári Kristina Asz. Az Ur Isten irgalmazzon Lölkének, jo, és böcsületes Aszony vala. Az mikor szülte volna Semphén 17. Január Ferkocska Fiacskáját, azon Gyermekek ágyban talált meg halnő.

4. Julý, 1641. Holt meg Bécsben szegény Esterházi Istvány Ur, Palatinus Ur eö Nagha Eöregbik Fia, az mikor betegségében az Doctorokhoz vitette volna magát oda, irgalmazzon az Ur Isten ennekis.

4. Február, 1642. Temettetett el Szombatban az P. Jesuitáknál böcsületesen.

1643. 2. Február sub signo Cancri Nagy-Szombatban Estve, 5. és 6. Ora közben adott vala ismégh Isten egy fiat az Attyámfiának (16.), de valami hatalmas szélvész támadván, azután valo szerdán, az az 4. ejusdem nagy véletlenül és hirtelenséggel az szomszéd Téglafala le ütötte annak az háznak héjazattyát és padlását, mindenestül egyszersmind réá dülvén, az kiben feküdt az Attyámfia Gyermekeivel, és hol mi Cselédgyével, az hol azt a kis fiunkot Dajkástul megh ölte, és az másik fiunkat is Istokot szegényt, egy szolgáló Leánt is, azok kívül Kürtössi Aszszonyt csudálatos képpen maradván meg nyavalyás Attyámfia az több — Téglá, fa, és föld közt, Mancza Leányunkal, és Nedeczky Leánj Aszonnjal, az többi ki szaladhatott még is onnan.

4. Julý, 1642. holt megh Szegény Thurzo Eörzebet Aszszony, szegény Esterházi István Ur Eözvegye, Esztendő az nap, az kin Ura, Lakompakon, és 20. Apr. 1643. temettetett el Szombatban. In Anno 1643. in 7bri vette Isten ki ez világbul Andorko fiunkat, himlőben volt. Rumban az Öreg Annyánál.

17. January, 1645. holt meg szegény édes Eöcsim Eszterházi Pál Uram Ujvárban Vice Generalisságban az gúta ütésben Ejjel 11. Ora tájban, kinek Lölkét nyugossa Isten az Örök életben, temettetett Szombatban az P. Jesuitáknál (február 21.)

Azután csak hamar ugyan ott Ujvárban holt megh szegény Rebeka Leánya is hagymázban, irgalmazzon az jo Isten annak is.

1645. 11. 7bris, inter 11. et 12. Hor noctis, holt megh a szegenz (sic) üdvözült Esterházi Miklos Palatinus ur eő Nagha is, Nagy Hefflánban a dissenteriában, az mikor Dévény-alol az eő Fölsége Armadájából oda érkezet volna. Temettetett el 11. xbris Szombatban igen böcsületessen nyugossa Isten az örök életben Lölkét.

28. Julý. 1651. Galanthán reggel 4. ora tájban holt meg szegény Esterházi Pálné Aszonjom, Sok s-hosszu betegséghi után kinek Lölkét nyugossa jo Isten az örök Életben.

Utima Julý, 1652. volt kézfogások, vagy ugyan menyegzői Lakodalmok Serény András Urk. és Leányunknak Esterházi Maria Magdolnának, kiknek Házasságokat Isten áldgya megh, tegye jo szerencséssé s- gyümölcsössé. Az Lakodalom Galanthán volt ¹ az kin nagy uri és fő személyek, s'- felessen voltanak jelen.

26. Augusti, 1652. az mikor a Törökök majd 4000. az Nitra völgyen Pereszlén táján nagy rablást tettenek volna, falúkat égettek, és feles Rabokat vittenek el, Forgács Ádám Ujvári Generalis Ur, vagy csak Ezered magával harcot adott nekik, Nagy Vezekén nevű falunál Verebél mellett, az hol nagy véletlenül, és egy két Ora alatt vesztenek el szegény Esterházi László, és Ferencz Eöcs. Urk. és szegény Esterházi Tamás s- Gáspár fiaink

¹ Keglévich Péter naplója szerint (lásd Magyar Történelmi Társ., XIII., 246.) az esküvő Érsekújvárt, 1652. június 30-án lett volna.

vitéz módon, legyen Isten irgalmas Lölköknek, kiknek Testeket temették el egyszersmind, igen böcsületessen és sok Fő nép jelenlétével Nagy Szombatban az P. Jesuitáknál 26. Novembris.¹

10. Martÿ, 1653. Unghvárot adott Isten egy kis fiat Homonnai György Urk. Esterházi Maria Hugom Aszonynak, Istvánnak nevezetett, nevellye Isten Familiájának is szaporadáására.

5. Maÿ, ismég 1653. Szajberdorfon, Nádasdi Ferenczné Aszonyom (Eszterházy Anna-Julianna) is hozott egy fiat ez világra Istvánnak köröstitetett az is, szaporétsa az által is Isten az Nádasdi Familiát.

1. Junÿ, 1653 szintén Pünkösöd naptyán reggel mint egy Négy Ora tájban Galantán hozott Serenÿ Andrásné Mancsa Leányunk-is egy kis Leánt, Éltesse az Ur Isten ezt is az maga nagy neve dicséretire, és szolgálattyára, Kristina neve, köröst Attya, s- Anyya Morocz István Ur, és Esterházi Ferenczné Aszonyom, eő kegyelmek. (Ez a zólyomi ágból származott és Vezekénynél elesett Eszterházy Ferencznek özvegye, Amádé Ilona volt.)

*

A nagyvezekényi ütközet olajfestményü képének leírása, az 1885. évi budapesti kiállítás katalógusa nyomán, a következő:

A szép kép bal alsó részén a következő hatsoros német felirat olvasható: »Wahre Abbildung vorgefallener Action, swischen 1260 Christen und über 4500 Türcken bei dem Torffe Vezekény um 1. Uhr nachmittags bis 11. Uhr nachts, unter Comanto des Graffen Adam Forgáts dem 24. (rectius 26) August 1652 wobey grüstlicher seits 4. Gr. Esterházy und 76. man geblieben, auf Seiten der Türcken 1800 Tode und das ganze Lager erobert worden.«

A kép jobb alsó részét a számok (1–22) magyarázatai foglalják el kéthasábosan. A nagy kép három (224 cm. magas és

¹ A gyászalkotmányt, mely a ker. sz. János egyháza szentélyében Nagyszombatban volt felállítva, Miller János Rudolf 1652-ben lerajzolta, és Láng Mór 1653-ban rézre metszé, Pozsonyban; az Eszterházyak felett tartott, Hoffmáni Pál nyomtatott halotti beszédének címképét képezi. Másolatban birtokomban van.

161 cm. széles) lapból áll, és így a három lapból álló képnek szélessége együttesen 483 cm.

A baloldali lapon, a felirat fölött, a csatarendbe állított török hátvéd (15) látható.

A középső lap a valódi ütközet képét nyújtja; közepén a négyszögeket formáló keresztény lovasság áll, túlnyomó számú török lovasság által megrohanva s részben körülkerítve. E lapnak előterében látható az elesett vitéz (17) Eszterházy László gr. Ugyanitt láthatók: Eszterházy Ferencz báró (18), Eszterházy Tamás báró (19) és Eszterházy Gáspár báró (20) elesett alakjaik.

A jobboldali lapon, a magyarázó szöveg felett, a keresztény sereg zömének hadi rendje áll, élén Forgách Ádám gróf vezért (9). Az egész kép háttérét képező tájképen tizenegy égő, romba dőlt falu és nemesi kastély látható.

A magyarázó szöveg az ütközet folyamatát következőképpen adja elő: a törökök tizenegy falu és nemesi kastély felgyújtása után visszavonulnak (2), azonban a keresztény hadsereg (3), csatarendbe állva, útjokat vágja; a törökök elhagyják a foglyokat, a zsákmányolt marhákat és átkelnek a Zsitva folyó hidján (13); szorongatva a keresztények által, visszafordulnak (14) s csatarendbe állanak (15). A kép középső része a már folyamatban levő ütközetet ábrázolja.

Ezen képből, melynek eredetije Fraknón őriztetik, minthogy igen terjedelmes, elég lenne csak a középső lapot, melyen a tulajdonképeni ütközet ábrátatik, lemásoltatni, alája iratni a német feliratot és a magyarázó szövegből csak azt, ami az Eszterházyakra vonatkozik, t. i. a 17., 18., 19. és 20. számok alatt foglaltakat hozzáírni.

A nagyvezekényi ütközetnek Láng Mór által 1653-ban készült rézmetszetű ábrái léteznek.¹ Ezen metszvény után vetet le 1702-ben gróf Eszterházy Zsigmond (?) ez ütközetnek olajfestményű képét, mely gróf Eszterházy János birtokába került, Zelizre (hol azon-

¹ Lásd: Foglár Imre, Magyar Hősök Emléke Bars megyében, stb.

ban jelenleg nincs meg); itt a néhai barsi alispán, Tajnay János, két példányban festtette le, egyikét magának tartván, melyet azután leánya, ki báró Révay Simonhoz menvén nőül, a Révay-család birtokába hozott; a másikkal a megyének kedveskedett, mely azt Aranyos-Maróthon, a megyeházánál őrzi. A képen a fenti évszám és Eszterházy Zsigmond arczképe megvan, Bothka Tivadar úr szíves közlése nyomán. Ez ütközet olajfestményű képe Fraknón szintén megvan. Láng Mór a temetési menetet is rézre metszé; erről Lehoczky András még látott lenyomott képeket és Stemmatographia Prospecimenjében¹ le is irta. Olajfestményű másolata Fraknón és Oszlopon szintén megvan, csak hogy ez utóbbi helyen kisebb, vagyis megrövidített alakban. Továbbá láthatók még Fraknón az e csatában elesett négy Eszterházynek arczképei, valamint egy domborművű nagy ezüstitál, melyen a vezekényi csata van ábrázolva, Eszterházy László az előtérbe helyezve, a midőn két lovas török a halálcsapást méri reá; úgyszintén egy ezüst lovasszobrocska, mely emlékét tartja fenn. Megemlítem még, hogy ugyanitt látható Pápa várának eleste és visszafoglalása Eszterházy Miklós (?) nádor által, és ugyanennek érsekújvári csatája, valamint lakompaki kirohanásának ábrái, a vár udvarán pedig Pál nádornak kőből faragott, feketére festett lovasszobra áll.

106. sz.

Eszterházy Miklós nádorra vonatkozó adatok. 1590—1645.

Miklós testvérnénje, Eszterházy Magdolna, Kubinyi Lászlónénál, Madocsántt tölté ifjúságának első éveit,² nem pedig Alsó-Kubinban, mint Lehoczky írja.³

Van a pozsonyi Eszterházyak (cseszneki ág) levéltárában⁴ egy ily című irat: »Descriptio minuta (vitae) Nicolaj, filij Francisci

¹ A 11. lapon.

² Lásd Nagy Iván, Magyarorsz. Család., a Kubinyi-család. 490. l.

³ Stemmatogr. Prosp., 10. l.

⁴ Miscellanea, fasc. 100. Nr. 94.

Eszterházi de Galántha, Palatini Regni Hungariae.« E mű 1645-ben, Miklós halála után, testvére, Dániel jegyzetei nyomán készült, és közöltetett azokkal, kik felette a gyászbeszédet tarták, — mint a végéből kitűnik. Ebből a következőket jegyeztem ki:

Ferencz eszes tanácsos főember volt. Fia, Miklós, tanulmányait Sellyén, a jezsuitáknál folytatá, és Bécsben, szintén a jezsuitáknál végzé, hol 1600-ban, nem egészen tizennyolcz éves korában katolizált. Híre járva annak, hogy e szerzetbe akar lépni, — miről anyai nagybátyja, Illiészázi István, és atyja értesítve — hazahívák Galanthára. Megérkeztekor, épen ebédnél ülve, atyja azon kérdésére, hogy katolizált-e? Miklós »igen«-nel válaszolt, hozzátéve, hogy e hitben is akar meghalni, mire atyjának haragja kitörvén, a tányért akarta fejéhez vágni s őt szidalmazva, a többi közt ezeket mondá: »tiz fia közül ötöt adta tizedről és dézsmájul az ördögnek, s fenyegette, hogy imígy-amúgy vereti, bünteti és exhaeredálja ötöt, végre ugyan felüté az asztaltol és az házbul is ki czokigatta, az kit nagy patientiával szenvedett, semmit nem is szolván azokra attiának, hanem az ház előt valo kertben egy fa alat le térdepelve, és sirván nagy áhétatasson adot Istennek hálát érte, hogy az igaz hitért ollianakat engedett volna neki is szenvedni. — anniának sok sirásával, s' áldásával, a mezőre kiküldetvén gialogh, s' a többi közt azt mondván: te vagi édes fiam az, ki édes anniad faidalmit megh szolgáltatad, azért meni el már az Ur Istennek szent áldássával, s' ugi váltanak el sirva egymástul.« — A többi feljegyzéseket a szövegbe osztom be.

Magocsy Ferencz 1611 november 21-én elhalálozván, Miklós ellenségei azon rágalmat terjeszték, miszerint ő, mint Dersfy Orsolya Magocsy Ferenczné szeretője, ennek férjét méreggel pusztította volna el. Laczkó Máté Krónikájában ¹ erre vonatkozólag ezeket írja: »October 27-én megbetegül a Nagyságos Magocsi Ferencz.« Oldalvást írva: »a Magocsi familianak magva szakada fiú ágbán, meg holt, non sine suspicione veneni 27. novembr

¹ Erdélyi Történelmi Adatok, III., 129. — Magyar Történelmi Tár, IV., 75. és XIX., 43. II. — Wesszprémi, Succincta Medicor. Biographia, IV., 330. I.

(rectius 21. nov.) kin az Ország igen bánkodék, mivel jó, és keresztényül szolgált hazájának, eltemették Beregszászban 28. Februarii 1612. lásd meg, halálának ókát és modját Magyarország panaszában, ez is méreg miatt hala meg mint Hommonay Bálint.« A Querela Hungariae (Magyarország Panaszában) erre vonatkozó passzusa így hangzik¹: »Nicolao Eszterházy, qui Domini sui olim spectabili, ac Magnifici Francisci Magochy lectum prodidit, et post qualemcumque eiusdem mortem relictam in uxorem duxit (Itt a bökkenő, amiért ellenségei nehezteltek reá.) ac ad pontificiam religionem pertraxit, pro quo suo scelere, ac patrocínio, sibi in patronum clerum comparavit, et contra Evangelium furere cepit.«

1612 november 22-én elveszi Dersfy Orsolyát Munkácson, kit elébb a katholika hitre térített: hoc (Magocsio) mortuo, cum esset forma eleganti (Nicolaus Eszterházy), morumque probitate, ac virtutibus praecellens, adamatus a vidua, in matrimonium ea conditione consenserat, si ad catholica sacra transiret, impleta conditione, nuptiae in Munkács, magno Procerum concursu celebrantur.²

Hogy Dersfy Orsolya ekkor ifjú özvegy volt, és nem — mint ellenségei hirdetik — »adulta matrona«, tanuskodik anyjának elébb a lékai, jelenben a fraknói várban őrzött arczképe,³ melyen

¹ Lásd egész terjedelmében Szalárdy János Siralmas Krónikájában, 45. l.

² A pozsonyi jezsuita kollégium évkönyveinek jegyzetei; közölve e része: Új Magyar Muzeum, 1857. évf., vii. füz., 225. l.

³ Archaeologiai Értesítő, 1869. évf., 285. l. — Dersfy Orsolya nemzedékrendének töredéke:

Oláh István, szászvárosi királybíró 1515–1520.
(Archiv für Siebenbürg: Landeskunde xv. köt. 1879.)

Oláh Orsolya
Chyázár Kristófné

Oláh-Chyázár Miklós báró de Lanser
(Magyar Történelmi Tár x. 4. 1572.)
gróf Frangepan Anna
(Wagner Collect. II. 41.)

Oláh-Chyázár Orsolya, szül. 1567., † 1593.
Dersffy Ferenczné

Dersffy Orsolya, † 1619.
Eszterházy Miklósné

Eszterházy István, † 1641.
neje: Thurzo Erzse, † 1642.

Eszterházy Orsolya

ezen felirat van: Ursula Császár de Landzér Magfci Francisci Dersffy consors. aetatis suae 26. obiit 23. februarii 1593.« Ha tehát leányát, Dersffy Orsolyát tizenöt éves korában, 1582-ben szülte is, ez 1612-ben, midőn Miklóshoz ment nőül, harmincz évesnél több nem lehetett.

E menyegzőre vonatkozólag halljuk mit mond Laczkó Máté Krónikájában¹: »1612. November 22. Eszterházi Miklosnak, és Magocsi Ferencznének, Dersffy Ferencz leányának Orsolya Aszszonynak menyegzői lakadalmak leszen, de igen gyalázatos, és fabulás menyegző, lásd meg a Magyarország panaszában, melyet irának 1620.« (Audacter calumniare dívóban volt úgy látszik minden időben.)

Miklós 1619-ben Thurzó Imréhez irt levelében e mende-mondákat nem tudván felejtetni, melyeket Thurzó és társai terjesztének leginkább, — ezeket írja: »nem is úgy vagyon az, hogy szolgálta lévén, az aszszonyomat vettem volna el; mert soha egy óráig való kötelességben és szolgaságban sem ott nem voltam, sem másut, fejedelmek szolgálatján kívül azon kívül is nem egy, sem kettő lévén nemzetemben uri méltóságban.« Egy másik, 1621 szeptember 9-ről kelt levelében Thurzó Imrét a következőkre figyelmezteti: »Az én szegény atyám, édes Thurzo uram hazájának hasznos szolgálja s' fia vala, kinek nemzetsége ez előtt negyedfélszáz esztendővel is szép nemességben fénylett, kit még akkor vérekkkel és hazájoknak szolgálván, nyertek és nem pénzen vettek, mint sokan s nem is valami idegen és jövevény nemzetből, hanem hazájában igaz magyar vérből való volt.«²

Pálffy Kata, Illiészházy István nádor második neje és özvegye, Miklósnak nagynénje, 1612 június 21-én Trencsénben kelt levelében megütközött e sietséges menyegzői készülődésen.³ E levélre

¹ Id. hely., 136. l.

² Szalay László, Eszterházy M., Magyarország nádora, I., 74–88.

³ E levél eredetije a gyulafehérvári könyvtárban, sub: Correspond. Princip. Trans. et aliorum ad eosdem, sicut et alios ab anno 1600. I. köt. Nr. 1. Utalok a Gyulafehérvári Füzetekre, I., 113. Itt a 122. számú oklevél, és Magyar Tört. Életrajzok, IV. évf., 158.: Thurzó Imre.

Miklós ezen szavakat írja sajátkezűleg: »Ebből kárt nem vallott sem az kegyelmetek nemzete, sem hazánk — ezért társul vettem.«

Anno 1619. Eodem mense (martio) 15. Ursula Dersffy primo Magnifici condam Domini Francisci Magochy, tandem Nicolai Eszterházi coniux moritur (Veterozolii).¹ Eltemettetett Nagy-Szombatban. Az élő István fián kívül második férjétől még két fia volt, kik 1619 táján haltak el. Neveiket sehol sem találtam feljegyezve.²

»Ugyan ekkor (1619) Hushagyo szerda után — írja Révay László naplójában — indultunk meg Zolyombul Betlen Gáborral valo károli tractára. Ott megadván neki ő nğa (Eszterházy Miklos) az eő fősége diplomáját Munkácsra tért.³

E nagykárolyi békekötésre nézve az ellentábori történetíró, a sokszor említett Laczkó Máté szintén megteszi reflexióját⁴: »Anno 1619. Martius 26-án volt a Nagy Károlyi békekötésnek gyűlés napja el oszolván a gyűlés Eszterházi Miklos kifokasztja a mérget, és azt mondá midőn kérdeznék, mint succedált a tracta: ,ám egy kis mézes madzagot vonánk által Bethlen Gábor száján, de bizony nem viszsi meszére‘, e szó nagy vigyázatra serkenté a fejedelmet.« Másfelől pedig azt olvasuk,⁵ hogy május 4-én irt levelében a fejedelem köszönetet mondott Miklósnak a nagykárolyi gyűlésen tanusított jóakarataért.

Az 1620-diki beszterczebányai gyűlés xxvii. articulusa így hangzik:

»Quamvis etiam Magnus Nicolaus Eszterházi de Galantha, vigore Articuli 28. dietae proximae preteritae in hac presenti dieta personaliter comparere, ac rationem sui facti reddere debuisset; quia tamen ratione comparicionis eiusmodi, primum quidem per litteras suas, deinde vero per internuncios, quibusdam rationibus apud regnicolas se se excusare conatus fuisset;

¹ Zavodsky, Diarium, 375.

² Szalay, Eszterházy Miklós, Magyarország nádora, I., 86–87.

³ Magyar Történelmi Társ., III., 245.

⁴ Id. hely., 197. l.

⁵ Magyar Történelmi Társ., x., 8.

quibus non tantum non est datus locus, sed sententia quoque contra eundem pronuntiata fuisset; nihilominus tamen, habitu respectu intercessionis nunciorum comituum ultradanubianorum, nomine principalium suorum factae, considerataque eiusdem familia, sperantes etiam, eum deinceps bonum patriae civem futurum eidem terminum usque ad festum B. Michaelis Archangeli proxime adfuturum praefigunt — ubi vero idem Nicolaus Eszterházy intra prescriptum tempus, nulla, publicae habitae tranquillitatis, ratione, suam maiestatem non adiret, in gratiamque eiusdem, et regni non rediret, unioni non subscriberet: vigore presentis statuti, ex nunc, prout ex tunc, proscriptus et condemnatus haberetur.«

Bethlen Gábor 1620-ban, a hainburgi táborban vevé a hirtábornokától, Sennyei Gáspártól, miszerint Miklós megadni ígéré magát; a fejedelem rögtön meghagyá Sennyeinek, — szeptember 30-án irt levelében — hogy hozza őt táborába, akár erőszakkal is; — e hir azonban valótlan volt. A fejedelem ezen levelének másolata a fraknoi levéltárban megvan, melyre Miklós ezeket írja sajátkezűleg; »Abban igazat mondasz, hogy ellenséged voltam, de abban, hogy gratiát kértem volna tőled, hazudsz.«¹

1623-ban a fejedelem pusztító török-tatár segédhadait megsemmisíté, melyet Révay László naplójában² így ír le:

»Anno 1623. 27. 9bris vertük fel Nyárhidnál kétszáz ötvenhét loval, egy részét a boszniai hadnak, (Ibraim bozniai bassa által vezényelve, Eszterházi Dániel jegyzete szerint.) mely Hodolin által (Morvaországból jöve) ment vissza, rabokkal és prédával, lehettek 2 ezeren, Morvai rabot szabadítottunk túllők szám szerint két ezeret, és tizenötet, egyet sem vihettek által az Zsitván.³ Sok jó rabokat fogtunk, sokat vágtunk, Zsitvába is sok veszett. lovat 800 nyertünk. Azmint számlálták 50 ezer forintnál többet ért az nyereség. — anno 1623. 30. 9bris. egri, kanizsai és bosz-

¹ Magyar Történelmi Társ., x., 13–14.

² Magyar Történelmi Társ., III., 250. és köv. ll.

³ A megszabadított rabokat Miklós Újvárba viteté, honnan néhány nap múlva szekerekre rakatván és pénzzel ellátván, visszaküldé Morvaországba. Eszterházy Dániel jegyzetei nyomán.

niai had átmenvén semptei hidon, megszállottak Csuznál Turénél. Azokat is megütöttünk véletlen 800. loval, nyertünk tőlek öt tevét, 32 szekeret, egy néhány lovat, két igen nagy örög aranyos zászlót, nr. 11. egylofark zászlót, miénk közül maradt oda 40. számu, törökök közül feles veszett, ki fegyver miatt, és ki vízbe ugratott.«¹

1624 január 20-án győzelmi menetet rendezett Bécsben,² ajánlókul hozván a császárnak több török fogolyt, köztük két basának fiát, öt tevét, négy öszvért, három lovat és több zászlót.

Az 1625-diki soproni országgyűlés alkalmával, a sok viszályok közepette, ily című könyvet bocsátott közre, névtelenül: »Magyar Országának mostani állapotjáról egy haza szerető igaz magyar embernek tanácsolása.« Hogy Bethlen Gábor gyanujába ne essék, e könyv nyomtatási évét 1621-re tevén.³ Ezen munkát némelyek, mint Jászay Pál is, — jogosan-e, vagy nem? — Balázsffy Tamás püspököknek is tulajdonítják.⁴ 1838-ban újból kiadatott, Pozsonyban.

1628-ban nyéré az aranygyapjas rendet; erre az utat előre elkészíté gróf Ossona spanyol követ 1625 november 28-án Sopronban kelt és Madridba küldött jelentésében, kiemelve azon buzgó és sikeres tevékenységet, melyet Pázmán és Miklós az ausztriai ház érdekeinek előmozdítására, nevezetesen III. Ferdinánd magyar királyvá választása és koronázása ügyében kifejtettek; ennek nyomán az 1626 január 1-én tartott államtanácsi gyűlésen felkérte a király, hogy ezeknek köszönetét és elismerését fejezze

¹ Ezen csatázás Ortelius Redivivus Krónikájában (II. rész, 103—104. ll.) némi változással adatik elő; a többi között felemlítettik, hogy a Nyitra folyón levő hidnak egy része leszedetett, és a midőn a hátulról üzöbe vett ellenség reá sietne, részint a vízbe ugrasztatott, részint lekonzultatott; a zsákmányolt szekereken nagy mennyiségű vörös posztót is nyert, melyből vitéz tisztjei részére egyenruhákat szabatott.

² E győzelmi menetnek Láng Mór által karczott rézmetszetű ábrája van, mely akkoriban Pozsonyban, a Miller János Rudolf rajza után készült, kinek valószínűleg az 1649-ben élő Miller Ottó pozsonyi aranyműves testvére lehetett, kiről Rakovsky is megemlékezik: Das Pressburger Rathhaus, pag. 14., és Lehoczky, id. hely.

³ Magyar Történelmi Tár, VI., 246—247. ll.

⁴ Az 1839. évi Figyelmező, 21. és 22. szám, és Szabó K., Régi Magyar Könyvtár, 232. lap.

ki. Az 1626 január 15-én kelt királyi köszönő-levelet meg is kapta a nádor, melyben az aranygyapjas rend megígértetett; azonban évek teltek el, és a kilátásba helyezett kitüntetésre hiába várakozott, míg türelmét veszítve, panaszszal fordult Aytona marqueshoz, a spanyol király bécsi követéhez; ennek jelentései következtében a rend jelvényei megküldettek,¹ melyekkel Ferdinánd király 1628 december 31-én ünnepélyesen feldiszipé Bécsben. A diploma, a Trophaeum Domus Estoráz szerint, ugyanazon év július 20-án kelt.

1630-ban levelek által akarta Rákóczy Györgyöt a fejedelemségről való lemondásra bírni. Ezekre Rákóczy gorombán felelt; a nádort magyar ökörhajtónak, mosdatlan kezű spanyol-magyar rabszolgának nevezi, kinek szája ökörporral annyira be van tapasztva, hogy a Duna vize nem elégséges azt lemosni.² Ugyanekkor ráfogták Miklósrá, hogy az erdélyi fejedelemségre vágyódik; erre nézve egy gúnyirat töredékét ismerem, mely így hangzik³:

(1)	Nem régen, Kevélyen Grof ur Esterház, Erdélyre Vesztére, Mint lator darázs Vigan megyen sok néppel; Az undok sok lovász Fejedelemséget titkon horgász.	(15)	Hirt mondok, Tanitok Mindent éltemben, Hogy senki Ne menjen Tiszt keresésre, Ne siessen Erdélybe Fejedelemségre, Mert be nem ülhet székibe.
-----	--	------	---

Csáky Lászlóhoz még 1636-ban intézett memoriáléjában is panaszkodik: »s'csak Isten tudná, mit nem fogttak reám Ambialom az Erdéli Fejedelemséget, Bettlen Istvánnak Promotiot kívánok, Az mostanj Rákoczi Feidelmet kivetni igiekezem etc.«;⁴ ellenei állításukat leginkább Kéri Jánosnak 1629 május 27-ről a nádorhoz intézett levelére alapítják: ». ita oderunt illum

¹ Magyar Sion, VII., 31. és 33. ll. — Századok, III., 161. l.

² Ortelius Rediv., id. hely., 120. l.

³ Új Magyar Múzeum, 1857. évf., 381. l.

⁴ E memoriálé egykorú másolata az oszlopi (Veszprémmegye) Eszterházy-könyvtárban 350. számmal jegyzett kézirat, 78. és köv. ll.

(Gabrielem Principem) — írja — ut vellent se ab eo quantocyus liberari. Hominum Transsilvanorum maximorum iuxta, et inferioris ordinum animi in Ill. Dominationem Vestram sunt conversi, ita, ut velint hunc Principatum ab Ill. Dominatione Vestra suscipi quibus respondi ego: Ill. Dominationem Vestram, ne cogitasse quidem unquam de illo Principatu, nec suscepturum.«¹ Erre Engel² a következő észrevételt teszi: »Wenn aber Kéri versicherte, dass den Bethlen Alles hasse, und Alles in Siebenbürgen den Palatin Eszterházi zum Fürsten wünsche, so sind diess wohl schwerlich mehr als Floskeln eines Wohldieners.« Azonban hogy az erdélyi fejedelemségre való törekedése mégis szóba hozatott, anélkül, hogy ennek elnyerhetésére részéről talán (?) lépések tétettek volna, ezt látszólag bizonyítja Rákóczy Györgynek, Toldalaghi Mihályhoz 1633 október 20-án kelt levelében előforduló eme passzusa: »hogy fejedelemséget palatinusnak adjam, jó akarat szerént, azt bizony senki nem éri, arrol csak gondolkodni sem kell.«³

Jelszava volt: »In vita Invidia«.

1645-ben »mi is — írja Réway László naplójában, id. helyen — az urral (Eszterházi Miklóssal) 27. aug. eljöttünk táborbul Nagy Héflánba — 30. aug. azon ecaka szegény palatinus uram megbetegszik Héflánba — reggel szinte bocsátott el magátul. — 11. Septem. ugyanott 12 oratájkor ecaka mulik ki az világbul pater Lazbrini, Nádasai és az höffleini plebanus jelenlétökben, nagy gyomor sikulás következtében, 11. November (?) temetjük el Szombatba pater jezsuiták templomába«.

1645. Nic. Eszterházi R. H. P. post tertium quadrantem ad 12. noctis, diem undecimum Septembris terminatis animam suam Deo reddidit. Cuius exanime corpus, die 11-ma proximi mensis Decembris circa horam octavam matutinam Tyrnaviam deportabitur, atque in Templo P. Societ. Iesu ab

¹ Pray György, Bethlenii Principatus, II., 197.

² Geschichte des Ung. Reichs, IV., 461.

³ Századok, VI., 332.

ipso magnis sumptibus nuper a fundamentis excitato rithu catholico tumulabitur,¹ Iusta tamen Iustitiae cultori eodem loco, operante ad aram Ioanne Telegdio Archiepiscopo Colocensi 3. idus Decembris solemni ritu persoluta.²

Az 1643–1644. évek között irt levelei, melyeket Rákóczy György fejedelemhez és Lónyay Zsigmondhoz a háború elhárításaért intézett, Pozsonyban jelentek meg először 1644-ben, ily czim alatt: »A Magyarországi Palatinusnak Grof Eszterházy Miklosnak, Rákóczy Györgyhez Erdélyi Fejedelemben irt egy néhány leveleinek igazi párija.« Másodszor 1645-ben, meg-bővítve: »Némely Vármegyékhez írott egynéhány Leveleinek igazi párja«-val. Harmadszor nyomva Győrben, 1756-ban. Toldy Ferencz 1853-ban az »Eszterházy Miklós munkái« czimű könyvében szintén közli ezeket, valamint Sennyey István kancellárhoz intézett leveleit is; nagyobb részét azonban e munkának »Értekező Levelei gróf Nádasdy Ferenczhez« képezik. — Opiniones, Discursus, Considerationes etc. és egyéb levelei, ezen czim alatt: »Protocollum Eszterháziánium«, kéziratban, a budapesti muzeumban őriztetnek. Továbbá az 1626–1645. évek között irt több leveleit közli Ráth Károly,³ továbbá Horváth Mihály »Kismartoni Regesták 1617–1645.« czim alatt,⁴ valamint Szalay László »Eszterházy Miklós, Magyarország Nádora« czimű művében egész halmazát bocsáták közre azoknak.

1629-ben kezdé a nagyszombati keresztelő sz. János tiszteletére emelt egyházat az egykori Domokos-szerzetesnők egyháza helyére építtetni, mely rozzant állapotban még 1615-ben a jezsuitáknak adott volt át; erre vonatkozólag Dobronoky, a jezsuiták főnöke, ezeket jegyzé fel:⁵ »Anno 1629. die 29. mai diruendo (veteri templo) et erigendis fundamentis datum est initium Anno 1637. 30. augusti datum est initium Consecrationis, Templi

¹ Magyar Történelmi Tár, VIII., 208.

² Kazy, Histor. IV. könyv, 100–102.

³ Magyar Történelmi Tár, VIII. köt.

⁴ Magyar Történelmi Tár, X. köt.

⁵ Új Magyar Muzeum, 1857. évf., 236.

nostri, sub Titulo et Patrocinio S. Ioannis Baptistae, consecravit D. Georgius Lippay Eppus Agriensis Sacrum decantavit D. Emericus Losy Archi-Eppus Strigoniensis omnes Comites, Praelati, Barones etc. fuerunt apud D. Palatinum in prandio. Anno 1637. Die 30. augusti Templum accademicum S. I. Tyrnavie, quod Nicolaus Eszterházy Palatinus impendio 80. millium florenorum erexerat dicatum est.«¹

Bombardi Mihály Topographiájában² az egyháznak leírását közli. A szentély alatti sirbolt az összes Eszterházy-családnak temetkezési helyül szolgált mindaddig, míg Pál herceg a kismartoni sz. ferencziek egyházát választá maga és utódai részére temetkezési sirboltul. 1864-ben Fuchshuber Ignác, a katonai aggastyánok lelkésze, a midőn augusztus hóban e sirboltot megvizsgálá, nagy megdöbbenésére csak hat czinkkoporsót talált, ezek is megcsontkítva, kifeszítve tátongtak, és a csontvázak nagy része a földön, széthányva hevert; ezen vandalizmust a lelkész — mi indoknál fogva, nem tudom — a sebesült és beteg francziáknak tulajdonítá, kiknek 1809-ben, az asperni ütközet után, ezen egyház kórházul szolgált. A földi maradványok egybegyűjtése után herceg Pált a történekekről tudósítá (ennek a tudósításnak másolata családunkra vonatkozó irományaim között megvan); e jelentésre a koporsók megigazítottak, részint újakkal pótolattak, a csontvázak egy bécsi anatomus által dróttal egybeillesztve, koporsójukba helyeztetek. Hallomás után a Miklós nádor és Nyáry Krisztina tetemei és koporsójuk legkevésbbé valóának megcsontkítva; e két utóbbit Kismartonba szállíták. (?)

»Kismartonban a szent Ferencz szerzetének csaknem fundamentumból oly klastromot és templomat épített, mondja Káldy György,³ hogy sokaknak könnyebb azért Nagyságodat dicsérni és csodálni, hogysesem követni.«

¹ Magyar Történelmi Tár, VI., 94. Még ugyane napon, este, az építkezés végett Kismartonba szállított hat családtagnak koporsója Miklós és Dániel gyermekeivel az egyházba hozattak, és másnap régi helyükre, a sirboltba helyeztetek vissza.

² Editio secunda 330. és köv. II.

³ Ajánló levele Előljáró beszédében.

Nyéki birtokát az általa itt épített kórháznak, valamint az újonnan, Mária tiszteletére emelt lándzséri egyháznak hagyományozá.

A fraknoi, kismartoni, lándzséri és bicsei lakosokat a katolikus hitre térítette a jezsuiták által.

1632-ben a két Thurzót, 1643 november 25-én, sz. Katalin napján, Nádasdy Ferenczet téríté a katolikus hitre: ezeken kívül két nejét, s valószínűleg testvéreinek megtérésükben is nagy része volt.¹

A fraknoi várat nagyjában megújíttatá, Torna várát, melyhez első nejének talán némi joga lehetett volna, minden per nélkül jogos birtokosainak, Móricz Mártonnak és a Káthaiaknak birtokukban meghagyá, valamint Regéczet is Alaghi Ferencznek, elébb e birtokhoz tartozó okleveleket és a vár kulcsait kézbesítvén, visszaadá.² Regécz azonban 1633-ban, az Alaghi-család kihaltával, Wárdai-Nyári jogon és bizonyos összeg lefizetésével újból Miklós kezébe került. E rokonságot ezen genealógiai töredék mutatja:

Wárdai János	
Wárdai Fruzsina	Wárdai Kata
Alaghi Györgyné	Nyári Pálné, ez volt
elébb Eödfi Istvánné	elébb Telegdi Pálné
Alaghi Ferencz	Nyári Krisztina
Surányi Klára	Eszterházy Miklósné
	elébb Thurzó Imréné volt.

1642-ben kétszázötezer forint lefizetése mellett adományul nyeré a semptei várat, a következő birtokokkal, úgymint: Szered, Szentz, Cseklész, Újváros, Farkashida, Sopornyi, Nagy-Súr, Valta-Súr, Taxony, Keresztúr, Szent-Ábrahám, Nagy-Macsid, Pata, Nyék, Felső-Szeli, Tarlós, Vezekény, Eperjes, Viszkeleth, Nagy-Szeg, Nagy-Kürth, Kis-Súr, Majthény, Palócz, Puszta alias Kis-Kürth, Sok, Játho (campus) másképp Posthien-Játho, Játho-Feneke, Csöpeny, Keszy, Candida (praedium) a hozzátartozó

¹ A protestánsoktól általa visszafoglalt egyházak számát olvasni lehet a Historia Diplomatica de Statu Religionis Evang. in Hungr. in Appendice pag. 20. és köv. II.

² Lásd Századok, 1884. évf., pag. 821., valamint: Erdélyi Országgyűlési Emlékek, x. köt., pag. 407.

rétékkel, úgymint Szégeth és Kis-Szégeth, beleértvén a Thurzó Mihály özvegyének részét is. Az örökösödés egyelőre fiúágra, ennek kihaltával pedig a női ágra is kiterjesztetett, a kamarának ez utóbbi esetben visszaválthatási jogával.¹

Magánéletére vonatkozólag még a következőket találtam feljegyezve: mértékletes életű volt, az iskola elhagytaival a borítallal is felhagyott, és csak első neje lakodalma napján kezdett ezzel mértékletesen élni. Nagyon szerette a savanyúvizet és folytonosan vele élt.² Ebéd felett többnyire vallásos dolgokról beszélgetett, vagy ily tartalmú könyveket olvastatott fel. A tizenöt éves László fiának születése napjára egy olvasót ajándékozott, melyet ennek születése óta mindennap elmondott.³ Lefekvési ideje tíz óra volt, és reggel korán kelt fel.

Im álljon itt egy egykorúnak róla irt *characteristiconja*:⁴

»Palatinus, in summa regni dignitate constitutus, magni ingenii, iudicii, inventiosus, diligens, zelusus catholicus, conscientiosus, duri inflexibilis iudicii, proprii tenacissimus, primo occupantis; maximi se facit quoad ingenium, cognitionem rerum in regno, et officii praerogativam: alios contemnit penitusque spernit, vult se facere omnipotentem in regno, a quo omnes sperent, et quid quid velit, possit. In hunc finem adhibet media; sibi adherentes nimium studet promovere, eorum causas, etiam ultra acquitatem, defendit, manibus et pedibus pro iis laborat. Conivet Hereticis, ut videatur non esse adversus ipsos. Si quem videt erigi et sibi refragari omnibus modis deprimere studet, Consanguineos erigere, augere, quovis modo se sanguine contingentes iuvare satagit. Servitores promovere, ad Capitaneatus iam plerosque suos promovit. Inquietum ingenium, semper molitur aliquid. Ecclesiasticis non amicus, invidet ipsorum facultatibus, dignitatibus, honoribus, splendori exteriori, obloquitur illis libenter in mensa,

¹ Ez adománylevélnek másolata a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Capsa 10. Fasc. 7. Nr. 18.

² Kemény János *Önéletirata*, 355.

³ Nádosí János jezsuita szerint.

⁴ Új Magyar Múzeum, 1857. évf., 379. és köv. ll.

et coram aliis, etiam Hereticis; desiderat illos ad Beneficia promotos, quos ipse commendaverit, ut reliquos etiam ad se trahat. Implacabilis odii, conatur Sacerdotibus et Ecclesiis impo-
nere pensiones Militum in regno intertentione ultra alios. In con-
versatione familiaris, humanus, praesertim dum incaluit, libenter
et salse iocosus; colericus, motus vehementes, repentinos, sed
non diu. Ambit sibi prestari honores, titulos, ipse aliis non
praestat; sibi omnia et maxima deberi credit, se omnes in pluri-
mis rebus superare persvasum habet; quod alias non habet,
ingenio supplet Logicam, Philosophiam, Militiam, Leges, se
maximum esse politicum. In Oeconomia remissus, propter nimias
occupationes; defectum rerum et pecuniae frequenter indigentiam;
externi splendoris appetens, et honoris: elatus etiam, licet minime
velit videri. Omnia ipse facere vult; libenter habet quando ad
ipsum recurritur; quod per alium fieri videt, impedit, ut sibi
gloria detur. Vult, ut Germani credant, ipsum posse in Regno,
quidquid vult: et quidquid per ipsum non fit, vel male fieri,
vel in exitum non deduci, ut timeant, quod solus possit incitare
et placare. Ciborum et mensae luxum non valde affectat, nisi
coram aliis. Amicos habet fratres duos: Danielelem et Paulum,
qui possunt multum apud ipsum, praesertim iuncti; coniux ali-
quid, sed non multum. Chakium, cuius ingenio delectatur, seque
in illo exercet. Inimicos Dominos: Pálffy, Iakusith, Szuniogh,
Alexandrum Senniey, Personalem, Franciscum Rewai, Balássi
Ferenc. Amicos: Vesseleni, Forgách Péter, Niári Lajos. Laudari
plurimum amat, et se ipsum libenter laudat. Erga hunc ita te
geres: ut erga te sit affectus, non tamen te contemnat; facias
multa, quae vult, non tamen omnia; nec te prorsus illi subiicias,
sicut (vult) sed interdum aliter sencias, prout occasio tulerit,
non studio, sed cum secus tibi videtur. Communices cum illo
maxime graviora, non tamen omnia, ne absque se nihil posse,
nec debere fieri existimet. Litteras ipsius omnes, et Opiniones
conserva, pro futura cautela. Cognatis quantum fieri potest,
fave. In Consilio, si quando contrarium sentis, libere, sine felle,

cum debito respectu dicas, non nimium urgeas, sed suo loco conserva. Laudare Acta illius praeterita, ipso presente. Videre, ne cum Comitatibus multum sit coniunctus; ad hoc proderit, si ea imperentur illi exequenda, quae sunt odiosa ipsis: conductio Militum, Quarteria, Templorum negotia, Exactiones contributionis, Novae Arcis, Germani, Octavae Superioris Hungariae, res contra Principem. Non expedit etiam, ut sit ipse cum Principe coniunctus; imo hoc minuet multum ipsius cum Comitatibus coniunctionem et disiunctionem causabit.«

Ennek íróját Podhradczky József vagy Pázmány Pétert, vagy Lippay Györgyöt véli lenni. Már akárki volt írója, az utolsó sorai mutatják, hogy ő, és irigy társai, a közérdek hátrátételével és kárával mennyire igyekeztek a nádor kezeit megkötni.¹

Megemlítést érdemel még az, hogy a családja czimerével ékített és sirja felett felaggatott zászló nem szegeztetett — mint eddig divó volt — kopiafára, hanem aranyos, czikkelyes rostélyos táblán, lánczon függött alá, mi talán ezóta általánosabbá vált.²

Révai András 1635 körül kamarása volt. Révai István udvarnépének kapitánya, 1633 táján. 1643-ban secretariusus: Szent-Györgyi Gergely. Hajnal Mátyás jezsuita udvari papja, 1629—1642. Vízkeleti Lindvay Márton jószágigazgatója, valamint 1678-ban még fiainak, Eszterházy Pálnak és Ferencznek is, kiknek parancsára a lelkeket térítgette, miért sebet is kapott.³

A szatmári béke után 1711-ben, a munkácsi várban Miklósnak nevével és czimerével diszített ágyút találtak, 1613. évi felirattal.⁴

Életének végéveiben köszvényes volt; kar- és lábfájdalomban szenvedett, nevezetesen 1642-ben. Nagyon bőbeszédű volt, és eközben sokat gesztikulált.⁵ Báthory Annátelőbb Bánffy Györgynét, utóbb Jósika Zsigmondnét, mint bujdosót, Helmeczen kegydíjjal látta el.⁶

¹ Életére vonatkozó adatok vannak még a Felsőmagyarországi Minervában, 1835. évf., II., 134.

² Századok, VII., 678.

³ Lásd Szabó K., Régi Magyar könyvtár, 506.

⁴ Lásd Archaeol. Közlemények, XII. köt., 80. lap.

⁵ Történelmi Tár, 1883. évf., pag. 141.

⁶ Történelmi Tár, 1882. évf., pag. 319.

Balásfi Tamás boszniai püspök neki ajánlá az 1616-ban nyomtatott »Csepregi Iskola« etc. című munkáját.¹ — Káldi György 1631-ben »Az Innepekre valo Predikacziok«-at.² — Tasi Gáspár 1639-ben »Az Elmének Istenben feolmenetelereol.«³

Az Erdélyi Történelmi Adatokban⁴ Eötvös Ágoston Miklósnak egynehány a fejedelemhez irt leveleit közli; ezeknek margójára a fejedelem tulajdon kezével epébe mártott tollal irt, Miklóstra vonatkozó gyanúsításai érdekesek. Valamint a Történelmi Tárb⁵ban⁵ közltek hasonló glosszákat tartalmaznak, melyekben a visszhang mindig az, hogy ő ellene a törököt minden alkalommal a nádor készítette volna; és ha ez így is volt, csak önvédelemből, vagy ha úgy tetszik, visszatorlásból történt; a fejedelem Ausztia elleneitől készítetve, és zsoldukba állva, minden alkalmat megragadott az Imperiumban harczczal elfoglalt magyar király birodalmába, az ephemer szent szabadság ürügye alatt minduntalan betörni.

107. sz.

Nyári Krisztinának, Eszterházy Miklós nádor második nejének családí feljegyzései 1604—1638.

Ezek a fraknoi levéltárban őriztetnek, ily című kis könyvben: »Rövid chronica melyben némely emlékezetes dolgok, születések s' halálok iratnak az 1604. esztendőtől fogvást, sőt némely igen régi genealogiák is foglaltatnak anno 1624«.⁶ Azóta a Történelmi Tárb⁷ban⁷ közöltettek; ezekből azt, mi a Nyárcsalád őseire vonatkozik, kihagytuk, és csakis a *Krisztina* feljegyzéseit igtatjuk ide:

¹ Lásd Szabó Károly: Régi Magyar könyvtár, 211.

² Ugyanott, pag. 266.

³ Ugyanott, pag. 300.

⁴ iv. kötet.

⁵ 1882. évf., 302. és köv. ll.

⁶ Wagner András az *Analecta Scaepusii* iv. kötetének 141. és köv. lapjain egy részletét latin fordításban közlé.

⁷ 1888. évf., 209—224. ll.

Én bedegi Niári Christina lötem ez világra az 1604. esztendőben 31. októberis Kis Wárda Wárában az igaz Romai Hitben megh maradván holtig.

Az én szerelmes Vram vőt el engem 14. esztendős koramban az Thekentetes és Nagszágos Grof Thurzo Imre Vram ű kegeme pedig volt 20 esztendős ember, volt az lakodalmunk az 1618 esztendőben szent Márton napián¹ királ Selmeczen (Helmezen) és éltünk egut 1621 esztendeig mikor aban irván.

Az én szerelmes vramot szolítotá ki Isten ez világbul² octobernak 19. napián regel,³ én pedig maratam 4. holnapi nehézkémel, és 9. hónap. lánkámál, volt pedig Szegén szerelmes vramnak temetése as 1622. esztendőben Janouariusnak 19. napián Árva várában.

Az én szerelmes Grof Thurzo Erzebetkémet ata Isten ez világra az 1621 esztendőben Februariusnak 20. napián, melet éltessen az Vr Isten az ű szent nevének dicséretire⁴ s' nekünk örömünkre sok esztendeig az igaz hitben nevelen, és atam házására az Thekintetes és nagságos Grof Eszterház István vramnak 1638 esztendőben 26. Septembris Kismartonban.

¹ Azaz november 11-én, ellenkezőleg Zavodsky Diariumjában. Lásd Bél Mátyásnak Adparatusában, — november 15-re teszi a menyegzőt.

² »Thurzo Imre is halálos betegségét valami pisztráng hallal, nála találta«, azaz a Bethlen Gábor fejedelem ebédjénél. Lásd: »Magyar Országnak Betlen Gábor támadáskori állapotjáról« etc. írt munkát, a 33. és 67. lapokon, melynek szerzője némelyek szerint Eszterházy Miklós, a nádor lett volna.

³ Hora v. matutina Závodsky, id. helyen.

⁴ Závodsky id. hely., 376. lapon erre vonatkozólag ezeket írja: »Anno 1621. Die 14. Februarii hora xxii. noctis (olasz számítás) antecedente nata est Illustrissimo Domino Comiti Emerico Thurzo filia primogenita, ex Illustrissima et Magnificentissima Domina Christina Nyáry, in arce Lethava, quae tandem die 21. eiusdem mensis, nomen Elisabethae in S. Baptismate feliciter sortita est. Vivat Deo. — A Nyáry-család genealógiai töredéke:

Korlátkövi Péter

† 1526. Országh Dora (Archaeologiai Értesítő 1880. évf. 14. lap.)	{ Nyáry Ferenczné Korláthkövi Erzse	{ Nyáry Lőrinczhez férjhez ment 1545-dén	{ Nyáry Pál váradi kapt. † 1606. második neje : Várdai Kata előbb Telegdi Pálné volt.	{ Nyáry Krisztina második férje Eszterházy Miklós nádor előbb Thurzó Imre nádorné volt.	{ Eszterházy Pál nádor.
	{ Thuróczy Miklós	{ Thuróczy Mártha 1548. még élt (Századok 1875. év p. 263.)			

Az én szerelmes Grof Thurzo Christinámot ata Isten ez világra az 1622. esztendőben 25 napián aprilisnak ug mint nag pinteken melet éltesen az Vr Isten szent nevének dicséretére s' nekünk örömünkre az igaz hitben sok esztendeig nevelen.¹

Az én szerelmes vram vöt el engemet 20. esztendő's koromban az Thekintetes és nagssagos Grof Eszterház Miklos vram az ü kegeme ideie 40 esztendőben volt, az lakadalom volt 1624 esztendőben 21 napon Juliusnak Szucsanban.²

Mentem az en szerelmes Vramhoz viivárban 28 napon oktobernak ot létembe az Vr Isten Szent lelkének aiandékát közlött velem, es tértem az igaz valásra guntam meg viivban Istenek akarátábul 30 napon deczembernek és meg kommunikaltam 31 napon ugan deczembernek havában mikor irtak 1624 esztendőbe mert az előtt kéntelen voltam az szinmutatásra de szivemben mindenkör igaz Papista voltam.

Az en szerelmes Grof Eszterház Maddiczámat ata Isten ez világra az 1625 esztendőben 19 napián Juliusnak kit az Vr Isten szent nevének dicséretére nekünk örömünkre éltesen az igaz hitben nevelen.

Az én szerelmes vramot az Thekintetes, es Nagszagos Grof Eszterház Miklos vramot valasztota az ország magyar orszagi palatinusszagra 1625. 25 oktober kit engeden Isten szerencsésen el viselhetni ü kegemének szok esztendeig es io egészeleg Sopronban.

Az en szerelmes Groff Eszterhaz Lászlomat ata Isten e vilagra 1626. esztendőben ug mint uii esztendő esten, kit az

¹ Krisztina született Zavodsky szerint (id. hely.) 1622 márczius 25-én; e két leányra nézve Wagner az *Analecta Scaepusii* iv., 154. lapján ezeket jegyzi meg: »Elisabetham et Christinam Thurzo has avia Elisabetha Czobor, educandas suscepit, cumque mater, quod alias iam diximus, Nicolao Eszterházi nupsisset, et sacra mutasset, verita ut opinor Elisabetha, quae ritibus Augustanae Confessionis addictissima fuit, ut ne neptes quoque, Matris exemplum secutae, religionem aliquando verterent, eas non ante cedere voluit, quam lex in publicis Comitibus anno 1625 articulo 63 lata esset, ut intra mensis spacium, Matri restituerentur in aula Nicolai Eszterházi educatae.«

² »Anno 1624 Die 16. aprilis annulorum commutatio inter Dominum Nicolaum Eszterházi, et Dominam Christinam Nyáry, relictam Illustrissimi Comitis Emerici Thurzo viduam, dein 21 Iulii nuptiae in Sucsán concelebrantur.« Závodsky, id. hely. 378–379.

Vr Isten Szent neve dicséretére es maganak üdvességere 's nekünk örömünkre meg tarcsón, 's meg algon ü szent felsége 's az igaz hitben nevelen, az rák iel alat születet.

Az en szerelmes kis Magdiczámot vött ki Isten ez világbul 1627.¹ esztendőben Maiusnak 7 napan es temettük el nagy szombatba 21 augustus honak

Az en szerelmes Groff Eszterhaz Katiczatkamot ata Isten ez világra 1628. esztendőben Augustusnak 18 napan kit elteszen Isten szent neve dicséretére maganak üdvességere es nekünk örömünkre.

Az én szerelmes Groff Eszterhaz Anna Juliannamot ata Isten ez világra 28 büt elő honak, kit az vr Isten nevele fel szent neve dicséretére.² 1630.

Az en szerelmes Groff Eszterhaz Katiczamot vöte ki Isten ez világbul büt más honak 13. napan mikor irtak 1630. esztendőben 1630.

Az en szerelmes Aszaniomat Aniamott az nemzetes es Nagos Wardai Kata Aszont vöte ki Isten ez világbul 1630³ esztendőben.

Az en szerelmes Groff Eszterhaz Mihalamot atta Isten ez világra 19. napan büt elő honak, kit az Vr Isten Algon meg es éltesse szent nevének dicsíretére, es maganak üdvösségere es nekünk örömünkre 1632. esztendőben. élt mass fél esztendeig es el vöte Isten ezt is tülünk.

¹ Ekkor ajánlá Nyáry Krisztinának Tasi Gáspár a »Lelki Kalendárium«-ot. Lásd Szabó K., Régi Magyar Könyvtár, 250., valamint Hajnal Mátyás 1629-ben nyomtatott »A Jesus szívé«-t etc. Ugyanott, pag. 257., továbbá Kopesányi Márton 1631-ben kinyomott művét, »A Bodog Szüz Mária Életé«-t. Ugyanott, pag. 264. Mihályko János 1642-ben »Keresztényi Imádságok.« Ugyanott, pag. 316.

² Ez férjhez ment 1644 augusztus 28-án Kismartonban, gróf Nádasdy Ferencz országbíróhoz, kit azután Német-Ujhelyen 1670-ben lefejezték. Lásd Magyar Történelmi Tár, III., 252. — Férjével Mária-Czellben, a sz. István tiszteletére oltárt emeltek 1662-ben. Lásd Miksa György, Magyar Történelmi Emlékek Külföldön. — Meghalt 1669-ben. Sennyei István tartá fölötte a gyászbeszédet. Lásd Sándor István, Magyar Könyvesház, 43. — Eltemettetett a lékai plébánia egykori Domokosok egyházában, férje mellett.

³ Junius 7-én déli tizenkét órakor Várdán. Nemzetségének utolsója. Eltemettetett Várdán, július 30-án. Lásd Századok, 1887. évf., 567. — És Kecskeméti C. János 1640-ben a »Szép és áytatos Imádságos könyveszkét« mégis Várdai Katának, Nyáry Pálnak ajánlá. Lásd Szabó Károly, Régi Magyar Könyvtár, pag. 307.

Az en szerelmes Groff Thurzo Christinamot vöte ki Isten ez vilagbul 22 Martius havának 1632.

Adot Isten 1634 eg kis lankankot Groff Eszterhaz Christina-Mariankat 17. Januarius havanak ki éltt 11. hetig es Bicsén meg is halt szegénke.

Ata Isten ez világra Groff Eszterhaz Palkot 6. szentmihal havának kit Isten éltesen sok esztendeig 1635. Kismartonban kis aszon nap estén született es az rák iel alatt éffelkor. (És így 7. sept. született mely pénteknap volt.)

Ata Isten ez világra Groff Eszterhaz Mariat 1638. бүт elő honak 2 napan ug mint ġerta szentelő boldog aszon napan.¹ (*Eddig Nyári Krisztina írása.*)

Egy Balthazar-Joannes Eszterház, mint a Wárdai-család nőutóda, 1668-ban a wárdai plébániának adományoz; mint ilyen, a Nyáry Krisztina fiának kellene lenni; többet nem tudunk róla.² Körülbelül 1639-ben született. Erre nézve, újabban folyamodtam a közlő Berthothy Béni kisvárdai plébánoshoz; feleletül nyerém, hogy több reá vonatkozó adat nincs.

¹ Mária férjhez ment 1652 április 28-án, a szenczi várban, homonnai gróf Drugeth Györgyhöz, Ungmegye főispánjához. Kézfogójuk 1651 december 17-én volt, Kismartonban. A menyegzői ünnepélyre az egész megyei nemesség meg vala híva. Lásd Magyar Történelmi Társ., XIII., 246. — Férje meghalt 1661 október 9-én. 1672-ben Varanó helységben az egyházat az evangélikusoktól visszavette, és melléje a paulinusok részére kolostort építve, nekik adományozá Visnyó és Thót-Isép falukat. — Balkó Pál az elégtelenek egyik vezetője, 1672 október havában felszólítja, hogy az ungvári várnak kapuit nyissa meg előtte és állítson fegyvereseket a nemzeti ügynek; adja vissza a protestánsoktól elvett egyházakat. Fenyegetései azonban sikertelenek maradtak. Lásd Századok, III., 88., 89. Meghalt 1684 április 2-án. Ungvárt temettetett el, a Drugethek sírboltjába. — Anyja volt az utolsó Drugethnek. Lásd Szirmay, Notitia historica Comit. Zemplén, és Topogr. Comit. Zemplén, §. 497. pag. 73. és 337. — Továbbá Wagner, Stemmatogr. Famil. histor. quae iam intercederunt Decas, III., 53. — Pozsonyi családi levéltárunkban, fasc. 31. Nr. 9. alatt őrzött oklevél megemlékezik Eszterházy Máriának egy arany- és kláris-diszitményekkel ékített köpenyről, melyet Mark nevű újhelyi zsidótól vett 1676-ban. És talán ugyanaz, mely mint az Eszterházy Orsolya öltönye 1665-ből, a budapesti történelmi emlékek 1876. évi kiállításán, 33. szám alatt szemléltetett volt.

² Új Magyar Sion, v. köt., 355.

108. sz.

Naptárakban talált feljegyzések. 1629—1651.

A csornai prépostság könyvtárában őriztetik a tizenhetedik század különböző éveiben nyomtatott, szám szerint tizennégy darab naptár, melyek nagyrészt az őregebbik fraknói Eszterházy-ágnál szolgáló házitiszt, talán a fraknói tárház gondnoka, avagy az ifj. Eszterházy László nevelője, tanítója, Olasz Colosváry István tulajdonai voltak. Ezekben tőle eredő feljegyzések foglaltatnak, s nagyrészt őrizete alá bízott tárgyaknak kiszolgáltatását vagy urának, gr. Eszterházy Lászlónak és más személyeknek is Fraknón vagy Kismartonban történt gyakori megfordultát és egyebeket foglalván magukban, ezekből mit érdekesebbnek véltem, kiírtam és itt közlöm.

Az 1629. évi naptárból, nyomtatva Pápán: »27. Novembris Lánczér várában ebédhez akarván Palatinus Uram Eő Nsga uelni, értette megh Chászár eőfelsége leveléből az Betlen halálát, kire nézve hivatta is eőfelsége, és 29 Enchesdorffra jeuttwnk késen estve.«

Az 1639. és 1644. éviben, melyek Bécsben nyomattak, semmi érdekes.

Az 1645. évből, nyomtatott Bécsben. Ez a gr. Eszterházy Lászlóé, a nádor idősb fiának tulajdona volt; neve a czimlap előtti lapon van felírva. »Dominus Paulus Eszterházy mortuus Appoplexia, die 17. Jan. 1645. — sepultus die 21 Febr. Magnificus Dominus Paulus Esterházy pie memorie.« Egy más kéz által: »11 septembr. Itt holt megh az Ur Eő Nagysga (Miklós nádor.) kinek Isten Irgalmazon az eörök életben.«

Az 1646. éviben, nyomtatott Bécsben. Ez mint a kötés táblájának belső részére irt névről kitetszik, Olasz Colosváry Istváné volt. »4. Novembr. Itt ment el Groffh pál Ur Eő Ngyga poszonban, Az egik Aranyas paplant oda atam számára. — 6. decembr. It az Fraknay Vár előtt ualo hegien szép meghért Eperiet talál-

tunk, semy ho nem lévén, Ezt penigh Az kis Eszterhás Groffh Ferencz találta magha. (Az említett Pál és Ferencz testvérek, a nádor fiai, második nejétől, Nyáry Krisztinától valók; ekkor még kis gyermekek.) — 29. decembr. Item az két pár Franciay vagi Suekus pistolakot az Urnak Eő Nganak (Lászlónak, a nádor szinte második nejétől született első fiának.) poszonban Nagi Ádám által kültem.«

1647. nyomatott Bécsben. Szinte Olasz Coloswáry tulajdona volt. »junius 9. It kültem el Eörsy Uramtol, az koronázatra, az két lora ualo keöues szersámokat, ket skofiumos czapraghokat, és az köues niergeth, 6. parducziakat, Tygris bőrekel egiüth, Item egi lora ualo Tarka postoss chiotart. 85. Tafota Ingheket, 11. bagariabol, Item 6. réfh veres dupla Tafotat, Inghekre valokat, az veres Bársion skofiumos Teghzét 20 nylakal egiüt, Tokostul, 2. louas sarlot, 2 loboghot, Egi gialogh zázlot. — 24. septembr jöt megh az Ur Eő Nga (László) Kysmartonbol pál Ural eő Ngaval egiüth, 26. itt, esmégh Kysmartonban ment Eő Nga, onét Rohonczra az nap, Ugian az napon Aták vissza magyar Országghoz Kismartont, a kit 5. Esztendő heián záz eghéz Eztendeigh Austriahoz birtak, az Teöbit is ugi mint Szarvkeöt, Keözeghet Borostiant. etc.«

Az 1648. éviben, mely Bécsben nyomatott, semmi érdekes.

1650. nyomatott Bécsben. Ez is a Coloswáryé volt. »Prima Jan. Jöt megh Eő Nga (László) Béczből, szintén mosth 23 esztendős Eő Nga.« Ezen évben házasodik meg László; ez alkalommal a fraknoi tárházból mindennemű holmikat, ruhadarabokat, asztalkészletet, butorokat szállítanak Kismartonba, állandóbb lakhelyére; többi között: »1. Febr. az Aranyas Hyntot Lakompakra, minden hozzá tartazo szerszámával, s' hámjával egiüth. — 5. Febr. 10 karszéket az Ur házából, zöld selyem roytosokat. — die 6. Febr. ugi mint ma vagion menyeghzője Rohonczon Groffh Urnak Eő Nganak. (Ekkor vette el László nejét gróf Batthyány Eleonórá.) N. B. most prima mártý 17 Esztendős Groffné Asszonyunk Eő Nga (Eleonóra.) — die 23 mártý

kultem el Kysmartonban Eő Nganak az méregh elen valo Jaspis tálot.«¹

Az 1651. évi naptárban, nyomtatott Bécsben: »die 1. Aprilis a Tárházbol az Arantias pánczél Inghet, elvieé magával Eő Nga. — die 29. Aprilis kultem el Kysmartonban, az Türkéses payst, az Türkéses kantáarakal együth, és az Giöngiös kápát, Item 30 april. az négy niergeth akinek keteje Türkéses, keteje Ezüstös, egy Türkéses Eőregh szerszámal együth, és egy Arany czapragoth is — die 12 junii Érkezők az Ur Eő Nga, Groffné Asszonyunkal Egiüt Kysmartonban Marianka kisasszonyal (Anádor leánya, második nejétől, Nyáry Krisztinától való.) együth. — die 28. julii kultem el Heffhlánban az Urnak Eő Ngának Az leg-szebyk Türkéses kardot, s' Türkéses Botot az Tárházbol, Item az szebik kolciok Tolat, Giemántos nasfával együth. — die 6. decembr. az Christus urunk koporsója formaiát (Ez valami reliquiarium lehetett.) el kultem Eő Ngának Kysmartonban. N. B. die 17. decembris Kismartonban volt giűrű váltások Groff Eszterházy Marianka kys asszonyal, Groff Homonay György Uramal Eő Nagával.

Az 1657. évi Bécsben nyomtatott, az 1685. évi Lőcsén nyomtatott. Semmi érdekest nem tartalmaznak.

109. sz.

Herczeg Eszterházy Pál nádor családi feljegyzései. 1638–1689.

Ezen feljegyzések szintén azon könyvben foglaltatnak, melyben a Nyáry Krisztina feljegyzései; ezeket is Wagner András az »Analecta Scaepusii«-ban² latinul közlé, de csak részben. Úgy-szintén Bél »Adparatusá«-ban³ fellelhetők. Újabban az 1888. évi Történelmi Tárbán⁴ közlöttek nyomán igtatom ide.

¹ Ezen tál a xv. század második feléből eredő műdarab. Manap (1889.) is megvan a család kincstárában.

² iv., 154. és köv. ll.

³ 376. és köv. ll.

⁴ 209–224. lap.

42. Az nagyságos Galanthai Eszterhás Pál, szegény uram atyám egy testvér öcsce holt meg Ujvárbán, azaz érsekújvári vicegeneralis lévén, ugyanottan holt meg 17. Januarii 1640. gutta-ütésben kit isten nyugoszsza az örök életben. (A 108. számú oklevélben ez áll: Dominus Paulus Ezterhazy mortuus Appoplexia, die 17. Jan. 1645. — sepultus die 21. Febr. Magnificus Dominus Paulus Esterházy pie memorie.)

43. Adta isten ez világra grof Eszterhas Ferenczet 1641. die 17. Januarii Sentén. Hétfőn lett hatodik orában reggel.

44. Az nagyságos Galan.

45. Az nagyságos gróf Nyári Krisztina szerelmes asszonyom anyám holt meg die 17. Januarii (javítva: februarii) 1641. harmincz-hét esztendő korában, gyermekágyban, éffélkor tájban, kit az ur isten nyugoszsza az örök életben. Sentén holt meg.

47. Az nagyságos grof Eszterházj István uram bátyám vette el szerelmes házastársul grof Thurzo Örsébet néném asszont dispensatio által Kismartonban, ki volt akkor 22. esztendő, az asszony 17. esztendő, die 26. Septembris 1638. (A meghívólevélben a menyegző napja augusztus 11-re van téve.¹)

Ugyanezen uram bátyámnak adta isten ez világra grof Eszterhás Orsikot die 7. Martii hetedfél orakor estve Lakompakon in salute populi Szent Tamás napján perpetuae et feolicitatis, köröszölték meg dominika laetare, kit isten éltesen sokáig az én örömömre. Az 1641. esztendőben bak jel alatt csöterteken. (Ez volt azután Eszterházy Pál nádor első neje.)

49. Tekentetes és nagos grof Eszterhasj István bátyám uram holt meg Bécsben die 4. Julii 1641. estve kilencz ora után; kit az ur isten nyugoszsza az örök boldogságban; huszanhat esztendő korában.

51. Grof Thurzo Örsébet néném asszony Eszterhás István uram szerelmes házastársa holt meg Lakompakon die 4. Julii anno 1642 délután két és három ora közt, kit isten nyugosz-

¹ Lásd Századok, xv., 95.

szan az örökké valo joban. (Ennek temetését III. Ferdinánd elhalasztatni kívánta a nagyszombati tanácskozás idejéig 1643 február 5-ig, remélvén, hogy egyrészt a temetés végett is sokan jelenvén meg, a gyűlés népesebb lesz. Lásd a király utasítását Erdődy Györgyhöz, melyet ez azután a nádorral közöltt.¹⁾ A temetés Nagyszombatban, 1643 április 20-án ment véghez.

53. Grof Nádasdi Ferencz uram vette el házastársul grof Eszterhásj Anna Julia néném asszont 1644. esztendőben. Volt lakodalma Kismartonyban die 6. Februarii.

55. Az én szerelmes uram atyám boldog emlékezető grof Eszterhásj Miklos Magyarország palatinusa holt meg Héflánban die 11. Septembris anno 1645. életének hatvanharmadik esztendejében, kinek nagy emlékezeti ez világon is fölmaradván, az örök boldogságban tündököljék.

57. Az én kedves bátyám uram vett el az nagos grof Eszterhásj László grof Bottyány Maria Eleonorát szerelmes házastársul, kinek lakodalma volt Rohonczon die 6. Februarii 1650. kinek én voltam fővélye. (die 6. Febr. ugi mint ma vagon menyegzhője Rohonczon Groffh Urnak Eo Nganak 1650. — most prima martý 17. Esztendős Groffné Asszonyunk Eo Nga.²⁾

59. Ezen megirt boldog emlékezető uram bátyám grof Eszterhásj László az körösztyény raboknak szabadulásáért, melyeket az pogány elrablott volt, vitézül megharczolván, az nagyságos Eszterhásj Ferencz, Tamás és Gáspárral együtt Nagy-Vezekénél die 26 Augusti, öt-hat óra közben estve megöletett 1652. dicsőséges példát hagyván nemzetinek.

61. Anno 1652. die 21. Octobris délután négy—öt óra közben esküdtem meg az én szerelmes feleségemmel, grof Eszterhás Orsik asszonnal Fraknoban, kit isten sokáig éltesen szent nevének dicséretire, énnekem is örömmre, Innocentius decimus romai pápa dispensatiójából.

¹ Magyar Történelmi Tár, XI., 187.

² E menyegzőre vonatkozókat lásd továbbá a 108. számú oklevélben.

Az copulatio lett az fraknai kápolnában lévő chorusban Szalkovicz Ádám praefectus uram s' szombati kánonok által; kinek arra való licentiát adott Piski János kalocsai érsek s' győri püspök uram, voltak jelen azon copulatiókor Eszterhás Farkas, Olasz-Kolosvári István (Kitől a 108. szám alatti különböző naptárakba beirt feljegyzések származnak.) Kürtössi György, Kolaricz Péter uraimék, s' Fabiankovicz inasom.

66. Tekentetes és nagos grof Bottyánj Maria Eleonora asszony boldog emlékezető uram bátyám grof Eszterhásj László uram meghagyott özvegye holt meg Rohonczon die 21. octobris 1654. reggel hét órakor, mikor szinte Fejérvárnál az harczon volnánk Bottyáni Ádám urammal, kit ugyan akkor megütött az gutta, semmit nem tudván még leánya haláláról.

65. Az én szerelmes feleségemmel háltam el az nagyságos grof Eszterhás Orsik asszonyommal Kismartonban die 7-a Februarii 1655. kin istennek dicsértessék az ő szent neve, s engedje, hogy jó csendességben élvén az igaz romai hitben is muljunk ki ez világból.

67. Ezen szerelmes feleségemnek adott isten egy fiú magzatot die ultima decembris, azaz ujesztendő nap estin pénteken éfélkor, ki volt Szent Silvester pápa napja, Fraknoban anno 1655. kit *Miklos* Antalnak köröszöltettünk kalocsai érsek Piski János uram által, melyet neveljen isten szent nevének dicséretire, s' szülei örömére, s az igaz római hitben élni, s meg is halni.

Lett az vizöntöjel alatt. Volt körösztatya grof Kéri János uram, körösztanyja grof Czobor Orsolya Kéri Jánosné asszonyom. (Ezen Kéri János koronaőr volt, első neje Eszterházy Anna, Miklós nádor testvérhuga.)

68. Az én szerelmes feleségemnek adott isten egy szép fiat die 8-a Septembris éfél után három—négy óra közben Fraknoban anno 1657. ki mivel csaknem azon üdőben lett ez világra, mikor én, köröszöltettük *Pálnak* újhelyi püspök által; kit isten engedjen szülei örömére élni, s az igaz római hitben

is meghalni; született pedig szűz jel alatt. Volt körösztyaja grof Bottyáni Ádám uram (Ki úgy látszik a gutaütést kilábolta), Dunán innét való generalis, körösztyaja Bottyaniné asszonyom. Szombaton lett.

69. Az én szerelmes feleségemnek adta isten harmadik gyermekét Kismartonban die 10. Februarii S. Scholastica napján 1659. kit *Catharina* Borbálának körösztyoltettünk ujhelyi püspök uram által, kit isten neveljen, éltesse szent nevének dicséretire, szülei örömére s' engedje az igaz római hitben is meghalni. Lett az szűzzel alatt reggel öt és hat óra közben. Hétfőn lett.

71. Adta isten ez világra *Istóczka* Jozsef nevő fiamat Szent-Mihály hónap 17. napján, kit isten neveljen az igaz római hitben és megis tartson szent nevének dicséretire, nekünk örömkre 1660-ban; körösztyolteték Lippay György esztergami érsek által. Született az rák jel alatt 5, hat óra közben reggel. Volt körösztyaja azon esztergami érsek uram, körösztyanya grof Nádasdi Mancza kisasszony húgom ő klme, Fraknóban, hétfőn.

72. Öcsém grof Eszterhási Ferencz uram vötte el házastársul grof Illyésházy Ilona asszonyt, grof Illyésházi György uram (gróf Forgách Máriától 1646-ban született) hajadon leányát, kinek volt lakodalma Trencsén várában die 7. Februarii anno 1661. Az hol énnékem lengyel király Casimirus kegyelmes parancsolatjából követnek költetett lennem.

73. Adott az isten azután is egy fiu magzatot 1662 esztendőben 27. Augusti *László* Ignacziust, kit isten neveljen az igaz romai hitben, meg is tartson benne szent nevének dicséretire, nekünk örömkre neveltessék. Volt keresztapja Leopoldus Ignaczius császár és az keresztanyja az öreg császárné Eleonora, harmadik Ferdinand felesége, keresztelteték meg szenkereszt praelatustúl Bécsben. Született az mérték jel alatt 9-tíz óra között szombaton Bécsben estve.

75. Az 1663-ban adott isten egy leány magzatot, kit neveztünk *Cristina* Tereziának nyolczadik napján octobernek, kit isten

neveljen az igaz római hitben szent nevének dicséretire, nekünk szüleinek örömére; született az bak jele alatt két, három hora közben reggel Kismartonban hétfőn.

76. Az én kedves fiamat Eszterhás Palkót szolitotta isten ki ez világból Fraknóban 6. Aprilis 1664. esztendőben, ki volt reggel nyolcz óra tájban, hat esztendős s két honapi idejében.

77. Az én kis Katicza Borbálámot vette isten ki ez világból azon napon, mely nap Palkót, éjfélkor, ugymint 12 órakor éjjel die 6. Aprilis 1664. öt esztendős s két honapi idejében.

78. Az ő szent felsége adott az atyámfjának egy fiui magzatot, kit *Elek* Dominicusnak köröszöltöttünk; lett ez világra 27. Novembris négy és öt óra közben estve felé, halak jele alatt, anno 1664. kit isten neveljen nagyá szent nevének dicséretire, szüleinek örömére. Fraknóban csötörtökön.

79. Adott isten egy fiu magzatot, kit *Ferencz* Agostonnak kereszteltőnk, ki lett ez világra 3 Janoarii 3. fél orakor reggel az 1666-ban, kit isten neveljen szent nevének dicséretire, nekünk szüleinek örömére; az mely gyermek az lövő jel alatt lett. Voltak keresztatyja és keresztanyja Nádasdy Ferencz uram és Nádasdy Anna Julia néném asszony.

80. Adta isten ez világra *Ilona* Rosalia Ursula leányunkat kinek volt köröszatyja Nádosdy Ferencz judex curiae uram körösztanyja Nádosdiné asszonyom néném, körösztolte penig Szegedi Ferencz cancellarius uram. Lött ez világra éfél után egy orakor die 25. May, azaz szent Urbán pápa napján, rák jel alatt 1667. esztendőben, kit isten éltesen és neveljen szent nevének dicséretire Kismartonban, szerdán lett.

81. Adta isten ez világra *János* Benedek fiát az atyámfjának die 3. Julii hatodfél orakor estve, bika jel alatt, kit körösztoltt esztergami érsek uram Szelepcséni György uram, Nádosdiné néném asszony volt körösztanyja; kit isten éltesen szent nevének dicséretire. Fraknoban, kedden lett 1668.

82. Az én kedves asszonyom nénémet grof Eszterhas Anna Julia asszont ugymint Nádasdi Ferencz judex curiae asszo-

nyomat szólótotta isten ki ez világból nagy véletlenöl die 22 Januarii anno 1669. Potendorf várában, mind kedves urának s mind több atyjafiainak nagy keserüségére harmincznyolcz esztendő s tizenegy holnap korában, kinek meghidegült testéből metszették ki egy kis fiát, kit Nádosdi Györgynek körösz-töltek, de az is az körösztség után megholt, az asszony pedig holt meg reggel nyolcz óra után, kit isten nyugoszsza az örök életben.

83. Az én kedves öcsém Eszterhás Ferencz uram ő klme szerelmes házastársát gróf Illyésházi Ilona asszonyt kiszólította isten himlő betegséggel ez világból nagy véletlenöl Trencsén várában die 12. Februarii, az az szinte három hetire szegény Nádasdiné néném asszony halála után anno 1669. idejének pedig 23. esztendejében. Kit isten nyugoszsza az örök boldogságban.

84. Az én kedves kis Istók fiamat szólótotta isten ki ez világból himlő betegségben Kismartonban délután egy s két óra közben die 17. Julii nyolcz esztendő, tiz holnap korában; kit isten nyugoszsza az örök életben 1669.

85. Die 8. Septembris szenteltetem meg Fertőn tul való Boldogasszony szentegyházamat, s ugyanakkor öltöztetem Laczkó fiamat cléricában, az hol az quatuor minorest is fölvette, azaz kisasszony napján kalocsai érsek, győri püspök Szécsény György uram által; adja isten, szolgálhasson mind istennek, mind hazájának, megmaradván holtig az igaz hitben, s papi rendiben. Anno 1669.

86. Az én szerelmes atyámfjának adott isten egy leány magzatot die 3. Januarii anno 1670. Fraknóban, lett pedig reggel, azaz ebéd előtt kilencz óra tájban kettős jel alatt, kit *Ursula* Fránciscának körösz-tölt kalocsai érsek Szécsény György uram die 8-a Januarii, volt koma s komaasszonyom Kéri Ferencz uram feleségestől, körösz-tatya s anyja, nevelje isten maga szent nevének dicséretire, az igaz hitben engedvén meg is halni.

87. Ezen Septembernek második napján nyolcz órakor dél előtt holt meg szép istenesen Eszterhás Farkas uram ő klme Lőcsén, ki personalis vala, anno 1670. kit isten nyugaszsza

az örök életben. (Miklós nádor testvérbátyjának, Eszterházy Gábornak első nejétől, divékujfalusi Ujfalusy Annától született fia volt ezen Farkas.)

88. Az én kedves öcsém Eszterhás Ferencz uram ö klme házasodott meg és vette feleségül gróf Tököli Kata kisasszont, gróf Tököli István uram első szülött leányát; kinek volt lakodalma 15. Novembris anno 1670. Árva várában. (Eredetileg 1671 december 15-én.) — Wagner András idézett helyen Pál nádornak, valószínűleg magyarul irt, de általa latinra fordított még e következő feljegyzéseit közli: »fuit autem tunc Domicella quindecim annorum complete. Post has nuptias quinto die, videlicet 20. novembris ex Mandato Suae Majestatis, cum certis copiis obsidere debui arcem Árvám, ubi tercio post die ex gravi infirmitate demortuo Comite Stephano Tököly, duae innuptae filiae Comitissa videlicet Maria et Eva Tököly arcem dediderunt, cui praesidium Caesareum imposui, non obsimiliter, et arcis Likavae, quae post sex hebdomadarum obsidionem expugnata est.« — Tájékoztatásul még ezeket jegyzem ide: Tököly Kata született 1655 április 18-án. Férjhezment másodszor gróf Jörger Károlyhoz 1691-ben; ez Zentánál elesvén 1697-ben, harmadszor Löwenburg János Jakabhoz ment, ki a Tököly-család bécsi ügynöke volt. Meghalt Gátán, 1701 február 7-én, szülés alkalmával, negyvenöt éves korában. Eltemettetett első férje mellé, Kis-Martonban.¹ Thököly Máriának első férje gersei Petheő László, második Nádasdy István 1686-ban, harmadik gróf Thurnon János-Henrik volt. Mária 1701-ben — családi okleveleink nyomán — még életben volt. Thököly Éva Eszterházy Pál nádor második neje volt; egyébként Kata, Mária és Éva testvérei voltak Tököly Imre fejedelemnek, mindnyájan Tököly Istvánnak nejéráthóthi Gyulaffy Máriától született gyermekei, ez utóbbi pedig leánya volt Gyulaffy Sámuelnek; iktári gróf Bethlen Annától való.)

¹ Wagner, *Analecta Scaepusii* id. hely., iv., 185—186. és Nedeczky, *Posthuma Memoria Josephi Eszterházy* 13.

89. Adott isten az én szerelmes feleségemnek egy szép fiú magzatot, ki született 4. May öt óra tájban reggel az hal jel alatt Fraknóban; köröszöltettük újhelyi cisterciensis apátúr uram ő klme által, neveztetett *Mihály* Bernárd Jánosnak, volt körösztatyja, anyja gróf Kéri Ferencz uram, s az ő klme házastársa gróf Szécsi Julianna asszony; nevelje isten szent nevének dicséretire, nekünk szüleinek örömeinkre, s engedje az igaz hitben meg is halni üdvösségesen. Anno 1671. Fraknoban.

90. Adott isten ő szent felsége öcsém Eszterhás Ferencz uram házastársának gróf Tököli Catha asszonnak egy szép leány magzatot die 2. Januarii három-négy óra közben délután, kit köröszölt Zennyei István veszpremi püspök uram Pápán, neveztetett *Maria Rozália* volt körösztatyja Sicsi Pál uram, körösztanyja Zicsi Pálné asszonyom, az nagyságos Károlyi Kata asszony, nevelje isten szent nevének dicséretére szüleinek örömére. (Az 1672. évszám elmaradt. — Wagner András, *Analecta Scaepusii* idézett helye nyomán Eszterházy Ferencznek még a következő gyermekeit jegyezte fel a nádor: *Ceterae proles sunt: Christina*. Ez 1687-ben az Ursuliták női szerzetének növendéke volt.¹ — *Barbara, Francisca*, quarum hac in Parthenonem S. Augustini Kismartoniensem, illae in D. Ursulae Posoniensem se abdiderunt. Ezeknek egyike meghalt 1733-ban Varasdon verhasban, mint Orsolya-szerzetesnő.² — *Antonius*, szül. 1676-ban, Rákóczy Ferencz tábornagya volt. Nedeczky a már idézett munkájában Antalt teszi elsőszülöttnek, a jobban értesült Pál nádor pedig Mária-Rozáliát, egyébként Antal 1722 augusztus 10-én mult ki, mint sírkövének felirata tanúsítja, negyvenhat éves korában, és így 1676-ban kelle születnie. — *Josephus*, szül. 1682 május 31-én. Ez országbíró volt.³ — *Franciscus*, szül. 1683-ban. Atyjának — ki ez évben meghalt — kimulása előtt nem sokkal tárnokmester volt. — Ezeken kívül Ferencznek még

¹ Lásd a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Prot. xxxix., 673.

² Lásd Nedeczky, id. hely., 35.

³ Nedeczky, id. hely.

a következő leányai voltak, kiket Pál nádor fel nem jegyzett: *Erzsébet*, Anno 1689. Eszterházy Elisabethae confirmatio fassionis, pro parte Catharinae Tököly matre sua peractae, etc.¹ — *Anna-Theresia*, Anno 1696. C. Francis. Battyány certo contractui inter Catharinam Tököly relictam ante hac Francisci Eszterházi, ac Annam-Theresiam Domicellam, ex eodem Francisco Eszterházi susceptam, ratione quorundam paterno et materno aviticorum bonor. inito contradic.²

91. Adott isten ő szent fölsége az atyámfiának egy fiú magzatot die 24-a Aprilis, azaz Szent György napján éjfél után egy órakor tájban, kit kalocsai érsek Szécsény György uram ugyan *György* Bernártnak köröszölt, volt körösztatyja ugyan maga érsek uram, körösztanyja grof Tököly Mária kisasszony ő klme, köröszöltetett die 27. Aprilis 1672 Kismartonban. Tartsa isten szent nevének dicséretire.

92. Ugyan ezen Gyurkó fiúkat isten ő szent felsége kiszólitotta ez világból die 13. May Kismartonban: tétettem az több bátyjai mellé az pater franciscanusok kalastromában. Légyen hálá az istenemnek, hogy már negyedik gyermekemmel méltoztatott szent angyalinak karjait tölteni.

93. Adott isten ő szent felsége egy fiú magzatot az atyámfiának die 15. Aprilis 1673. kit köröszölt kalocsai érsek uram Szécsény György uram, körösztatyja Eccenperg herczeg s felesége Svarczenburg herczeg leánya; volt neve *Gábor Ferencz*, kit isten neveljen maga szent nevének dicséretire, s éltesse az igaz romai pápista hitben. Kos jel alatt lett.

94. Az én igen kedves fiamat Eleket szólította isten ki ez világból die 10. Junii anno 1673. Kismartonban, kit tétettem több bátyjai mellé az pater franciscánusaknál, nyolcz esztendő s hat holnapi korában, himlő betegségben, estve öt-hat óra közben holt meg szegénke.

¹ Ezen oklevél homlokfeliratának szövege a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Prot. XXXIX., 889.

² Ezen oklevél homlokfeliratának szövege a pozsonyi káptalan országos levéltárában, Capsa 67., fasc. 14. Nr. 2.

95. Elek után való fiamat Ferkót is csakhamar bátyja után magához vette az én istenem, azon himlő betegségben Kismartonban die 12. Junii anno 1673, kit ugyan bátyja mellé tétettem, hét esztendő s öt holnap korában, kik is mindketten ártatlanságban halván meg, dicsérjenek istent, s imádkozzanak értünk szüleikért; holt meg reggel három óra tájban.

96. Adta isten *Palkó* fiamat ez világra die 15. Junii Kismartonban éffél után három és négy óra közben, újhelyi praelatus uram körösztolte, volt körösztapja s anyja Kéri Ferencz uram feleségestől. Isten nevelje szent nevének dicséretire 1675.

97. Adott isten egy leánkát Kismartonban die 3. Septembris 1676. kit *Anna Juliának* körösztolttünk, körösztolte újhelyi praelatus uram, doctor Slauig uram volt körösztatyja, felesége penig körösztanyja. Isten nevelje szent nevének dicséretire. Lett penig kilencz-tíz óra közt délelőtt, senki jelen nem lévén, hogy az atyámfia az házban sétálna csak maga, egyszersmind az földre esett az gyermek, kit fölvevén maga kezeivel az atyámfia, vitte az hálózaházban, elszakasztván az ködökét, istennek hála, szerencsésen.

98. Szinte Varasdon Horvátországban lévén Homonai Sigmond öcsémuram lakodalmán, adott isten az atyámfiának Kismartonban egy fiú magzatot die 7-a Novembris, ki igen beteges lévén, *Imrének* körösztolttetett, lett penig hét s nyolcz óra között estve. Azomban szinte mikor már nem messze volnánk az nász népével Kismartonhoz, isten kiszolitotta ez világból délután három óra tájban, és így elevenen nem láthattam; kiért istennek legyen hálá, hogy már hetedik gyermekemmel méltóztatott angyali karjait szaporítani. Anno 1677.

Ezen gyermeket körösztolte az kismartoni várbéli káplány Valperger Tamás, Imre nevet adván neki.

99. Adott isten az atyámfiának egy fiú magzatot Bécsben, kit *Ádámnak* körösztolttünk Szent-Mihály szentegyházában, lött penig estve nyolcz órakor die kit neveljen isten

mindnyájunk örömére. Anno 1680. A gyermeknek neve Ádám, Leopold (Ignác¹) József.

100. Anno 1681. die 13-a Junii, azaz páduai Szent Antal napján választott engem az ország magyarországi palatinusál Sopromban azon ország gyűlésében. Voltak penig candidatusok velem, gróf Erdödi Miklos horvátországi bán uram, gróf Colonicz Udalric uram s Zai András uram.

Csakhamar azután kiszolétá isten ez világból Ilonka leányomat Kismartonban, ugymint 20. Augusti.

101. Anno 1682 Szent Mátyás apostol napján adta meg ő fölsége énnekem az arany báránt Bécsben az pater Augustinianusok templomában. Tartottam ugyanott az landházban az vendégséget is, ki tizezer forintomba tölt az Spanyolországban való ajándékkal együtt; száztizennyolcz úri rend ülven az asztalnál.

102. Anno 1682 die 21. Martii Kismartonban estve nyolcz s kilencz óra között, midőn az vacsorátúl fölkelnénk, az én szerelmes édes feleségem fraknai gróf Esteras Orsik audientiás házomban egy zselyés székben leülven, csak nagy véletlenül meghala szegénke nékem mondhatatlan szomorúságomra; ki mivel élteben is ártatlanságban volt, ugy holta után is nyugodjék lelke az örök életben.

Holt meg harminczkilencz esztendő korában, szegénke ugyan az én ölemben adta ki lelkét az ő istenének.

103. Szegény Draskovith Miklosné húgom asszony gróf Nádasdi Krisztina meghala Bécsben 12. May anno 1682.

Kit isten nyugosszon az örök életben.

104. Anno 1682 die 9. Augusti vettem feleségül az én szerelmes késmárki gróf Tököli Évámot, kinek lakodalmát szolgáltattam Kismartony várában die eodem, kit adjon isten szent nevének dicséretire, s énnekem is öröömre, s éltesse sokáig jó egészségben. Volt penig az atyámfia huszonkét esztendő, én voltam negyvenhat esztendő.

¹ Kitérülve.

107. Jankó fiamat szólította isten ki ez világbul Bécsben die 22. mensis Martii négy s öt óra közben délután, ki volt már 14. esztendő, kinek nyugossza isten lelkét az örök életben. 1683.

108. Anno 1683. die 8-a Aprilis adott isten az világra egy fiú magzatot az én kedves atyámfának, kit *István*, Joseph, Leopoldnak köröszeltettünk Gubásoczi János nitrai püspök s cancellarius uram által. Volt körösztatyja Leopold császár, s' körösztanyja Magdaléna Terézia császárné aszonyunk urunk ő föl-ségek Bécsben. Kit isten neveljen szent nevének dicséretire nagygyá s nekünk örömünkre.

109. Szegény Palkó fiam nagy véletlenül meghala Kismártomban himlő betegségben 7. esztendő korában. Isten nyugossza szegént az örök életben 1683. Volt az gyermek hét esztendő s tizenegy holnapi, holt meg die May.

110. Anno 1683. harmadszor megént kiszólátá isten ez világbul szegény kisded Istók fiamat. Uram légyen hálá te néked, hogy angyali karjaidat méltóztattál egy esztendőben három fiammal tölteni, mely noha keservesen esik, de mégis hálákat adok, s örvendek üdvösségeken. Holt meg szegénke Fraknóban hét órakor estve die 13. Octobris.

111. Szinte hogy az bécsi nagy harczról, (az hol lövés esvén rajtam, isten mégis megszabadított,) megtérnék s újokban mennék táborban, tek. nagos gróf Esterhás Ferencz egy testvér öcsém uram megbetegedvén, Körösztyént (rectius Kereszturt) szép ájtatosan meghala éfél után egy órakor, die 16. Octobris 1683. kinek isten nyugossza s boldogétsa lelkét az örök életben, holt pedig meg Istók fiam után mindjárt harmad nappal. (Ferencz pápai kapitány, sümegi és zalai főispán volt.)

Az bécsi harcz pedig volt 12. Septembris, az hol az török isten áldásából elvereték Bécs alól, s veszett 30,000 török, minden ágyui, bagásiája ott maradván. 1683.

112. Die hetedik Junii négy óra tájban reggel adott isten az atyámfának egy leány gyermeket Kismartonban, kit körösz-

tölt Eszterhás Miklos püspök fiam, neveztetett *Anna Téréziá*-nak, körösztyja Nádasdi Tamás öcsém, körösztyja Esterhás Ferenczné menyem asszony voltak. Éltesse isten szent nevének dicséretire Anno 1684.

113. Die 2-a Aprilis, azaz szinte husvét innepiben szóllétotta isten ki ez világból az én egy testvér hugomot gróf Esterhás Maria kassai generálisnét, ugymint szegény Homonnai György uram meghagyott özvegyét Ungvár várában anno 1684. kit isten nyugoszszon az örök életben.

Egy holnappal azután meghala szegény Homonnai Sigmond öcsém is Ungvárott, kivel az régi Homonnai familia fiú ágban deficiált, pap lévén bátyja Homonnai Bálint.

114. Anno 1685. die 1. Septembris éfél után adott isten az atyámfiának egy leány magzatot, kit Eszterhás László pap s rátóti praepost fiam körösztyolt, neveztetett *Catharina* Rosaleának, volt körösztyja s anyja gróf Kéri Ferencz uram s gróf Szécsi Juliana asszonyom; lett penig Kismartomban. Kire adja isten szent áldását.

Azon szegény leánykám vérhas betegségben meghala itt Kismartomban die 1. Septembris 1686. esztendőben, estve nyolcz s kilencz óra között.

115. Az én szerelmes atyámfiának adott isten egy leány magzatot die 26. Octobris itt Kismartomban, kit körösztyoltettünk *Francisca* Josephának, volt körösztyja cardinalis Kolonicz uram ő klme, körösztyja penig Esterhás Ferenczné menyem asszony, anno 1686. Lett penig öt s hat óra között reggel.

Lett itt az országnak gyűlése Posomban pro 18. Octobris, azomban Leopold császár és koronás király urunk ő fölsége első szülött fia Joseph herczeg az magyarországi királyságra koronáztaték die 9. Decembris. Előtte való napon, ugymint Boldogasszony macula nélkül való fogantatása napján, ugy mint 8. Decembris imperialis herczeggé löttem, anno 1687. (Ezen czimért huszonhétezer forint díjat kellett fizetnie, mint végrendeletében írja.)

116. Adott isten egy fiú magzatot majusnak (legújabb korból írónnal bejegyezve: 12.) napján, kit körösztettem *Joseph Antal*nak, Laczkó fiam által, ki is már rátóti praepost s posonyi kanonok volt, körösztatyja gróf Kéri Ferencz uram, körösztanyja gróf Esterhás Ferenczné asszonyom, lőtt penig éjfélt után egy óra tájban Kismartonyban. Kit isten neveljen szent nevének dicséretire, s nekünk szüleiknek örömeinkre Anno 1687. (Ez volt az egész herczegi ágnek folytatója.)

117. Adott isten megént egy fiú magzatot 22. Septembris éjfélt után egy óra tájban, azaz szent Mauritius napján, kit köröszöltettünk *Tamás Ignác* Mauritiusnak ujhelyi püspök Rochas uram által. Volt körösztatyja megént Kéri Ferencz uram, s körösztanyja Esterhás Ferenczné asszonyom, in anno 1689. kit isten neveljen szent nevének dicséretire.

Ezen fiam, már az két feleségemtől számlálván, huszonnegyedik gyermekem, kiért istennek alázatosan örök hálát adok. (Továbbá még volt egy *Sigmond* nevű fia is, ki 1692 május 23-án született. Lásd alább a 110. szám alatt a gróf Thököly Éva családi feljegyzéseit.)

118. Szegény öcsém Esterhási Ferencz uram leánya Esteras Rosalia Bottyani Ferenczné asszonyom egy leány gyermeket szülvén, maga hatodnapra meghala Rohonczon 28. Septembris 1689. esztendőben, tizenhatsz esztendőskorában, kit isten nyugoszszon az örök életben.

119. Die 26. Novembris szegény László fiam Posomban meghala huszonkilencz esztendőskorában, kit isten nyugoszszon az örök életben. Anno 1689. (Eddig Eszterházy Pál írása, más kéz is néha.)

Pálnak az 1682—1688. évek közti eseményekre vonatkozó működéséről olvasni lehet és bő anyag található százharmincz darabot felülmúló, a királyhoz és másokhoz irt leveleiben, melyeknek másolatai, a Magyar Nemzeti Muzeumban megvannak.¹

¹ Lásd Cathal. Szécsén., Manuscripta Tom., III., pag. 22—37.

Végül Wagner¹ még ezeket írja: »Obiit autem Paulus, non sine Regis, omniumque luctu, in Castro suo Kismartoniensi, anno aetatis 78. Christi 1713. die 26. Martii, Mausoleo, quod ibidem apud R. R. P. P. Franciscanos sibi, suisque magnificentissimum erexerat, impositus.« A gyászbeszédet Vargyasi Ferencz tartá felette.²

110. sz.

*Thököly Évának, herczeg Eszterházy Pál nádor második nejének, családi feljegyzései. 1682—1693.*³

Anno 1682 die 9. augusti accepit me in coniugem Dilectus meus D. Paulus Eszterházi, Perpetuus in Frakno, Regni Hungariae Palatinus. Sponsalia erant Kismartonii in Arce die Iulii; nuptiae etiam ibidem peractae sunt 1682 die 9. augusti.⁴ Fuit autem id temporis meus Maritus, annos sex et quadraginta natus, ego vero duos supra viginti.⁵

Anno 1683. die 8. aprilis natus est nobis filiulus, cui in sacro fonte imposita sunt nomina: Stephani-Iosephi-Leopoldi, per Ioannem Gubassoczi Episcopum Nitriensem, et Regni Hungariae Cancellarium. Patrini erant Leopoldus Caesar, et Magdalena-Theresia Imperatrix Viennae. Hunc primogenitum meum filiolum Deus ad superos evocavit anno eodem 1683. mortuus est autem in arce Frakno hora septima Vespertina die 13. Octobris.

Anno 1684. die 7. Iunii nata est filiola Anna-Theresia, quam sacro lavacro tinxit Privignus meus Nicolaus Eszterházi. Patrini erant D. Comes Thomas Nádasdy, et soror mea nupta Comiti Francisci Eszterházi.⁶

¹ Id. hely., 206. lap.

² Lásd Sándor, Könyvesház, 75.

³ Wagner, Analecta Scaepusii, IV., 204. l.

⁴ A menyegző napja augusztus 23-ra volt határozva, de a nádor kénytelen lévén táborba szállani, azt augusztus 9-re tette át, amint a nádornak Győrmegyéhez intézett meghívólevele bizonyítja. Új Magyar Múzeum, 1858. évf., 239. Feltűnő, hogy alig halt meg Pálnak első neje, máris — négy hó és kilencz nap múlva — újra nősül.

⁵ Szül. tehát: 1660. Azonban Wagner, id. h. 180. l. Évának születését 1659 febr. 1-re teszi.

⁶ Ez gróf Erdődy György országbírónak neje lett; 1712-ben férjnél volt. Lásd pozsonyi káptalani országos levéltár, Prot. LI., 400.

Anno 1685. die 1. Septembris nata est nobis hora duodecima noctis filiola Catharina-Rosalia, et sacris undis abluta per Ladislaum Eszterházi Privignum meum. Patrini erant D. Comes Franciscus Kéry, et Coniux eius Domina Comitissa Iulianna Zichy. Haec autem filiola nostra Catharina mortua est ex dysenteria Kismartonii intra septimam et octavam horam vespertinam anno 1686. die 30. septembris.

Anno 1686. die 26. Octobris hora sexta matutina nata est filiola, quam Franciscam-Iosepham baptisavimus. Patrini erant D. Cardinalis Kolonics, et soror mea Francisco Eszterháziana Comitissa Kismartonii: ibidem obiit haec filiola intra octavam et nonam horam die 24. aprilis anno 1688. cum esset sesqui anni.

Anno 1688. die 7. maji sub meridiem natus est nobis filiulus Iosephus et baptisatus per Privignum meum Ladislaum Eszterházi. Patrini erant D. Cardinalis Kolonics, et soror mea Comitissa Francisco Eszterháziana Kismartonii.¹

Anno 1689. die 22. Septembris ipso Festo S. Mauricii post mediam primam matutinam horam natus est nobis filiulus Thomas-Ignatius-Mauricius, et baptisatus per Neustadiensem Episcopum D. Roxas. Patrini erant D. Comes Franciscus Kéry, et soror mea Domina Comitissa Francisco Eszterháziana; sed hunc Deus ex vivis evocavit die 24. septembris 1690. Kismartonii, cum esset unius anni.

¹ Józsefre nézve ezeket jegyzi meg Wagner, id. helyen: »Qui, exstinctis sine ma- scula sobole Michaeli et Gabrieli Fratribus, in Principatum successit et anno 1721. die 6. Iunii obiit«. Józsefnek neje báró Gilleiss Mária-Oktávia volt, kit 1707-ben vett el. Ez évrőli házassági szerződés — másolatban — a pozsonyi káptalan országos levéltára LI. számú jegyzőkönyvének 730. lapján szemlélhető, valamint az LI. számú jegyző- könyv 177. lapján, 1710-ben újból másolva. Homlokkelirata ez: »Zwischen den Hoch und wohlgeborenen Herrn Josef Grafen Eszterházy v. Galantha etc. an einen, dann der Hoch und wohlgeborenen fräyherrin fräjlle Maria-Octavia Gilleissin etc.« Anyja Sabina-Krisztina Gilleissin, szül. Stahrenberg grófnő volt. Mária-Oktávia 1759-ben mint özvegy élt. Fiai: Pál-Antal és Miklós; leányai: Jozefa-Margit, gróf Lamberg Ferencz neje lett; ez 1722-ben búcsúképen gyalog vitt Mária-Czellbe egy ezüst feszületet, mely az egyház főoltárán manap is látható. (Lásd Miksa, Magyar Történelmi Emlékek.) Meghalt 1782. Pozsonyban. (Lásd Lehoczky Stemmatogr. Apponyi-cs. 15.) Továbbá Anna-Mária, Nagy Iván szerint 1717 május 18-án születetett. Meghalt 1718 április 7-én.

Anno 1692. 23 maji Die Veneris ante Pentecosten hora quarta matutina natus est nobis filiolus Sigismundus-Leopoldus-Ignatius-Desiderius, et baptizatus per Kismartoniensem Abbatem Valperger. Patrini erant D. Cardinalis Kolonics, et soror Domina Comitissa Francisco Eszterháziana. Mortuus est autem hic filiolus die 22. augusti anno 1693. hora octava matutina Kismartonii, ibidemque eadem die, hora octava vespertina sepultus apud Patres Franciscanos. (*Eddig a feljegyzések.*)

1701-ben Thököly Éva alapítá a lándzséri kamaldoli sz. Mihályról nevezett remeteséget és tizenkét szerzetes eltartására tizenöt-ezer forintnyi alapítványt tett le, azon kikötéssel, hogy az Eszterházy-családért naponként imádkozzanak.¹

Eva Tököly e vivis excessit Viennae-Austriae die 21. augusti anno 1716 Lanczendorffii apud Patres Minores tumulata. — Sirfelirata ez²:

Evae Tököly Prin. Pauli Estoraz conjug.
noLI. obLIVIsCL. MIHL. herI. et. hoDie. fI et. Eccl. 38.

Ita loquitur ad Viatorem:

Celsiss. Principissa Eva Eszterházi
Palatina Hung. nata Comes Tökölyi

Quac pientissime 21. Augusti obiit

A quo omnia accepit. ei omnia legavit
IesV. C. In. haereDeM. InstItVto. aC. poslto.

Testamenti executoribus

Nicolao Illyésházy Cancell. ac intimo.
Consiliario in Hungaricis. Jacobo Löwenburg
Caes. Camerario ac Consiliario in Austriacis
Coadjutore diffinitore Generali Ordinis
p. CaClá. IstIVs. MonasterII. gVarDIano.
HIC. EVa. EszterhazI. reqViesCI. In DoMI. no.

¹ Lásd Rupp Jakab, Magyarország Helyrajzi Története, I., 489.

² Lásd Wagner, id. hely., IV., 207.

111. sz.

1653. — *Az esztergomi káptalan Illiészázy Tamás kértére a 92. számú oklevelet átírja.*

Nos Capitulum Ecclesiae Metropolitanae Strigoniensis memoriae commendamus per praesentes significantes, quibus expedit universis, Quod spectabilis ac Magnificus Dominus Thomas Illiészázy de eadem, nostram personaliter veniens in praesentiam, exhibuit et presentavit nobis certas quasdam binas literas, unas siquidem Illustrissimi Comitis condam Petri, Comitis de Sancto Georgio, et de Bazin, Iudicis Curiae Regiae, ac Wayvodae Transylvaniae, Adjudicatoriales sentencionales, ac alias Transactionales, in Pargameno sub pendentí sigillo ejusdem Illustrissimi Comitis patenter confectas, alteras vero Capituli Ecclesiae Poseniensis Fassionales, ad instantiam nobilis Dominae Ursulae, Consortis nobilis Mathaei Ponghor de Budafalva, filiae olim nobilis Francisci Nemes de Belvatha, sub Sigillo ejusdem Capituli authentico emanatas, ambas tenoris infrascripti, Instans coram nobis, quatenus nos premissas ambas literas transumi, presentibusque literis nostris inseri faciendo, sub sigillo istius Capituli nostri usitato et authentico extradare vellemus, Quarum quidem literarum primarum tenor talis est, Nos Comes Petrus etc.¹ Unde nos Petitioni praelibati Domini Exhibitorum uti justa et Iuribus Regni consona, admissa praeinsertas binas literas nostras adjudicatorias Sententionales ac Transactionales et alias Fassionales omni vitio et suspicione carentes de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transsumi et transscribi praesentibusque literis nostris inseri facientes sub sigillo nostro Capitulari authentico memorato Domino Exhibentes Iuribus ejusdem futuram ad cautelam necessarias, extradandas duximus et concedendas. Communi svadente iustitia. Datum Feria 2-da

¹ Lásd a 92. számú oklevelet. — A másik oklevél, mely szintén ez átiratban foglaltatik, mint tárgyunkhoz nem tartozó, kihagyatott.

proxima post Dominicam 10-mam Sanctissimae et individuae Trinitatis. Anno Domini Millesimo sexcentesimo Quinquagesimo Tertio. L. S. Lecta.

Eredetije a budai királyi kamarai levéltárban.

112. sz.

1698. — Gróf Eszterházy Antalnak báró Ebergényi Lászlóhoz irt levele, melyben értesére adja, hogy a Temesvár körül történt összeütközés alkalmával elfogatott és megsebesült. Kelt Temesvártt, október 1-én.

Mind kedves Nagy jo akaro Uramnak ajánlom szolgálatomat
Kegyelmednek.

A kegyelmed levelét nagy Vigasztalással vettem, Tapasztalván abon is hozám valo szép afectioiát, kiért a Uristenis álgia meg Kigielmedet. Én edigis kívántam volna levelemmel megudvaronom¹ de az sulos az sebeim miat az szotis aligh tehetem. Egy lövés vagion az iob Vékonionon azon általis ment a lövés. Másik lövés van az job Karamon aban vagion még h bene az golobis. Egy légiosstorral valo szurás az hasamon át, Számon két hellet pallosal valo vágás vagion.

Istennek legien hála mind azokbulis reméllem rövid nap allatt ki giogiulatomat noha mostanában az köttéseknek alkalmatosságával nem kevés kinokat köl szenvednem. Az Bugosi eránt irtom Böven Eszterházy Gáspár Uramnak mi tevő legjen, magomis jgen akarnám haza küldené eő Kigielme. Az pohárnokomat és Gjurka inasomat recomandálok adigh Kigielmednek maga mellett méltoztatván adigh tartani, migh tán Isten szabadulasomat agia. Mi Eszterház Dániel Uram dolgát illeti, eő Kigyelme kezében vagion. Bothiany Ferencz Uram nekem adott obligatoriája száz ényhány forintrul, magais adott Eszterház

¹ Talán megudvarolni.

Dániel Uram, és az hat száz forint érántis mellet Thurzoné¹ Aszszoniom megh adott az eő kigielme kezéhez, az Éránt Thurzoné Aszszoniomtul köl Testimoniumot venj. és A Eszterház Dániel Uramtul megh köl kérnj Egészen, kirül valo Plenipotentiát meg his küldetem in Cedulis Kigielmednek. Majlat Urnak is megh irtom primán: az Mordos Uram pénze véget.

Más Egiéb ajándékal nem kedveskedhetem Kigielmednek, hanem Szapanias Mihál kapitánj Uram jo akaratiabol az kinekis házánál itten vagiok Egy pipával pipaszáral Egiütt Kedveskedem, mellet Méltóságos Generalis Pazdj János Ur kezébe küldettem. Kérem vegie jo neven, töb írásomal nem terhellem mostanában Kigielmedet mivel az üdő sem engedi hanem kérem Kigielmedet továb is jo akarojának Tartani Méltoztassék az ki is voltam vagiok és maradok migh éllek Kigielmednek Igaz szivel vallo jo akaroia szolgálja.

Tömös Vár 1. 8br. 1698.

Groff Eszterházj Antal s. k.

Eredetije a gróf Csákyak mindszei levéltárában, fasc. 102. Másolta gróf Csáky Albin, 1875-ben.

113. sz.

1709. — *Idősb báró Eszterházy Dániel tragédiája.*

Extractus e libro matriculari mortuorum, Parochiae Domaniensis, communicavit Carolus Landek Parochus Domanisensis anno 1869.

Anno 1709. octobris 1-a Post incendium Castri Domanisensis, quod contigit die 27-ma Sept. hac die 1-ma mensis octobr. Comes Illustrissimus Daniel Eszterházy Eques Auratus de Galantha, et haereditarius Dominus in Domanis, Sanctissimis Sacramentis

¹ Inkább *Thurnonné*, a Thurnon János neje, szül. gróf Thököly Mária; ettől Dániel 1699-ben némi összeget kölcsönzött. Lásd pozsonyi Eszterházy-levéltár, Miscellanea fasc. 100. Nr. 407.

Poenitentiae, et Eucharistiae munitus obdormivit in Domino, ac tandem die 2-a mensis huius Criptae familiae in Domanisensi Ecclesia, circa horam 8-m. noctis Plebecula concomitante, et lacrymante imponitur. Requiescat in Sanctissima Pace Amen.

Inditio, super morte Comitis Danielis Eszterházy, in Ore seniorum populi Domanisensis, sequens circumfertur: Postquam Illustrissimus Comes Eszterházy, certa vice aurigam suum, propter patratos excessus poena corporali affici curasset, is in vindictam actus, ad Castra sic dictorum Kuruczorum profugit, inde post breve tempus cum aliquot sociis rediens: Castrum Comitis succendit, et Dominum Castri ad mortem quaesivit; qui vitam suam salvare volendo, e muro, quo Castrum circumdabatur, ad proxime muro vegetantem arborem Tiliam transsiliit, inter densos ramos arboris huius refugium et salvationem sui quaerendo — ast per malevolos deprehensus, ex altitudine circiter duodecim orgiarum deiectus est. In sequelam Casus huius, breve post tempus, Animam suam, Creatori suo reddidit.

Porro in sanctuario Ecclesiae Domanisensis, lapidi quo sepulchrum Comitis tegitur, haec incisa habentur: Hic iacet Magnificus Dominus Gabriel Eszterházy de Galantha 1626. 28 Decembris pie defunctus.

Tandem in Altari principali parte a dextris haec inscripta leguntur: Magnificus Dominus Volfgangus Eszterházy de Galantha Anno Domini 1643. die 25. Augusti — parte vero a sinistris: Hoc Altare ad Honorem Gloriosissimae Deiparae Virginis Mariae una cum hoc Sacello fieri curavit.¹

¹ Eszterházy Gábor lutheránus volt. (Lásd Tóth Ferencz, A Magyar és Erdélyi Protestáns Ekkles. Histor., I., Decas 75.) Fia, Farkas azonban, kit Tóth id. hely. szintén mint protestánt említ, 1643-ban már a katolikus hitre tért volt, mit az általa emelt, fentemlített oltár és felirata tanusít.

114. sz.

1710. — Gróf Eszterházy János atyjától, Eszterházy Dániel kassai generálistól, posztót és srétet, vagyis ólmot kér. Kelt Leleszen, október 26-án.

Ajánlam Fiuű kötelességel valo alázatos szolgálatamot
Nagyságodnak

Nem kétlem az minapi alázatos Levelemet eddigh Szűcs György Uram megh vitte Nagyságadnak ebenis alázatossan kértem volt Nagyságodat az Inasomnak Dolmányának valo poszto iránt és srét vagi is olom iránt, mostis kérem alázatossan Nagyságodat méltotassék mennél előbb el küldenj, mivel éppen ki fogitunk. most semmi ollyas uű hireink nincsenek kikkel Nagyságodnak kötelességem szerént udvarolhatnék, hanem csak elig nyomoruhságban vagyunk az élés iránt mivel mereően puszták az faluk. Ezzel továbbis Nagyságod Gratiáját mennél előbb elvárván Alázatossan maradván

Nagyságodnak alázatos szolgája engedelmes Fia
Raptim Lelesz Eszterhás János.¹ s. k.

die 26. octobris 1710.

Külczim : Méltóságos Generalis Galanthay Groff Eszterhás Daniel
nekem nagi jo Méltóságos Ur Attyámnak eő Nagyságának
alázatossan. Kassa.

Eredetije a gróf Eszterházy-család kolozsvári levéltárában : Adattár a gróf Eszterházy-család történetéhez, II. kötet.

¹ Ezen János volt a későbbi koronaőr, 1741-ben.

115. sz.

1722. — *Gróf Eszterházy Antal sírkövének felirata.*

Hic † iacet

Comes • Ant • Eszterházi • De • Galantha • etc • Principum •
 Pauli • Eszterházi • Hungariae • Proregis • Et • Emerici •
 Tököly • Non • Degener • Nepos • Qui • Primum • Duce •
 Imperii • Aquila • Othomanicam • Lunam • Impetens • Casu •
 Fatali • Captus • In • Turrim • Byzantinam • Carcere • Cele-
 brem • Ductus • Fuit • Inde • Ubi • Obscurabatur • Ut •
 Splendidior • Assurgeret • Eluctatus • Francisco • II • Rákoczi •
 Transyl • Principi • Adversus • Leopold • I. Imp • Adhaesit •
 Pro • Libertate • Hung • Vindicanda • Invicto • Animo •
 Sorte • Tamen • Hic • Quoque • Sibi • Minus • Aequa •
 Dimicavit • Quemvis • Potestatis • Extorrem • Patriae • Exu-
 lem • Thraciae • Accolam • Fecit • Fugientem • Fortunam •
 Secutus • In • Propontidis • Littore • Stetit • Gradum • Ubi •
 Alternantibus • Fugitivi • Mundi • Bonis • Ac • Malis • Eru-
 ditus • Veraciter • Agnovit • Militiam • Esse • Vitam •
 Hominis • Super • Terram • Expleto • Belliducis • Munere •
 Ad • Promerita • Durae • Militiae • Proemia • Recipienda •
 A • Dno • Exercituum • Et • Principe • Regum • Terrae •
 Evocatus • Obiit • Rodosti • Año • Aetat • XLVI • Salut •
 MDCCXXII • X • Augusti • Hoc • Perenne • Filialis • Obser-
 vantiae • Monumentum • Posuit • Comes • Valentinus • Eszterházi •

Ez alatt családjának czimere áll monorú vértben, féldomborúan, és nagyon stilizálva. A fehérmárvány kőlap minden diszitmény nélkül az egyház talajába van beeresztve s egy része a karszékek alá nyúlik. Főtisztelendő Ipolyi Arnold úr, jelenben váradi püspök ő nagyméltósága 1862-ben, a midőn az Akadémia megbízásából Bizanczban a Corvinákat kutatta, kéresemre e feliratot a rodostói egyházban, hol Antal nyugszik, személyesen volt kegyes lemásolni.

PÓT-OKLEVELEK.¹

116. sz.

1287. — *A pozsonyi káptalan előtt a Salamon-nemzetségbeli János és István Vata nevű birtokukat Olgyai Péternek és Farkasnak eladják.*

Nos capitulum ecclesie posoniensis Significamus vniuersis quibus expedit per presentes quod constitutis personaliter coram nobis Magistro petro cum fratre Farkasio de Ovgea ab vna parte, *Iohannes* cum *fratre* suo *Stephano* qui sunt de generatione *salomonis* sunt confessi viva voce, Quod terram ipsorum *empticiam* nomine Wota vendiderunt Magistro petro et farkasio fratri eiusdem pro XXXI marcis denariorum vyennensium in filios filiorum Iure perpetuo possidendam cum privilegio anteriori, quam summam pecunie Iohannes et Stephanus predicti confessi sunt se plenarie ab eisdem recepissee, qua videlicet prima meta incipit contra occidentem circa terram Bank et vadit contra orientem ad metam in villam leeg deinde vadit contra meridionalem ad metam Zaz et de eadem meta vadit circa metam oygya contra occidentem deinde vadit ad primam metam supradictam et ibidem terminatur. Obligauerunt eciam se Iohannes et Stephanus sepredicti, quod quicunque processu temporum Magistrum petrum et farkasium ac suorum successorum ratione terre supradicte inpetere forsitan attemptarent Idem Iohannes et Stephanus et posteriorum suorum (sic) tenebuntur eosdem Magistrum petrum et fratrem suum farkasium expedire proprijs laboribus et expensis • In cuius rei testimonium presentes literas concessimus Sigilli nostri munimine roboratas • Datum Anno domini M^oCC^o octagesimo VII°.

Alul cyrographummal ellátott eredetijét az Olgyay-család (levéltárában őrzik. Közli Nagy Imre a Hazai Oklevéltárban, a 106. lapon.

¹ Munkám bevégezése után jutottam az alább közlendő oklevelek birtokába; ezeket keltük szerint az eddigiek közé beosztani az egésznek felforgatását és újbóli leírását igényelte volna.

A Solomun-nemzetség Solomun-Watha nevű ősi birtokán kívül a pozsonyi várjobbágyoknak is volt (a 2. számú oklevél nyomán) két Vota nevű földterületük; egyikét ezeknek: »habitori-bus destitutam« Ougya Péter és Farkas 1295-ben a királytól adományul nyeré,¹ a másikat pedig fenn, a szövegben említett János és István de generacione Solomun, mint pénzen vett birtokukat, az imént említett Olgyay Péternek és Farkasnak 1287-ben eladák harminczegy márkáért. E két birtok később az Olgyay Péter fiának, Andichnak kezére került; ez fiutód nélkül mulván ki, Lajos király ezeket 1361–1367 között az óbudai szerzetesnőknek adományozá.²

117. sz.

1553. — Réway Ferencz kir. helytartó a pozsonyi káptalan által a galanthai Bessenyei-, Borsy-, Balogh-családbelieket, valamint Bessenyei Ilonát, néhai Eztherhás Benedek özvegyét, a szenczi harminczadon több évekről való hátralékos vámtartozások meg nem fizetéseért a kir. curiába idézteti. Kelt augusztus 31-én.

Magnifico domino francisco de Rewa Comiti Comitatus de Thwroc Necnon Vacante officio Regni hungarie palatini locumtenente domino et Amico ipsorum honorando Capitulum Ecclesie posoniensis Amicicium et Continuum Incrementum honoris • Vestra nouerit Magnificencia nos literas eiusdem exhibitorias Amonitorias Certificatorias nobis requisitive loquentes et directas honore quo decuit recepissemus in hec Verba • Amicis Suis Reuerendis Capitulo Ecclesie posoniensis franciscus de Rewa Comes Comitatus de Thwroc Necnon Vacante officio Regni hungarie palatini locumtenente • Salutem et Amicicium paratam cum honore. Noueritis Quod Egregius Magister Ioannes Zomor de pokatheleke fiscalis Sacre Corone, et director Causarum

¹ Lásd Árpád-kori Új Okmánytár, x., 173. és 319. ll.

² Lásd a budai kamarai levéltár okleveleit.

Regiemajestatis, nostram veniens in presenciam nomine Sere-
nissimi principis, et domini domini ferdinandi diuina fauente cle-
mencia Romanorum hungarie Bohemie etc: Regis Semper Augusti
Infantis Hispaniarum Archiducis Austrie etc: domini nostri
clementissimi fisci nomine Sui Regy nobis declarauit, quomodo
nobiles franciscus de Zentpal nunc in Selye residens, primo,
octaua die mensis Iuny, florenis trecentis nonaginta septem et
Denarys quinquaginta, deinde vigesima octaua die Eiusdem men-
sis Iuny, florenis quadringentis sexaginta octo, Et secunda die
Augusti florenis quadringentis quadraginta nouem, et Item
Thomas Bessenyw de Galantha, Vigesima prima die mensis
Ianuary, omnino in Anno domini *Millesimo quingentesimo qua-
dragesimo nono* transacto preteritis, florenis triginta tribus, et
Denarys quinquaginta, preterea Idem franciscus Zenthpalý die
Vigesima octaua eiusdem mensis Ianuary florenis triginta vno,
et denarys quinquaginta: quondam *Benedictus Eztherhás* de
Galantha Vigesima die eiusdem mensis Ianuary florenis viginti
Septem decima vero die mensis octobris florenis Centum tri-
ginta tribus et denarys quinquaginta • et Iterum decima quinta
die Mensis *nouembris* Idem *Benedictus Eztherhas* florenis sexa-
ginta • Thomas Borsy de eadem Galantha prima die mensis
Aprilis florenis triginta nouem, iterum Idem, decima tertia die
mensis Iuny florenis octoaginta vno, et vigesima prima die
mensis octobris florenis septuaginta tribus et denarys quinqu-
aginta, Et quondam Ambrosius hegý de Kossoth vigesima nona
die decembris omnino in Anno domini *Millesimo quingentesimo
quinquagesimo* transacto preteritoque florenis sexaginta septem
et denarys quinquaginta, item florianus Borsy et Thomas Bes-
senyeý de predicta Galantha, diuersis vicibus ac terminis Mille
Centum triginta duobus, et predictus quondam *Benedictus Ezther-
has vigesima octaua die mensis May* omnino in Anno domini
Millesimo quingentesimo quinquagesimo primo transacto preteri-
toque florenis septuaginta nouem et denarys quinquaginta • vltimo
Wdalricus Balogh de Galantha diuersis temporibus et vicibus,

in Anno domini quadragesimo, quinquagesimo primo supra Millesimum et quingentesimum transacto supradictis florenis Mille quadringentis nonaginta et denarys viginti Egregio petro litterato de Zenthabran tricesimatori prefati domini nostri Regis, in tricesima Regia, in oppido Zempcz in Comitatu posoniensi existentis exigi solita constituto prom rtorum gregum Boum pecorumque et pecudum per eosdem et suos homines Eductorum debitores et obligati mansissent que quidem debita vtpote tricesimas Regias, ydem franciscus Zenthpalý, Thomas Bessenýey, Thomas Borsý et quondam Ambrosius hegý et Benedictus Eztherhas quamdiu in humanis egissent, et ex post nobiles Blasius hegý de dicta Kossoth, frater dicti Ambrosý hegý, et domina *helena relicta quondam Benedicti Eztherhas*¹ ad requisiciones prefati petri litterati tricesimatoris Regý hucusque persolvere recusassent prout non curarent eciam modo, easdem tricesimas prefati domini nostri Regis, prouentus vtpote fisci Sui Regý publicos, apud sese reseruantes potencia mediante in preiudicium et dampnum prefati domini nostri Regis • diminucionemque prouentuum fisci Sui Regý predicti manifestum • Vnde prefatus Magister Ioannes Zomor fiscalis et director Nomine prefate Regiemajestatis Eosdem debitores et predictos ipsorum successores Racione huiusmodi debitorum In Ius vocare, et ex parte eorundem a nobis Iudicium et Iusticiam habere vellet • Iure admittentes, Quia autem huiusmodi cause, instar aliarum causarum ex publica constitutione adiudicari solitarum, in Curia Regia, per nos Ceterosque Iudices Regni huius ordinarios, pro quinto decimo die discuti debent et adiudicari, pro Eo Amiciciam Vestram harum serie hortamur et requirimus quatenus presentes literas nostras prememoratis, francisco Zentpalý Thome Borsý, Alteri Thome Bessenýey Blasio

¹ A fentemlítették leányágon rokon- és sógorságban voltak; ugyanis Balogh Udárik neje, Bessenyei Erzse, Bessenyei Tamással és Györggyel testvér volt; Bessenyei György leánya, Ilona volt Eztherhás Benedekné, Hegý Ambrus volt Eztherhás Magdolnának, Benedek leányának első férje, Hegý Balázs pedig Eztherhás Annának, szintén a Benedek leányának második férje.

hegÿ, et domine Elene, per Vestrum Testimonium fidedignum exhiberi et presentari faciatis qui si personaliter reperiri poterint, Bene quidem, alioquin de domibus habitacionum siue solitis eorundem Residenciis Amoneat eosdem, dicatque et committat eisdem verbo nostro, Vt ipsi decimo quinto die a die huiusmodi Amonicionis numerando personaliter vel per procuratores eorum legitimos coram nobis comparere debeant et teneantur Racionem de premissis Reddaturi, Certificantes nichilominus eosdem ibidem, Quod siue ipsi Termino in predicto coram nobis compareant siue non, nos ad partis comparentis Instanciam id faciemus, in premissis, quod dictauerit ordo Iuris, et post hec huiusmodi exhibicionis, Amonicionis et Certificacionis Seriem vt fuerit expediens Terminum ad prescriptum nobis suo modo Rescribatis • Datum posony feria sexta proxima post festum Beati Bartholomei¹ Apostoli Anno domini Millesimo quingentesimo quinquagesimo tercio • Vnde nos premissis requisicionibus Vestre Magnificencie vt tenemur obedire volentes Nostrum hominem Videlicet honorabilem Magistrum Thomam de polosÿthÿcza socium et concanonicum Nostrum ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum, Qui tandem exinde ad nos reuersus nobis sub Iuramento retulit eo modo, Quomodo ipse Sabbato post festum Beati Bartholomei Apostoli proxime preteritum transacto venisset ad predictam possessionem Galantha vocatam in Comitatu posoniensi existentis habitam ibique prefatis Thome Bessenÿÿ floriano et Thome Borsÿ et domine Elene Relicte quondam Benedicti Eztherhas • Item ad possessionem dictam Kossoth vocatam similiter in Comitatu posoniensi existentis habitam, Ibique prenotato Blasio hegÿ, personaliter repertis exhibuisset et presentasset predictas literas Vestre Magnificencie, Item memoratos Vdalricum Balogh in dicta Galantha et franciscum zentpal in Sellÿe possessionibus de domibus habitacionum eorundem ibidem habitis personaliter non reper-

¹ Augusztus 25-én.

tos Amonuisset eosdem dixissetque et comisisset eisdem verbo vestre Magnificencie vt ipsi decimo quinto die a die huiusmodi Amonicionis numerando, personaliter vel per procuratores eorum legitimos coram vestra Magnificencia comparere debeant et teneantur, Racionem de premissis reddituri, Certificantes nichilominus eosdem ibidem Quod siue ipsi termino in predicto coram vestra Magnificencia compareant siue non, eadem ad partis comparentis instanciam id faciet in premissis quod dictauerit ordo Iuris, datum sexto die diei Execucionis prenotate Anno domini Millesimo quingentesimo quinquagesimo tercio supradicto.

Correcta per Capitulum prefatum.

Kivül: Exhibicionis Amonicionis et Certificacionis Pro Egregio francisco Zomor de pokatheleke fiscali Sacre Corone et directori Causarum Regie Majestatis, contra nobiles Blasium hegy de Kossoth Thomam Bessenyei, florianum et Thomam Borsy et dominam Elenam Relictam condam Benedicti Eztherhas, Vdalricum Balogh franciscum zentpalý ad terminum Introscriptum Relacio.

Oldalvást: Istam Euocationem petrus Zent Abramj nomine domine Elene Relicte Benedicti fecit condescendi.

Eredetije papirra irva, igen rongált állapotban a gróf Eszterházyak kolozsvári levéltárában őriztetik, Nr. 9.

118. SZ.

1565. — *Bessenyei Ilona, eztherhásházi Eztherhás Benedek özvegye, leánya, néhai Zerhás Anna utáni unokájának, thomay Dely Farkasnak, úgyszintén Baychý Kata, Teoreok Zsigmond özvegye, szintén Zerhás Annának harmadik férjétől született fia — garammelletti szentbenedeki Teoreok Ferencz — gyám-noka, Tharrody Tamást a nála letéteményezett felkélhetőkről megnyugtatóják. Kelt junius 21-én.*

Nos Maximilianus etc. Memorie Commendamus per presentes literas nostras, quod nobiles domine *Elena Bessenýeý Relicta* Nobilis olim *Benedicti Eztherhas* de *Eztherhashaza* et *franciscus filius*, legittima scilicet tutrix Nobilis Wolphgangi filý Egregý condam francisci dely de Thomay, ex nobili olim domina *Anna* consorte eiusdem *filia* nempe jam fate domini *Elene* progeniti, ac prefatus wolphgangus filius dicti condam francisci dely de Thomay pro se personaliter, ac domina Chatherina Baychý Relicta Egregý olim Sigismundj Thewrewk de Sancto Benedicto de Iuxta gron, similiter legittima tutrix pueri francisci filý Egregý condam Blasý thewrewk ex dicta olim domina *Anna Zerhas* suscepti pro se similiter personaliter, ac prefato puero francisco filio prefati condam Blasý Thewrewk, Cum Reuisionalibus litteris Conuentus ecclesie Sancti Benedicti de iuxta gron, coram nostra presencia constituti, oneribus eciam et quibuslibet grauaminibus Cunctorum aliorum fratrum proximorum et Consanguineorum, ipsorum quos presens tangeret, sew jn futurum tangere posset negocium, jn se ipsos leuatis et Receptis, Sponte et libere sunt confessi et Retullerunt jn hunc modum, Quod quamuis Superioribus Annis decedente videlicet et ex hoc Seculo sublato prefato condam Blasio Thewreok Vitrico prefati Wolphgangi, patri vero predicti pueri francisci Thewrewk Vniuerse Res Mobiles puta Auree argentee Vestes Viriles et Muliebres, Ornamentaue Militaria memoratorum olim francisci Dely et

I. Báró Eszterházy Dé
királyi kamarai tanácsos,
Rumy Judit, sz.

I. Mihály, szül. 1629., † Budánál
1-ső neje: Darabos M.
2-ik neje: Hó
3-ik neje: Perényi Bora, 1676

1-től: III. Dániel, szül. 1660., † 1715. kurucz altábornagy
Cziráky Kata, szül. † 1716.

II. János, sz. 1691., † 1744., koronaőr Berenyi Bora, sz. 1697., † 1759.		Krisztina, 1746. élt Révay Péterné		Klára †	Susanna †	Jozefa apáca 1746.
V. Imre, sz. 1722., † 1792. Tovassági tábornok Traun Mária, † 1807.	Bóra Csáky Jánosné sz. 1738., † 1747.	Zsigmond sz. 1738., † 1747.	Klár., 1763. Castiglione Eucemné	Sofia, 1765. Szunyog Jánosné	Anna, 1744. Pachta Ernőné	II. Mihály, kapitány elesett Theinál 1742.
I. József sz. 1760., † 1830. főajtónállómester Zierotin Terézia † 1802.	Károly † sz. 1770. † 1822. Pachta Ernőné	János † sz. 1770. † 1822. Pachta Ernőné	Pál, altábornagy sz. 1761., † 1808. Csáky Jozefa sz. 1775., † 1841. Jozefa †	VI. Imre, őrnagy sz. 1763., † 1838. Palaghi Terézia	1-től: Terézia sz. 1751., † 1826. Revay Lajosné	Bóra sz. 1753. † 1798. Perényi Imréné
II. József sz. 1799., † 1879. Barthodeiszky Rozália sz. 1795., † 1879.	Karolina † sz. 1800. Józsefné	Terézia sz. 1800. Barthodeiszky Józsefné	Anna sz. 1797., † 1816. Mandorf Antónia	IV. Ferencz sz. 1778., † 1855. 1. Batthyány Jozefa sz. 1793., † 1831. 2. Zsigray Felicitas sz. 1813., † 1857.	János sz. 1779. † 1779.	Alajos, sz. 1780. Batthyány sz. 1797.
Mária sz. 1826., † 1833.	Gizella sz. 1837., † 1852.	Géza sz. 1834., † 1870.				
Pál sz. 1806. † 1857. kapitány	VII. Imre sz. 1808., † 1891. kapitány	II. Sándor sz. 1810., † 1867. tábornoki őrnagy	V. László, kapitány sz. 1811., † 1891. Orsz. Erzsébet, sz. 1822.	Angelika, sz. 1813. Lasánszky Albertné	Karolina sz. 1815., † 1869. Rüdiger Ferdinándné	IV. György, sz. 1809., rendkívüli köve Rohan Lujza, sz. 1824., V. György, sz. 1847. Mosconi Amália sz. † 1891.
Viczay Antonia sz. 1812.	Andor sz. 1846. † 1892.	Béla sz. 1854. Teleki Kata, sz. 1869. Erzsébet, sz. 1888.	Georgine sz. 1844. † 1852.	Alice sz. 1850., † 1882. Cziráky Antalné	Mária, sz. 1856. Cziráky Beláné	György sz. 1885.
VIII. Imre, sz. 1840. Rossi Alexandra, sz. 1849.	Amália, sz. 1839. Eszterházy Ferenczné		Angelika, sz. 1841. Keglevich Istvánné	Antónia sz. 1847., † 1860.		
Antónia, sz. 1868. Eszterházy Mihályné, 1837.	Mária, sz. 1870. Andrássy Sándorné 1888.	Alexandra sz. 1871. † 1877.	Gabriel sz. 1872. † 1877.	Imre sz. 1874. † 1877.	Margit sz. 1877.	Pál sz. 1878. Amália sz. 1880.

niel, szül. 1585., † 1654.
(hi a IX. és VI. sz. táblán)
ül. 1606., † 1663.

1686., ezredes (hi a IX. sz. táblán)

ária, szül. † 1667.

gyi Kata 1669.

1., ettől maradék nincs, † 1694.

I. László, szül. 166., 1746. nem élt Horváth Kata					2-től: Barbála, szül. 1670. Kéry Ferenczné						
Julianna, sz. 1690. Forgách Zsigmondné		Kata, sz. 1701., † 1760. Mikes Ferenczné		II. Ferencz, † 1735. Zichy Mária	Ádám, sz. 1702., 1742. nem élt Berényi Erzsébet	IV. Imre paulinus szerzetes		I. Sándor			
IV. Dániel, sz. 1723., † 1759, helytartói tanácsos 1-ső feje: Gyulaffy Bora, sz. 1732., † 1755. 2-ik feje: Erdődy Anna, sz. 1729., † 1807.				II. Pál-László sz. 1730., † 1799. pécsei püspök	Gábor sz. 1732., † 1780. Grassalkovics Klara	Julianna 1774. nem élt Barkóczy Jánosné	III. Ferencz, sz. 1738. Széchenyi Terézia sz. 1743., † 1777.				
icpom. János 754., † 1840. főispán nffy Ágnes 756., † 1831.		2-től: Jozefa sz. 1756., † 1839. Mednyánszky Lászlóné Praschma Jánosné		Dániel sz. 1757. † 1766. Apponyi Mórné	Antónia 1758., † Hügel Erzsé	Anna Aichelburg Felixné	III. László sz. 1769., † 1824. rozsnyói püspök				
alezredes 1., † 1868. y Johann 1., † 1880.		III. György sz. 1781., † 1865. főpalczamester Praschma Karolina sz. 1796., † 1846.		III. Mihály sz. 1783., † 1874. honvéd bizott. tag Schroffel Antónia sz. 1797., † 1880.	IV. László sz. 1790., † 1882. erdélyi udvari tanácsos	Jozefa sz. 1787. † 1866.	Marianna sz. 1786. † 1821. Ruspoli Sándorné	Ágnes sz. 1793. † 1797.	János sz. 1793., † 1793.	Mária ikrek sz. 1793., † 1793.	Dénes sz. 1789. † 1862. Haller Czeccilia sz. 1797. † 1873.
† 1856. † 1863. Valentina sz. 1849., † 1874. Traun Hugóné ajos 1., † 1889.		Károly sz. 1820. † 1873. Erzsébet, sz. 1853 Beurges Gastonné	Stephanie sz. 1812. † 1887. Ruspoli Ágoston- né sz. 1819., † 1839.	Agnes sz. 1818. Ruspoli Ágoston- né sz. 1819., † 1839.	Seraphine sz. 1820. † 1873. Lopresti Lajosné	Béla sz. 1824., † 1825. István sz. 1822. főispán Jeszenák Gizella sz. 1842.	Antal sz. 1825., † 1865. Géza, sz. 1823.	V. Ferencz sz. 1828. † 1861. Ross Luiza sz. 1835.	Francziska sz. 1831. Kheven- hüller Albigné	Sarolta sz. 1834., † 1890. Lajos sz. 1835., † 1851.	
		Béla sz. 1863. † 1863.	VII. János sz. 1864.	Elemér sz. 1866. † 1871.	Gyula sz. 1868.	Gábor sz. 1871. † 1882.	Gyula sz. 1857. † 1861.	Mária sz. 1859. Wydenbrack Ágostonné	VI. Ferencz sz. 1861. posthumus		
VI. János, sz. 1824. Mikó Julianna sz. 1834.		Miguel sz. 1825. kapitány	Ágnes, sz. 1827. Bánffy Albertné	Clementina sz. 1826. † 1827.	Kálmár, sz. 1830. főispán Bethlen Paulina sz. 1833.	Géza sz. 1838. † 1897.					
Czeccilia sz. 1857. Bánffy Ernő é		Anna sz. 1858. † 1892.	Irma sz. 1859. Makray Lászlóné	László sz. 1860. † 1860.	Dénes sz. 1862. † 1895.	Ágnes sz. 1863. fj. Jósika Lajosné	Paulina sz. 1865. † 1879.	László-Lajos sz. 1867. † 1867.			

Blasý Thewrewk ac domine Anne Zerhas, ac litere et literaria Instrumenta quas et que alias Egregý et Nobiles condam Stephanus was tunc Vice Comes Comitatus posoniensis, ac Ioannes Zomor presencie nostre jn judicýs locumtenens, Magister Georgius de Olgýa prothonotarius Iudicis Curie nostre, Marcus Bossnýak de Magýarbel juratus assessor sedis nostre judicarie, Ioannes Lwka et condam Paulus Chomos de Galantha tunc judlium Comitatus posoniensis ac alý nonulli electi per vtramque partem Arbitrý, tum ex ipsorum arbitralium compositione vsque tempus produccionis, Cum vero predictarum dominarum Elene et Chatherine Consensu et permissione Reliquarum rerum et Bonorum mobilium prefatorum condam francisci delý et Blasý Thewrewk ac domine Anne Zerhas diuisionis earundem vsque, jnter prenotatum Wolphgangum Delý et puerum franciscum Thewrewk fiende, manibus fidelis nostri Egregý Thome Tharrodj de B..... tamquam fidelibus iuxta Inuentarium earundem rerum dedissent et tuicioris conseruacionis gracia concedissent, Cumque jam sepe fate domine Elena et Chatherina nominibus, et In personis prescriptorum wolphgangi delý et francisci thewrewk Racione et pretextu prescriptarum Rerum Mobilium apud prescriptum Thomam Tharrodý depositarum, Ex nonullorum proborum et Nobilium Virorum pacem parcium Amancium Compositione et persuasione Amicabiliter Inter sese Concordassent, prescriptasque res mobiles prefati condam francisci delý ipsa domina Elena Bessenýey, dicti vero Blasý Thewrewk antedicta domina Chatherina Baychý, mémorati eisdem ad manus suas veluti legittime tutrices predictorum Wolphgangi delý ac pueri francisci thewrewk seorsim recepissent et eisdem conseruandos recipere decreuissent, Ob hoc prefatus Thomas Tharrodý ex voluntate prescriptarum dominarum, Elene et Chatherine, ac Wolphgangi delý prenotatos vniuersas Res mobiles predictorum olim francisci delý ac Blasý thewrewk et domine Anne Zerhas consortis eiusdem, modo predeclarato Apud eundem depositas plenarie et sine omnj defectu numero et specie in eisdem, quibus eedem date fuissent, Coram prefato Ioanne

Zomor necnon Egregyſ et Nobilibus Magistro Andrea Wychal de Alzad jurato notario sedis nostre Iudlium Nicolao Olgŷay de Olgŷa Georgio Berencheny altero Georgio hench de azw pathak Sebastiano hegŷ de heg et Vincencio Baranyay de predicta Galantha ad id per presentes rogatis produxit, jam fatisque dominabus, Elene et Wolphgango dely, ac Chatherine Baychŷ legitimis scilicet tutoribus, memoratorum Wolphgangi Dely, et francisci thewrewk reddidisset et restituisset, super quibus quidem omnibus rebus mobilibus restitutis, prelibate domine Elena et franciscus filius eiusdem ac Wolphganguſ dely, necnon Chatherina Baychŷ Relicta cum suis proprŷs, Item vero prefati Wolphgangi dely et pueri francisci thewrewk nominibus et in personis ad plenum contenti, memoratum Thomam Tharrodŷ suosque heredes et posteritates vniuersos quittos et expeditos reddidissent ac modis omnibus absolutos comisissent coram nostra predicta presencia, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante • Datum feria quinta in festo Sanctissimi Corporis Christi anno eiusdem 1565.

Ezen papirra irt jegyzőkönyvi fogalmazvány telve van törléssel és korrekciókkal. Eredetije az Eszterházyak kolozsvári levéltárában őriztetik, Nr. 11. Vesd össze a 104. számú 1560. évi oklevéllel.

119. sz.

1609. — *Báthory Gábor erdélyi fejedelem galanthai Ezterházy Pál kamarását a fogarasvidéki és fehérmegyei területeken fekvő Désán nevű neki adományozott birtokba bevezettetni rendeli.*
Kelt november 14-én.

Gabriel Dei gratia Princeps Transsylvaniae partium regni Hungariae Dominus et Siculorum Comes etc. Fidelibus nostris Egregyſ et nobilibus Casparo Beőleőny Martino Zombathely Ioanni Zoliomi Ioanni Bibarczfalui Stephano Gereő Ioanni Balkany Ioanni Debreczeni Ioanni Sztrucz Ioanni Sarádi Georgio Dyosi Georgio Botthiani Ioanni Karkaŷ iuratis scribis et notarŷs

Cancellariae nostrae maioris de curia nostra ad id specialiter transmissis Item Generosis et Egregijs: Stephano et Petro Bóér de Rethie Casparo et Francisco Lezaÿ de eadem in districtu Fogaras nobis dilectis Salutem et gratiam nostram • Quod licet generale Principum sit officium liberalitatis suae donis unumquemque prosequi subditorum meritorum tamen qualitate pensitata illos maioribus altioribusque donis Principalis magnificentiae extollere debet qui maioribus uirtutibus amplioribusque obsequiorum generibus excellentiora promeruerunt, hoc modo enim Principum glorificabitur discretio et subditorum animus ad opera uirtuosa feruentius accenditur • Hac itaque consideratione ducti debitum habentes respectum praeclarae fidei integritatis et gratissimorum obsequiorum fidelis nobis sincere dilecti Generosi *Pauli Ezterhasy de Galantha cubicularÿ* nostri quam ipse nobis continue lateri nostro adherens in omnibus negocÿs fidei et industriae suae commissis fideliter ac summa cum animi sui promptitudine exhibuit et impendit ac in fútúrúm quoque exhibiturus et impensurus est • Totalem igitur et integram possessionem nostram *Desan* uulgo núncupatam in districtu terrae Fogaras et Comitatu Albensi Transsylvaniae existens habitam hactenus ad arcem nostram Fogaras tentam et possessam Totum item et omne ius Regium si quod in praescripta possessione etiam aliter qualitercunque existeret et haberetur aut eadem eidem nostram ex quibuscunque causis wÿs modis et rationibus concernerent collationem simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentÿs quibuslibet terris suis arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis feonetis syluis, nemoribus, montibus wallibus, uineis uinearumque promonthorÿs, aquis, fluuÿs, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis et eorundem locis generaliter wero quarumlibet utilitatum ac pertinentiarum suarum integritatibus quouis nominis uocabulo uocitatis ad idem ius Regium de iure et ab antiquo spectantis et pertinere debentis sub suis ueris metis et antiquis limitibus existentes memorato Paulo Ezterhasy ipsiusque haeredibus et posteritatibus uniuersis

benigne dedimus donauimus et contulimus prout damus donamus et conferimus iure perpetuo et irreuocabiliter tenendam possidendam pariter et habendam saluo iure alieno harum nostrarum wigore et testimonio literarum mediante • Velimusque eundem in dominium eiusdem possessionis Iurisque Regy per nos legitime facere introduci iure admitentes • Super quo uobis harum Serie committimus et mandamus firmiter quatenus acceptis presentibus statim simul uel duo vestrum sub oneribus alias in talibus obseruari solitis ad facies antelatae possessionis Desan uocata in pertinencys Fogaras et comitatu Albensi existens habitam uicinis et commetaneis eiusdem inibi legitime conuocatis et presentibus accedendo introducatis antefatum Paulum Ezterhasy in dominium eiusdem possessionis ac dicti iuris Regy in eadem qualitercunque habiti statuatisque eandem et idem eidem ipsiusque haeredibus et posteritatibus uniuersis simul cum cunctis suis utilitatibus ac pertinencys quibuslibet iure ipsis ex premissa donatione nostra incumbente perpetuo possidendam si non fuerit contradictum • Contradictores wero si qui fuerint euocetis eosdem ibidem contra annotatum Paulum Ezterhasy ad decimum quintum diem a die huiusmodi contradictionis ipsorum ipsis ex hinc fiendae computando in curiam nostram, nostram scilicet in presenciam rationem contradictionis ipsorum reddituri efficacem. Et post haec uos seriem huiusmodi introductionis et statucionis uestrae simul cum contradictorum et euocatorum si qui fuerint uicinatorumque et commetaneorum qui premissae statucioni intererunt nominibus et cognominibus terminoque assignato uti per uos fuerit expedita nobis terminum ad praefixum fide uestra mediante referre uel rescribere modis omnibus debeatis et teneamini Secus non facturi Presentibus perlectis exhibenti restitutis • Datum Albae Iuliae decima quarta nouembris Anno Millesimo Sexcentesimo Nono.

Lecta.

(Minek következtében még ugyanezen év deczember 10-én Boér István és Lezay Ferencz a helyszínére szállva és ott három nap mulatván, minthogy ellenmondó nem jelentkezett, Ezterhásy Pált a neki adományozott Désán nevű birtokba bevezették. Az erről szóló tudósítás deczember 12-ről van keltezve.)

Kivül: Serenissimo Domino Domino Gabrieli Dej gratia Principi Transsilvaniae partium regni Hungariae Domino et Siculorum Comiti etc. Domino nobis naturaliter clementissimo.

Eredetije papirra írva, a gróf Eszterházyak kolozsvári levéltárában feltehető. Nr. 13.

120. sz.

1683. — *Gróf Eszterházy Pál, a nádor, elébb felemlítve, hogy a nagyvezér őt a magyar királysággal kínálta meg, az ellenség kezén levő birtokainak visszaadását és ezek iránti tartozásainak elengedését, valamint Kismarton város és a felkelő soproniak birtokainak adományozását stb. kérelmezi a királytól. Kelt augusztus 12-én.*

Œacratissima Majestas etc.

Augustissime Imperator, non dubito quin Majestati Vestrae Sacratissimae optime constet, quod rejectis promissionibus magni vezérii, qui cum divitiis quam plurimis *me Regem Hungariae constituere promisit*, si eidem adhaereo, habendo prae oculis Deum, ac debitam fidelitatem meam erga Majestatem Vestram, et Patriam tota substantia mea in hostium potestate relicta, ac omnibus bonis mobilibus, et immobilibus privatus, Patriaque exul cum conjuge, liberisque me non sine maximo discrimine sub alas et protectionem Majestatis Vestrae contuleram • Iam Clementissime Domine mediis subtractis in maxima versor egestate, nescio quo me vertam, nisi post Deum ad Thronum Gratiae Majestatis

Vestrae recurram, et siquidem plane non dubito, quin Deus optimus maximus sit benedicturus Majestatem Vestram, quae nimirum tam injuriose ab infidelibus et Christi hostibus tractatur, speroque Majestatem Vestram Serenissimam contra inimicos Dei et Ecclesiae triumphaturam, supplico Majestati Vestrae humillime dignatur ex innata clementia sua, qua fertur in fideles servos suos, omnia bona mea proprietaria prae manibus rebellium quocumque sub titulo existentia, uti etiam pecunias capitales a me ipsis cum interesse solvendas una cum civitate Eissenstadiensi quae sponte sua ulla absque necessitate Turcis se subdidit, ob quod Arx quoque mea, quam maximis sumptibus aedificavi, penitus devastata est, pagorum item soproniensium rebellium proprietatem perennali jure mihi clementissime conferre, Sum etiam debitor Majestati Vestrae Sacratissimae 50^{mil} florenorum ob emptum dominium Kapuvár, quod cum ab hostibus occupatum et funditus eversum, et combustum sit; supplico Majestati Vestrae Sacratissimae dignetur restantem illam pecuniam etiam condonare, habendo, clementissimam reflexionem, quod ego etiam unum millionem praetensionum mearum Majestati Vestrae ultro cesserim, et praeterea expensas infinitas in servitio Majestatis Vestrae fecerim, et praeter hoc dominium illud in nihilum sit redactum • Quam Majestatis Vestrae Sacratissimae Gratiam omnibus occasionibus usque ad ultimum vitae meae halitum reservire non intermittam • Passaviae die 12 mensis Augusti Anno Domini 1683. etc.

Paulus Eszterházy.

Kívül: 1683. Memoriale¹ Palatini Pauli Eszterházy ad Suam Serenissimam Majestatem.

Az eredetinek másolata a budapesti Nemzeti Muzeumban, az 1815. évi Cathalogus Széchenyanus szerint Tom. III., pag. 26. Nr. 40. lelhető fel. Onnan nyert egyszerű másolata a kolozsvári levéltárban, Nr. 15.

¹ Inkább kéréselevél.

121. sz.

1657. — *Gróf Eszterházy György levele Lorántffy Zsuzsannához, az ungvári prédikátor felől. Kelt október 31-én.*

Kegyelmes asszonyom — Alázatosan szolgálom Nagyságodnak. — Nagyságod méltóságos Sáros-Patakra 28. praesentis irt levelemre való válaszát alázatosan vöttem, tovább is az ungvári prédikátor helybenhagyását kívánja nagyságod, melyről articulust is citál. Én mind azt s' mind több három religio megtartásáról való articulusokat olvastam, nagyságoddal annak magyarázatját nem vitatom. Én ugyan, a mint előbbeni levelemben is megírtam, úgy most is, ne adja Isten, kegyelmes asszonyom, az három religiot turbáljam vagy az ország constitutioja s' végzése ellen csak egy punctumban is vétsek, sőt magam is ahhoz ragaszkodván, annak megtartója akarok mindenkor lennem; már mikor nagyságod méltóságos levelét hozták vala is, akkor a prédikátor Ungvárral való kimenetele meglőtt, elég rut állapotot követett, avval is megmutatta előbbeni magaviseletit. Én azomban vagyok s' maradok minden alkalmatossággal Nagyságodnak, Várdán 31. octobris 1657.

alázatos szolgálója

Gf Eszterházy György. s. k.

Külczim. Tekintetes és Méltóságos Lorántffy Susanna asszony-
nak ő nagyságának, néhai méltóságos erdelyi fejedelem
Rákoczy György uram ő Nagysága etc megmaradott öz-
vegyének etc nékem kegyelmes asszonyomnak adassék (P. H.)

Eredetije a magyar királyi kamarai levéltárban. Nyomtatásban megjelent:
Pap Miklós, Történeti Lapok, III., 695—696.

122. SZ.

1612. — *Pálffy Katának, Illiészázy István nádor özvegyének, Eszterházy Miklóshoz írt levele, melyben ennek Dersffy Orsolyával özvegy Magoczy Ferencznével kötött gyors mátkaságán megütközik.*

Generose Domine, Affinis nobis observande Salutem et nostri commendationem.

Az Ur Istentül Kegyelmednek egysíget, és minden jot kívánom. Az kegyelmed levelit meghérttettem meliben Kegyelmed kér engemet, hofi én meghbocsássam, hofi kegyelmed énnem elieb tudomássomra nem adhatta az kegyelmed állapotjának véghez menetelit. Azért arrul kegyelmednek azt irhatom, hogy az minemő hirek voltanak, kegyelmed és Aszonyom felől, nem mondatok mást, hanem hogy minjájunknak, kik atyafiak lévén, eléghszivünk fájdalom és bánatunk volt rajta, mert az hire az volt, hogy szegéni Istenben el nyugott Magoczi Uram ollian fő és yámbor ur lévén, még el nem temettetett, hanem az föld felett volt, mikor kegyelmed aszoniommal niuszett, és ez a dologh szegénj Magoczi uramnak gyalázattja, nehezbnek tetczett minékünk, ki ugian izoniu dologh is volt csak hallani is, mint sem, az magunk becsületi. De azt elhiheti bizonnial kegyelmed, hofi ha ez az kegielmetek dolga, job és becsületesb modon ment volna véghez, az mint réghetül fogva szoktak az emberek vele élnj, tehát bizonnial el hidgie azt kegyelmed, hogy zászor inkább akartam volna, hofi az Ur Isten kegyelmednek birta volna az mi attiónkfiát, hogy sem mint más idegennek, mert látja azt az Isten, hofi én az én szerelmes uram attiafiához oly jo zivel vagiok, hofi ha az én kezembe volna hogy mindenikét zászlos Urá tennjm, de én csiak azt mivelhetem velek, az mi én tülem lehet.¹ Azért

¹ Jótéteményeivel még halála után is elhalmozta, a midőn a nyitrai megyei Szerdahelyt, Koritnyát és veszelei részirtokát végrendeletileg Eszterházy Tamás, Gábor, Dániel- és Pálnak hagyományozta. Lásd pozsonyi levéltár, fasc. 99. Nr. 12.

immár ez a dologh megh lett, valamint s' valahogy lett, hanem én az Ur Istentül kívánom, hogy az Isten kegyelmetekett megh-áldgia, és adgia jövőndő tisztessígire, és elűmenetire, és az több attiafiaknak is haznokra, és előmenetekre, mert talán az Isten eő érettek is atta kegyelmednek ezt a zerencsét, és nem csiak kegyelmedért. Az Ur Isten éltesse es tarczia meg kegyelmeteket minden sok joval.

Datum ex Arce nostra Trjnchin 21. Juny anno 1612.

G. D. V. amica paratissima
Catharina Pálffi

Kivül: Generoso Domino Nicolao Ezterház de Galantha etc.

Domino Affini nobis observando, exhibiture.

Eredetije (?) papiron, viznyomással, a gyulafehérvári Batthiány-könyvtárban, Nr. 5. IV/b. jegy alatt, első helyen. Hiteles másolatát ngos Beke Antal gyulafehérvári kanonok úr közölte velem.

123. sz.

A római Collegium Germanicum tanulóinak névsorából való kivonat. 1650—1753.

O. M. D. G. †

I. Georgius Ezterhasi de Galantha, Lib. Baro, dioecesis Strigoniensis, natus parentibus catholicis, absolvit humaniora et philosophiam Tyrnaviae, fuit aliquando Convictor, et Congregationis B. V. visitantis assistens et rector. *Promotus* ab Illmo. Archiepiscopo Strigoniensi. Habet quatuor *minores* (ordines) et beneficium simplex in dioecesi Iaurinensi. *Venit* in Collegium 17. Sept. 1650. *Discessit* 15. Maii 1654. *Sacerdos*. *Optime* se gessit et profuit *mediocriter*. Factus (1654) Canonicus Strigoniensis et archidiaconus ac Praepositus S. Georgii. Occisus in conflictu cum Turcis contra quos duxit copias capituli Strigoniensis quibus erat praefectus capitaneus 7. Aug. 1663.

II. Frater Emericus Esterhazy ex Wagnihel dioecesis Strigoniensis, *Religiosus* S. Pauli I. eremitae, natus patre Emerico et matre Susanna Bucsani, equitibus auratis semper catholicis. Studuit human. Tyrnaviae et Sopronii, philosophiam Neostadii in Austria. Fuit sodalis B. V. Congreg. Commendatur ad Collegium a Revimo suo P. Generali. *Venit* in Collegium 18. Nov. 1683. Agit annum 20-a die huius mensis Novem. Confirmatus Tyrnaviae. Habet quatuor minores. Destinatus ad I. annum theologiae. *Discessit* 13. Oct. 1687. *diaconus*, 4. anni theologus. Theses theol. defendit in aula Collegii nostri maxima cum laude, dicatas Rmo Tyrso Generali Societatis. Optime se gessit. Habuit orationem festo omnium Sanctorum in Sacello Pontificio. Prius Episcopus in Hungaria, deinde translatus ad episcopatum Zagradiensem, tum ad Vesprimiensem, tandem ad Strigoniensem.

III. Iosephus Esterhazy Comes S. R. I. Papensis in Hungaria, dioec. Strigoniensis, natus Illmo D. Francisco et Catharina Ldia (?) (Tököli) utrisque catholicis, sed illo mortuo, hac viva. Studuit human. Sopronii, philosophiae Tyrnaviae, aggregatus ubique sodalities B. M. V. Commendatus a principe Palatino Esterhazy. *Venit* ad Collegium 7. Nov. 1700. agit annum 19. complendum 12. Jul. 1701. Habet quatuor minores et abbatiam Vanasca (Vaska) et beneficium Tyrnaviae. Destinatus ad I. annum theologiae. Consilio medicorum ob infirmam valetudinem *discessit* 29. Mart. 1701. Valebat ingenio et bene se gessit.

IV. Emericus Esterhazy Comes de Galantha, natus Sabariae dioec. Iaurinensis, patre Illmo Comite Petro, matre Illma D. Christina Terek, utrisque semper catholicis, illo vivo, hac mortua. Human. studuit Sopronii, philosophiae Viennae. Aggregatus sodalitati B. V. utrobique. Commendatus a Seren. et Emo Card. Duce Saxoniae archiepo Strigoniensi etc. *Venit* ad Collegium 19. octo. 1708. Confirmatus Giosmat (?) ab Emo Card. Annum agit 20. complendum 4 Maii 1709. Habet quatuor minores et praeposituram B. V. in Rathoth. Destinatus ad I. annum theologiae. *Discessit*

2. Maii 1711. *subdiaconus* 3. anni, ob infirmitatem abire permissus. Factus Episcopus Nitriensis.

V. Carolus Comes Eszterhazy, Poseniensis, dioec. Strigoniensis in qua (et in Iaurin.) habet patrimonium, nobilis, capax cathedralium Hungariae, natus 4. Maii 1725. ex Excellmis D. parentibus Francisco C. Eszterhazy de Galantha et Sidonia nata Comitissa Pálffy, utrisque catholicis semper. Studuit human. Posenii, philosophiae Tyrnaviae, ubi alumnus quatuor annis in Collegio generali regni Hungariae, audivit Theologiam I. anni, ibi Congregationi B. V. adscriptus. Propositus et commendatus ab eius patruo Celsissimo et Rmo Dno Archiepiscopo ac Principe Strigoniensi et Rmo Dno Vicario Generali. Habet quatuor minores et Praeposituram in Ráthot. *Venit* in Collegium 29. oct. 1745. Destinatus ad 2. an. theol. *Discessit* 31. aug. 1748. *sacerdos* Optime praeditus ingenio parique profectu. Habuit disputationes Controversiarum in hoc Collgo cum plausu in Collo in quo obtinuit lauream doctor. in theologia. Fuit magister novitiorum summa cum omnium laude et fructu. Pietate enim et moribus et zelo animarum omnino egregius et eius memoria in hoc Collegio in benedictione erit. Eppus Agriensis.

VI. Frater Paulus Esterhazy Ordinis S. Pauli I. eremitaе Professus nobilis, e Comitibus Esterhazy, natus 29. Maii 1730. ex Illmo Adamo C. E. de Galantha et Elisabetha Berény. Studuit philosophiae in suo coenobio. Propositus et commendatus a suo P. Provinciali. Habet quatuor ordines minores. *Venit* 27. oct. 1749. Destinatus ad 1. annum theolog. *Discessit* 26. Apr. 1753. *sacerdos*. Fuit summae pietatis, prudentiae, urbanitatis et nostrarum legum observantiae, optimi ingenii et paris profectus. Magister novitiorum summa cum laude, et habuit disputationem theol. in aula nostri Collegii. Episcopus Quinqueecclesiensis.

VII. Alexander Eszterházi, natus Claudiopoli 1863. 19. octobris, filius illegittimus Comitis Geizae Eszterházy ex Rosalia Thot-Pataki, legittimatus per gratiam principis, absque titulo Comitis anno 1870. die 16. may commendatur ad Collegium

ab Archiepiscopo Strigoniensi. Venit in Collegium 1881. die 4^a novembris ibi doctor philosophiae creatus, fuit Pedellus, discessit ob infirmam valetudinem 1884 mense martio eodemque anno 1. julii valedixit sacerdotio.

Az eredeti után közölte az ottan 1882-ben tanuló klerikus, Eszterházy Sándor.

Cseszneki gróf Eszterházy Gábor sirfelirata.

(Meghalt 1780 augusztus 20-án Gödöllőn. A temetkezési szer-tartást fivére, gróf Eszterházy Pál váczai nagyprépost, végzé. Eltemettetett a Grassalkovics-család sirboltjában, Besnyőn.)

»Hic jacet Excellentissimus Illustrissimus Dominus Comes Gabriel Eszterházy De Galantha Perpetuus In Csesznek S. C. R. A. M. Camerarius Ac Actualis Intimus Consiliarius • Qui Obiit XX. Augusti Aetatis Suae XXXXVIII. Anno MDCCLXXX.«

Főtisztelendő Kaas Antal besnyői zárdafőnök közlése nyomán.

124. sz.

1504 október 27-én II. Ulászló király Thurzó Zsigmond nyitrai püspöknek és Sánkfalvay Miklós pozsonyi prépostnak adományozza a néhai Zerhás Márton zerhásházi és kukathi birtokait.

Nos Uladislaus Dei gracia Rex hungarie Bohemie etc. memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit vniuersis, quod nos attentis et consideratis fidelitate et fidelium seruiciorum gratuitis meritis, fidelium nostrorum Reuerendi Domini Sigismundi Thurzo electi et confirmati ecclesie Nitriensis, et Venerabilis Nicolai de Sankfalwa prepositi ecclesie Posoniensis secretariorum nostrorum, per eos sacre inprimis huius Regni nostri hungarie corone, dein Majestati nostre pro locorum et temporum diversitate cum summa fidelitatis per-seuerencia exhibitis et inpensis, vniuersa bona et possessiones porcionesque et quelibet jura possessionaria nobilis Martini Zer-

has de Zerhashaza, tam in possessione Zerhashaza in posoniensi et Kukath in mosoniensi, et eciam in quibuscumque alys comitatibus hujus regni nostri existentibus et habita. Que exeo quod idem Martinus superioribus annis, dei et hominum timore posthabito, quandam ficticiam personam ad Capitulum dicte ecclesie posoniensis aduxisset, atque nomine uxoris sue jam diu defuncte quandam fassionem, per eandem fieri procurasse et litteras capitulares super hujusmodi fassione extraxisse dicitur, ad nos consequenterque collacionem nostram Regiam juxta antiquam et approbatam ejusdem regni nostri consuetudinem rite et legitime deuolute esse perhibentur et redacta, quas quidem possessiones porcionesque et jura possessionaria dicti condam Martini Zerhas, nos alias Reuerendo in Christo patri condam domino Anthonio¹ episcopo dicte ecclesie Nitriensis, virtute aliarum litterarum nostrarum donacionalium superinde confectarum contuleramus, et tandem post mortem eiusdem Anthonij episcopi, rursus et iterum ad Majestatem nostram consequenterque collacionem nostram regiam deuoluta esse perhibentur et redacta, Item totum et omne jus nostrum regium si quod in antelatis bonis qualitercumque haberemus, aut nostram ex quibuscumque modis et rationibus concernerent Majestatem nostram, simul cum cunctis vtilitatibus et pertinencijs, memoratis domino Sigismundo Thurzo et Nicolao de Sankfalwa dedimus donauimus et contulimus, Imo damus donamus et conferrimus Iure perpetuo et irreuocabiliter tenenda possidenda pariter et habenda, saluo Iure alieno, Harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Quam in formam nostri priuilegiij redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportate. Datum Bude in vigilia festi beatorum Simonis et Iude Apostolorum Anno domini Millesimo quingentesimo *decimo* (rectius quarto) regnorum nostrorum hungarie decimo quarto Bohemie vero tricesimo quarto.

¹ Sankfalwai Antal, mint nyitrai püspök, 1492–1493. II. Ulászló király római követe volt. Lásd Fraknói Vilmos, Erdődi Bakócz Tamás Élete: Magyar Történelmi Életrajzok, pag. 49–50.

Ad relacionem Magnifici domini Moysis Bwzlaŷ magistri Curie Regie.

Ezen oklevél eredetije a Illiészázy-féle levéltárban, Lajtafalván fellelhető, Cista 19. fasc. 1. Nr. 53–54. Kelte azonban hibás; nem 1510-ben, hanem 1504-ben kelt. II. Ulászlónak uralkodását jelezett éveit útbaigazítanak: Ulászló 1471 augusztus 22-én lett cseh király; 1504 okt. 27-én, midőn ez oklevél kelt, uralkodásának harmincznegyedik évében élt. Magyar király 1490 július 15-én lett, és 1504-ben, az oklevél keltekor, tizennegyedik uralkodási évében volt, és így az oklevél 1504-ben kelt. Továbbá ezen oklevélben Zerhás Márton néhány irat, holott még 1508-ban életben volt. (Lásd a 93. számú oklevelet.) E birtokot Sánkfalwai Antal nyitrai püspök 1495 után nyerheté (lásd a 82. számú oklevelet), és 1500–1501 között történt halálával szállott vissza a koronára. 1504-ben Thurzó Zsigmond nyitrai püspök és Sánkfalwai Zele Miklós, az előbbeni Antal rokona kapják adományul. Thurzó Zsigmond 1512 szeptember 4-én hal meg; Sánkfalwai Zele Miklós 1514-ben még életben van, és így nem tudjuk, hogy e birtokot a király hogyan adományozhatá el 1508 körül Korláthkeovy Oswaldnak és fiainak: Péter-, János-, Antal- és Zsigmondnak, valamint Csegei Máté-, Zerhás Benedeknek és illiészázy Illiész Györgynek. (Lásd a 94. és 95. számú okleveleket.)

125. sz.

Fegyzetek a budai kamarai levéltárból.

Az 1548. évi galanthai Conscriptióban Borsi, Boor, Bessenyei, Bucsányi és Chomos birtokosok közt áll ezen név is: »Benedictus Zerhás portam 1-nam,¹« de már az 1600. évi galanthai rovincsolásban Ezterhás Ferencz tizenkét portával (egy porta = négy jobbágyhely) van feljegyezve.²

A *Gratuitus Laborok* kimutatásában említettik, hogy azok számadását 1584., 1590., 1591., 1592., 1593. években adta be »Dicatore Egregio Francisco Ezterhászi«, de ezt a pozsonyi

¹ Benedek nejének, Bessenyei Ilonának (Bessenyei György leányának) atyja, valamint Bessenyei Péter és Vasky Domokos után Galanthán Curiája és tetemesebb birtoka volt 1539-ben. Benedeknek magának is meglehetősen birtoka lehetett az egy portáján kívül, minthogy 1549-ben ő, valamint birtoktársai, Borsi Flórián és Bessenyei Tamás galanthai birtokukat ötszázhetven forint tartozás fejében együttesen lekölték.

² Az 1572–1589. évek között az Aranyám, Csorba, Ferenczfű, Fekete, Csenkey és Zermeghi családoktól Bahonyon, Kossuthon, Sziládon, Galanthán és Gányon birtokot szerzett, és e két utóbbi birtokra 1590-ben új adománylevelet nyert, melyekbe 1591-ben minden ellenmondás nélkül bevezettetett. Lásd Fasc. 60. Nr. 24., 34., 38., 43., 50., 52., 53., 60., 65., és fasc. 83. Nr. 18., 28., 34., 74.

kamarai tisztek irták így. Ő maga az 1588-diki rectificatiót így irta alá: »Coram me Francisco Ezterhás Vice Comite Comitatus Posoniensis.« Épen így irta alá az 1599. évi rectificatiót is. Hibás tehát mind Szalay László, mind pedig Nagy Imre véleménye, hogy Ezterhás Ferencz elébb halt meg, sőt élt még 1600-ban és alispánkodott, de még 1601-ben is élt — a portális akták szerint — mert a vármegye egy bizonyítványában 1601-ben így említettik: »Franciscus Ezterhás de Galantha, alias Vice Comes istius Comitatus Posoniensis.« Ezzel ki lenne igazítva a Századokban¹ közlött téves halálév. Mikor lépett az alispánságba, nem vehető ki azon portális adatokból, de hihető, hogy Illiészázy István után — ki 1575-ben még alispán volt, 1579-ben pedig már kamarai tanácsnok — következett, és 1600-ig vagy 1601-ig alispánkodott. A pozsonymegyei levéltárnak nincsenek meg azon időbeli protocollumai.

Ezterhás Ferencz 1595-ben birt Kossuthon egynegyed portát, Galanthán másfél portát. (Tehát 1595. és 1600. évek között szaporította meg ottani birtokát tizenkét portáig.) 1596-ban Bahonyban egy és egynegyed porta, mind a három helyen így van írva: »portio dnj. Francisci Ezterhás.« Az 1588-diki összeírásban előjön: »Zerhászáza sunt omnes inquilini«; ekkor ezen birtok az Illiészázyaké volt. Az 1600. évi Conscriptióban ez áll: »Ezterhaza Do: Illiesházy coloni et inquilini, sunt portae 5.« (Tehát húsz jobbágy.)

Ezeket Botka Tivadar 1873-ban volt szíves közleni velem.

*Conventio Egregy Francisci Ezterházy² de Galanta cuius
annus incipit 22. Iulij 1571.*

Debebit autem idem Franciscus Zerhas³ currum cum equis currikeris intertenere, ut cum Rmus Dominus Viennam aut ad alia aliqua Loca profectus fuerit, eum sequi possit, et Idem

¹ 1868. évf., 515. l.

² E szó utólag van így kijavítva, de egykorú kéztől; valószínűleg Zerhas volt eredetileg.

³ Így.

Rmus Dnus in negocys suis consilio et opera sua uti queat, sitque decori et honori Curiae Rmi Dni.

Habebit autem Idem a Rmo dno pro suo sal-	
lario in paratis flor. hung.	125
Pro veste hyemali flor.	12
Vini Vrnas Poson.	40
Tritici Cubulos Poson.	40
Avenae vero similiter Cubulos Poson.	50

In Curia vero Rmi Domini et eciam si aliquo cum Rmo. Dno. profectus fuerit, pro se et puero suo vno mensam habebit condecitem.

Et si Rmus. Dnus. in Legatione eius opera vti voluerit, tunc dabit sibi expensas condecetes.

Si vero cum Rmo. Dno. Viennam aut ad alia Loca profectus fuerit, habebit pro equis suis expensas singulis diebus singulos denarios 20.

Est autem necessarium summe, ut ipse in Curia Rmi. Dni. ita se honorifice gerat, ut sit Curiae Rmi. Dni. decori et honori, ac opinioni et expectationi de se conceptae per omnia correspondeat; tueatur et defendat pro posse suo auctoritatem et dignitatem, honoremque Curiae Rmi. Dni., prout fidum et humanum seruitorem facere decet.

Nec hoc pretereundum, quod si Rmus. Dnus. eum in suum consilium accersiri fecerit, cum eoque de negocys suis secretis consultaverit, Id ita arcte tegat, ne cuiquam reueletur neue in publicum prodeat, commissa fidei suae negotia diligenter et accurate obseruet, et totis enitatur uiribus, ut negocia Dni., fidei suae concredita, bonum sorciantur effectum, neque discedat vel deflectat quoque ab estimatione sua, sed eam conseruari eniteatur, quo alys exemplo bono et sano esse queat, et agat breuiter omnia ea, quae virtutis esse videbuntur.

Regestum de ys, quae a Rmo. Dno. in rationem seruitutis mei data sunt.

Imprimis Lynduensis¹ ex commissione Rmi. Dni. dedit flor. 60.
 Item in Quadragesima recepi ex manibus Dni. Rmi. flor. 35.
 Item Tallay officialis Tyrnauiensis ex Commissione Rmi.
 Dni. dedit Vini Vrnas 26.

Item Andreffy Prouisor Posoniensis ex Commissione dedit
 Vini Vrnas 10.

Item Benedictus Deaky dedit ex Commissione Dni. Rmi.
 tritici metretas Posonienses 20.

Primási világi levéltár, protocollum a), 147. lap.

A 67. lapon, familia Rmi. Dni. Strigoniensis fejezet alatt,
 sorban negyediknek (tán harmadiknak) említettik, így:

Magister Curiae

Blazius Cyraky

Magister Emericus Pethe Protonotarius

Ezterházy

Tarrody

Sándorffy stb.

Többször elő nem fordul (Eszterházy).

Eredeti után másolta Knauz Nándor esztergomi kanonok. Esztergom,
 1887 december 15-én.

Szokás volt, hogy a nemesek a főpapok, az ország digni-
 táriusai, valamint a bandériumot vezetőik és főurak udvarai-
 ban alkalmazást kerestek; itt magukat kiképezve és pártfogást
 nyerve, nem egynek lépcsőül szolgált szerencsés életpálya elnyer-
 hetésére; így 1552-ben frater György (Martinuzzi bibornok)
 szolgálai valának: Pázmán Péter, Barthakovich János, Mihály
 deák, Horváth György, Várkócz Tamás, Bethlen Gábor, Wass
 László, Edenffy László, Bethlen György, Perussith Gáspár,
 Melith György és mások.² Említett Bethlen Gábor 1552-ben
 a pozsonyi országgyűlésen jelen volt: »egy jeles és izmos test-
 alkatú katona.«³

¹ Michael újbáti bonorum administrator volt.

² Lásd Történelmi Tár, 1891. évf., pag. 447.

³ Fraknoi, Országgyűlési Emlékek, III., pag. 343.

Báró Eszterházy Dániel (a cseszneki ág törzse) saját birtokaira vonatkozó feljegyzéseinek homlokfelirata.

Anno 1642—1645. Consignatio aquisitionum Danielis quondam Eszterházy cum deductione summae juris, quantitatis ac ubi desuper litteraria instrumenta reperiantur, de bonis per se comparatis, nempe: in Galantha, Szent Abraham, Keresztúr, Bahon, Szilád, vineae Szenczienses, Magyarbél, Szent Margita, Szente, Spácza, Borbolya, Kolos, Néma, Nagy et Kis Keszi, Domanis (Nota bene declaratur solum sexum masculinum concernere pagina 5) Beczkó, Ujhely, Pecsényed, Kimoszudi, Réfalu, Kosocz, Ujfalu, Potoczka, Litzko, Színye, Csütörtök, vineae in Megyes, Curia Rusztiensis, Dominium Csesznek; Szent Miklos, Gömörő, Eörs, Domus Iaurinensis ac Soproniensis, Szandorf, Ontova, Domus Sabariensis, Gáta, Galos, Tétény, Pattyi, Felpéc, Szemere, Szent Király, Vajdafalva, Olád, Egyházos Hollos, ex quorum lectione, preter juris cognitionem uberius patet paterna pietas et sollicitudo, suorumque labor: cum Sigillo et subscriptione ejusdem Danielis Eszterházy. Originale.

A cseszneki ág levéltárunkban őrzött okmánya. Fasc. 60. Nr. 390. A levéltár regestuma nyomán, pag. 622—623.

TARTALOM.

	Lap
1. — 1186. — Harmadik Béla király megerősíti a vajkaiak szabadságát	1
2. — 1239. — Negyedik Béla király Miklós al-országbirónak a Salamon-nemzetség Általútalya-föld nevű birtokára vonatkozó ítéletét megerősíti. Kelt Budán, 1239 márczius 6-án	3
3. — 1242. — A győri káptalannak a kifizetett hozományról szóló bizonyosságlevele	6
4. — 1248. — A győri káptalan bizonyítja, miszerint előtte a Salamon-nemből Farkas maga és testvérei: Jakab, Péter, Benedek és Pál nevében Miklóssal a Salamon- és Votha-birtokot illetőleg kiegyezett	6
5. — 1269. — Negyedik Béla király bizonyos mocsáros földet a Vathán lakó Salamon-nembeliek ellenében a Légen és Patonyban lakó udvarnokok részére megítél és ezt meghatároltatja	7
6. — 1272. — László király, Salamoni László és Tyburcz kérére, Sixtus esztergomi olvasó-kanonoknak a zalamegyei Thótira vonatkozó, 1272 február 2-án kelt osztálylevelét megerősítve, újból átírja 1274-ben	9
7. — 1278. — A győri káptalan bizonyítja, miszerint Salamon Lukács neje, Jolenth, hozományát és jegyajándékát említett férjének hagyományozta	11
8. — 1281. — A veszprémi káptalan bizonyítja, miszerint Salamoni László, Gelyán, Lukács, Gula, Illiész és János megvették Zaaki Corrad mestertől ennek Chatár nevű birtokát	12
9. — 1302. — A veszprémi káptalan bizonyítja, hogy Leurenthei Chob leurenthei részbirtokát Leurenthei Istvánnak eladta	13
10. — 1314. — A veszprémi káptalan, Salamon István kérére, a Salamon-nemzetségnek a veszprémmegyeyi Salamon helység felett 1314-ben történt osztályról szóló levelét átírja	14
11. — 1320. — Miklós, győri püspök, Salamon Jakab özvegyét a férje által vett chatári részbirtokba, elébb azt meghatároltatván, beiglatni rendeli	15
12. — 1321. — A dömsölki apát János, és convente előtt Salamon Ábrahám comes kijelenti, miszerint fimaradék hiányából, egyetlen Gebenne nevű leányát, minden birtokait reáruházva, Perédi Györgynek nőül adta, miben a többi ott jelenlevő Salamonok belenyugosznak	15

	Lap
13. — 1324. — A pozsonyi káptalan előtt a Salamon-nemzetség némely tagjai, Ogya Fako mester, és Andychnak tanusított hű szolgálataukért, az Atakur folyón túl fekvő birtokaiknak egyharmadát adományozák. Kelt junius 2-án	16
14. — 1331. — Salamoni Jakab özvegye, Pechuli Erzsébet, ekkor Dergezhei Lőrincz neje, Salamoni Miklóst, és ennek István nevű kiskorú fiát első férje birtokaiból neki járandó hozományra stb. nézve megnyugtatja. Kelt augusztus 24-én	17
15. — 1334. — Drugeth Willermus nádor a hatalmaskodó veszprémmegyei Lőrincz nevű szolgabírót Salamon Miklós ellenében elmarasztalja	18
16. — 1335. — A veszprémi káptalan előtt Salamon Miklós és Perédi György peres ügyeiket elbékélik	18
17. — 1339. — A veszprémi káptalan, Salamon Miklós kértére, negyedik Béla királynak az Altalútolya-fewldre vonatkozó, 1239-ben kelt ítélet megerősítő levelét átírja. Kelt junius 23-án	19
18. — 1345. — Perédi György a Bytwa folyóra épített malom negyede iránt indított keresetét Salamon Miklós, István és Domokos ellenében ítéletileg elveszti	20
19. — 1350. — A győri káptalan előtt Salamoni István és Domokos maguk és rokonaik nevében a csallóközi Votha nevű birtokuk használatától ugyanazon ágóni véreiket, valamint szomszédaikat eltiltják. Kelt április 29-én	20
20. — 1360. — A győri káptalan tanúbizonyosága szerint Perédi György és neje, Salamoni Ilona, a salamoni, podári és myhálchfeuldi rész-birtokaikat stb. rokonaiknak: Salamoni János, Antal, Miklós, Bálint- és Pálnak hagyományozzák. Kelt augusztus 3-án	21
21. — 1362. — A győri káptalan bizonyítja, miszerint a veszprémmegyei Salomoniak, úgymint: János, Miklós, Balázs, László, János, Miklós, és újból Miklós, a csallóközi Wotha nevű közös birtokukat és telepedésük első helyét egymás között megoszták. Kelt május 21-én	22
22. — 1363. — Az óbudai szerzetesnők a pozsonyi káptalan előtt tiltakoznak Vata nevű birtokuk alattomos meghatárolása és abbani beíratása ellen. Kelt julius 14-én	24
23. — 1368. — A győri káptalan előtt Salamoni László békeegyezményre lép Salamoni János, Balázs- és Miklóssal, és az általa rajtok elkövetett méltatlankodások fejében átadja a salamoni rész-birtokát cserében, ezeknek vathai birtokrészükért. Kelt febr. 21-én	25
24. — 1373. — A pozsonyi káptalan előtt Hegy János azt vallja, hogy Manchamagyari András bizonyos birtokrészeit Vathai Jánosnak zálogosította el. Kelt október 17-én	26
25. — 1381. — Zenthléleky László mester pozsonymegyei alispán, Ilkai Domokosné Wothai Margit kértére, bizonyos még 1370-ben elorzott oklevelek érdekében vizsgálatot rendel 1381-ben. Kelt augusztus 4-én	27

26. — 1381. — A győri káptalan előtt Kouachy Antal és Salamon Margit Salamoni Miklóst ennek birtokaiból járandó leánynegyedek iránt megnyugtadják. Kelt szeptember 10-én 29
27. — 1383. — A pozsonyi káptalan előtt az óbudaí szerzetesnők a csallóközi Ren birtokukhoz tartozó Kenderfeuld nevű földrésznek ígtatás következtében történt elfoglalása ellen tiltakoznak. Kelt jun. 12-én ... 30
28. — 1384. — A pozsonyi káptalan jelenti, miszerint Mária királyasszony május 21-én kelt parancsa folytán Salamoni Margitot a pozsonymegyei Cegléd vagy másképp Barania nevű birtokba minden ellenmondás nélkül beigtatta. Kelt junius 18-án 30
29. — 1384. — Zeechi Miklós országbíró meghagyá, miszerint a törvényszéke elé idézett Salamonakat, ha elmaradásukat illő mentéssel nem igazolhatnák, a törvényszék ítélje el. Kelt aug. 28-án ... 32
30. — 1389. — István nádor a Salamon és Merse nevű birtokok beigtatásakor ellenmondó és törvényszéke előtt meg nem jelenő Salamoniakat ítéletileg elmarasztaltatni rendeli, hahogy elmaradásukat illő érvekkel nem okadatolják. Kelt augusztus 26-án 33
31. — 1390. — A pozsonyi káptalan előtt Salamonwathai György salamonwathai részbirtokát Salamonwathai Lőrincz-, Kálmán-, Kata-, Ilona- és Czecziriliának tíz évre elzálogosítja. Kelt aug. 29-én ... 34
32. — 1396. — A pozsonyi káptalan előtt Salamoni Domokos kaszálóját Zaapi Tamásnak elzálogosítja 35
33. — 1402. — A győri káptalan előtt Poka Miklós, Salamoni György és Zsigmond, Salamon és Waatha nevű birtokaikra nézve egyezségre lépnek. Kelt december 4-én 35
34. — 1406. — Manchamagyari Pál a pozsonyi káptalan tanúbizonysága szerint wathai részbirtokát Salamoni Domokosnak és fiainak eladja. Kelt szeptember 17-én 37
35. — 1406. — Zsigmond király parancsa következtében Salamoni Domokos fiaival a homokteleki és vathai birtokukba beigtattatni rendeltetnek 38
36. — 1406. — A pozsonyi káptalan jelenti, miszerint Salamoni Domokost fiaival a homokteleki és vathai birtokukba minden ellenmondás nélkül beigtatta. Kelt december 28-án 39
37. — 1411. — Zsigmond király parancsára Wathai László wathai részbirtokába beigtattatni rendeltetik. Kelt szeptember 29-én 40
38. — 1413. — A győri káptalan előtt Salamonwathai Miklós salamonwathai részbirtokát Salamonwathai Zsigmond által — ki e helyütt állandóbb lakhelyet választott — bizonyos feltételek mellett betelepíttetni engedélyezi. Kelt junius 2-án 41
39. — 1413. — A győri káptalan előtt Salamonwathai Miklós, salamonwathai részbirtokát elzálogosítja húsz évre Salamonwathai Zsigmondnak tizenkét márka új denárokért. Kelt junius 2-án 42
40. — 1413. — A győri káptalan előtt Salamoni György, Salamoni Zsigmondnak zálogba adott vathai részbirtokát betelepíteni engedélyezi. Kelt október 6-án 43

	Lap
41. — 1414. — A pozsonyi káptalan előtt Salamoni Erzsébet Morothy-	
nuskarchai Mórné, leánynegyedére nézve atyját, Salamoni Pált,	
és Wathai Domokost megnyugatja. Kelt április 10-én	44
42. — 1414. — Zsigmond király — Salamonvathai Zsigmond és roko-	
nai kértére — helyben, Salamonon, közeli vérrokonai által még	
1407. és 1411. években elkövetett hatalmaskodások tárgyában	
vizsgálatot rendel. Kelt szeptember 8-án	45
43. — 1420. — Zsigmond király a pozsonyi káptalannak meghagyja,	
miszerint Salamoni Zsigmondot vathai részbirtokába igtassa be.	
Kelt márczius 25-én	46
44. — 1425. — Zsigmond király Belwathai János és Illés-wathai János	
kértére, az őket birtokaikban háborgató Salamonwathai Balázs	
dicto Zyrhaz, valamint a Thankházaik ellen, vizsgálatot rendel.	
Kelt február 27-én	48
45. — 1425. — A pozsonyi káptalan előtt Nogbari Pomja János néhai	
testvérének, Ilonának, Salamonwathai András nejének, férje bir-	
tokaiból hozományképen stb. járandó tiz forintnyi összegről fér-	
jét, valamint a többi Salamonwathaiakat megnyugatja. Kelt már-	
czius 18-án	49
46. — 1425. — Zsigmond király a Wathaiak panaszára, többek ellen,	
kik fegyveresen Wathára rohanván raboltak és a határjeleket	
is leronták, vizsgálatot rendel. Kelt május 4-én	50
47. — 1430. — Zsigmond király Wathai András-, Lukács-, Bertalan-,	
Domokos-, Antal-, Salamon-, Kelemen- és Istvánnak, az ezek	
által neki engedett és a wathai határhoz tartozó Zegye nevű	
vízafogó helyekért, berekzegi Németh János magvaszakadtával a	
koronára szállt Loocz nevű birtokot adja cserébe. Kelt febr. 19-én	52
48. — 1431. — Zsigmond király — Wathai Endre, Lukács és Bertalan	
panaszára — a hatalmaskodó Karchai Jánost megidézteni. Kelt	
május 1-én	54
49. — 1435. — Zsigmond király Tankaházai Antalnak, Salamonnak,	
Kelemennek és Belwathai Andrásnak a bírói részre járó birsá-	
gokat elengedi. Kelt október 9-én	55
50. — 1436. — A pozsonyi káptalan jelenti, hogy a Leegh és Salamon-	
watha széklek közti határjárást teljesíté. Kelt május 18-án	57
51. — 1437. — A pozsonyi káptalan előtt Hedvig, Bazini Péter gróf	
özvegye, és fia Imre, valamint a Thankwathaiak, Salamonok és	
Belwathaiak a közöttük fenforgó mindennemű peres ügyeiket	
elbékélik. Kelt május 12-én	59
52. — 1446. — Hedervári Lőrincz nádor a pozsonyi káptalannak meg-	
hagyja, miszerint: Wathai Kelemen, Lászlót, Andrást, Györgyöt,	
Mátyást és a másik Kelemen Loocz nevű pozsonymegyei bir-	
tokukba igtassa be	61
53. — 1449. — A pozsonyi káptalan előtt Klára asszony, Királyfiakar-	
chai Pál özvegye, életjáradék fejében minden vagyonát zerhás-	
házi Zerhás Lászlóra ruházza át. Kelt márczius 23-án	62

54. — 1449. — Salamoni Dorottya Kelethy Istvánné, bíróilag atyjának odaitélt Salamonwathai Balázs részbirtokából, ennek fiának, Salamonwathai vagy másképp Zerhászházi Lászlónak bizonyos részét visszabocsátja. Kelt augusztus 11-én ... 63
55. — 1453. — Gara László nádor, Wathai András kértére, Wathai (?) Ferencz nejét, Klárát és ennek Bertalan nevű fiát mint hatalmas-kodókat megidéztteti. Kelt február 6-án ... 64
56. — 1454. — A pozsonyi káptalan előtt Thankwathai Kelemen és Miklós egyrészt, és másrészt Belwathai János választott bírák előtt a köztük fenforgó ügyüket elbékélni fogadják. Kelt szept. 1-én ... 65
57. — 1458. — A pozsonyi káptalan előtt Thankházi Miklós óvást jelent Wathai János dictus Balassý ellen, ki őt az Akathareleuel és egyéb birtokai használatában akadályozta. Kelt július 10-én ... 67
58. — 1462. — A pozsonyi káptalan előtt Thankházi Miklós a maga és vérei nevében tiltakozik Salamoni Dorottya Kelethy Istvánné ellen, ki veszprémmegyei Salamon nevű birtokukat hir szerint Ágoston győri püspöknek eladta. Kelt július 18-án ... 68
59. — 1464. — A Salamon-nemzetségnek peres ügye a sz. György nap törvénykezési nyolczadára napoltatik el. Kelt márczius 15-én ... 69
60. — 1467. — A pozsonyi káptalan előtt Thankházi Miklós maga és fia, Lőrincz nevében a néhai Póka Miklós salamonwathai birtok-részei elfoglalása ellen tiltakozik. Kelt február 3-án ... 70
61. — 1469. — Jolkai János, a pozsonyi egyház kanonokja, az Olgyaiak kértére Zerhas Lászlót és Margitot, Borsai Györgynét megidéz-teti. Kelt december 18-án ... 71
62. — 1469. — A Thankháziak és Belwathaiak kérésére — Palóczi László országbíró parancsa folytán — a pozsonyi káptalan a köz-reműködő királyi emberrel a veszprémmegyei, valamint csalló-közi Salamon, Belwatha és Thankháza nevű birtokok érdekében a Kelethicket, bizonyos kihágásokért pedig az Olgyaiakat, nem-különben a thankházi és belwathai osztályos levelek ügyében a Zerhászháziakat megidéztteti. Kelt július 17-én ... 72
63. — 1470. — A győri káptalan előtt a Thankháziak és Belwathaiak eltiltják Salamoni Gergelyt a pozsonymegyei Salamonwatha és a veszprémmegyei Salamonban fekvő azon birtokok eladásától, melyek az egykori Salamoni Póka Miklós tulajdonai voltak. Kelt január 16-án, kedden ... 76
64. — 1470. — Salamonwathay Kelemen Salamonwathay Lászlóról és Zsigmondról reászállott salamonwathai részbirtokának kétharma-dát a Kelythyeknek, egyharmadát pedig Salamonwathay Zerhas-házi Lászlónak zálogosítja el. Kelt márczius 27-én, kedden ... 77
65. — 1470. — A győri káptalan előtt a Thankháziak és Belwathaiak az ott szintén jelenlevő Salamoni Kelement a pozsonymegyei, salamonwathai és looczi, valamint a veszprémmegyei salamoni saját részbirtokai elidegenítésétől eltiltják. Kelt május 13-án, vasárnapon ... 78

66. — 1470. — Salamonwathai és zerhászázi Zerhás László a pozsonyi káptalan előtt a Salamonwathai Miklós salamonwathai zálogos részbirtokának eladása ellen tiltakozik. Kelt június 12-én, kedden 79
67. — 1470. — A győri káptalan előtt Zerhászázi, másképp Salamon László maga és fia, Márton nevében a pozsonymegyei Salamonwatha és Pesseneý, úgyszintén a veszprémmegyei Salamon nevű öket jogilag megillető birtokrészek elidegenítése ellen tiltakozik. Kelt június 25-én 81
68. — 1470. — A pozsonyi káptalan előtt zerhászázi Zerhás László a maga és Margit, Borsai Györgyné nevében panaszt emelve, tiltakozik bizonyos az Ogia-családdal kötött szerződés nyomán öket illető leánynegyednek ki nem elégítése végett. Kelt július 19-én, csütörtökön 82
69. — 1470. — A pozsonyi káptalan előtt a Kelethiek, a pozsonymegyei salamonwathai és lóczy zálogos birtokrészeket, melyek a Salamoni Pokák tulajdonai voltak, a zálogösszeg lefizetése mellett, a Thankházaiaknak birtokukba bocsátják. Kelt jul. 23-án, hétfőn 85
70. — 1471. — A budai káptalan, Imre, salamoni plébános kértére, az 1362. évi Wotha-birtokra vonatkozó osztálylevelet átírja. Kelt április 2-án 87
71. — 1473. — Lyndwai Bánfi Miklós pozsonymegyei főispán Belwathai Tamás és Lukács érdekében nyomozást tart. Kelt május 25-én ... 88
72. — 1474. — Margit asszony, Thankházi Kelemen özvegye, többekkel, a Thizay Zsigmond özvegyének, Margitnak, valamint az Ellyeshazi Mihály nejének, Orsolyának fiúsítása ellen tiltakozik a győri káptalan előtt. Kelt május 31-én 89
73. — 1476. — Báthori István országbíró ítélete következtében Zerhászázi László, neje Kata, és fiuk Márton, a thankházi és belwathai birtokokra vonatkozó oklevelek érdekében a pozsonyi káptalan előtt teendő eskütételre kényszerítettnek. Kelt június 19-én 90
74. — 1476. — A pozsonyi káptalan tudósítja Mátyás királyt, miszerint Zerhashazi László, neje Kata, és fiuk Márton, a belwathai és thankházi birtokokra vonatkozó oklevelek érdekében esküjüket letették. Kelt augusztus 22-én 92
75. — 1476. — Mátyás király zserhászázi Zserhás Lászlót, nejét Katát, és fiát Mártont, bizonyos erőszakosan elfoglalt birtokrészek miatt törvényszéke elé idézteti. Kelt augusztus 24-én 96
76. — 1477. — A pozsonyi káptalan előtt Salamon-Wathai Zerhas László, neje Kata, fiuk Márton, valamint Ogya Jakab ügyvédekét vallanak. Kelt május 13-án 98
77. — 1477. — A pozsonyi káptalan jelenti, miszerint Zerhászázán stb. bizonyos részbirtokot bírólag lefoglalt. Kelt június 6-án 100
78. — 1481. — A pozsonyi káptalan Thankházi Bálint és Ábrahám kértére testvérük, Thankházi Ilona Ellyesházi Lőrinczné végrendelete érdekében vallatást eszközöl. Kelt márczius 3-án 102

79. — 1488. — Dankházi Ábrahám az Ogya-nemzetség némely tagjai-
val ezeknek adományul nyert birtokaikra vonatkozólag kiegyezik.
Kelt május 29-én 104
80. — 1493. — A pozsonyi káptalan előtt Thankházi Magdolna pokatheleki Kondé Györgyné testvérét, Thankházi Ábrahámot, a ki-
adott leánynegyed és hozomány iránt megnyugtatta. Kelt február
hó 7-én 107
81. — 1495. — Thankházi Ábrahám végrendelete. Kelt november 5-én 107
82. — 1495. — A pozsonyi káptalan előtt Kwkath Margit férjének, zer-
hášházi Zerhás Mártonnak mosonymegyei Kwkath nevű birtokát
háromszáz arany forintokért eladja. Kelt október 14-én 109
83. — 1495. — II. Ulászló király Thankházi Ábrahámnak magvaszakad-
tával a koronára szállott birtokait Zathmáry György prépost és
kir. titkárnak, cheebi Pogán Péter pozsonymegyei főispánnak és
alsóborsai Wyzkezi Andrásnak adományozá. Kelt nov. 15-én 111
84. — 1496. — Pozsonymegye tisztsége pokatheleki Zomor Mihály és
neje, Anna kértére a Thankházi Ábrahám házatól elvitt legyező
érdekében nyomozást tart. Kelt szeptember 13-án 113
85. — 1496. — A pozsonyi káptalan bizonyítja, miszerint — nyomozata
folytán — Thankházi Ábrahám Thonkházát kétszáz forintnyi
összegben végrendeletileg Illésházi Györgynek és Mátyásnak
hagyományozta. Kelt május 14-én 114
86. — 1496. II. Ulászló király a pozsonyi káptalannak meghagyja, mi-
szerint Zathmáry György prépostot és kir. titkárt, cheebi Pogán
Péter pozsonymegyei főispánt, nemkülönbben alsóborsai Vízkezy
Andrást, Ferenczet, Gergelyt és Pált az adományul nyert thank-
házi, looczi, salamoni, belwathai, gombai, bösthelki másképp kis-
jánoki birtokokba igtassa be. Kelt augusztus 14-én 115
87. — 1496. — A pozsonymegyei tisztség pokatheleki Zomor Mihály
és neje, Anna kértére Thankházi Ábrahám végrendelete érdeké-
ben nyomozást tart. Kelt november 22-én 117
88. — 1498. — II. Ulászló király zerhášházi Zerhás Lászlónak és Már-
tonnak, nemkülönbben Ogya Mártonnak, Imrének és Mihálynak,
mint kik a pozsonyi káptalan előtt kötött álszerződés miatt el-
lettek marasztalva, kegyelmet ad. Kelt november 14-én 119
89. — 1504. — Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró a Thank-
házi Ábrahám magvaszakadtával eladományozott birtokok érde-
kében ítéletet mond. Kelt november 14-én 121
90. — 1504. — A budai káptalan előtt alsóborsai Chorba András a
Wathai György magvaszakadtával adományul nyert birtokokra
nézve illiésházi Illiész Györggyel és zerhášházi Zerhás Márton-
nal kiegyezik. Kelt november 17-én 132
91. — 1505. — A pozsonyi káptalan tudósítja II. Ulászló királyt, mi-
szerint Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbírónak György
váradi püspök, Csorba András stb. részére hozott ítéletét a
Thankházy-utódok ellenében végrehajtotta. Kelt jan. 24-dike körül 134

92. — 1506. — Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró előtt a Thankházy-leányutódok Thankházy Ábrahámnak magvaszakadtával eladományozott birtokaiból nekik járandó leánynegyedre, hozományra stb.-re nézve az új adományozottakkal általuk fizetendő kétszázhuszonöt forintnyi összegben megbékélnek, egyúttal a szintén magvaszakadt Wathay György hagyatékára nézve is kiegyeznek. Kelt márczius 18-án ... 138
93. — 1508. — Chenkei Lachz István adósságának megtérítésére szoríttatik, kiközösítés terhe alatt. Kelt február 7-én ... 147
94. — 1508. — A pozsonyi káptalan tudósítja II. Ulászló királyt, miszerint Korláthkői Oswaldot, Pétert, Jánost, Antalt és Zsigmondot, valamint Csegey Mátét, Zerhás Benedeket és Illiészházy Györgyöt, a nekik adományozott néhai zerhászházi Zerhás László birtokaiba, úgy mint: a zerhászházi, thankházi, belwathai, looczi és salamoni részekbe beigtatni megkísértvén, ellenállásra talált, és az ellenmondókat megidézte. Kelt április 8-án ... 149
95. — 1512. — A pozsonyi káptalan II. Ulászló királyt tudósítja, miszerint a Korláthkői családot, Csegey Mátét, Zerhás Benedeket és Elyesházy Györgyöt a nekik adományozott Thankháza, Zerhászháza, Belwatha, Loocz és Salamon nevű birtokukba bevezetni megkísértvén, Csorba András ellentállott, kit ezért meg is idézett. Kelt október 11-én ... 152
96. — 1521. — Wad Erzsébet zerhászházi Zerhás Mártonné, merthíffalvai, másképp zenthersibethi birtokát a mariathalli pálosoknak eladja, árának nagyobb részét nekik adományozván. Kelt márcz. 22-én. 156
97. — 1539. — Kerecseni Zalaý János pozsonymegyei főispán bizonyítja, miszerint az általa kiküldött tisztviselők Bessenyei Péter, Bessenyei Ilona Zerhás Benedekné, Agyaras Péter, Bor Dénes, Dávid Miklós és István között ezeknek a galanthai és gáni birtokukra vonatkozó osztályukat véghezvivék. Kelt május 19-én ... 158
98. — 1540. — Zerhaashaazi Zerhaas Benedek és Demeter Zerhaashaaza nevű közös birtokukat az Illiészháziaknak elzálogosítják. Kelt június 8-án ... 161
99. — 1541. — Zerhaashaazi Zerhaas Demeter Zerhaashaazának fele részét eladja illyeashaazi Illyees Tamásnak. Kelt július 27-én ... 163
100. — 1542. — Thurzó Elek gróf helytartó parancsa folytán a pozsonyi káptalan illyesházi Illyés Tamást a Zerhászháza nevű birtokba minden ellentmondás nélkül beigtatja. Kelt június 3-án ... 165
101. — 1542. Zerhaashaazi Zerhaas Benedek, Zerhaashaazának fele részét szintén eladja illyeashaazi Tamásnak. Kelt július 18-án ... 166
- 101/a. — 1542. — Október 10-én a pozsonyi káptalan előtt zerhaashaazi Zerhaas Benedek kijelenti, hogy testvéröccse, Zerhaas Demeter Zerhaashaaza őt illető fele részét az Illiészháziaknak százhat forintért eladta ... 168
102. — 1549. — Galanthai Esztherház Benedek többekkel, tartozások fejében, Kalmár Andrásnak galanthai birtokukat lekötik. Kelt febr. 21. 169

103. — 1553. — Esztherhas István maga és testvérei: Ferencz, Anna, Magdolna és Margit nevében a pozsonyi káptalan előtt óvását jelenti ki az Esztherhas Demeter által szándékolt Esztherhasza nevű birtok eladása ellen. Kelt augusztus 12-én	170
104. — 1560. — Esztherhas Anna végrendelete. Kelt márczius 6-án	171
105. — Eszterházy Ferencz, Pozsonymegye alispánjának családi feljegyzései	178
Eszterházy Dániel családi feljegyzései 1653-ig	179
106. — Eszterházy Miklós nádorra vonatkozó adatok. 1590—1645.	190
107. — Nyári Krisztinának, Eszterházy Miklós nádor második nejének családi feljegyzései 1604—1638	205
108. — Naptárakban talált feljegyzések. 1629—1651	210
109. — Herczeg Eszterházy Pál nádor családi feljegyzései. 1638—1689.	212
110. — Thököly Évának, herczeg Eszterházy Pál nádor második nejének, családi feljegyzései. 1682—1693	227
111. — 1653. — Az esztergomi káptalan Illiészázy Tamás kértére a 92. számú oklevelet átírja	230
112. — 1698. — Gróf Eszterházy Antalnak báró Ebergényi Lászlóhoz írt levele, melyben értésére adja, hogy a Temesvár körül történt összeütközés alkalmával elfogatott és megsebesült. Kelt Temesvárt, október 1-én	231
113. — 1709. — Idősb báró Eszterházy Dániel tragédiája	232
114. — 1710. — Gróf Eszterházy János atyjától, Eszterházy Dániel kaszai generálistól, posztót és srétet, vagyis ölmet kér. Kelt Leleszen, október 26-án	234
115. — 1722. — Gróf Eszterházy Antal sírkövének felirata	235

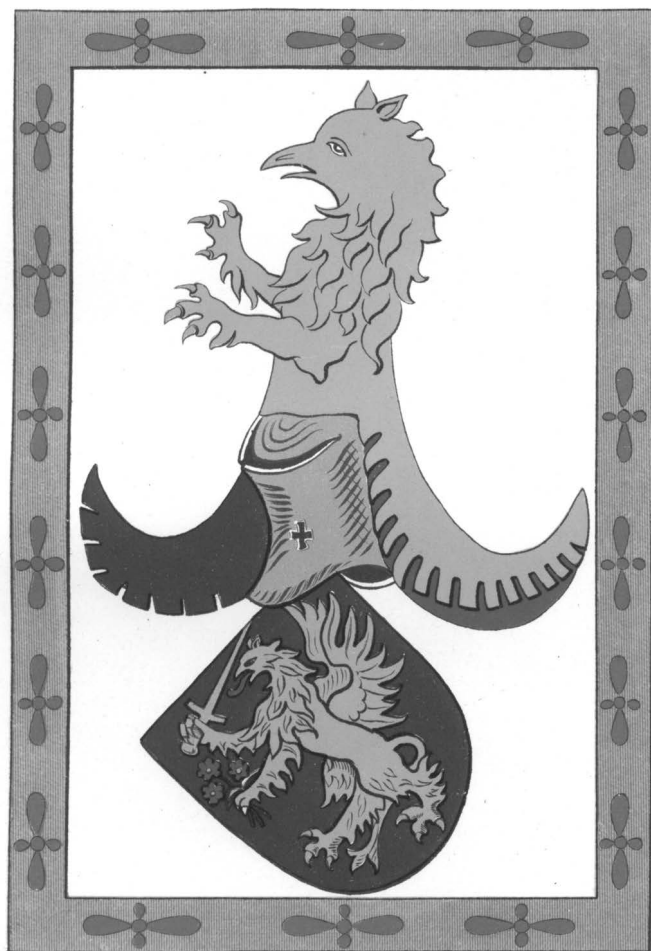
Pót-Oklevelek.

116. — 1287. — A pozsonyi káptalan előtt a Salamon-nemzetségbeli János és István Vata nevű birtokukat Olgyai Péternek és Farkasnak eladják	236
117. — 1553. — Réway Ferencz királyi helytartó a pozsonyi káptalan által a galanthai Bessenyei-, Borsy-, Balogh-családbelieket, valamint Bessenyei Ilonát, néhai Esztherhás Benedek özvegyét, a szenci harminczadon több évekről való hátralékos vámtartozások meg nem fizetéseért a kir. curiába idézteti. Kelt augusztus 31-én	237
118. — 1565. — Bessenyei Ilona, esztherhászi Esztherhás Benedek özvegye, leánya, néhai Zerhás Anna utáni unokájának, thomay Dély Farkasnak, úgyszintén Baýchý Kata, Teoreok Zsigmond özvegye, szintén Zerhás Annának harmadik férjétől született fia — garmmelletti szentbenedeki Teoreok Ferencz — gyámoka, Tharrody Tamást a nála letéteményezett felkelhetőkrol megnyugtadják. Kelt junius 21-én	242
119. — 1609. — Báthory Gábor erdélyi fejedelem galanthai Eszterhásy Pál kamarását a fogarasvidéki és fejérmegyei területeken fekvő	

	Désán nevű neki adományozott birtokba bevezettetni rendeli. Kelt november 14-én	244
120.	— 1683. — Gróf Eszterházy Pál, a nádor, elébb felemlítve, hogy a nagyvezér őt a magyar királysággal kínálta meg, az ellenség kezén levő birtokainak visszaadását és ezek iránti tartozásainak elengedését, valamint Kismarton város és a felkelő soproniak birtokainak adományozását stb. kérelmezi a királytól. Kelt augusztus 12-én	247
121.	— 1657. — Gróf Eszterházy György levele Lorántffy Zsuzsannához, az ungvári prédikátor felől. Kelt október 31-én	249
122.	— 1612. — Pálffy Katának, Illiész István nádor özvegyének, Eszterházy Miklóshoz írt levele, melyben ennek Dersffy Orsolyával özvegy Magoczy Ferencznével kötött gyors mátkaságán megütközik	250
123.	— A római Collegium Germanicum tanulóinak névsorából való kivonat. 1650—1753. Cseszneki gróf Eszterházy Gábor sírfelirata	251 254
124.	— 1504 október 27-én II. Ulászló király Thurzó Zsigmond nyitrai püspöknek és Sánkfalvay Miklós pozsonyi prépostnak adományozza a néhai Zerhás Márton zerhászázi és kukathi birtokait	254
125.	— Jegyzetek a budai kamarai levéltárból Conventio Egregy Francisci Eszterházy de Galanta cuius annus incipit 22. Iulij 1571 Báró Eszterházy Dániel (a cseszneki ág törzse) saját birtokaira vonatkozó feljegyzéseinek homlokfelirata	256 257 260

AZ ELSŐ HERCZEG ESTERHÁZY-CZIMER.

AZ ESZTERHÁZY ESZMÉNYI CZIMER
A XV. SZÁZAD ELSŐ NEGYEDÉNEK MODORÁBAN.

(1425.)

AZ ESZTERHÁZY ESMÉNYI CZIMER
A XV. SZÁZAD ELSŐ FELÉNEK MODORÁBAN.

AZ UJABB HERCZEG ESTERHÁZY-CZIMER.